

Ik wil de COVID-19 pandemie niet groter maken dan het is. Zonder covid was ik, zoals u uit bovenstaande brieven kunt opmaken, waarschijnlijk ook in conflict gekomen met mijn werkgever en, aangezien mijn werkgever Het Medisch Bestel is (=de grootste werkgever van Nederland waarvoor meer dan 1.5 miljoen mensen werken en waar bijna een kwart van de Nederlandse begroting, i.e. 100 miljard euro in het jaar 2023, aan op gaat), ook met een groot deel van de huidige samenleving. Covid was een symptoom, en niet de oorzaak van de toen al overheersende stupiditeit die ik al jarenlang overal in mijn werk tegenkwam. Een voordeel van covid is dat het me geholpen heeft in het onderscheid maken tussen of mensen maar doen alsof, maar eigenlijk wel beter weten (hypocriet zijn), of werkelijk zo stupide zijn als dat ze zich voordoen. Het was het laatste (merendeels). Een ander voordeel van covid is dat een ieder die voor 2020 geboren is het in min- of meerdere mate heeft meegemaakt en ik daarom weinig introducerende woorden nodig heb voor mijn tijdgenoten die min of meer in hetzelfde schuitje zaten rond 2020. Dat mensen, zonder blikken of blozen voor 2020 in de farmaceutische industrie de duivel zagen en post 2020 in de rij stonden om de toverdrank van ~~Panoramix~~ Pfizer et al in zich gespoten te krijgen, spreekt boekdelen.

Als eerder aangegeven (in het kort verhaal: *Ziekmelding*) heeft alles wat ik over covid heb geschreven eerder op een [blog](#)* gestaan dat ik daags nadat ik een [interview](#) had gegeven aan Wybren van Haga** moest verwijderen van mijn werkgever. Het was *of dat, of* een arbeidsconflict waarna ik hoogstwaarschijnlijk uit het medisch bestel mocht vertrekken en mijn verdere carrière mocht vormgeven met het chaufferen van taxi's, bussen of vrachtwagens. Ik koos voor de eerste optie, maar een echte keuze was het niet. Het was alsof ik moest kiezen tussen kanker of dementie.

* <https://maartenleeflang.blogspot.com/>

** W.M. Lijfering doet zijn verhaal, met Wybren van Haga, dd 31 mei 2024

Over vergelijkingen gesproken: men kan mij niet kwalijk nemen dat ik vergelijkingen maak. Het zit in de aard van het beestje. Een epidemioloog, eentje die *wel* handelt volgens de definitie van epidemiologie: 'populatie denken gecombineerd met *groepsvergelijkingen*', die mag je niet kwalijk nemen dat hij denkt met behulp van vergelijkingen. Epidemiologen die zich niet aan die definitie hielden daarentegen... En bijvoorbeeld zonder met hun ogen te knipperen zeggen dat een case fatality rate* van 3% of meer (soms wel tot 25%) heel veel is (*dixit* WHO), tja die zijn geen knip voor de neus waard, zelfs als zijn het onderwijsprofessoren van het beste ziekenhuis van de hele wereld met de beste epidemiologie-afdeling van dit universum: het HUMC.

[Hier](#) leg ik dat uit.**

Want wat is veel?

Hoe definieer je veel?

– Nou ja, door te kijken hoeveel iets is ten opzichte van iets anders weet je of iets al dan niet veel is!

Als van de mensen die in januari 2020 met ernstige luchtweginfectie in China in het ziekenhuis worden opgenomen, en waarvan de 'uiterst betrouwbare' PCR 'test' zegt: die zijn SARS-CoV-2 positief, is het dan veel als een kwart van die patiënten in het ziekenhuis overlijdt?

Hoe weet je of dat al dan niet veel is?

– Nou ja, door te kijken of het meer dan normaal is. Want de definitie van veel is: meer dan normaal. In donker Afrika beseft de bevolking dat heel goed. Daar is, dankzij de geldontwaarding, iedereen miljonair. Dat is veel geld! En toch zijn ze daar zo arm als de neten. Dus wat is veel?

*Case fatality rate: Het percentage mensen dat over een bepaalde periode aan een bepaalde ziekte sterft, onder alle personen bij wie de ziekte is vastgesteld.

** W.M. Lijfering doet zijn verhaal, met Wybren van Haga, dd 31 mei 2024

Vraag: Hoe weet je of een case fatality rate van bijvoorbeeld 25% bij vaststelling van zogenoemde 'ernstige covid' veel is?

-Antwoord: Door bijvoorbeeld te *vergelijken* met hoe vaak mensen in de periode 2015-2019 met ernstige luchtweginfectie in Nederland werden opgenomen in het ziekenhuis met de diagnose griep, en in het ziekenhuis overleden. En wat als daaruit komt dat griep net zo dodelijk is als de zo gevreesde 'nieuwe ziekte', en dat werknemer, Willem Lijfering, dat gegeven al wist in april 2020, omdat hij daar zelf onderzoek naar had gedaan, wat dan?

– Nou ja, als ik God was zou ik de wereld veranderen en andere woorden in de mond van mijn huidige werkgever leggen dan de woorden die hij tegen me uitsprak op het moment dat 'ik niet alleen aan mezelf moest denken, maar ook mijn gezin.' Mijn werkgever zei: 'Ik wil er niet eens inhoudelijk op ingaan!' En zo werd mijn zogenaamde epiloog waarin deze hele geschiedenis stond, en die, als Democritus' geschriften, nu alleen nog maar in [fragmenten](#) zijn terug te vinden*, geschrap.

* Essay van een arts-epidemioloog: "Wat ik heb meegemaakt tijdens de eerste coronagolf was traumatisch." Website BVNL.

Bovengenoemde paragraaf komt uit een brief die ik niet aan mijn werkgever heb gestuurd, maar aan u laat lezen, met daarbij de vraag of u denkt dat de stupiditeit uit de samenleving is weggetrokken als hoge meneren op inhoudelijke kritiek antwoordden: 'Ik wil er niet eens inhoudelijk op ingaan!' en daarmee denken een inhoudelijke discussie te hebben gewonnen. Wat vindt u?

Reden voor mij genoeg om dat hele blog, met een aantal kleine aanpassingen en toevoegingen nogmaals hieronder te plaatsen zodat u kunt lezen hoe stupide Het Medisch Bestel destijds was en (kennelijk) nog steeds is.

Censuur is zo ongeveer het beste middel wat tirannen ter beschikking hebben om de bevolking onder de knoet te houden. Chomsky zei (over het censureren van holocaust ontkenning): 'It seems to me something of a scandal that it is even necessary to debate this issue two centuries after Voltaire defended the right of free expression for views he detested. It is a poor service to the memory of the victims of the holocaust to adopt a central doctrine of their murderers.' Zo sta ik er ook in. Je mag mensen niet de mond snoeren met censuur, kan gewoon niet. Toch is mij dat overkomen en kijk eens wat me dat heeft opgeleverd...

Als je niet praat met andere mensen omdat de mening van een ander, die al dan niet gefundeerd is, je in een dergelijke mate tegenstaat dat je er niet eens inhoudelijk op wil ingaan, dan ontstaan er problemen van welhaast Babylonische proporties. We moeten met elkaar blijven praten, hoe moeilijk dat soms ook is omdat binnen dat praten soms een heel wereldbeeld aan gruzelementen kan worden geslagen. En als uit de feiten blijkt dat de wereld die altijd in covid een konijn heeft gezien, met meer beschikbare data een ding blijkt te zijn dat kan vliegen (een journalistieke canard is), dan zal erkend moeten worden dat covid niet datgene was waarvan de hele wereld, inclusief Het Medisch Bestel, een konijn dacht te zien. Dat dergelijke kritiek komt van iemand die wel met zijn werkgever in kamer 101* durft te zitten (tot twee keer toe), zijn werkgever van repliek voorziet, en weet dat hij daarmee nogal wat op het spel zet, zou niet een reden moeten zijn om die werknemer via censuur het woord te willen ontnemen, maar om als werkgever te vragen: 'Wat bedoel je?'

*De meest gevreesde kamer in Orwell's 1984, is Kamer 101, waar iemands grootste angst waarheid wordt.

En nu, zonder verdere omhaal ziet u hier het *schandaleuze boek* dat *nooit* gepubliceerd had mogen worden (van mijn werkgever): MORONA- We doen het voor de zorg.

MORONA

-We doen het voor de zorg

Willem Marten Lijfering

Frequentiematen in het nieuws (Lancet)

Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China

Chaolin Huang*, Yeming Wang*, Xingwang Li*, Lili Ren*, Jianping Zhao*, Yi Hu*, Li Zhang, Guohui Fan, Jiayang Xu, Xiaoying Gu, Zhenshun Cheng, Ting Yu, Jiaon Xia, Yuan Wei, Wenjuan Wu, Xuolei Xie, Wen Yin, Hui Li, Min Liu, Yan Xiao, Hong Gao, Li Gao, Jurgang Xie, Guangfa Wang, Rongmeng Jiang, Zhancheng Gao, Qijin, Jianwei Wang†, Bin Cao†

DO THE MATH: China holds “good news” press conference, accidentally admits the coronavirus mortality rate is closer to 17 per cent

Saturday, February 08, 2020 by: Mike Adams

Tags: China, coronavirus, epidemic, infectious, MATH, mortality, outbreak, pandemic, recovery, Wuhan

Findings By Jan 2, 2020, 41 admitted hospital patients had been identified as having laboratory-confirmed 2019-nCoV infection. Most of the infected patients were men (30 [73%] of 41); less than half had underlying diseases (13 [32%]), including diabetes (eight [20%]), hypertension (six [15%]), and cardiovascular disease (six [15%]). Median age was 49.0 years (IQR 41.0–58.0). 27 (66%) of 41 patients had been exposed to Huanan seafood market. One family cluster was found. Common symptoms at onset of illness were fever (40 [98%] of 41 patients), cough (31 [76%]), and myalgia or fatigue (18 [44%]); less common symptoms were sputum production (11 [28%] of 39), headache (three [8%] of 38), haemoptysis (two [5%] of 39), and diarrhoea (one [3%] of 38). Dyspnoea developed in 22 (55%) of 40 patients (median time from illness onset to dyspnoea 8.0 days [IQR 5.0–13.0]). 26 (63%) of 41 patients had lymphopenia. All 41 patients had pneumonia with abnormal findings on chest CT. Complications included acute respiratory distress syndrome (12 [29%]), RNAemia (six [15%]), acute cardiac injury (five [12%]) and secondary infection (four [10%]). 13 (32%) patients were admitted to an ICU and six (15%) died. Compared with non-ICU patients, ICU patients had higher plasma levels of IL2, IL7, IL10, GSCF, IP10, MCP1, MIP1A, and TNFα.

Interpretation The 2019-nCoV infection caused clusters of severe respiratory illness similar to severe acute respiratory syndrome coronavirus and was associated with ICU admission and high mortality. Major gaps in our knowledge of the origin, epidemiology, duration of human transmission, and clinical spectrum of disease need fulfilment by future

Krant:
Accidentally?
17%?

Artikel:
Frequentiemaat?
Tijdsperiode?
Populatie
representatief?
Wie overlijdt?

Dia uit een powerpoint presentatie, gegeven door ‘yours truly’* aan studenten die geïnteresseerd waren in epidemiologie dd 20 februari 2020

*Voor toelichting, zie inleidende woorden uit interview: Voormalig arts-epidemioloog Willem Lijfering doet zijn verhaal - In Gesprek met Wybren van Haga (<https://www.youtube.com/watch?v=HdYD2eAs4w0>)

Synopsis

God, grant me the serenity to accept the things I cannot change, courage to change the things I can, and wisdom to know the difference (serenity prayer)

Ik geloof dat wij meer kunnen veranderen, dan wij denken of mogen geloven. Zodoende... heb ik mijn ervaringen als arts-epidemioloog ten tijde van covid in boekvorm opgeschreven. Het boek is in anonieme- en fictieve vorm opgeschreven. Maar het is slechts qua vorm fictief en anoniem. De inhoud is, in essentie, waar gebeurd, komt uit eerste hand, en kan geboekstaafd worden. Dat het boek fictief is wordt duidelijk omdat ik in het boek bijvoorbeeld voortdurend over de 'MORONA pandemie' schrijf, die er nooit is geweest, behalve dan in essentie... Om de slechte verstaander niet achter te laten met het idee dat dit alles gebaseerd is op fictie en daarom 'niet waar is', geef ik af en toe in een voetnoot de werkelijkheid prijs via een anekdote of verifieerbare publicatie. Het boek vertelt niets nieuws over de academische *hybris* met betrekking tot covid. Anderen hebben dat ook geobserveerd, maar, en dat is uniek, deze informatie komt van een *insider*.

In het eerste deel beschrijf ik dat er in de academie al vanaf het begin van de 'pandemie' ernstige twijfel was over 'de ernst' van corona. Die twijfels mochten intern uitgesproken worden en zelfs epidemiologisch onderzocht worden. Echter, op het moment dat die epidemiologische onderzoeken lieten zien dat die twijfels gerechtvaardigd waren (covid was niets meer dan een griepje), werden dergelijke uitkomsten binnen diezelfde academie verboden verklaard (het was 'geen wetenschap'). Later werd covid een ziekte van maniakken die het voor zeggen hadden in de academie en veranderde covid in griep+medische nalatigheid (deel 2). Weer iets later werd alle covid kritiek taboe verklaard in de academie en werd vaccinatie uitgeroepen tot totem (deel 3). In de appendix geef ik een verslag over mijn covid ervaringen in essay vorm weer (zogenoemde 'uitstapjes'). Als bonus heb ik een essay van Michael Crichton toegevoegd (copyright), waarin Crichton drie politiek-wetenschappelijke problemen uit het nabije verleden en heden beschrijft die nogal overeenkomen met het covid raadsel. Een meer filosofische blik op deze hele periode, waarin ik uitleg waarom zo veel mensen met de corona waanzin zijn meegegaan, wordt beschreven in ideeën, brieven en aanpalende manuscripten. Het totale dossier 'MORONA' beslaat zo'n 300 000 woorden.

Op sommige plekken heb ik mijzelf gecensureerd. Soms omdat ik vond dat mijn gedachten ondoordacht waren, maar vaker omdat ik vond dat ik toch ergens mijn *amice collegae* tegen henzelf moest beschermen. Eigenlijk is dit boek heel vriendelijk. Was het niet dat de academie, politiek, media en justitie zelf hebben besloten om het covid boek dicht te willen gooien, had ik dit boek misschien wel nooit geschreven.

Er zullen regels moeten komen om het gedrag van hoogmoedige en ijdele academici in de toekomst in te tomen. Het idee dat je mensen onbeperkt macht kunt geven, zoals academici tijdens covid onbeperkt macht kregen, heeft wel degelijk geleid tot alles wat mensen tot monsters kan maken. Een opzet hiertoe staat in de delen epiloog, achteraf en slot (waar ik een feitelijk verslag geef van de coronaperiode).

Ik vond dat ik dit boek moest schrijven omdat ik nou eenmaal verantwoording wilde afleggen. - Verantwoording naar mezelf toe en naar de buitenwereld toe voor als de vraag ooit komt wat *ik* ten tijde van covid heb gedaan. Het bij mezelf verantwoording afleggen heeft bij mij geleid tot een zeker inzicht: een inzicht dat de samenleving tot zinnen moet komen, willen we het weer een beetje plezierig voor ons allen maken. Zodoende... heb ik mijn ervaringen als arts-epidemioloog ten tijde van covid in boekvorm opgeschreven. Want ik geloof dat wij meer kunnen veranderen, dan wij denken of mogen geloven.

Maar ik herhaal mezelf.

Deel 1: Maarten Leeflang

It's not much good thinking about a thing unless you think it through.

-H.G. Wells

Inleiding MORONA pandemie

HS1

Maarten Leeflang stond in de ochtendfile bij de Van Brieneoordbrug. Dat was niet opmerkelijk, dat gebeurde bijna dagelijks als hij met de auto naar zijn werk reed: het HUMC. Het HUMC of Haags Universitair Medisch Centrum was het centrum van de wereld als het om medische zorg ging. Vonden ze bij het HUMC. Hij mocht blij zijn dat hij er werkte. Zo werd hij dan ook behandeld. Niet zeuren. Vroeg beginnen. Laat naar huis. Dat hoorde erbij. Over geld hoefde hij zich nooit zorgen te maken. Zijn salaris was bijna 3 keer modaal. Vroeger was dat salaris nog een hoop meer dan 3 keer modaal, maar ach, waarom zou je nog meer geld willen verdienen als het HUMC je werkgever is? Hij was internist en epidemioloog. Het was waarschijnlijk daarom dat hij bij zichzelf opmerkte dat dit de tweede achtereenvolgende dag was dat er een file stond vanwege een ongeluk. Afwijkend van 'normaal' was de *modus operandi* van de arts-epidemioloog. En twee dagen achter elkaar in de file staan door een ongeluk, dat hoorde niet in de getallenrij van oorzaken van waarom er file stond. De meeste files waren spookfiles. Iemand remde net iets te hard waardoor de volgende auto ook iets harder moest remmen dan de auto voor hem, enzovoort totdat er een auto op de snelweg stilstond en de file vorm werd gegeven. Dat was allemaal niet zo moeilijk om te begrijpen. Toch waren er professoraten opgezet om dit probleem tot in detail in kaart te brengen. Hij vroeg zich af waarom. Maar als je daarover ging nadenken kon je de meeste professoraten wel afschaffen. Met wat voor onzin hielden academici zich de hele dag bezig? – Met het verschuiven van de dekstoelen op de Titanic, dacht Maarten. Maar hij probeerde daar niet teveel over na te denken. Hij herinnerde dat hij tijdens zijn promotieonderzoek naar diabetes, dat hij afwisselde met een avondcursus filosofie aan de Universiteit van Assen, dat een filosofieleraar in de pauze schamperend tegen hem opmerkte: 'Maar wat valt er aan diabetes nog te ontdekken dan?' – Zelf was die filosofieleraar gepromoveerd op het liefdesleven van Abélard, een castraat uit de Middeleeuwen, waar bibliotheken over waren volgeschreven, en waar Maarten het volgende van dacht toen de filosofieleraar de schamperende opmerking over Maarten's promotieonderzoek maakte: 'Maar wat valt er aan het liefdesleven van Abélard nog te ontdekken dan?' – Maar dat soort dingen hield hij voor zich. Je mocht mensen nooit schofferen had zijn opvoeding hem geleerd. Zelfs niet als het filosofieleraars waren die hun studenten schoffeerden, mocht je ze niet terug schofferen. En zo slikte Maarten zijn opmerking in.

Een ongeluk was zelden aanleiding voor een file. In de 10 jaar dat hij hier over deze weg naar zijn werk reed, kon hij niet herinneren dat hij vaker dan hooguit 3 keer in de file stond vanwege een ongeluk. En nu 2 dagen achter elkaar? Hij dacht erover na, maar de gedachte verdween toen hij ruim een uur later de afdeling opliep en nog net op tijd aanwezig was voor het ochtendrapport.

HS2

De week daarop stond hij weer in de file, iets verderop nu bij het Ketelplein. Weer was de oorzaak een ongeluk. Toeval? – Toeval bestaat niet zei hij tegen zichzelf. Wie in toeval geloofde was geen wetenschappelijk denker. Alles had zijn oorzaak, alleen wist hij die zei dat iets toeval was niet wat de oorzaak was. Wat was de oorzaak van deze ongelukken?

HS3

Het nieuws had het aantal ongelukken op de snelweg van de afgelopen weken voorzichtig opgepakt. Dat is, er werd melding gemaakt dat er in de afgelopen weken veel ongelukken op de snelweg waren

gebeurd, die veel vertraging veroorzaakten. De journalist liet gedupeerde automobilisten aan de rand van de snelweg aan het woord die vertelden hoeveel tijd ze hadden verloren op hun werkdag door in de file te staan. De werkgeversbond gaf aan dat het verstandig was om zoveel mogelijk thuis te werken in tijden als deze. Een reden waarom de ongelukken waren toegenomen werd niet gegeven.

HS4

Fons Waaijer was één van zijn leidinggevenden. Maarten had in totaal drie leidinggevenden. Hij had het opgegeven om er achter te komen waarom hij al die leidinggevenden nodig had. Drie jaar geleden had hij er nog zeven, dus een teruggang naar drie was al een hele verademing. Fons was Maarten's kamer binnengestapt en had gevraagd of hij even tijd had. – Alsof Maarten daarop kon antwoorden: 'Nee Fons, ik heb het druk', wat waar was. Hij zat midden in een stapel brieven van patiëntcontacten die hij voor het eind van de dag in de computer getypt moest hebben. Maarten was van het oude slag. Hij schreef eerst met de hand de status van patiënten uit, alvorens het in een scherm over te zetten. Zo hield je beter oogcontact met patiënten, die je toch al zo weinig kon zien en spreken op een spreekuur van maximaal 10 minuten per patiënt. Vroeger mocht je nog brieven dicteren, maar die secretaresses had het management wegbezuinigd. Uit efficiënt oogpunt, uiteraard. Leidinggevenden hadden nooit last van de administratieve taken die Maarten steeds meer en meer op zijn schouders kreeg en daarom hele efficiënte kostenbesparingen waren. En om dat zo te houden wilde iedereen natuurlijk graag leidinggevende in het HUMC zijn of worden. Zeggen wat een ander moet doen, zonder zelfs iets te moeten doen, dat was de droombaan van elke dokter in het HUMC.

- 'Zeg het maar Fons, ga zitten' en Maarten pakte een stapel patiëntendossiers van een stoel af en legde die op zijn bureau waarna Fons ging zitten. Fons was een lange, grote, en door de tijd heen steeds dikker wordende man wiens buik verborgen ging onder steeds groter uitvallende slobberig zittende zwarte maatpakken. Een witte jas was er niet bij. De echte grootten in het HUMC liepen in pak, en Fons was een grote man. Vond hij van zichzelf...

'Je hebt het nieuws de afgelopen dagen vast gevolgd,' zei Fons, wat in Maarten's geval slechts deels waar was. Maarten keek eigenlijk nooit naar het nieuws. Nieuws was een doorlopende show waarbij goed uitziende marionetten halve waarheden en leugens verkochten aan een naïef publiek en waar vrijwel nooit iets verteld werd wat invloed had op de directe omgeving van de televisiekijker, afgewisseld met reclame. Maar het nieuws over de auto-ongelukken had hij wel gevolgd, dat was simpelweg zo alomtegenwoordig dat hij het niet had *kunnen* missen.

'Je bedoelt de auto-ongelukken,' antwoordde Maarten.

'*What else*. Ja, ik vroeg me af of we daar epidemiologisch gezien iets mee kunnen doen. Het is *hot* en als we wat *exposure* kunnen bereiken als afdeling binnen de media, maakt dat de RvB erg blij. En mij dus ook. En jou dus ook!,' lachte Fons op een manier alsof hij Maarten in een complot betrok.

'Ja, ik zou eens kunnen kijken in de open datasystemen die Nederland rijk is en kijken hoeveel ongelukken er per jaar op de snelwegen plaatsvinden en of dat wat we nu zien anders is dan 'normaal'?'

'Wil je dat doen?'

'Tuurlijk Fons, maar zie je die stapel?' en Maarten wees naar de patiëntendossiers waaruit hij nog brieven moest zien te schrijven.

'Dat kan wel even wachten,' zei Fons, 'richt je maar op die auto-ongelukken de komende dagen'. Maarten wist nu al dat Frans, een andere leidinggevende van Maarten, dat 'even wachten' niet zou appreciëren. Met andere woorden, Maarten had overwerk.

Wat is Epidemiologie

HS5

Maarten liep naar de kamer van promovendi, een kamer die binnen het management de naam 'kantoortuin' had meegekregen. Het zag er uit als een legbatterij. Het was een kamer die de vorm had van een pijpenla, met aan één kant een raam dat op een grijze muur van een aanpalend gebouw uitkeek. Aan de andere kant liep de kamer dood. Er kwam geen daglicht in de kamer en de promovendi moesten het doen met een wit TL licht en de vaalblauwe waas die uit hun computerscherm kwam. De deur, halverwege de kamer, was uit zijn hengsels gesloopt. Drie meter verderop was het secretariaat dat kon toezien of alle promovendi wel op tijd (voor 830 uur) inklokten en (na 17 uur) uitklokten. Twaalf promovendi, jonge net afgestudeerde artsen van een jaar of 25, zaten aan een aaneengeschakeld bureau met koptelefoons op te werken aan hun promotie. Een van die promovendi was Lee, een Chinese jonge arts die met een beurs uit China epidemiologie mocht leren in het almachtige HUMC. Lee was briljant met het koppelen van data en kon naast Chinees en Engels ook foutloos statistische talen spreken als SAS, SPSS, R en Stata. Hij was de jongen die Maarten misschien kon helpen met de opdracht van Fons. Maarten was blij dat hij zo'n goede werkkraacht had. In het grote stafoverleg, dat groot werd genoemd omdat alle stafleden (waaronder Maarten) mochten aansluiten (er waren ook kleinere stafoverleggen waar Maarten buiten werd gehouden), hadden de grootten van de afdeling wat lacherig over Lee gedaan. Hij was vast een spion van de Chinese geheime dienst, zeiden ze tegen elkaar, die data vanuit Nederland naar China moest smokkelen. Maar aangezien de Chinese overheid Lee betaalde, vond de afdeling dat ze zich daar verder niet mee mochten bemoeien. Dat Lee in een tochtige en gehorige bovenkamer van 10 vierkante meter die aan een drukke verkeersader lag moest wonen, omdat hij eenmaal voor een iets betere woning geen geld had, interesseerde de afdeling niks. Geen wonder dat Lee het in die pijpenla best wel oké vertoeven vond.

'Lee, do you have time for an assignment,'

'Zeker', antwoordde Lee in het Engels aan Maarten.

'Het gaat over de auto-ongelukken die in het nieuws zijn gekomen.'

'Wat is daarmee?'

'Of we willen onderzoeken of dat er meer zijn dan normaal.'

'Sure,' zei Lee.

'Bedoel je daarmee dat je het wilt onderzoeken?'

'Eerlijk of aardig?' antwoordde Lee daarop. Lee was een bijzondere Chinese jongen. Als Maarten het nieuws mocht geloven waren alle Chinezen zo dociel als een knipmes, maar aan Lee merkte Maarten dat totaal niet. Maar goed, er woonden dan ook meer dan 1 miljard mensen in China en daar was vast niet iedereen aan elkaar gelijk, al probeerde de mediakanalen te doen voorstellen dat dit wel het geval was.

'Doe maar eerlijk en aardig,' antwoordde Maarten daarop.

'Well, aardig is: Do we have a choice?', waarop Maarten antwoordde: 'Nee. Het komt rechtstreeks van de baas. Fons wil dit uitgezocht hebben en liefst zo snel mogelijk zodat hij als afdeling *exposure* kan genereren.'

'Oké, doet het er dan nog toe wat ik eerlijk denk?'

'In a way. Ik ben wel geïnteresseerd in wat je denkt.'

'Wat denk jezelf?,' vroeg Lee

'Ik weet het niet,' antwoordde Maarten. 'Ik heb de laatste tijd meer ongelukken op de weg gezien dan dat ik normaal gesproken zie. Maar bij gebrek aan een verklaring, weet ik niet wat ik daarvan moet denken. Het maakt me ook niet zoveel uit. De vraag is: valt het te onderzoeken?'

'Dat denk ik wel,' antwoordde Lee. We hebben een datahub met de afdeling bij het Nationaal Statistiek Bureau en kunnen zo achter de gegevens komen van wanneer en wie er op welk moment is overleden aan een auto-ongeluk. Maar dat geldt alleen voor de afgelopen jaren. Informatie over de afgelopen weken staan nog niet in de datahub. Amber, een promovenda die naast Lee zat en het gesprek had gehoord zei: 'Ik zou wel willen helpen door deze gegevens op te vragen aan de wielrijdersbond. Als het nieuws erover kan berichten, moeten deze data ergens beschikbaar zijn.' 'Als je dat wilt doen....' Zei Maarten op een vragende toon.

'Sure, alles voor de zaak,' antwoordde Amber op een licht cynische toon, waarna ze gedrieën het statistisch plan en de te volgen strategie doornamen.

HS6

Nou is het voor iemand die nog nooit epidemiologisch onderzoek gedaan heeft erg aantrekkelijk om te denken dat epidemiologie: 'één druk op de knop' onderzoek is. Omstanders valt dat niet te verwijten, epidemiologen doen zelf voorstellen dat epidemiologie als zodanig werkt.*

*Hans Rosling was zo'n epidemioloog (of eigenlijk statisticus) die het grote publiek liet geloven dat nummers met één druk op de knop een antwoord konden geven op alles

<https://www.youtube.com/watch?v=jbkSRLYSojo>

Er is een vraag: Zijn er recent meer dodelijke auto-ongelukken op de snelweg in Nederland geweest ten opzichte van voorgaande jaren. En het antwoord is: Ja, nee, of misschien. Het is *dat* ja nee of misschien antwoord wat uiteindelijk beklijft en alles wat daarvoor zit, is als een druk op de knop. Als Fons zijn *exposure* kan genereren naar de buitenwereld, dan is het met dat ja, nee of misschien antwoord en niet zozeer met het werk dat daaraan vooraf ging. Maar een werk is het. Bestanden van de wielrijdersbond en doodsoorzaken statistiek moesten aan elkaar gekoppeld worden, wat miljoenen datapunten opleverde. Dan moest binnen die miljoenen datapunten onderscheid worden gemaakt waar iemand aan overleed: op de snelweg of op een andere weg en op welke snelweg. Dan moest gekeken worden hoe groot de verkeersdruk was op die dag, er moest gecorrigeerd worden voor kalenderdag, er moest rekening worden gehouden met de leeftijd van overlijden, met de weersomstandigheden, met onderliggende ziekte, met seizoenen, en als je dat allemaal netjes op een rijtje had gelegd, dan kon je drukken op de knop, en wist je het voorlopige antwoord. Daarna deed je een aantal kwaliteit-controles en als die ook oké bleken, dan had je een antwoord, waaronder je zo eerlijk mogelijk de duiding en mogelijke vertekening als kleine lettertjes onder dat antwoord zette. Daar gingen wel een paar weken overheen.

Fons stond te ver af van die praktijk, wat hij liet blijken door te pas en te onpas de kamer van Maarten binnen te lopen en te vragen: 'én?' – Waarop Maarten antwoordde: 'Zo snel gaat dat niet Fons.' Wat Fons niet deed verhinderen om Maarten's kamer en de kantoortuin van de promovendi te blijven bestoken met de 'én' vraag. Er was hem kennelijk heel wat om te doen om voor nationale teevee als eerste een antwoord op de vraag te geven. Ergens was dat wel begrijpelijk. Binnen het nieuws ontstond een soort van hysterie, de auto-ongelukken werden alom tegenwoordig. Politici werden gevraagd wat te doen. Mensen durfden niet meer op de snelweg te rijden. De snelwegen werden leeg. Tot overmaat van ramp werden nu ook 'haarden' van plotse doden buiten de snelweg gemeld in binnen- én buitenland. Er circuleerden foto's en filmpjes op internet van mensen die zomaar op straat een ongeluk kregen. De media smeekten dat er 'iets' moest gebeuren. Twee dagen later hadden ze Fons bereid gevonden om op nationale teevee iets te laten zeggen over het fenomeen. Fons zei: 'Dat wat de oorzaak van de dodelijke auto-ongelukken ook is, neemt niet weg dat het fenomeen van de doden op de snelweg als ziekte zeker niet onschuldig is.'

Een journalist vroeg of Fons mogelijk dacht aan een besmettelijke ziekte, en Fons zei dat hij dat op dit moment niet kon uitsluiten. Fons was niet de enige expert die in deze onzekere tijd olie op het vuur van de aanzwengelende hysterie gooide en het *gaf* exposure. Maar waar Fons die uitspraken op baseerde was Maarten een raadsel. Waren ze niet juist aan het kijken of er überhaupt iets anders dan anders aan de hand was, of dat ze in een media-hype zaten? Was dat niet de opdracht die Fons hem twee dagen geleden had gegeven, om dit uit te zoeken? – Dus hoe kon Fons nou zeker zijn door te spreken over een ziekte die niet onschuldig was en mogelijk zelfs besmettelijk? – Waar haalde hij die informatie vandaan, als een epidemioloog en promovendi op zijn afdeling, die hiervoor waren ingezet om er een antwoord op te geven, nog niet eens halverwege hun analyses waren? Maarten's vrouw, Niki, merkte op, nadat Maarten 's avonds boos aan haar had uitgelegd hoe

onwetenschappelijk de wetenschapper Fons zich in het nieuws liet portretteren, dat: 'De man is in zijn element. Fons staat in de schijnwerpers. Met hoe of wat maakt hem verder niet uit. Als hij zich bescheiden had opgesteld, zoals jij suggereert dat hij had moeten doen, dan had hij helemaal geen media-aandacht gekregen en hadden ze wel iemand anders bereid gevonden.'

Respectabele MORONA Epidemiologie

HS7

De weg naar het HUMC was inmiddels bijna verlaten. Mensen zaten in angst thuis. Het was ook het dringende advies van de regering aan de bevolking om thuis te blijven. Fons was niet de enige die zijn zorgen over dit nieuwe 'virus' in de media had verspreid en dat had zo zijn gevolgen. Een virus dat leidde tot auto-ongelukken. Het leek Maarten allemaal wat onwaarschijnlijk. Toch bleven de dodelijke ongevallen het nieuws beheersen. Het enige wat Maarten ervan merkte was dat hij geen last van files had en daardoor veel te vroeg in het HUMC zijn auto parkeerde. Het was een mooie heldere ochtend, koud, maar met geen zuchtje wind. Maarten besloot zijn auto op het dak van de parkeergarage te zetten en wat te treuzelen terwijl hij genoot van de opkomende zon, het heldere weer, de stilte en het uitzicht. Een paar jaar geleden had hij iets soortgelijks gedaan aan het einde van een nachtdienst. Daarmee had hij de bewaking op het dak gekregen. Hij had zijn HUMC ID kaart bij zich en kon zich bij de bewaker identificeren als internist uit het HUMC, waarna de bewaker uitlegde dat iemand hem op het dak had gezien en de bewaking had gebeld. – 'Wij krijgen de afgelopen tijd wel vaker dit soort vals-alarm meldingen,' zei de bewaker.

'Hoe komt dat zo,' vroeg Maarten.

'Ik denk dat het alles te maken heeft met die terroristische aanslagen die de afgelopen tijd in Europa plaatsvonden.'

Maarten dacht er aan terug nu hij hier weer stond te treuzelen. Hoe bang mensen wel niet konden worden vanwege de berichtgeving in de media. Ja, ook Maarten had gezien dat er wat meer ongelukken aan de snelweg hadden plaatsgevonden dan 'normaal.' Zoiets maakte hem niet bang. Hij zag het eerder als uitdaging of als onderzoeksvraagstelling. Was dat wat hij gezien had wel waar? En zo ja, wat kan je er aan doen? – Het irriteerde hem dat Fons zijn kruit al op het nieuws verschoten had. Fons deed alles voor de aandacht, zoals Niki hem had uitgelegd. Maar wat als de auto-ongelukken waren gebaseerd op een 'red herring'? Kon Fons dan nog wel terug in zijn stellig verkondigde mening? Vooralsnog had Fons de wind mee. Alles wat hij gezegd had leek wel *ad verbatim* overgenomen te worden door de pers en de regering. Maar Fons kon niet weten wat hij zei. Dat wisten ze alleen bij de media niet, want Fons had niet gezegd dat die auto-ongelukken hypothese op dit moment werd uitgezocht door Maarten en twee promovendi, juist *omdat* het onbekend was of er meer auto-ongelukken op de snelweg plaatsvonden dan normaal.

Enmaal binnen in het HUMC gekomen, hoorde Maarten bij de overdracht dat alle poli bezoeken voor de komende tijd werden uitgesteld. De raad van bestuur, die informatie had ingewonnen bij infectiepreventie, vond het te gevaarlijk om de 'normale' zorg door te laten gaan. Wat betekende dat voor Maarten? – Nou ja, dat hij ineens alle tijd had om zijn ontslagbrieven voor patiënten te schrijven. Als hij dat niet zelf had kunnen raden, was Frans van der Veer er wel die dat aan het eind van de ochtendoverdracht als advies mee gaf aan de internisten die in de zaal- of thuis achter een beeldscherm zaten.

HS 8

Fons had hij die dag ook gesproken, zei het kort. Hij was Fons' kamer binnengelopen en zij – 'Ik zag je op het nieuws.'

'Ja, mooi he,' antwoordde Fons.

‘Dat weet ik niet. Je was nogal stellig over “een nieuwe ziekte”, maar we weten nog niet eens of er meer auto-ongelukken op de snelweg zijn gebeurd dan normaal. Dat is precies hetgeen waar Amber, Lee en ik mee bezig zijn om een antwoord op te krijgen.’

‘Jouw tijd komt nog wel,’ antwoordde Fons met een vrolijke blik, ‘waarbij je aan de media kunt laten zien dat er meer auto-ongelukken op de snelweg zijn gebeurd dan normaal.’

‘Voor op dit moment,’ zei Maarten, ‘weet ik dat zo net nog niet. Dat is precies de reden waarom we het voor je uitzoeken.’

‘Nou ja, ik heb toch niks verkeerd gezegd op teevee’ antwoordde Fons verdedigend. ‘Ik heb alleen maar gezegd dat het fenomeen van doden op de snelweg niet onschuldig is, en sluit niet uit dat de oorzaak een besmettelijke ziekte is. Daar zeg ik toch niets verkeerd? Dat kan toch?’

Maarten, te overdonderd van dat antwoord van Fons, wist niet hoe hij moest reageren. Had Fons een punt? Alvorens Maarten kon antwoorden, zei Fons: ‘Politici, *Maarten*, hebben niet de luxe om met 100% van de informatie 100% van de keuzen te kunnen maken. Zij moeten keuzen, bij een acuut probleem, als deze, met 50% van de informatie maken. Bij het maken van die keuzen helpen uitspraken uit de academie, waaronder die van mij.’

‘Ik zal Lee vragen hoe ver hij met zijn onderzoek is,’ was wat Maarten daarop antwoordde.

HS9

Fons was iemand die goed kon voorspellen, zo bleek, want 2 dagen later ging het hele land op slot vanwege de nieuwe ernstige ziekte die besmettelijk leek. Niemand mocht meer naar buiten, uitgezonderd zij die een cruciale baan hadden. Maarten bleek iemand te zijn met een cruciale baan. Daar had hij het ook wel naar gemaakt. Nadat de president van het land op nationale teevee in zijn gelambriseerde ‘torentje’ per decreet het land op slot had gedaan vanwege de onduidelijkheid over de spontane ongelukken die zich, ‘als een virusziekte over het land verspreiden’, had Maarten aan Fons gemaild, dat hij zich graag als frontliniemedewerker wilde aanmelden, al was het alleen maar om de mensen die met een ongeval in het ziekenhuis binnenkwamen te tellen. Dat laatste was precies waar het HUMC hem voor nodig had. De ICT afdeling, die deze epidemie al jaren aan het oefenen was en er prachtige rapporten over geschreven had (met subsidies), bleek, toen puntje bij paaltje kwam, niet in staat te zijn om de verschillende automatische systemen van de afdelingen binnen het HUMC aan elkaar te schakelen waardoor er geen overzicht was wie waar werd opgenomen vanwege de nieuwe ziekte. Dat werkje mocht Maarten van de ICT overnemen, met een team van promovendi, door dagelijks binnen de tientallen afdelingen die het HUMC rijk was handmatig te tellen wie met een ongeluk binnenkwam. Het tellen werd makkelijker gemaakt omdat er sinds kort een naam voor de ‘nieuwe ziekte’ bedacht was: MORONA. MORONA was een afkorting die stond voor **M**eervoudige **O**ngelukken bij **R**ijden en **O**ngevallen **N**iet ge**A**nticipieerd. Het aantal verdenkingen met MORONA in het HUMC was wat Maarten elke dag moest tellen. De bevestiging van de ‘nieuwe ziekte’ vond plaats met een genetische test, waarvan Maarten de details niet kende. Maar de test was door de WHO ontwikkeld en gevalideerd, dus het zou wel goed zijn, want de WHO vergist zich nooit. Wie positief op die test testte, had SHIT-MoV-2, wat stond voor **S**evere **H**it **I**nfectious **T**o **M**ovement **V**irus-**2**. De 2 sloeg op het feit dat de WHO een soortgelijk virus 20 jaar geleden had ontdekt, maar dat in de kiem was gesmoord door het vroegtijdig isoleren van besmette personen. Aldus de WHO (en de WHO vergist zich nooit). SHIT-MoV-2 was daar een variant op. Niet iedereen met SHIT-MoV-2 werd zo ziek dat hij er MORONA van kreeg, maar de kans op ernstige ziekte werd zo hoog geschat dat de WHO besloten had het te bestempelen als A ziekte. Patiënten met een besmettelijke A ziekte moesten per direct in isolatie opgenomen worden zoals je dat kende uit films zoals ‘Outbreak’ en ‘Contagion’. Narigheid was dat de test niet in grote aantallen aanwezig was, en dat het ook nog eens 48-72 uur duurde voordat de testuitslag bekend was. Zodoende hadden alle ziekenhuizen in Nederland per decreet besloten om alleen nog de patiënten met de meest ernstige ongevallen in het ziekenhuis op te nemen. Mensen die bv van de trap waren gevallen en niets meer dan kneuzingen hadden werden aan de poort gediagnosticeerd op klinische blik als zijnde ze MORONA hadden en direct naar huis gestuurd. Alleen de meest ernstige gevallen ondergingen de test en werden in isolatie opgenomen, als zijnde ze MORONA hadden. Patiënten die,

voordat ze het HUMC konden bereiken overleden waren, werden door de patholoog direct naar het mortuarium gestuurd en waarbij de doodsoorzaak, op basis van de klinische blik van de patholoog, bestempeld werd als MORONA. Lee en Amber hielpen Maarten met tellen.

Red herring onderzoek

HS10

Twee dagen nadat Maarten was aangesteld als frontliniemedewerker van het HUMC, en het tellen van MORONA cases beperkt was gebleven tot een enkel geval, had Lee de analyse over de auto-ongelukken op de snelweg af. De gegevens waren gebaseerd op de meest recente gegevens die Amber had gekregen van de wielrijdersbond. De correcties en sensitiviteit-analysen waren uitgebreid, maar goed te volgen, zoals Maarten van Lee gewend was. Lee had zijn rapport uitgeprint, maar niet gemaild. De reden was, zoals Lee aan Maarten met een scheef lachje uitlegde, dat hij niet zeker was of de uitkomst wel gewaardeerd kon worden door de afdeling. 'We never share unfavorable views through email,' zei Lee, 'That is why I printed the report, and hand it to you'.

'Wat staat er in?' vroeg Maarten

'See for yourself,' antwoordde Lee. 'I am gonna get a coffee. You might need some too.'

Al bij het lezen van de eerste pagina met resultaten werd het Maarten helder dat er niks anders dan ten opzichte van normaal aan de hand was: er kwamen evenveel auto-ongelukken voor in de afgelopen weken als in de voorgaande jaren op het moment dat je corrigeerde voor seizoeneffecten. Ook het aantal ernstige auto-ongelukken was niet toegenomen liet Lee's analyse zien. Wat Maarten betreft was dat goed nieuws dat zo snel mogelijk met de wereld gedeeld diende te worden. Dan konden de maatregelen per direct beëindigd worden. Tegelijkertijd begreep hij Lee's opmerking dat dit nieuwe gezichtspunt wel eens ongemakkelijk zou kunnen zijn, omdat het zou kunnen leiden tot gezichtsverlies van een aantal personen, en niet in de minste plaats een gezichtsverlies van Fons. Fons had zijn kruik al in het nieuws verschoten door te zeggen dat de nieuwe ziekte niet onschuldig was en alle tekenen had van een besmettelijke ziekte. Fons had zich uitspraken laten ontlokken die feitelijk nergens op gebaseerd bleken te zijn. Dat was wat Lee had aangetoond. Fons had gebluft of gegokt en was er mee weg gekomen omdat hij precies hetzelfde zei, als wat de kranten schreven en politici opperden. Fons had zich laten verleiden om politicus te spelen, maar Fons was een wetenschapper. En een wetenschapper die zich bewijsbaar gedraagt als een politicus of bluffer, gedraagt zich als een zeeman die stratenmaker is, of als een wielrenner die door een oerwoud fietst, of als een dominee die wetenschap bedrijft, kortweg die gedraagt zich ongepast. Hoe gingen ze dit nieuws aan Fons melden?

Lee kwam Maarten's kamer binnen met twee koppen koffie. Maarten vroeg: 'Is Amber er ook?', waarop Lee positief antwoordde. Maarten zei: 'Ik vraag haar ook even om naar de resultaten te kijken en met ons te overleggen.'

'Good idea, ze heeft de resultaten overigens al gezien,' antwoordde Lee daarop.

'Des te beter. Give me a second.' Maarten pakte het rapport, 20 velletjes met dubbele regelafstand bedrukte informatie en een viertal tabellen. Hij liep langzaam naar de kamer van Amber. De benen zijn de wielen van het denken, had WF Hermans geschreven. Maarten hoopte door deze korte wandeling tot inzicht te komen hoe deze informatie het best naar Fons kon worden gebracht. Maar het loopje was te kort, er kwam geen antwoord. De kantoortuin, waar normaal gesproken twintig promovendi schouder aan schouder, rug aan rug, beeldscherm tegenover beeldscherm, naast elkaar- achter elkaar- of tegenover elkaar zaten, was minus Amber's aanwezigheid, volledig leeg, dus het was makkelijk voor Maarten om Amber's aandacht te trekken. Hij stak Lee's rapport omhoog en zei: 'Kom je mee om dit op mijn kamer te bespreken?'

'Graag,' zei Amber. Het optimisme van jonge mensen kende geen grenzen en het werkte aanstekelijk op Maarten. Graag. Inderdaad, wat Lee en Amber hadden gevonden moest worden

beantwoord met blijdschap, niet met een deprimerend 'nu heeft Fons ongelijk'. En met Fons allerlei andere hotemetoten. Teruggekomen in Maarten's kamer, zei Maarten tegen Amber en Lee:

'Gefeliciteerd, jullie hebben het antwoord op de vraag van Fons en de wereld gevonden. Het antwoord dat er niks bijzonders aan de hand is met de auto-ongelukken is van een belangrijkheid die groter is dan elk ander onderzoek dat ik ooit bij de hand heb gehad. Jullie hebben het goed gedaan.'

'Thanks,' zei Lee en Amber nam een slok van haar cappuccino die ze uit de machine gehaald had, onderweg naar Maarten's kamer.

'Nu moet het ASAP naar Fons,' zei Maarten

'Is Fons op kantoor,' vroeg Amber.

'Volgens mij niet,' antwoordde Maarten.

'I checked,' zei Lee. 'Hij is niet op zijn kamer. Op de hele afdeling zijn we de enige drie aanwezigen.'

'Zal ik hem mailen?' vroeg Maarten, 'of willen jullie dat doen? Het is jullie bevinding, jullie ontdekking, die ik van harte ondersteun.'

'Well... That's the problem, isn't it,' zei Lee. 'Met de hele wereld op slot vanwege iets waarvan we laten zien dat het onzinnig is, is me wel een beetje veel druk.'

Maarten begreep Lee's opmerking. Voor Lee was de bevinding misschien nog wel extra gevoelig. China had het voortouw genomen in het op slot gooien van haar samenleving vanwege MORONA, en Lee, als 'Chinese scholar', met een beurs die afkomstig was van China, was niet alleen afhankelijk van de grillen van Fons, maar ook van een land, een land waarvan één van Maarten's andere bazen, Miranda Tinnegieter, had gezegd dat het *regime* de bevolking onderdrukte en het 'eigenlijk' ongepast was dat de afdeling zoveel Chinese PhD studenten aannam. Een gratuite opmerking die overigens niet tot wat voor consequentie dan ook had geleid, gezien de afdeling inmiddels met meer dan een derde was gevuld met goedkope en slimme arbeidskrachten uit China, waaronder Lee.

'You want me to do it,' zei Maarten, waarop Lee bevestigend antwoordde.

'Wat vind jij,' vroeg Maarten aan Amber.

'Nogal wiesde dat jij het brengt, Maarten,' zei Amber met een lach.

'Okay, I will email Fons and let you know.'

HS 11.

Maarten mailde het volgende naar Fons

'Beste Fons,

De resultaten van de auto-ongeluk analyse van Amber en Lee zijn af. Kom je vandaag naar kantoor, dan kunnen we je de resultaten geven en waar nodig toelichten.

Groeten,
Maarten'

Het duurde ruim een half uur voordat Maarten antwoord kreeg. Wat Maarten op zich verbaasde, gezien Fons nog een paar dagen geleden Lee, Amber en Maarten bijna *stalkte* met zijn opmerking 'En'? Het antwoord wat uiteindelijk kwam was cryptisch

'Ha,

Interessant. Ja, ik ben vandaag niet op kantoor. Ik probeer zoveel mogelijk afstand te bewaren conform de oproep van de overheid. Kan je het rapport anders op mijn bureau leggen. Dan lees ik het spoedig.

Gegroet,

Fons'

Opvallend dat Fons niet gewoon vroeg of Maarten hem het rapport kon mailen. Kennelijk voelde Fons ergens wel aan dat het resultaat anders kon zijn dan de gewenste uitkomst. En ongewenste resultaten, zo was de besluitvoering op de afdeling geregeld, werden niet via de mail gedeeld. Maarten schreef terug:

'Ik kan je anders de resultaten ook wel mailen?'

Binnen 15 seconden had Maarten antwoord

'Doe dat maar niet. Ik wil ook jullie persoonlijke uitleg horen over dat rapport en dat gaat niet over de mail.'

Maarten dacht even na, en mailde terug:

'Ik denk dat de resultaten wel zo urgent zijn dat ze niet op een bureau kunnen wachten.'

Het bleef even stil aan de andere kant van de mail. Even later ging Maarten's telefoon over. Het was Fons. Maarten nam op.

'Met Maarten.'

'Ja, Maarten,' sprak Fons gejaagd, 'hoe komen we uit deze impasse.' En Maarten dacht: Welke impasse? Sinds wanneer is het delen van een resultaat een impasse? Tegelijkertijd begreep hij Fons' bewoording: hoe kom je uit de impasse van het al dan niet brengen van slecht nieuws. Maarten antwoordde: 'Kunnen Amber, Lee, en ik anders bij jou thuis langskomen, dan laten we je daar het rapport zien.'

'Misschien is dat wel het beste,' antwoordde Fons. 'Wel een beetje gek natuurlijk dat jullie dan door de buitenlucht moeten, maar het HUMC heeft mij op het hart gedrukt dat ze zo weinig mogelijk medewerkers het ziekenhuis binnen willen laten en daar probeer ik mij aan te houden.'

'Geen probleem,' antwoordde Maarten. 'Wanneer kunnen we langskomen,' waarop Fons antwoordde: 'Meteen.'

HS12

En dus gingen ze met z'n drieën naar Fons' huis, dat op een steenworp afstand lag van het HUMC, in een chique jaren-30 woningwijk. En waarvan Maarten wist dat die huizen niet warm te stoken waren, en als je de pech had om in een rijtjeshuis te wonen, als Fons deed, kon je de burelen door de muren horen praten. Maar de huizen zagen er prachtig en statig uit, dat moest gezegd worden, en dat midden in de stad in een buurt die rijk was aan bloemrijke lanen en die lag aan de rand van een park. Nee, Fons woonde zeker niet zielig. Het was wel wat anders dan Lee's woning bijvoorbeeld die een kamer van 10 vierkante meter had en die dienst deed als slaapkamer, keuken, badkamer, studeerkamer en woonkamer in één. Maar van de staf wist alleen Maarten dat, omdat Maarten wel eens op bezoek bij Lee was geweest. De rest van de staf praatte liever niet over het uitzuigbeleid van Chinese promovendi, en hield het bij spionnen en het vreselijke Chinese systeem tijdens 'Grote Stafoverleggen'.

'Kom binnen' zei Fons hartelijk nadat Maarten aan de deurbel (een ouderwetse klingel) had getrokken. Ze werden binnengelaten in een lange gang, die halverwege was opgedeeld met een statige trap naar boven en een deel wat verder liep naar achteren. Onder de trap, links lag een wijnkelder, liet Fons vol trots zien, daarachter lag de keuken, die uitzicht gaf op een grote groene tuin. Halverwege de gang was een deur naar rechts die richting de woonkamer leidde. Tegen de muur stond een grote en lange boekenkast die tot de nok gevuld was met boeken. Maarten keek er vluchtig naar. Pontificaal in het midden waren 'de werken' van Gerard Reve (luxue editie) geplaatst.

WF Hermans zag Maarten niet zo snel in de boekenkast staan. In de achterkamer stond een tafeltje met daarop een schaakspel waarop een aantal zetten waren gezet. Een lange houten eiken tafel met zes grijs velours Gispen zitstoelen deed dienst als bureau en vergadertafel. De voorkamer was afgesloten door twee deuren van staal en glas waarachter Maarten een gigantische tv kon zien met een loungebank. Ze namen plaats aan Fons' bureau.

'Ik heb koffie en thee gezet, neem gerust.' Ze schonken in. Fons begon met praten. 'Hebben jullie dit gezien,' en Fons deelde via zijn laptop een stuk van Ionatis (een wereldvermaard epidemioloog) die stelde dat, bij gebrek aan data, de pandemie overtrokken is.*

* Zie <https://www.statnews.com/2020/03/17/a-fiasco-in-the-making-as-the-coronavirus-pandemic-takes-hold-we-are-making-decisions-without-reliable-data/>

'Ik heb zelden zoiets doms gelezen', sprak Fons. 'Met 50% van de data moeten nou eenmaal 100% beslissingen worden genomen.' Maarten had die opmerking van Fons eerder gehoord. Hij had geen idee wat Fons er mee bedoelde. Het klonk als een slogan die Fons kennelijk ergens gelezen of gehoord had en die beklijfde. Een vraag als: 'Wat bedoel je daarmee, Fons?' durfde Maarten niet aan Fons te stellen. Hij liet het maar over zich heen gaan. Fons was kennelijk verheven boven Ionatis vanwege de slogan. Als Fons zich zo wilde beschouwen, dan moest dat maar. Maarten had belangrijkere dingen aan Fons uit te leggen. 'We hebben het rapport bij ons,' zei Maarten in het Engels tegen Fons. 'Misschien moet je eerst zelf even kijken, alvorens wij een toelichting geven.'

'Interessant,' antwoordde Fons. 'Ja, geef maar hier, dan kijk ik, en drinken jij en Lee je koffie en Amber je thee.' Lee overhandigde het rapport aan Fons. Veel tijd om koffie te drinken kregen ze niet. Na vluchtig de 20 bladzijden te hebben doorgelezen, zei Fons, 'Mmm, ik heb hier toch wat duiding bij nodig. Wie wil?'

'It's your report, Lee,' zei Maarten tegen Lee. 'You begin.'

'Haha,' lachte Lee, 'no I think it's better that you explain to Fons what's in it.'

Maarten, die ook niet zoveel zin had om het nieuws te brengen en tegelijkertijd de ironie van de toestand inzag, van het niet willen brengen van de resultaten uit een rapport waar je dagen lang aan hebt gewerkt, zei vragend tegen Amber. 'Maybe, you want to have a try before I go?' Waarop Amber haar hoofd schudde van nee, en deed of ze druk was met het kijken in haar thee.

'What is this?', zei Fons lachend, 'too afraid to bring the story?' Waarop Maarten in het Engels antwoordde: 'Nou ja, Fons, je hebt het zelf kunnen zien. Ik weet dat resultaten nooit voor zichzelf spreken, maar dat rapport komt toch redelijk dichtbij die ideale situatie. De toename in auto-ongelukken, zoals die tot vorige week gemeld werd in de media, berust op een 'red herring'. Het is een vals spoor. Er is niks aan de hand.'

'Tja,' antwoordde Fons 'mooie toestand is dat, met het land op slot mede vanwege die auto-ongelukken.'

'Inderdaad, Fons,' zei Maarten, 'Ik vind dat we dit zo snel mogelijk naar buiten moeten brengen. De aanleiding van de 'lock down' is niet gegrond. Dat laat Lee en Amber's rapport zien.'

'Mmm. Dat zou ik tot vorige week met je eens zijn,' sprak Fons met gefronste wenkbrauwen, 'maar inmiddels zijn we een stukje verder met het leggen van de puzzel. Zoals je weet, weten we nu dat we hier spreken over een besmettelijke ziekte: MORONA.'

'Ja, maar in de afkorting van MORONA staat dat het om rijdende ongevallen gaat,' antwoordde Maarten geagiteerd.

'Dat is waar,' zei Fons daar rustig op 'en dat is dus breder dan auto-ongelukken op de snelweg waar jullie naar hebben gekeken. De huidige kennis gaat verder dan dit en de wetenschap is toch tamelijk overtuigend dat we niet alleen kijken naar besmettelijke ziekten tijdens auto-rijden, maar tijdens elke beweging. Het rapport is interessant, en ik vind het heel knap hoe jullie het hebben aangepakt,' sprak Fons vol bewondering richting Lee en Amber, 'maar er is hier sprake van voortschrijdend inzicht, dat is dat de ziekte zich niet lijkt te beperken tot auto-ongelukken op de snelweg.'

Maarten, te verbouwereerd en tegelijkertijd wetend dat hij zat tegenover zijn 'meerdere', wist niet hoe hij moest antwoorden op deze *verschuiving van de doelpalen* tactiek van Fons. Maarten keek vragend naar Lee en Amber en vroeg: 'What do you guys think?' Waarop Lee antwoordde, 'Well, maybe we should not limit ourselves to car accidents and do what Fons suggests, look at more movements before we draw conclusions.'

'Precies mijn gedachte,' sprak Fons. 'Kijken jullie nou eerst eens in de ziekenhuis gegevens, en geef het een paar weken tijd. Dan weten we veel meer dan nu. Ik wil niet dat wij als afdeling dezelfde fout als Ionatis maken,' waarop Fons het gehele rapport terug naar Maarten schoof alsof het besmettelijk was en Fons er niks mee te maken wilde hebben.

'Hoezo, fout,' antwoordde Maarten daarop. 'Wellicht hadden we tot vanochtend 50% van alle informatie binnen, maar met dit rapport,' waarbij Maarten met zijn wijsvinger op het rapport drukte, weten we *meer* dan 50%. Waarom dat niet met de buitenwereld delen?'

'Omdat het daar nog niet de tijd voor is,' antwoordde Fons cryptisch.

Onderweg naar huis in de auto, speelde dit gesprek van Fons in Maarten's gedachten na. Hij dacht weer aan de verschuivende doelpalen. Het was toch duidelijk wat Fons hier deed. Hij wilde zich verschuilen, dat is geen verantwoordelijkheid nemen voor dat waarvan Maarten vond dat ze er verantwoordelijkheid voor moesten nemen: het rapporteren van feitelijke gegevens, zonder rekening te houden welke politieke consequenties dit kon hebben. Wat een lafheid van Fons, dacht Maarten. En wat een lafheid van Maarten!, sprak Maarten zichzelf bestraffend toe. Waarom had hij niet recht in het gezicht van Fons durven zeggen dat zij als wetenschappers verplicht waren om elke feitelijke informatie naar de buitenwereld te brengen, onafhankelijk van wat voor politieke consequenties dit had? Nou ja, Maarten was te verbouwereerd geweest, was niet beducht op de draai van Fons geweest, die na dagenlang stalken 'ineens' de auto-ongelukken niet meer belangrijk vond. Pas achteraf, nu hij in de auto zat, overzag Maarten het strijdveld waarin hij zich verkeerde met een bakje koffie aan het bureau van Fons. Nu de strijd was geleverd had het geen zin meer om alsnog strijd te willen voeren. Deze slag, zo voelde dat, had Maarten verloren. Maar wat had het Fons opgeleverd? – Een voortdurende lockdown.

Thuis plofte hij op de bank, trok zijn schoenen uit en zij tegen zijn vrouw, Niki: 'Ik heb goed nieuws en ik heb slecht nieuws. Wat wil je eerst horen?' Waarop Niki zei: 'Het slechte nieuws.'

'Het slechte nieuws is: dat mag ik niet zeggen.'

'En het goede nieuws?' vroeg Niki vragend

'Dat de lockdown wetenschappelijk gezien nergens op gebaseerd is. Dat heb ik vandaag aangetoond samen met Amber en Lee, maar Fons wilde er niet aan.'

Niki haalde haar schouders op, en zei: 'Je doet alsof het je verbaast, maar waarom verbaast je dit?'

Cherry picking

HS13

Ja, waarom verbaasde het hem? Wat Niki kennelijk binnen één seconde uit haar gedachten had opgediept, was een verhaal van 10 jaar eerder dat hij 5 jaar geleden voor het eerst aan Niki verteld had. Hij had het aan Niki verteld toen ze in het vliegtuig naar Bonaire stapten voor een vakantie en in dat vliegtuig de krankzinnige adviezen lazen over hoe je 'painful legs' en trombose kon voorkomen door allerlei bewegingen met je benen tijdens de vliegreis te maken. Maarten zei: 'Weet je dat al die adviezen op niets gebaseerd zijn?'

- 'Hoezo,' antwoordde, Niki.

- 'Het zou trombose en longembolie moeten voorkomen, maar wat valt er te voorkomen als je tijdens vliegreizen geen trombose ontwikkelt?'

- 'Vliegreizen kunnen trombose veroorzaken, Maarten.'

- 'Ik weet dat mensen dat denken, maar hoe weten we dat?' Het was gebaseerd op een lange geschiedenis die ontstaan was rond de tijd van de Olympische Spelen in Sydney (2000). Een jonge

Britse vrouw was tijdens een vlucht van Sydney naar Londen onwel geworden en overleden. Uit autopsie bleek dat zij een longembolie had ontwikkeld, dat is een stolsel wat zich vormt in de beenaders, losschiet en vastloopt in de longslagaders, waarna je door een zuurstoftekort plots kunt overlijden. De kranten stonden er in de tijd vol van en lieten bijvoorbeeld foto's zien van vliegtuigstoelen waarop stond 'Could these seats be the death of you?'

Fons was in die tijd een vermaard trombose onderzoeker en praatte ook toen al graag in de krant over 'zijn expertise', wat *exposure* opleverde. Hij legde uit dat we niet wisten of vlieguren trombose veroorzaakten, maar zei tegelijkertijd dat de aanwijzingen daar waren. Ook toen deed Fons niet anders in de pers dan nu, waarbij hij de infectieuze auto-ongelukken 'geen onschuldige ziekte' had genoemd. In plaats van om te zeggen: 'interessant idee, we zoeken het uit!' had hij al voorgesorteerd op de uitkomst. Een jonge vrouw, argumenteerde Fons, heeft een kans van bijna nul om trombose of longembolie te ontwikkelen. Ze zat in een vliegtuigstoel, waardoor het bloed minder kon stromen, kreeg daarvan trombose, een longembolie en overleed. Voor Fons stond al vast dat dit gebeurd moest zijn. Maar hoe wist Fons dat? Gingen er niet elke dag mensen dood om van alles en nog wat? Er waren ook jonge mensen die plots in hun slaap overleden. Die kans was ook bijna nul, maar toch was Maarten ervan overtuigd dat als je dagelijks ging kijken naar de 7 miljard mensen die op aarde woonden, er genoeg jonge vrouwen zouden zijn die plots in hun bed overleden vanwege een longembolie. Was de conclusie dan ook dat in bed liggen 'geen onschuldig fenomeen' is omdat het bericht nou eenmaal in de krant stond? – Enfin, Fons genereerde door met de paniek mee te gaan *exposure* en vertelde tijdens Grote Stafoverleggen hoe hij met die aandacht de WHO bereid had gevonden om de afdeling 3 miljoen gulden te geven waarbij hij definitief mocht aantonen dat vliegen trombose deed veroorzaken. Dat onderzoek bleek 'the finest hour' voor Miranda Tinnegieter te worden die als postdoc door Fons werd aangesteld en een aantal onderzoeken startte. Zo startte ze een onderzoek waarbij aan patiënten met trombose en longembolie werd gevraagd of ze in de 3 maanden daarvoor gevlogen hadden. Een soortgelijke vraag had ze gevraagd aan partners van de patiënt (of ze in de 3 maanden voordat ze de vragenlijst invulden gevlogen hadden). Het antwoord was dat patiënten met trombose en longembolie vaker hadden gevlogen in de voorafgaande 3 maanden dan hun partner. Daarmee was definitief aangetoond dat vliegen het risico op trombose/longembolie deed verhogen*

*Artikel vindt u hier: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16933962/>

Het was allemaal ver voor Maarten's tijd geweest, maar hij kende de publicatie wel. Hij vond het gek dat ze als controle-populatie partners van patiënten hadden genomen. Vlogen partners niet meestal samen, zoals hij en Niki ook samen naar Bonaire vlogen? Maar hij had er verder geen aandacht aan geschonken. Hij was indertijd er eigenlijk wel vrij zeker van dat je van vliegen trombose kreeg en geloofde het verder wel.

Toen Maarten in 2010 aangesteld werd als postdoc bij de afdeling epidemiologie van het HUMC, kreeg hij toestemming om in alle bestanden van de afdeling te kijken, informatie die hij nodig had voor het begeleiden van promovendi. Op die manier kreeg hij ook toestemming om in de vliegreisstudie van Miranda Tinnegieter te kijken. Het schetste zijn verbazing dat hij in die studie zag dat niet alleen aan partners van patiënten met trombose/longembolie was uitgevraagd of ze recent hadden gevlogen, en waarover Fons en Miranda gepubliceerd hadden, maar dat dezelfde vraag ook aan 3000 willekeurige personen was gevraagd. Deze controlegroep leek Maarten veel geschikter om te dienen binnen de vraag of vliegen trombose kon veroorzaken, en hij besloot deze vraag te analyseren. De uitkomst was: in vergelijking met een willekeurige populatie, deed vliegen het risico op trombose/longembolie helemaal niet verhogen! Maarten, in al zijn bleuheid, meldde deze uitslag in een mail naar Miranda. Het was een lange dag geweest, iedereen was al maar huis, de analyse had tijd gekost, en Maarten wilde er vanaf. Miranda reageerde die avond niet op die mail. De volgende ochtend, stond Miranda bij zijn kamer en vroeg: 'Kom je even mee?'
-'Wat wil je bespreken?'

-‘Die mail van gisteren.’

-‘Ja, interessant toch? Moeten we dat niet publiceren?’ vroeg Maarten enthousiast.

-‘Kom nou eerst maar mee,’ zei Miranda licht geïrriteerd, ‘we gaan naar Fons’ kamer, die wil ook met je spreken.’ Eenmaal daar aangekomen kreeg Maarten eerst van Fons een bakje koffie. Dat stelde Maarten op zijn gemak, maar daarna kwam het verhaal.

-‘Ja, Maarten,’ zei Fons, ‘ik weet dat je nieuw bent en enthousiast en die enthousiastheid waardeer ik enorm. Daarmee verzet je een enorme berg werk. Maar het is niet de bedoeling dat je in gegevens grasduint alvorens ons om een en ander om toestemming te hebben gevraagd.’

-‘Dat begrijp ik zei Maarten, maar daar waar ik gisteren per toeval op stuitte kon ik niet laten om uit te zoeken. Het leek me belangrijke informatie om met de wereld te delen.’

-‘Nou,’ zei Miranda, ‘daar denken wij iets anders over.’

-‘Jouw bevinding hadden we natuurlijk zelf ook al gevonden,’ antwoordde Fons en we hadden goede redenen om die niet met de buitenwereld te delen.

-‘Vertel,’ zei Maarten

-‘Het is een appel met peer vergelijking. Dat is wat de uitkomst verklaart.’

-‘Dat begrijp ik niet,’ zei Maarten, ‘Je wilt toch weten of mensen die vliegen vaker trombose krijgen ten opzichte van mensen die niet vliegen. Waarom zou een partner controle groep daar wel goed zijn en een willekeurige controlegroep niet?’

-‘Maarten, dit is een hele oude discussie, waar wij uitgebreid over hebben gepraat,’ zei Fons en Miranda knikte instemmend. ‘Wat jij hebt gedaan is een oude koe uit de sloot halen, en dat is zonde van jouw tijd en ook zonde van onze tijd. Wat ik je wil vragen is om a) een analyseplan bij Miranda in te dienen alvorens je op onderzoek uit gaat en b) wanneer je uitkomsten vindt, maakt niet uit welke uitkomsten, deze eerste uit te printen en aan Miranda of mij te overhandigen alvorens je ze op de mail zet.’

Maarten dacht na en zei: ‘dat eerste, daar kan ik nog wil inkomen en ja ik was enthousiast. Ik zal dat enthousiasme in het vervolg temperen. Maar waarom mag ik geen resultaten naar jullie mailen?’

-Fons keek Maarten glimlachend aan en zei: ‘Ik dacht dat je slimmer was dan dat,’ waardoor Maarten zich ineens heel dom voelde, ‘maar sommige informatie waarvan we niet weten of het goede of niet goede informatie is willen wij niet via de mail delen. We zijn een ambtelijke organisatie waarbij volledige transparantie wordt betracht. Maar sommige info kan door een buitenstaander anders geïnterpreteerd worden dan hoe wij die interpreteren. Daarom liever geen mogelijke onwelgevallige info delen via de mail. Is dat begrepen?’ vroeg Fons waarna hij een slok van zijn koffie nam en Maarten vragend aankeek.

-‘Tuurlijk Fons, geen probleem,’ zei Maarten, waarna zowel Fons en Miranda opgelucht keken.

Maarten had een ambtelijk foutje gemaakt, maar het was weer oké. Hij was wat te enthousiast geweest, dat was alles, dacht ook Maarten toen hij de kamer van Fons uitliep. En dit verhaal vertelde hij aan Niki in het vliegtuig. ‘Maar,’ zei Maarten daarbij, ‘waar ik pas later over ben na gaan denken is waarom Miranda en Fons het indertijd wel opportuun vonden om die willekeurige controlegroep naar hun vlieguren te vragen, en pas later besloten om die resultaten niet te melden! Wat consequenties heeft zoals je ziet,’ en hij wees naar het plaatje waar de achterlijke adviezen stonden hoe passagiers trombose en longembolie konden voorkomen.

Het beleid werpt zijn vruchten af

HS14

Als frontliniemedewerker bleef Maarten elke dag naar het HUMC rijden hoewel dat strikt genomen niet altijd even noodzakelijk was. Het goede voorbeeld geven, dacht Maarten. Niet bang zijn voor iets waarvan je hebt aangetoond dat de oorzaak van de lockdown feitelijk niets anders betreft dan de dagelijkse hoeveelheid ongelukken die op de weg plaats vinden. Er is geen besmettelijk virus wat rondwaart en je in het ongeluk stort. SHIT-MoV2 is een fabel, gebruikt als *casus belli* om mensen in

hun huis op te sluiten. Of als dat virus er al is, dan is het geen ander virus dan alle andere virussen die de mensheid ooit geteisterd heeft. Dat Fons daar anders over dacht kon van die waarheid niets afdoen, ook al stond het dan niet in NRC, the Lancet of Medisch Contact. Maarten voelde dat hij een kans had om Fons, en vervolgens de wereld, de ogen te openen voor deze illusie en gekheid door dagelijks de ziekenhuisgegevens in het HUMC op MORONA en SHIT-Mov2 te verzamelen. Het was een baantje dat hij samen met Lee en Amber uitvoerde. Hij had er niet veel werk aan... In de ochtend liepen Amber en Lee alle elektronische bestanden na om te kijken:

- a) of er iemand met een verdenking op MORONA was opgenomen,
- b) of na het stellen van de verdenking, de SHIT-Mov2 PCR test al dan niet positief werd. Daarna
- c) volgde Maarten deze patiëntengroep om te kijken of de positieve SHIT-Mov2 groep een grotere kans had op overlijden dan de SHIT-Mov2 negatieve groep.

Om er zeker van te zijn dat er geen patiënten waren gemist, liep Maarten vervolgens de afdelingen in het uitgestorven ziekenhuis* langs en vroeg hij aan het aanwezige secretariaat (die ook gepromoveerd waren tot frontliniemedewerkers) of er nog patiënten met MORONA of verdenking MORONA waren opgenomen sinds de afgelopen nacht.

*De zorg kon de druk van de dodelijke virusziekte zogenaamd niet aan. Kijk even hier anders hoe druk het werkelijk in het ziekenhuis was en waarom het niet alleen aan Maarten's beleving lag dat het ziekenhuis wel *uitgestorven* leek: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/24/in-2020-bijna-230-duizend-minder-mensen-opgenomen-in-het-ziekenhuis>. Ook interessant: het aantal ziekenhuisopnamen met 'covid' was in 2020 n=40 000. Het aantal patiënten met ziekten van de ademhalingsorganen (minus covid) was in 2020 met n=66 000 afgenomen (ten opzichte van 2019). Het verschil (66 000- 40 000= n=26 000) zijn de patiënten met problemen van de ademhalingsorganen die in het ziekenhuis hadden moeten worden opgenomen, maar die het ziekenhuis nooit bereikt hebben... En de 40 000 opgenomen covid patiënten, wat was daar mee aan de hand? – *Stay tuned* (daar kom ik later in detail op terug; uitstapje 32).

Wat deze analyse bemoeilijkte was dat er... zo weinig patiënten in het HUMC werden opgenomen met MORONA. Na een week tellen waren er inmiddels 3 patiënten volgens bovengenoemde definitie met MORONA geïdentificeerd. En dat terwijl het HUMC, volgens de Rijksinfectiedienst (RID) en berichtgeving via de media in een 'brandhaard' van MORONA lag. Mathijs de Vries, infectioloog, en één van de supervisors van Maarten, en die het door het HUMC ontwikkelde programma BEAT-MORONA mede-ontwikkeld had, legde aan Maarten, Amber en Lee uit dat de definitie voor MORONA die zij gebruikten niet de juiste was. Elke klinische verdenking op MORONA, was MORONA totdat het tegendeel bewezen was. Daarnaast hoefde iemand niet positief te testen op SHIT-Mov2 alleen om vast te stellen dat iemand MORONA had. Als iemand op een CT scan ernstige longafwijkingen liet zien, dan was de diagnose MORONA ook gesteld, onafhankelijk van de SHIT-Mov2 uitslag. Met deze definitie... werden de aantallen gediagnosticeerde patiënten iets groter, maar veel meer dan 10 MORONA gevallen kon Maarten nog steeds niet tellen. Iets van 1 patiënt met MORONA druppelde per dag het HUMC binnen, soms waren het er iets meer als het HUMC MORONA patiënten van andere ziekenhuizen overnam, soms iets minder. Hiervoor was het land op slot gegaan. De conclusie van Mathijs was dan ook dat je kon zien dat het beleid zijn vruchten aan het afwerpen was, *anders waren er nog veel meer patiënten met MORONA opgenomen*.

Superioriteit aan de lijn

HS15

Met gemiddeld één geval per dag aan MORONA tellen, hield Maarten zeeën van tijd over om andere dingen te doen. Het was een vreemde gewaarwording. Aan het eind van de dag kreeg Maarten bloemen bij de uitgang van het HUMC om mee naar huis te nemen omdat hij zo 'dapper' in het

ziekenhuis de MORONA versloeg. En op donderdagavond om iets voor 8 uur klaptten de mensen in hun tuintjes of balkonnetjes op hun handen om daarmee de frontliniemedewerkers een hart onder de riem te steken. Om daarna snel naar binnen te gaan om het journaal aan te zetten waar zij de laatste stand van zaken over het heersende virus kregen van experts als Fons (die je nooit in het ziekenhuis zag) en die hel en verdoemenis preekten, tenzij... de mensen naar experts als Fons bleven luisteren. Maarten begreep er maar weinig van, behalve dat de plotse vrijheid van lanterfantten hem wel beviel. Hij maakte lange wandelingen in zijn twee tot drie uur durende pauzes rond de stadstuinen en parken van het HUMC. Het weer was schitterend, dagelijks staalblauwe lucht. Het zou naar alle waarschijnlijkheid snel lente worden. Af en toe werd hij gebeld door Miranda Tinnegieter die zich keurig aan de maatregelen hield en thuis binnen bleef zitten, maar toch 'de stand van zaken in het HUMC' wilde weten. Maarten zei: 'Er loopt helemaal niemand buiten, dus de kans dat je daar besmet raakt lijkt me nul. Ook binnen worden nauwelijks patiënten met MORONA opgenomen. Ik geniet van het mooie weer, dat is de stand van zaken.'

- 'Ik vind je wel dapper, hoor Maarten,' zei Miranda, 'dat je toch elke dag dat HUMC binnen gaat. Ben je niet bang om besmet te raken, en dan een ongeluk te krijgen op het moment dat je buiten loopt?'

- 'Wil je daar een eerlijk of aardig antwoord op,' vroeg Maarten

- 'Eerlijk.'

- 'Oké, ik geef je beide antwoorden. Het aardige antwoord is: Dank je wel dat je daaraan denkt. Het eerlijke antwoord is: ik zie het hele gevaar niet. Met Lee en Amber heb ik onderzoek gedaan en met behulp van een kalendertijdanalyse laten zien dat er helemaal geen toename is in auto-ongelukken op de snelwegen. Dus ik hoop dat andere mensen met mij snel gaan inzien dat er niets ernstigs aan de hand is, al mag ik dat van Fons niet zeggen.'

- 'Hoezo mag je dat van Fons niet zeggen?'

- 'Omdat ik het niet mag publiceren. Fons zegt dat het een appel vs peer vergelijking is.'

- 'Daar kan ik Fons geen ongelijk in geven,' antwoordde Miranda daarop. 'MORONA is toch niet zomaar een ongelukje.' En Maarten dacht geïrriteerd: *Waarom praat Miranda in slogans? Het lijkt wel of ik de krant lees als ik Miranda hoor spreken, en ik lees niet eens de krant!* Hij antwoordde: - 'Ik heb eerlijk gezegd geen idee wat Fons met die appel vs peer uitspraak bedoelt. Dat er 'niets nieuws onder de zon is, *dat* hebben Lee, Amber en ik aangetoond en dat lijkt me toch wel nieuwswaardig.'

- 'Ja,' zei Miranda, 'dat mag zo zijn, maar toch sterven er mensen aan MORONA.'

- 'Ja, maar dus niet meer dan normaal,' antwoordde Maarten.

- 'Voor het individu is het anders heel erg. Die sterft echt vanwege de besmettelijke ziekte.'

- 'Maar Miranda, dat wat je nu zegt gaat toch tegen het hele denken van epidemiologie in? Praten over individuen dat kan epidemiologie helemaal niet,' zei Maarten met steeds harder wordende stem.

- 'Daar gaat het *juist* om,' zei Miranda even opgewonden als Maarten terug.

- 'Nou als het daarom gaat,' zei Maarten, 'dan ben ik als epidemioloog uitgepraat. Ik heb geen glazen bol en kan niet voorspellen waarom iemand op een zeker moment dood gaat. Het enige wat ik als epidemioloog kan aantonen is dat iemand vanwege een bepaalde blootstelling, noem het bijvoorbeeld roken, of MORONA, of wat dan ook, kans heeft om eerder dood te gaan dan een ander. Met MORONA heb ik aangetoond dat mensen niet eerder dood gaan aan MORONA dan ten opzichte van normaal. Roken is gevaarlijk, want van roken ga je gemiddeld genomen eerder dood. Dat is epidemiologie. Niet of een bepaald persoon die rookt op een bepaald moment overlijdt. Als dat het wel was, zou ik ook als epidemioloog kunnen zeggen: een honderdjarige persoon die, tegen alle verwachtingen haar 101 jarige verjaardag viert en een fervent roker is, dat alleen kon worden vanwege haar rookgedrag. Zou kunnen toch?' Het bleef even stil aan de andere kant van de lijn, waarna Miranda zei: - 'Maarten, je haalt alles door de war. We praten er later wel over.' En Maarten, wetende dat Miranda nog steeds zijn meerdere was en op die manier altijd *the moral higher ground* kon pakken, zei: - 'Oké, we spreken elkaar later en ik moet ook weer verder,' zelfs al mocht Miranda

van hem op dat moment dood vallen en had hij weinig anders te doen dan zijn stadswandeling afmaken omdat de MORONA gevallen zich nou eenmaal niet wilden opstapelen in het HUMC.

Fenomenologie van de videovergadering en andere ongemakken

HS16

De dagen sleepten zich voort. Zelfs in een 'acute' situatie als MORONA, werd werk al snel weer een sleur. De afdeling bleef leeg op Maarten, Lee en Amber na, waarbij de 'video-vergadering' het *echte* werk had overgenomen. Werknemers zaten thuis achter hun computer te werken. De senior staf deed dat merendeels voor een boekenkast, junior staf in een slaapkamer en promovendi zaten voor een wazig gemaakte achtergrond om daarmee maar niet te hoeven laten zien dat ze feitelijk zaten opgesloten in de douchecabine of kelderkast. Fons had in een vergadering met de Grote Staf gevraagd hoe de staf de videovergadering waardeerde. De staf was één en al lof. Mensen hoefden niet meer te reizen en gesprekken met promovendi en patiënten: ach, eigenlijk merkte je het verschil niet eens. Was de opvatting. Maarten dacht hier nogal anders over na en liet zijn ongenoegen blijken door demonstratief altijd in het ziekenhuis zijn computer aan te zetten voor een videovergadering. Daarin was hij de enige.

De video-vergadering was zo mogelijk nog geestdodender dan een echte vergadering in persoon. De enige reden die Maarten kon bedenken dat de staf vol met lof over deze nieuwste uitvinding praatte, was dat als je met ze in persoon praatte ze ook al geestdodend waren, dus wat is dan het verschil? - Maar voor Maarten was dit anders. In een echte vergadering kon je nog letten op de non-verbale reacties van deelnemers, bij de videovergadering was dat onmogelijk. Met elkaar fluisteren over de onzin die merendeels werd verteld tijdens vergaderingen was uitgesloten. Je kon je scherm uitzetten, maar als je dat deed kreeg je achteraf via het secretariaat te horen dat dit 'not done' was, dus dat liet Maarten luf na. Op een ochtend vroeg Fons gekscherend aan Maarten tijdens zo'n video-vergadering: 'En Maarten, hoe lang denk je dat de lockdown nog gaat duren?' – Waarop Maarten antwoordde: '-Tot 1 mei, want op 1 mei leggen alle vogels een ei.' Fons lachte een beetje en zei daarop wijs: 'Nou ik denk dat het wel wat langer gaat duren dan dat.' Daarna begon de 'echte vergadering'. Als je op dat moment Maarten's EEG zou aflezen, zou je vaststellen dat hij hersendood was. Wat ze op een videovergadering besproken wist Maarten zich dan ook vrijwel nooit te herinneren.

Het ziekenhuis zelf gaf nog wel enige *schwung*. Op de trappen kwam je nog wel eens een amice-collegae tegen, die als vers kanonnenvoer in een 'gave' oorlog vol *gung-ho* de zalen rondliepen om de laatste patiënten te diagnosticeren met MORONA om ze daarna te isoleren en de remdeliver te starten. De discussies met amice-collega's vond Maarten hallucinant. Eigenlijk was iedere arts die hij 'in het voorbijgaan' sprak het wel met hem eens dat het MORONA onderzoek epidemiologisch gezien abominabel slecht was, toch kwam geen enkele arts tot de conclusie dat hierom de paniek omtrent SHIT-MoV-2 wellicht niet geoorloofd was. Een gesprek dat Maarten op een ochtend op de trappen van het HUMC met Frank Vink had, internist, en beoogd opvolger van Richard Dommelen, professor Interne Geneeskunde, was kenmerkend. Ging zo:

Frank: Hee Maarten, alles goed?

Maarten: Alles goed, Frank, met jou?

Frank: Tja, MORONA he, we hebben het er maar druk mee.

Maarten (in gedachten): Met die 12 gevallen die ik in twee weken tijd geteld heb?

Frank (die Maarten zag denken): Ja, en dat terwijl het epidemiologisch onderzoek naar MORONA wat in de high impact tijdschriften staat echt *ruk* is.

Maarten: Dat ben ik helemaal met je eens, daar moeten we iets aan doen. Dat kan zo niet langer.

Frank: Ja, maar alles op zijn tijd, ik moet eerst de patiënten zien. Dat neemt AL mijn tijd.

Maarten: Oké, succes!

Frank: Dank je.

Waarna Frank met twee treden tegelijk het twaalf verdiepingen tellende HUMC verder omhoog sprintte richting 'zijn' patiënten. Patiënten als lijfeigenen, dat was ook zoïets... De lift werd afgeraden in het HUMC om te nemen omdat in afgesloten ruimten (als de lift) SHIT-MoV-2 zich sneller verspreidde. Had het hoger management uit haar duim gezogen anders kon Maarten deze maatregel niet verklaren. En dus liep het merendeel van het personeel 'voor de zekerheid' via de trappen omhoog en naar beneden. Overigens zonder de trapleuning aan te raken, want daarop konden zich virusdeeltjes bevinden... De enigen die, naast Maarten, zich niks van die obsessief compulsieve maatregelen aantrokken, waren de schoonmakers, die ondanks alles elke dag in de weer bleven met het schoonhouden van het HUMC en kennelijk daar niet ziek van werden.

De enige manier waarop sukkels als Frank gaan leren dat MORONA niets anders is dan een griepje, dacht Maarten, is wanneer er hier eentje zijn nek breekt op de trap doordat ie zich niet aan de trapleuning vasthoudt en valt. Hoewel... De klinische diagnose zou dan nog steeds wel zijn: MORONA, want een symptoom van MORONA is dat je er sneller ongelukken van krijgt!

Krankzinnigheid op 1.5 meter afstand

HS17

Het statusrapport met MORONA gevallen in het HUMC, dat Maarten, namens de afdeling Epidemiologie, dagelijks aan Mathijs de Vries van de Infectieziekten mocht overhandigen, die het daarna deelde in het BEAT-MORONA team van het HUMC, begon binnen het HUMC zodanig populair te worden dat Fons zowaar naar het HUMC kwam om, namens de afdeling Epidemiologie, een vergadering over BEAT-MORONA te overleggen. Naast Amber, Lee, Maarten en Mathijs de Vries had Fons het hoofd van de IC, Maartje van Kastelen en de divisievoorzitter Simon Leegveld uitgenodigd. Één voor één kwamen ze de vergaderzaal binnen en gingen, als aangeraden, op 1.5 meter van elkaar plaats nemen. Het 1.5 meter afstand bewaren was een regel die via een teevee* uitzending van de president tot de bevolking was gekomen, dat is: mensen moesten, als ze bij elkaar kwamen (wat werd ontraden) minimaal 1.5 meter van elkaar zitten om zo virusverspreiding te voorkomen. Maarten dacht: 'Als je ze bij de psychiater op de bank zou leggen, zou de conversatie als volgt kunnen gaan:

Psychiater: 'Dus u zegt dat er in deze kamer miljarden onzichtbare deeltjes in de lucht hangen die u en mij kunnen besmetten, vraagteken, vraagteken, vraagteken.'

*teevee=tell-lie-vision. Of voor wie dat allemaal te direct is raad ik de film Solaris (van Tarkovsky) aan, waar de planeet Solaris staat voor teevee en een ieder die er naar kijkt knettergek wordt doordat de planeet/teevee op basis van persoonlijke herinneringen, herinneringen oproept die niet van echte (persoonlijke) herinneringen te onderscheiden zijn, maar toch niet echt zijn, en waar de kijker, in Solaris een astronaut die vanwege zijn ruimtereis is afgesneden van zijn eigen aardse herinneringen, niet meer zonder de fictieve herinneringen van de teevee/planeet kan leven. De planeet/teevee *verslaaft* en creëert in Solaris een knettergekke omgeving ... Dit is systeemkritiek die zelfs als de reguliere media volstrekt objectief zouden zijn (iets wat niet kan, maar aannemende dat) zou leiden tot tell-lie-vision, omdat de beelden die door de teevee worden geprojecteerd beelden zijn van iets dat buiten die teevee ligt. Zie ook [Plato's Grot](#)

– Maar dat dachten ze van Semmelweis ook. Echter, Semmelweis kon aantonen dat bacteriën bestonden doordat hygiëne met handzeep daadwerkelijk infecties voorkwam. En later toonde Fleming aan dat met penicilline bacteriën als sneeuw voor de zon van zijn Agar platen verdwenen. Welk experiment toonde aan dat je door 1.5 meter van elkaar afstand te houden je elkaar niet kon 'besmetten'? – Maarten wist het niet, en aangezien ze wachtten op Maartje en er een stilte viel vroeg Maarten het quasi onschuldig aan de groep. Fons reageerde direct door te zeggen dat met 50% van alle informatie 100% beslissingen moesten worden genomen. Dat had Maarten eerder gehoord.

Matthijs vulde aan en zei: 'Ja, en er zijn best wel goede aanwijzingen dat 1.5 meter afstand houden werkt.'

- 'Kun je mij het onderzoek overhandigen waarin dat staat?', vroeg Maarten aan Matthijs. Waarop Matthijs antwoordde. 'Uiteraard, ik mail het je.' Een mail waarvan Maarten later kon zeggen dat hij hem nooit had ontvangen van Matthijs, wat hij op het moment van vragen eigenlijk ook al wist.

Als laatste kwam Maartje van Kastelen binnen, ze kwam licht gebogen naar binnen omdat ze de deur opende door met haar rechterelleboog op de deurklink te drukken. Met je handen wilde je niet de deurklink vastpakken, wat ook tot het regelpakket van de president hoorde sinds vrijdag de dertiende: de datum waarop de lockdown was gestart. Fons zei: - 'Went snel he, zo'n maatregel?' Wat Maartje hartelijk bevestigde.

- 'Eerlijk gezegd raak ik al jaren zo weinig mogelijk knoppen en hendels aan waar infectiebronnen op kunnen zitten,' vulde Mathijs aan. 'Als ik al met de lift ging, wat nu eigenlijk niet meer kan, gebruikte ik mijn sleutelbos om op de liftknop te drukken. Je moet als infectioloog er *niet aan denken* dat je een patiënt infecteert door zelf onhygiënisch te zijn.'

- 'Toch vraag ik me af waar al die regels en adviezen op zijn gebaseerd,' zei Maarten.

- 'Maar Maarten,' antwoordde Fons, 'daarvoor genereer je toch dagelijks dit statusrapport', en Fons hield triomfantelijk een A4-tje omhoog waarop de MORONA gevallen van het HUMC gedocumenteerd stonden.

Maarten wist niet goed wat daarop te antwoorden en zei: 'That is a joint effort, Fons, of amongst others me, Lee and Amber, shall we continue the discussion in English because of Lee?' Maar Fons had daar weinig zin in en zei in opperbeste stemming: 'Shall we not do that? Lee, I hope you don't mind, but I would like to do this in Dutch. It's all about compliments, and I am sure compliments are understood on a multi-language level.' Lee, te bescheiden om tegen zijn baas een weerwoord te geven, lachte en zei: 'Sure, no problem.' – Waarop Fons verder ging. 'Ja, dames en heren, we zijn hier bij elkaar om te bevestigen dat het kaf zich van het koren heeft gescheiden. Jullie aanwezigheid hier toont aan dat in bange tijden, als deze, jullie je niet bang laten maken en dapper het virus durven te bestrijden. Ze noemen ons frontliniemedewerkers, en dat is terecht. We strijden tegen een vijand die bovendien een onzichtbare vijand is, wat ons extra vatbaar maakt om niet zelf ook ziek te worden van het virus, leidend tot vreselijke ongevallen.'

- 'We doen het voor de zorg,' mompelde Amber amper hoorbaar voor de anderen.

- 'Je haalt me de woorden uit de mond,' zei Fons die de opmerking van Amber kennelijk had gehoord. 'We doen het voor de zorg! En aangezien we het voor niets anders doen dan dat, dacht ik dat we dat moeten bekrachtigen met een prijs.' Fons grabbelde in een tas die naast hem stond en haalde daar een aantal buttons uit waarop stond: 'Jij ben de beste!'. – 'Deze buttons, zijn een teken van mij aan jullie dat jullie geweldig zijn. Ik deel graag de eerste button uit aan Maartje, die elke dag op de IC zich kranig standhoudt, en Fons liep tegen alle maatregelen in naar Maartje en spelde de button op haar witte doktersjas die zij lachend in ontvangst nam. De rest van de buttons legde Fons op het midden van de tafel. Amber pakte beschaamd een drietal buttons en gaf er twee door, één naar Maarten en één naar Lee. Lee vroeg, 'What is this?' – Waarop Maarten antwoordde: 'I'll explain later.'

- 'Nou,' zei Maartje, die in even opperbeste stemming verkeerde als Fons 'vergeet zelf ook niet om de button op te plakken. Je houdt ons uitstekend via de pers op de hoogte van de epidemiologie van MORONA. Zonder jou zou dit land in *chaos* verkeren.'

- 'Eens,' voegde Matthijs daaraan toe. 'Tijden als deze halen het BESTE in de mens boven. Toch zal ik de button niet dragen, in verband met infectiegevaar, maar zal hem op mijn bureau bewaren,' waarna hij de button in een zak van zijn stralend-witte doktersjas stopte. Ook het verdere gesprek ging door met complimenten over en weer hoe *goed* de mensen in de kamer eigenlijk wel niet waren, en waarbij Maartje, Fons en Mathijs het hoogste woord voerden en elkaar probeerden te overtreffen met complimenten naar elkaar. Maarten, Amber en Lee zaten er wat stilletjes bij, maar dat was zoals het hoorde omdat zij, als *minderen*, geacht werden de meerderen het woord te laten

voeren. De enige vreemde eend in de bijt was Simon Leegveld, die stilletjes in de zaal zat en angstig voor zich uit zat te kijken.

Simon Leegveld

HS18

Zonder dat hij het tijdens deze vergadering kon weten, zou Simon Leegveld het perfecte voorbeeld worden hoe patiënten met MORONA in het ziekenhuis werden behandeld. Leegveld was een aardige- maar ietwat naïeve man met wie moeilijk ruzie viel te maken omdat zijn karakter zo vriendelijk was, en waarbij die vriendelijkheid zich liet tonen in besluiteloosheid, wat een ideale karaktereigenschap is voor een bestuurder omdat in een organisatie liefst *niets* wordt veranderd (want de uitkomst na de verandering is dan veel te ongewis en bovendien levert verandering werk op, iets waar managers als Leegveld totaal niet op zaten te wachten, laat staan dat ze wisten wat werk was anders dan praten over de waan de dag wat hen zo *vriendelijk* maakte). MORONA had hem, als zovele Nederlanders, totaal overvallen en al vanaf de eerste publicaties uit China waarin een hoog percentage MORONA lijdens overleden aan de meest vreselijke, nu bleek, infectieuze auto-ongelukken, dacht Leegveld: ‘Dat krijg ik ook.’*

*Vergelijk [Huang et al, Lancet 2020](#). Had Leegveld aan Maarten gevraagd hoe dit artikel geïdentificeerd had moeten worden, had Maarten geantwoord: ‘Als je 41 patiënten met ernstige auto-ongelukken in een ziekenhuis opneemt en die allen positief testen op SHIT-MOV-2, en waarvan er vervolgens zes overlijden (15%), dan is de vraag: overlijden die patiënten *door* MORONA of *met* MORONA? Om die vraag te kunnen beantwoorden, moet je weten hoeveel soortgelijke patiënten met auto-ongelukken maar *zonder* MORONA overlijden over een zelfde tijdseenheid. Dat wordt niet in bovengenoemd artikel toegelicht, maar het lijkt mij (Maarten) waarschijnlijk dat de kans op overlijden vrij groot is bij soortgelijke patiënten zonder MORONA (misschien wel 15%). Besef dat angst een slechte raadgever is en vat de uitkomst van dat onderzoek aan als hoogstens een interessant idee dat verder uitgezocht moet worden.

Maar gezien de Leegvelden van deze wereld niet verder kunnen denken dan dat wat de waan van de dag is (MORONA is de gevreesde dodelijke infectieuze ziekte, nietwaar?) en (bij gebrek aan levenservaring) makkelijk bang zijn te maken, had een dergelijk gesprek tussen Maarten en Simon niets uitgericht, *als* het gevoerd was.

Leegveld, een man die van nature snel blauwe plekken ontwikkelde na stoten ten gevolge van een milde vorm van de ziekte van Von Willebrand, zag dat hij de laatste tijd sneller blauwe plekken kreeg dan normaal na stoten en had voor zichzelf geconcludeerd dat dit een eerste voorteken van MORONA was. Hij had het natuurlijk gekregen in het HUMC ofschoon hij nog zo voorzichtig was geweest. Hij liep via de trappen omhoog, ontweek de lift, hield voor de zekerheid meer dan 2 meter afstand, schrobde zeker tien keer per dag zijn handen schoon, en toch namen de ongelukjes toe en daarmee de blauwe plekken. Autorijden deed hij, uit voorzorg, al weken niet meer en liefst was hij helemaal niet in het HUMC gekomen, ware het niet dat bestuursvoorzitter Hans Italianer hem daartoe opdracht had gegeven (divisievoorzitters hoorden, in tegentelling tot de bestuursvoorzitter, in de frontlinie te staan stond in het algoritme dat opgesteld was door de alwetende Infectiepreventie van het HUMC). Leegveld voelde langzaam de energie uit zich trekken. Hij werd er somber van. Dit overigens in tegenstelling tot Fons, die wel haast manisch leek te worden van zoveel ellende in de wereld. Leegveld had bij zichzelf geconcludeerd dat hij de man met de zeis had gezien en niets zou voorkomen dat hij zou worden geveld door MORONA. Kort na de vergadering werden de blauwe plekken Leegveld te veel en meldde hij zich ziek. Fons, die Leegveld tot zijn persoonlijke vriendenkring beschouwde (een divisievoorzitter als vriend is opportuun als je afdelingshoofd bent) wist van Leegveld’s ziekte af en appte Leegveld bijna dagelijks met de vraag: ‘Hoe gaat het?’ – Maarten kreeg vervolgens via Fons de stand van zaken over Leegveld door, gezien Fons hierover berichtte in stafvergaderingen. Leegveld was een man van het HUMC, en mannen van het HUMC, die

kregen extra aandacht. Zodoende. Elke keer als Fons aan Leegveld vroeg hoe het met hem ging, was het standaard antwoord: 'Slecht'. Leegveld kreeg toenemend ongelukjes, merkte hij bij hemzelf op. Om zijn gezin te beschermen had hij zichzelf inmiddels in huis 'geïsoleerd.' Het leek weinig te helpen of het was te laat, want ook Leegveld's vrouw en twee kinderen begonnen steeds vaker blauwe plekken op hun lichaam te zien en stootten zich om allerlei dommigheidjes. Een ding was zeker: er heerste MORONA in het huis van Leegveld. Na 10 dagen hield Leegveld het niet meer en meldde hij zich voor het eerst telefonisch bij de huisarts die hem direct, en zonder te zien, doorverwees naar de EHBO van het HUMC. Leegveld maakte daaruit op dat de situatie ernstig was. Toch bleef de schade 'beperkt' tot blauwe plekken, iets waar normaal gesproken zelfs Leegveld niet veel aandacht zou hebben geschonken, ware het niet dat er MORONA heerste. Op de EHBO werd Leegveld, tegen protocol in, niet meteen MORONA positief geïdentificeerd, maar werd eerst de SHIT-MoV-2 test uitgevoerd en mocht hij (in afwachting op de uitslag) weer naar huis, onder strikte voorwaarde dat hij in quarantaine bleef. Diezelfde avond was het Leegveld teveel geworden en voelde hij zich voor zijn badkamerspiegel (het huis had meerdere badkamers) onwel worden en gleed onderuit. Maar hij herpakte zich en ging met pijn in zijn rechterarm naar bed zonder zijn partner te waarschuwen. De volgende ochtend zag Leegveld een blauwe plek van jewelste op zijn rechterarm, die hij ook moeilijk kon bewegen. Dit maakte Leegveld zeker van de diagnose en hij belde met het ziekenhuis of hij toch niet vast opgenomen kon worden. Al doende geschiedde. Fons had weer met Leegveld gebeld, en meldde aan Maarten het slechte nieuws, maar merkte wel op dat Leegveld zijn humor had bewaard, want hij voelde zich al een stuk beter in een ziekenhuisbed waar hij niet uit kon vallen en verdere ongelukken kon veroorzaken. Hierbij had Leegveld echter geen rekening gehouden met dokters die het voor Leegveld nog een stuk erger konden maken... Maar wist Leegveld veel. De SHIT-MoV-2 test van Leegveld was aanvankelijk negatief, maar bleek bij herhaling positief te zijn. Leegveld had ook alle tekenen van MORONA, gezien de blauwe plek die een aantal dagen eerder op zijn rechterarm was ontstaan alleen maar groter en donkerder was geworden. 'Nog even', dacht Leegveld, 'en ik ben pimpelpaars'! De dokters dachten er kennelijk net zo over en gingen 'voor de zekerheid' over op experimentele behandeling van MORONA. Sommige virusremmers leken te helpen, bleek uit case-series uit het New England Journal of Medicine*. Matthijs de Vries, infectioloog en hoofd van het BEAT-MORONA team uit het HUMC lichtte aan Maarten toe dat, ofschoon die virusremmers paardenmiddelen waren, met hoge toxiciteit op nierfalen, bloedingen en ontsteking, alles beter was dan MORONA te laten woeden. Immers bleek uit het artikel dat stond in het New England Journal of Medicine dat het merendeel van MORONA patiënten met die antivirale middelen opknapte, en *dus* hielpen die middelen. Maarten had bij dat gesprek opgemerkt dat er ook zoiets was als 'regression to the mean' wat betekende dat mensen veelal ook vanzelf beter konden worden van virusziekten, maar Matthijs had dat idee lachend en schamperend in de wind geslagen. Van MORONA ging je dood, het was nou eenmaal geen griepje, er was geen regression to the mean bij dat ziektebeeld, vertelde Matthijs de Vries wijs en waarbij hij zich baseerde op zijn *klinische ervaring*. De behandeling met remdeliver betekende voor Leegveld dat hij 3 dagen later acuut orgaanfalen kreeg, een duidelijke complicatie van MORONA, wat de infectiologen in het HUMC deed besluiten om de remdeliver dosering op te hogen. Wat Leegveld daar verder van dacht, valt verder niet te zeggen aangezien de artsen hem 'uit voorzorg' in coma hadden gebracht en in buikligging aan de mechanische beademing hadden gelegd. Zo lag Leegveld in volledige isolatie weken op de intensive care zonder dat er een spoor van vooruitgang zichtbaar was.

*Zoals deze <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2007016>

HS19

Nou had Maarten de geschiedenis van Simon Leegveld direct kunnen volgen via het elektronisch patiënten dossier waar hij samen met Amber en Lee de dagelijkse MORONA gegevens uit het HUMC vandaan haalde, maar dat deed hij niet. Maarten superviseerde Amber en Lee en hoewel hij direct toegang tot dat EPD had, vond hij dat hij zich aan de regels moest houden van wetenschappelijk onderzoek. Zodoende wilde hij alleen de gegevens van Leegveld ontvangen in anonieme vorm via

Amber en Lee. Waarom zou Maarten ook om Leegveld's gegevens vragen? Patiënten lagen niet in Artis waar je naar de aapjes kon kijken. En ook Amber en Lee zeiden niets over de toestand van Leegveld in publiek, terwijl Leegveld toch best wel een persoonlijkheid was binnen het HUMC. Zoiets deed je niet was de strekking. Dat Fons wel uit eerste hand berichten over Leegveld via de videoverbinding aan 'de Grote staf' deelde, was des te opmerkelijker omdat één van de commissies waar Fons voorzitter van was, de 'Commissie Integriteit' was. En dat het niet integer was om deze gegevens, zelfs niet in een grote staf, te delen werd des te pijnlijker duidelijk voor Maarten omdat achteraf in andere videogesprekken, bv met Miranda Tinnegieter, die zich nog steeds thuis isoleerde, het gespreksonderwerp toch ook over Simon Leegveld ging, en hoe erg het wel niet was wat hij als patiënt meemaakte, enzovoort. Maarten dacht: 'Het gaat mij helemaal niet aan hoe de toestand van Leegveld is. Zelfs al was Leegveld de koning die op de IC lag, dan nog zou het mij totaal niet boeien hoe de koning op de IC lag.' Maar Fons dacht daar dus kennelijk anders over.

Er waren sowieso scheuren aan het ontstaan tussen de werkrelatie die Maarten met Fons-, en eigenlijk de hele academie had. Maarten had Fons kunnen vragen waarom hij deze gegevens van Simon Leegveld deelde met de wereld, maar het was niet het belangrijkste wat hij aan Fons wilde vragen... Belangrijker was dat hij samen met Lee en Amber verder gerekend had en met 2 andere onderzoeken het volgende had aangetoond. A) Dat dodelijke auto-ongelukken altijd meer in regenachtige seizoenen voorkwamen en het piekje dat nu tot een wereldwijde lockdown had geleid niets anders was dan het aantal dodelijke ongelukken wat je zag tijdens slecht weer (wat vaker aan het eind van de winter en begin van de herfst voorkwam). Dit onderzoek toonde wederom aan dat de dodelijke auto-ongelukken er gewoon bij hoorden en niets te maken hadden met SHIT-MoV-2. En B) Dat mensen die in grote groepen samenkwamen, als bv kerkgenootschappen, geen hogere kans hadden op een dodelijk auto-ongeluk dan mensen die niet in kerkgenootschappen samen kwamen. Dit toonde aan dat dodelijke auto-ongelukken zich niet via groepen deden verspreiden. Beide onderzoeken werden met een pennestreek onwetenschappelijk verklaard door het BEAT-MORONA team dat Fons had opgericht, waar Mathijs de Vries voorzitter van was, en Miranda Tinnegieter lid van was. Maarten had zich hierover opgewonden, maar het had weinig uitgericht. Fons zei wijs over de mail aan Maarten dat hij niet twijfelde aan de beslissing van het BEAT-MORONA team en dat hij voor vragen bij hen moest zijn. Maarten, die geen zin had om het aan Matthijs te vragen, wetende uit eerdere ervaring dat die alles schaarde op zijn 'klinische ervaring', een soort van aureool dat Maarten niet had (ook al behandelde Maarten ook patiënten, het waren niet de patiënten die Mathijs behandelde...), en vroeg aan Miranda waarom het BEAT-MORONA team zijn onderzoek gekwalificeerd had als 'onwetenschappelijk'.

'Ja, Maarten,' zei Miranda vanuit haar ivoren toren, 'je kan een seizoen of slecht weer niet als een oorzaak van iets beschouwen, want slecht weer is zoveel meer dan regen. En die kerkgenootschappen, die vonden we wel een beetje ver gezocht.'

- 'Maar, Miranda,' zei Maarten die met moeite zijn cynisme kon verbergen omdat hij wist hoezeer Miranda zich (als stadsmens) zorgen maakte over de natuur en de door de mens veroorzaakte klimaatverandering die er volgens haar was (want zo stond dat al sinds jaar en dag beschreven in de kranten, ze was geabonneerd op de Ochtendkrant *en* de Avondkrant, die zij dagelijks las), 'geloof je dan ook niet in klimaatverandering, want klimaatverandering is toch ook veel meer dan een stijging van temperatuur?' -De opmerking was aan dovemans oren gericht, Miranda herhaalde met emotionele toon het eerdere besluit van het BEAT-MORONA team en daar moesten Maarten, Amber en Lee het mee doen. Het maakte Maarten diep van binnen boos, en hij maakte er harde grappen over bij het bespreken van deze uitkomst met Amber en Lee. Maar Amber, Lee, Maarten konden er niks aan doen. Tegen deze stupiditeit en machtsvertoon waren zij machteloos. De enige die dat in het HUMC leek te begrijpen, was Lee. Lee zei: 'I don't understand your agitation, Maarten. Maybe it's because I am from China, where I've learned that the boss is always right.'

- 'Well, I am your boss,' zei Maarten grappend tegen Lee, 'therefore I am right?'

- 'Well of course not,' zei Lee daar met een lach op. 'Fons is a bigger boss than you are, and therefore Fons is right. In fact, what Fons is saying is the same thing that the Chinese government is saying, which is even a bigger boss than Fons is. And so it goes...'

-‘So what is your way out of this system,’ vroeg Maarten aan Lee.

-‘There is no way, other than to adapt yourself to that system in the hope that one day you become a boss yourself,’ antwoordde Lee daarop en zette zich daarop terug aan het werk, alsof dat wat ze net besproken hadden, niet had plaatsgevonden.

Stupiditeit

HS20

De tijd schreed voort. Het was eind mei en Nederland zat inmiddels, samen met de wereld, meer dan 3 maanden in de pandemie, wat betekende dat het land nog steeds op slot was en mensen aan huis gekluisterd waren. Mensen werkten thuis, de straten waren nog steeds leeg en ondertussen was het prachtig lenteweer. Eigenlijk viel er niets te klagen voor Maarten die het liefst zo veel mogelijk alleen was. Als ze Maarten een jaar geleden hadden gezegd dat hij omstreeks deze tijd nooit meer in de file zou staan en hij zich qua werk niet hoefde te verantwoorden als hij eens thuis wilde werken, en een lange wandeling wilde maken in een lange pauze, dan had Maarten dat bericht in blijdschap ontvangen. Nu bleef hij er toch een naar gevoel bij houden. Het was de reden van *waarom* mensen thuis moesten werken en *waarom* de straten leeg waren wat Maarten niet beviel. De reden klopte niet. Kon niet kloppen, want er waren niet meer ongelukken dan normaal, wat Maarten met eigen data had onderzocht, wat het onderzoek van Ionatis (die de eerste was geweest die dit meldde, daags na de start van de pandemie in Nederland) bevestigde, en ook uit andere hoeken kwam deze informatie langzamerhand door de (zelf)-censuur van de wetenschap en media heen gekropen. Dat mensen het grote gevaar ook niet langer echt geloofden zag Maarten in zijn omgeving terugkomen. Fons bijvoorbeeld kwam gewoon weer naar zijn werk, gezien hij besloten had zichzelf te promoveren tot ‘frontlinie medewerker’, en niemand die hem kon stoppen. Anneke Mostert, een vroegere kamergenoot van Maarten, en hoofonderzoeker van het obesitas onderzoek van het HUMC ontving gewoon weer deelnemers voor haar studie in het HUMC en leek ook weinig bevreesd voor de MORONA. Dat wil zeggen: het was alsof MORONA niet voor haar bestond, zo ging zij op in haar werk, ze ontkende MORONA. En Mathijs de Vries, infectioloog en leider van het BEAT-MORONA team had doodleuk tijdens de meivakantie 10 dagen vrij genomen. Toch veranderde er ogenschijnlijk niet veel in het straatbeeld, want er kwamen regels. Dat is: dat waar mensen zich eerst vrijwillig aan de lockdown hielden, werd dat nu per decreet besloten. Fons verplichtte iedereen om niet naar het werk te komen, tenzij je ‘frontliniemedewerker’ was, een term die alleen Fons aan zijn werknemers kon geven. Wat betekende dat Anneke onverwijld haar onderzoek weer na een paar dagen moest staken. De Rijksinfectiedienst gaf het dwingende advies, wat direct door de regering werd overgenomen, om je te laten testen bij klachten en hiervoor werden teststraten ontwikkeld. En het HUMC nam een voortrekkersrol voor het verplicht dragen van een mondkapje van iedereen die in het HUMC kwam, wat opmerkelijk was omdat er geen enkel onderzoek in het verleden had aangetoond dat mondkapjes verspreiding van virusinfecties konden tegenhouden.*

*Zoals ik hier betoog: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(21\)01742-6/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(21)01742-6/fulltext)

Ook had het HUMC inmiddels een verdieping omgebouwd tot IC waar 50 extra MORONA patiënten in isolatie konden worden opgenomen, terwijl de maximale toestroom van MORONA in het HUMC onder de twintig was gebleven (waarvan minder dan 10 waren opgenomen op de IC) en er nu al weer dagen geen nieuwe opname was geweest. Als klap op deze absurde vuurpijl mocht die afdeling gerund worden door artsen en verpleegkundigen uit het leger, zag Maarten op een foto met reportage die op intranet stond terug. Met andere woorden: het leger werd ingezet om een lege afdeling te runnen. Maar het zag er wel heel heftig en eng uit op intranet. - Misschien was dat de bedoeling?

Al die maatregelen en handelingen waren zo contrair en gingen zo tegen het logische verstand in, dat Maarten’s verstand pijn deed wilde hij er een logische verklaring bij bedenken. Als je geloofde dat

virusinfecties zich via de lucht en nauw contact verspreidden, dan kon je maar beter drukke en ge-airconditionede ruimten ontlopen. Toch bleven de ge-airconditionede supermarkten open, maar de openbare markten bleven gesloten. Ook zouden de mensen die het meest nauw contact met elkaar hebben omdat ze met hun handen moeten samenwerken, namelijk de mensen in de bouw, hun werk moeten stilleggen om besmetting te voorkomen. Maar zij moesten juist tijdens de lockdown doorwerken, terwijl de laptop mensen, zoals Maarten, die eigenlijk alleen maar met een beeldscherm hoefden te werken, thuis moesten zitten om besmetting te voorkomen. Het deed zijn vrienden (die allen een laptop-baan hadden) verzuchten dat deze pandemie nooit over zou gaan, zolang de bouwvakkers mochten blijven werken. Qua patiënten met MORONA zou je verwachten dat mensen die in nauw contact met MORONA patiënten hadden gestaan, zoals Maarten, maar ook andere frontliniemedewerkers als verpleegkundigen, bij bosjes ernstig ziek zouden moeten worden. Maar met uitzondering van Leegveld (die juist patiëntencontact had gemeden) zag Maarten geen grote pandemie van MORONA bij ziekenhuismedewerkers terug, zelfs al mochten die zich bij de minste klachten laten testen op SHIT-MoV-2. Mensen die Maarten wel telde met MORONA, waren geïsoleerde oudere mensen met allerlei onderliggende ziekten, die al weken niet uit hun verpleegkamer waren gehaald, geen bezoek hadden gezien, en op die manier geen MORONA hadden kunnen oplopen, mocht de theorie van verspreiding door nauw contact kloppen. Het deed Maarten tegen zijn vrouw Niki verzuchten, dat als deze pandemie van dodelijke ongelukken er *echt één* was die zich door virussen deed verspreiden, dat tegen deze tijd de lijken (van ziekenhuismedewerkers, bouwvakkers en supermarkt bezoekers) tegen de deuren van het HUMC aan moesten klotsen. Maar Maarten had nog steeds niet meer dan een paar handenvol mensen met MORONA geteld, en waarvan dus met uitzondering van Leegveld niemand ziekenhuismedewerker, bouwvakker of supermarkt bezoeker was! Een klein rekensommetje leerde Maarten dat ook uit die data kon worden geconcludeerd dat er geen ernstige pandemie kon zijn. Iets meer dan twaalf patiënten waren in drie maanden tijd op de IC opgenomen, dat waren er gemiddeld 4 per maand. Het HUMC had een patiënten-bereik van ongeveer 400 000 mensen, dus van die 400 000 mensen hadden er vier in één maand MORONA gekregen, oftewel 1 per 100 000 mensen per maand kreeg MORONA, oftewel 12 per 100 000 per jaar. Nederland telde 17 miljoen inwoners en dus waren er maximaal 17 miljoen gedeeld door 100 000 maal 12 is 2040 MORONA gevallen in Nederland per jaar te betreuren die op een IC in een ziekenhuis moesten worden opgenomen. Dat was niks. In Nederland werden bijvoorbeeld per jaar meer dan 100 000 orthopedische operaties uitgevoerd, kregen iets van 40 000 mensen een hartinfarct en werden meer dan 70 000 mensen op de IC opgenomen*. Maar voor die 2040 gevallen met MORONA werd vrijwel de hele zorg stilgelegd, inclusief de geplande orthopedische operaties en hartzorg waarvan het merendeel niet eens op een IC kwam te liggen!

*zie voor aantallen <https://www.stichting-nice.nl/>

Maarten vond het merkwaardig dat in een geletterd en ontwikkeld land als Nederland en waarbij wetenschap in hoog vaandel werd gedragen de absoluut onwetenschappelijke MORONA gekte had kunnen ontstaan. Dat de gekte voortduurde vond hij zowaar nog merkwaardiger dan dat het had kunnen ontstaan. Angst is een slechte raadgever, en wellicht dat paniek of een soort van massahysterie het begin van de MORONA pandemie verklaarde. Maar nu de paniek langzaam wegzakte zou je toch denken dat mensen gingen nadenken en sommetjes als bovenstaand ook zelf gingen maken. Het was allemaal geen hogere wiskunde en de MORONA getallen van het HUMC en andere ziekenhuizen waren, met een vertraging van hooguit enkele weken, openbaar beschikbaar. Er rustte geen staatsgeheim op. Iedereen kon deze sommetjes maken en tot een nuchtere conclusie komen. En toch bleef de pandemie bestaan, sloten mensen zichzelf op, en ging het nieuws over niks anders dan MORONA. Het kwam Maarten voor alsof mensen zich er hun identiteit aan gingen ontlenen. Misschien was dat de onderliggende reden van het succesverhaal dat MORONA was? -De pandemie gaf het leven betekenis. Wat is er mooier dan geloven in een dodelijke pandemie die niet dodelijk is. Wel de lusten van een oorlog (de spanning en sensatie die het leven betekenis geven en iemand tot held kan maken), maar niet de lasten (de dood en het verderf van de oorlog). Zoiets. De

Pest van Camus, een boek waarbij de heldhaftige Dr Rieux de Pest in een Algerijnse stad weet te bezweren met onder andere quarantaine maatregelen, had Maarten in zijn jeugd gelezen en stond in zijn boekenkast. Dat boek was inmiddels uitverkocht, vertelde Fons hem bij een stafoverleg. Wat begrijpelijk was, want die dappere Dr Rieux had in dat boek, als frontliniemedewerker, de Pest maar mooi tot staan weten te brengen!*

*Maar de echte held in dat boek is Joseph Grand, een ambtenaar die, net als Maarten, de geïnfecteerden telde, zodat Dr Rieux aan de autoriteiten kon melden of de Pest al dan niet was bezworen. Joseph Grand telde echter honderden gevallen per week in dat boek, terwijl het bij Maarten tot enkelen bleef over drie maanden tijd!

Fons had graag het aanbod aangenomen van Maarten, die hem het boek van Camus wel wilde lenen. In de auto onderweg naar huis dacht Maarten dat hij beter aan Fons Hannah Arendt's verslag over Eichmann in Jeruzalem aan Fons had kunnen lenen*. Eichmann, de Duitse ambtenaar die de treinen op tijd had laten rijden in WO2 Duitsland en dacht daarmee het juiste te hebben gedaan, *want het was nou eenmaal zijn opdracht om de treinen op tijd te laten rijden*. Die Eichmannse mentaliteit, van het volgzzaam uitvoeren van opdrachten zonder er vragen bij te stellen, zag Maarten terugkomen in de MORONA pandemie.

*HS21

(tussenhoofdstuk, zou ook kunnen passen in de uitstapjes)

Waaijer in Den Haag

vs

Eichmann in Jeruzalem

Gelijkenissen**

Zie boek, Penguin editie 2006

Epidemioloog
WHO protocollen
Geen schuld bekennen
Geen slecht geweten want het is wetenschap

Niet gek
Most cooperative defendant
(let maar op!)
Kan alleen in clichés spreken
De kwaliteit van zelfbedrog bezitten
De consensus bepaalt
Niemand kan tegen vaccinatie zijn

Ego wordt bepaald door maatschappelijk succes waarop zijn geweten(loosheid) drijft

Nuttige idioot

Groepsdenker
Ik moest doen wat ik moest doen (blz 135)
'Repentance is for little children' (blz 24)
Geen slecht geweten, want volgt morele principes (blz 135)
Niet gek (blz 26)
Most cooperative defendant (blz 28)
Kan alleen in clichés spreken (blz 48)
De kwaliteit van zelfbedrog bezitten (blz 52)
Who was he to judge (blz 114)
Niemand kan tegen de 'final solution' zijn (blz 116)
Ego wordt bepaald door maatschappelijk succes waarop zijn geweten(loosheid) drijft (blz 126)
Done his work with a zeal far beyond the call of duty (blz 126)

**Er zijn ook belangrijke verschillen. Eichmann was gedachteloos, maar wist wel beter (blz 288). Waaijer is een complete onbenul en stupide. Dit maakt Eichmann (in Arendt's optiek, waar ik me bij aansluit) schuldig. Eichmann stuurde zijn Joodse vriendjes zo min mogelijk naar het concentratiekamp (want hij wist wel beter) en voelde zich zelfs een Zionist (iemand die de staat Israel had doen laten ontstaan en daarmee honderdduizenden joden van de endlösung had gered, dixit

Eichmann). Waaijer liet zijn eigen dochter vaccineren tegen de MORONA. Waaijer is slachtoffer van zijn eigen daden en de straf die hij verdient zit hem, net als bij de beloning van de deugd, in dat handelen zelf. Mensen als Waaijer uit hun stupiditeit halen beëindigt hun straf. Dit is een taak voor de dokter (Maarten).

Het lastige: hoe haal je mensen uit hun stupiditeit?

Ik bedoel aan de ene kant: vergeef ze vader, want ze weten niet wat ze doen.

Maar aan de andere kant, het gevaarlijke: waarmee deze met onzin gevulde vaten de boot dreigen te doen kapseizen en ons allemaal naar beneden doen sleuren...

Maatregelen als Waterwerken

HS22

Inmiddels was Fons tot het Walhalla van Nieuwsshow geklommen, waar ook hij, als expert, een duit in het zakje had gedaan door op nationale teevee voor een miljoenenpubliek te zeggen dat 'MORONA geen griepje was' en dat deze pandemie alleen voorkomen kon worden met de meest antisociale maatregelen die miljarden euro's kostten. Fons vergeleek de miljarden euro's slurpende MORONA maatregelen met de waterwerken die ook miljarden hadden gekost en ook niet fijn waren voor de boeren wiens land door die waterwerken voor eeuwig onder water werden gezet. De waterwerken waren nou eenmaal de oplossing om de voeten van Nederlanders droog te houden en daarvoor moesten offers worden gebracht. Zo was het ook met de MORONA maatregelen gesteld*. We doen het voor elkaar. *We doen het voor de zorg.*

* Vergelijk: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/08/28/covid-19-vraagt-dure-offers-maar-niks-doen-kost-ook-veel-geld-a4010126>

Maarten hoorde het de volgende dag met afgrijzen aan toen Fons in een stafoverleg nog eens zijn optreden in Nieuwsshow samenvatte. Maarten vroeg, 'Maar Fons, hoe weet je zo zeker dat de analogie van MORONA maatregelen met de waterwerken opgaat' Daarover had Fons direct een antwoord klaar, alsof hij voorbereid was op een dergelijke vraag. Fons zei: 'Kijk naar de MORONA cijfers die jij dagelijks binnenhaalt voor het HUMC. Er is nu al dagen geen ernstig MORONA geval opgenomen. Dat is omdat de maatregelen *werken*, net zoals de waterwerken de voeten van Nederlanders droog houden.' Maarten, te verbijsterd, maar ook monddood gemaakt door deze opmerking, want hij durfde niet verder te vragen, dacht in de auto terug naar huis: 'Maar Fons, bij de waterwerken had je een vergelijkingsgroep, namelijk een tijd waarbij Nederland niet was beschermd door de dijken, waar is die vergelijkingsgroep met de MORONA maatregelen?' – Feit was dat die vergelijkingsgroep er was: er waren landen en regio's in de wereld waar de MORONA maatregelen (die volgens Chinees model in Nederland waren toegepast) niet bij wet bekrachtigd werden. Ook die landen en regio's telden de dagelijkse MORONA gevallen in het land, en wat bleek: daar was niks anders aan de hand dan in Nederland.*

* Ik heb geen zin om alles wat in dit boek staat te herhalen: [Thierry Baudet - Het Coronabedrog | Amsterdam Books](#) Maar het argument staat in dat boek, waarbij onderzoek laat zien dat de covid pandemie niet anders is verlopen in lockdown landen/regio's als Nederland en Lombardije ten opzichte van niet lockdown landen/ regio's als Zweden en Florida.

Met andere woorden, ten opzichte van landen en regio's waar de MORONA maatregelen niet waren doorgevoerd deden landen waar de maatregelen wel waren doorgevoerd het niet beter, dus hoe kon je zeggen dat MORONA maatregelen werkten? Maar ook hier had Fons een antwoord op, zag Maarten thuis met walging terug, toen hij de Nieuwsshow uitzending, waarover Fons melding maakte, met zijn vrouw terugkeek. De streng ogende vrouwelijke journalist in broekpak had hem deze vraag gesteld, waarop Fons antwoordde, dat ofschoon die landen en provincies geen MORONA

maatregelen hadden ingesteld, de bevolking wel zo slim was geweest om de MORONA maatregelen zoals die ook in Nederland golden, massaal op te volgen.

-‘Dat zuigt hij uit zijn grote duim,’ zei zijn vrouw Niki verontwaardigd, en Maarten knikte instemmend.

-‘Het enige wat die journalist moet vragen aan Fons is, waar hij die kennis op baseert, waar kunnen we die info vinden?’ antwoordde Maarten hierop. Maar die vraag werd niet door de journalist gesteld, en zo kwam Fons weg met een smerige leugen.

HS23

Maarten had die nacht slecht geslapen. Het was toch erg dat je slecht kon slapen over dat wat je baas op nationale teevee verkondigde en wat, in Fons eigen woorden, goed was voor ‘exposure voor de afdeling en allerlei deuren kon openen’. Werd Maarten niet langzamerhand medeplichtig aan de onzin dan wel zwendel die vanuit de woorden van Fons ook hem impliciet aangingen? – Fons mocht dan wel Eichmann zijn in de ogen van Maarten, maar wie was Maarten anders dan Eichmann’s beste medewerker die *stilzwijgend* meeding in dat wat Fons zei? Maarten wilde er niet aan meedoen, maar het werd steeds moeilijker om niet aan het MORONA ritueel mee te doen. Waar aanvankelijk zogenaamde onzekerheid bestond over de ernst van de pandemie, werd het verhaal nu, onder andere door de woorden van Fons *et al*, zo vormgegeven dat we ternauwernood aan ellende waren ontsnapt door allerlei maatregelen waarvan nog geen flinter van bewijs bestond dat die maatregelen ook maar iets hadden doen voorkomen in de nieuwe ziekte die zich maar niet anders deed manifesteren dan dat wat volstrekt normaal was. MORONA was als een compulsief-obsessief ritueel waarbij het publiek als het ware gedwongen werd om voordat ze een deur openden vier keer de hendel op een neer te bewegen, alvorens de deur te openen. Wie dat niet deed, kreeg vanzelfsprekend ellende over zich heen. Liet de werkelijkheid niet zien dat wie vier keer die hendel op en neer bewoog inderdaad geen ellende over zich heen kreeg?

Nou was Maarten inmiddels niet meer de enige die vragen stelde bij het gevoerde MORONA beleid waar Fons zo lovend op teevee over sprak. Dat gaf enerzijds moed, maar als je zag welke mensen vragen in de media mochten stellen over het MORONA beleid, en hoe die mensen vervolgens gedemoniseerd werden... dan zonk je de moed in de schoenen. Zoverre Maarten wist, was Ionatis de eerste geweest die gemeld had dat de dodelijke auto-ongelukken, die begin februari-maart gemeld werden in medische tijdschriften en de lekenpers, epidemiologisch gezien, mogelijk, want bij gebrek aan data, niet anders waren dan ‘normaal’.*

*In werkelijkheid nog een stuk erger. Ioannidis toonde begin maart 2020 aan dat de infection fatality rate van Covid (uitgebroken op het cruise schip Princess Diamond) om en nabij de infection fatality rate lag van griep, en dat de infection fatality rate die destijds gemeld werd door medische tijdschriften en WHO veel en veel te hoog lag. Zie <https://www.statnews.com/2020/03/17/a-fiasco-in-the-making-as-the-coronavirus-pandemic-takes-hold-we-are-making-decisions-without-reliable-data/>

Maar Ionatis, die Maarten kende van epidemiologische congressen, was een pedante man en die pedanterie werd hem makkelijk als *stroman en ad hominem* aangerekend door epidemiologen die ijdel en pedant in Nieuwsshow verschenen om de MORONA passie te preken... ’t Was Ionatis maar, zeiden ze als *amice collegae* tegen elkaar, en gezien Ionatis pedant is, is alles wat hij zegt niet waar, was de gedachte. Een gedachte die een drogreden is, maar wel eentje die schijnbaar werkte in het land der epidemiologen. In de lekenpers werkte dat niet anders. Een dansleraar zei wijze dingen over MORONA, maar het was maar een dansleraar, geen wetenschapper. En hoe kon een dansleraar nou iets wijs zeggen over MORONA? Wederom *ad hominem*, maar wat maakte dat uit als de lezer die *ad hominem* voor waar aannam? Ook waren er inmiddels een aantal politici die zich openlijk uitspraken tegen de maatregelen. Maar die politici, waren wel de politici die in de jaren ervoor constant uitgemaakt waren voor antisemit, racist, kortom *slecht* mens, en je wilde je als lezer toch niet associëren met slechte mensen? Wat wederom een *ad hominem* was. Er waren ook uitgerangeerde,

uitermate onbeschofte journalisten, medici die openlijk leedvermaak hadden over de ellende van een ander, en soortgelijke denkers die opeens aandacht kregen door in zelf gepubliceerde blogs kritisch te zijn richting MORONA en waar Maarten moeite mee had om zich mee te afficeren. Dat laatste deed Maarten dan ook niet, wat niet wegnam dat Maarten zag dat wat die onbeschofte journalisten en leedvermakende medici zeiden wel conform de werkelijkheid was die Maarten ook zag. Maar zoiets openlijk bevestigen? – Nou ja, dat vergde steeds meer moed, want de wetenschap was het er toch over eens dat MORONA geen griepje is en dat de maatregelen uiterst succesvol bleken te zijn? Had Maarten nog wel een stem in dit alles?

HS24

De gespeelde onschuld, of was het wel gespeeld, waarbij de academie, in al hun onschuld, groots voorstander bleek te zijn voor alle zinloze maatregelen die door de politiek, uit naam van de academie, mensen nu al maanden aan hun huis gekluisterd hielden, wat inmiddels leidde tot faillissementen onder het midden- en kleinbedrijf die geen klanten meer konden ontvangen, tot eenzaamheid, angst en ander verdriet; het was Maarten een gruwel. Wat kon hij doen? – Maarten had geen enkel probleem met het idee om onschuldige mensen de wereld uit te ruimen (onschuldige mensen op aarde zetten, was een ander probleem, maar dat terzijde). Maar hoe dat te doen? Onschuldige mensen wilden nogal eens agressief reageren wanneer je hen voor de voeten wierp dat hun onschuld niet paste binnen hun handelingen. Dat schaadde hun zorgvuldig opgebouwde zelfbeeld. En als die onschuldige mensen ook nog eens je bazen waren, werd het spitsroeden lopen. Miranda Tinnegieter was een treffend voorbeeld van een persoon die leefde in onschuld, maar in werkelijkheid zo schuldig was als maar wat. Ze maakte zich zorgen over de door de mens gemaakte klimaatverandering, maar reisde wel stad en land af voor allerlei zinloze congressen en vergaderingen die die klimaatverandering (in haar ogen) veroorzaakten. Ze hield niet van dierenleed, maar droeg wel, met trots, een peperdure winterjas met echte bontkraag. Ze vond het verschrikkelijk hoe mensen in andere landen in armoede en onder de knot leefden door het 'regime', maar begreep niet de 'zero-sum game' die de wereld-economie was en waarbij mensen met een hoog inkomen dat inkomen alleen konden krijgen doordat andere mensen een laag inkomen kregen. Dat Van Lansbergen enkel klanten had die minstens een miljoen euro op de bankrekening hadden staan en dat Miranda bij die bank was aangesloten (omdat zij samen met haar partner, die voor een olieconcern werkte, een mooi inkomen bij elkaar harkten) zag zij als statussymbool (wat reden was dat Maarten hiervan op de hoogte was) en niet als knoet die vanuit het 'regime' van de rijken aan de armen wordt opgelegd. Ze vond het als professor binnen de epidemiologie volstrekt normaal dat binnen de academie een autoritair zelfbeeld heerste waarin de leermeester altijd boven de leerling stond en het dus ook altijd beter wist dan de leerling. En dat terwijl wetenschap als gedefinieerd door Popper gebouwd was op democratische beginselen waarin iedereen in principe gelijk is en autoriteitsargumenten geen plaats hebben. En die onschuld van Miranda Tinnegieter, wist Maarten na 10 jaar samenwerking met Miranda, was niet gespeeld, die was echt. Geen wonder dat Miranda nu al weer maanden aan het thuis isoleren was om MORONA te bestrijden terwijl de enige logische optie van MORONA bestrijding lag in het stoppen van 'moronic' te zijn door niet langer mee te doen aan al die zinloze maatregelen. Maar zo zag Miranda dat niet, en wee degene die haar onschuld aan de kaak stelde.

Nalatige dokters

HS25

In een videovergadering met Maarten merkte Miranda op dat Maarten vanavond naar Nieuwsshow moest kijken omdat ze gehoord had dat Richard Dommelen daar een belangrijke ontdekking over MORONA met de wereld zou delen. Maarten zei: 'Dat was dan waarschijnlijk de reden waarom hij en Frank Vink een paar dagen geleden de door mij, Amber, en Lee verzamelde MORONA data gegevens opvroegen.'

- 'Dat zou zo maar kunnen ja,' antwoordde Miranda daar geheimzinnig op.

-‘Niet om het een of ander,’ antwoordde Maarten daarop, ‘maar ik begrijp niet dat ik die data aan Richard moest geven, terwijl als ik een onderzoek met data wil doen eerst een protocol moet voorleggen aan de BEAT-MORONA commissie alvorens ik toestemming krijg om iets te onderzoeken wat ik zelf met pijn en moeite verzameld heb.’

-‘Ja,’ zei Miranda, ‘dat is het verschil tussen de kliniek en wetenschap. De patiëntenzorg gaat voor wetenschap en gezien Frank en Richard een acuut patiëntenprobleem zagen bij MORONA patiënten hoefden ze geen protocol bij de BEAT-MORONA commissie in te dienen. Wat begrijp je daar niet aan?’

Maarten begreep daar niks van, maar besloot zijn onbegrip voor zich te houden. In plaats daarvan vroeg hij: ‘Welke ontdekking hebben Frank en Richard gedaan?’

-‘Dat MORONA echt geen onschuldige griepje is.’

-‘Daar kijk ik van op. De laatste keer dat ik keek zag ik qua mortaliteit geen enkel verschil tussen auto-ongelukken in tijden van MORONA ten opzichte van andere tijden,’ merkte Maarten schamperend op. ‘Wat heb ik gemist wat Richard en Frank kennelijk wel gevonden hebben?’

-‘Nou, mortaliteit zegt natuurlijk niet alles. Je hebt ook ziektelast,’ doceerde Miranda aan Maarten. ‘Wat Richard en Frank hebben gevonden, is dat meer dan 50% van alle gevallen die op de IC worden opgenomen met MORONA binnen 3 weken tijd ernstige botbreuken ontwikkelen.’*

* Wat een wereldwijd fenomeen bleek te zijn, zie: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36652137/>

Maarten werd een moment stil. Tot hoe ver ging de stupiditeit? Geloofde Miranda werkelijk dat geïntubeerde patiënten op de IC, want op de IC lagen alleen geïntubeerde, comateuze patiënten in volledige bewegingsloosheid met MORONA, dat die botbreuken *ontwikkelden*? Flikkerden de IC artsen die patiënten misschien dagelijks vanuit hun bed op de grond in de hoop op een TURF*?

*Uit *The House of God* van Samuel Shem: TURF: To find any excuse to refer a patient to a different department or team.

Hadden die patiënten niet alle recht om botbreuken bij opname te hebben? Een van de symptomen van MORONA, had Maarten van Matthijs de Vries, opperinfectioloog in het HUMC, die het weer vanuit de media napraatte, mogen leren is dat MORONA zich klinisch laat presenteren door een ongeval. Maarten zei: ‘Ontwikkelen?’

-‘Ja, ontwikkelen. MORONA lijkt iets te doen op je vitamine D spiegel, waardoor botontkalking ontstaat. Dat zoets al in 3 weken kan ontstaan is schrikbarend vind je niet?’

-‘Well’, sprak Maarten Carl Sagan na, ‘it pays to keep an open mind, but no so open that your brains fall out.’

-‘Hoe kom je daar nou weer aan,’ zei Miranda lachend.

-‘Dat is van Carl Sagan, een wetenschapsfilosoof,’ antwoordde Maarten. ‘Hij zei ook: *Extraordinary claims require extraordinary evidence*. Het zijn zo van die uitspraken die ik in mijn oren knoop alvorens ik als wetenschapper een grote ontdekking wereldkundig zou maken. Daar ontbreekt het aan bij Frank en Richard.’

-‘Hoor ik daarin jaloezie,’ vroeg Miranda nog steeds met een lach.

-‘Oh, ik ben heel jaloers ja. Dat Richard wel met dit nieuws op Nieuwshow mag verschijnen, terwijl als ik eens een ontdekking doe waaruit blijkt dat er niets nieuws is onder de zon is en de MORONA maatregelen dus op niets gebaseerd zijn, ik die ontdekking niet eens van de afdeling krijg.’

‘Moeten we daar nu telkens op terugkomen,’ vroeg Miranda nu toch wel enigszins geïrriteerd. Dat onderzoek wat jij hebt gedaan met Amber en Lee kon nou eenmaal niet de toetssteen van wetenschap doorstaan. Niets meer, niets minder. Dat geklaag van je, maakt je nou niet echt een aantrekkelijke wetenschapper Maarten.’

-‘Die toetssteen waar jij het over hebt,’ zei Maarten net zo geïrriteerd terug ‘lijkt zich anders niet zozeer bezig te houden met de wetenschappelijke vraag maar of de conclusie al dan niet eng genoeg klinkt en conform dat is wat de politiek zegt. Zo zie ik dat.’

-‘Ik dacht je een leuk feitje te vertellen, Maarten, maar als je het allemaal zo persoonlijk opvat, kunnen we het maar beter ergens anders over hebben.’

-‘Laten we dat maar doen,’ antwoordde Maarten daarop, ‘maar ik heb toch nog wel één vraag. Hoe weten Richard en Frank zo zeker dat die patiënten niet al bij opname een breuk hadden en dus niet door MORONA een botbreuk ontwikkelden, maar dat ze gemiddeld genomen drie weken medisch nalatig zijn geweest in het vaststellen van dat wat bij EHBO presentatie al aanwezig was?’
-‘Zo dom zijn dokters niet,’ was Miranda’s antwoord daarop, en daarmee was de kous af.

Maarten doet een ontdekking

HS26

Maar voor Maarten was die kous niet af. Hij keek die avond naar Nieuwsshow, waarin Richard alles wat Miranda hem verteld had nog eens zei, maar dan voor een miljoenenpubliek.*

*Vergelijk: <https://nos.nl/nieuwsuur/video/2332249-coronavirus-kan-ook-leiden-tot-longembolie-of-herseninfarct>

De vitamine D hypothese kwam langs, als ook het feit dat het percentage breuken die ontstaan waren tijdens opname zo hoog was dat dit artsen ‘overvallen had.’

Overvallen had. Hij zei het echt.... ‘LUL!’ schreeuwde Maarten gefrustreerd tegen het televisiescherm, ‘Jullie hebben massaal een diagnose gemist en in plaats van de hand in eigen boezem steken en zeggen dat je iets fout hebt gedaan, maak je er een complicatie van!’ Niki die met Maarten meekeek zei: ‘Hij zegt 50% breuken, maar dat is natuurlijk alleen bij de patiënten die ze uiteindelijk röntgenologisch onderzocht hebben. Hoeveel IC patiënten met MORONA zijn er niet met botbreuken overleden zonder dat de artsen dit wisten?’ De journalist had kennelijk hetzelfde idee als Niki en stelde even later deze vraag aan Richard, die wederom zonder enige gene zei: ‘Ja, die 50% is een onderschatting omdat wij inderdaad niet alle overleden patiënten tijdig hebben kunnen onderzoeken of ze niet een botbreuk hadden ontwikkeld. Gezien een kwart van de patiënten binnen 3 weken al was overleden, zou het aantal breuken nog hoger kunnen zijn dan dat wij hebben kunnen aantonen.’

‘STEL DE VRAAG’ schreeuwde Maarten tegen het scherm: ‘Hoe weet je zo zeker dat die patiënten een botbreuk ontwikkelden?’ – Maar de journalist zat kennelijk te pitten, of de tijd was om, in ieder geval kwam die vraag niet. Professor Dommelen werd hartelijk bedankt voor zijn toelichting en had, wellicht zonder het zelf te weten, het angstvallige brandje dat MORONA was gedooft door het met benzine te blussen.

HS27

De volgende ochtend, in de auto naar het werk op de steeds drukker wordende verkeerswegen (steeds minder mensen bleven kennelijk aan huis gekluisterd, ondanks de strenge adviezen over zelf-isoleren en afstand houden die dagelijks vanuit het ministerie van volksgezondheid, via de sirenen zingende media, zorginstututen en academie tot de bevolking kwamen) vroeg Maarten zich af wat mensen denken en dan vooral wat medische leiders, de baasjes zo gezegd, de experts, zei die het zogenaamd ‘beter’ weten, denken. Wat dachten die mensen wel niet? Fons, Miranda, Mathijs de Vries, ze twijfelden nooit en wisten precies hoe de wereld in elkaar stak. Hoe wisten ze dat? – Of misschien wisten ze het ook niet maar verwarden ze het denken met dat doen wat er van hen verwacht werd. En wat er van hen verwacht werd, *dat* wisten ze dankzij jarenlange training heel goed. Net zoals een goed getrainde hond heel goed weet hoe hij door een hoepel moet springen.

‘Misschien ligt het probleem bij mij’, dacht Maarten ‘waarbij ik te graag wil kiezen voor de meest esthetische keus dat denken bepaalt, in plaats van de meest waarschijnlijke. Te veel boeken gelezen van schrijvers die het mooi konden zeggen en hun kwetsbare personages tot diepe inzichten lieten komen. Misschien werkt het niet zo. Misschien kan je niet meer van de medische baasjes, van de

witte jassen en zwarte maatpakken parade, verwachten dan wat je van predikanten kan verwachten. Niet voor niets was de universiteit gebaseerd op monniken die in abdijen geschriften overschreven. Copy-paste, heette dat nu in Word. Misschien kon je van medische baasjes niet meer verwachten dan wat je van predikanten kunt verwachten. Ze kunnen niet anders doen dan wat hun geloof (geschrift) hen voorschrijft. Boeddha hoort niet in de kerk thuis. En de vrijdenker, dwarsdenker, anders-denker hoort niet in de samenleving van de medische consensus thuis. De staatsdokter kan geen rivaliserende ideeën over medische wetenschap uiten zoals een predikant geen ideeën kan uiten over een rivaliserende godsdienst. Wie dat wel doet, die doet niet meer mee, is afvallige, wordt geëxcommuniceerd, of is hooguit een wonderlijk type dat je tolereert zoals je het eigenzinnige gedrag van een huisdier tolereert. Maar dan ben je geen baasje meer, maar iemand om wie je hartelijk kunt lachen. Zoals Miranda hartelijk om de ideeën van Maarten kon lachen...

De gelovigen die naar de predikant luisteren en het verhaal voor zoete koek slikken gedragen zich als de patiënten van de staatsdokter die zijn decreten oplepelt uit protocollen waar geen begin te vinden is van wetenschappelijk bewijs, maar wat ook niet hoeft als de beroepsgroep ook wel zonder dat wetenschappelijk bewijs weet hoe de wereld in elkaar zit. Hoe ze dat weten? – Omdat de consensus zegt wat ze horen te weten! Je kan er maar beter niet over nadenken. Nadenken over dingen die je niet ‘hoort’ te denken, is pijnlijk. Waarom zou je jezelf pijnigen? Je moet gewoon niet nadenken, maar meedoen. Meedoen met de waan van de dag als een goede consument dat ook doet nadat hij of zij naar een reclame heeft geluisterd. Die denkt niet na, maar koopt.

HS28

Maarten parkeerde zijn auto op de bovenste verdieping van de parkeergarage van het HUMC. Niet omdat de parkeergarage vol stond, maar omdat het hem wat extra tijd gaf om nog wat rond te treuzelen alvorens hij de deuren van het HUMC zou binnenstappen. Vreemd was het. Waar hij vroeger voor dag en dauw naar het HUMC racete, en trappelend vol ongeduld bij de liften aan het berekenen was hoeveel *FTE* wel niet verloren ging bij het wachten op de lift, had hij nu alle tijd. Toch voelde het niet alsof hij alle tijd had. Er klopte iets niet in dat wat hij observeerde. Het peinzen wat er niet aan klopte deed hem de tijd vergeten die ondanks alles gewoon doortikte. Het was dat gevoel plus het gevoel dat de tijd die hij in HUMC spendeerde als arts en epidemioloog steeds meer beschouwde als een verkwisting van tijd, wat hem deed treuzelen. Waar hij vroeger zichzelf voor ogen hield dat de 60-urige werkweek, die hij soms week in week uit draaide, zwaar was maar desalniettemin nuttig, want hij maakte mensen beter en hield de wetenschap in stand (twee nobele doeleinden), was dat geloof in een paar maanden verbrokken tot bijna niets. Hij keek met enige weemoed naar zijn naïviteit terug. Het was een mooie droom, de medische wetenschap, of een goed idee. En meer was het niet.

HS29

Wat was wetenschap nou echt waard? Tien jaar lang had Maarten aan duizenden studenten, honderden artsen, en tientallen promovendi mogen uitleggen hoe de wetenschappelijke methode werkte. Je stelt een vraag, je vat de vraagstelling vast in een kwantificeerbare en verifieerbare methode, je zoekt het uit middels die methode, en stelt de conclusie. Wat je vooral niet deed, was luisteren naar autoriteit. Autoriteit had het zo vaak bij het verkeerde eind. Dit was de reden waarom in de jaren 80 evidence based medicine was ontstaan. Het idee van de alwijze dokter die een kompas in zijn hoofd heeft (ook wel genoemd: ‘roeping’) en daardoor precies weet wat hij moet doen voor het heil van de patiënt, was met evidence based medicine verwezen naar het rijk der fabelen. Logica had de medische praktijk overgenomen en hoewel dat niet had geleid tot het uitsterven van ziekten, had het wel geleid tot betere behandelingen en verlengde levensduur. Veertig jaar later bleek dat artsen niets hadden geleerd van evidence based medicine en het zo gek niet konden bedenken, als ze er maar mee in het nieuws kwamen. Nieuwswaardigheid was het belangrijkste goed voor de medische wetenschapper, en niet de zogenaamde ‘waarheid’ die je met evidence based medicine kon verkrijgen. Fons had het zelf gezegd. *Exposure* was belangrijk voor

een wetenschappelijke afdeling en als wetenschap voor exposure moest wijken, *so be it*. En zo praatten de wetenschappers elkaar 'wetenschappelijk' na. Fons mocht, zonder spoor van bewijs op Nieuwsshow zeggen dat MORONA geen onschuldige ziekte was. Richard Dommelen mocht in diezelfde show stellen dat MORONA leidde tot botbreuken. Het klonk grammaticaal goed en conform 'de wetenschap van nu'. En conformiteit, *dat* was wat wetenschap in stand hield en hoe wetenschap groeide, zoals Copernicus, Spinoza en Galileo, ons hadden geleerd, stelde Maarten cynisch vast. Aan gruzelementen moest dat gouden beeld met lemen voeten van wetenschap worden geslagen. De succesvolste plek om dat beeld aan gruzelementen te slaan lag bij de lemen voeten. De lemen voeten waren als de verklaring van wetenschappelijke teksten en niet alle spreuken en teksten die wetenschappers gebruikten om iets te maken dat op een verklaring leek en dat gebruikt werd als gouden Godsbeeld. Maar dat was makkelijker gezegd dan gedaan als zelfs de bevolking betoverd wilde worden door een beeld wat zijn woorden sprak uit een gouden mond. Het publiek wilde niet inzien, met de artsen, dat MORONA niets meer dan een seizoensgebonden verkoudheid was. Of misschien wilde de bevolking dat wel inzien, maar kregen zij niet de kans om het in te zien omdat ze de informatie die kon leiden tot een andere interpretatie dan die van de consensus waar Richard en Fons zo statig over spraken niet terug *konden* zien in de beelden die aan hen dagelijks werden voorgeschoteld via media als Nieuwsshow. Nieuwsshow: het leek nog het meest op de pantomime uit de grot van Plato.

En zo maalde Maarten zijn gedachten, waarna hij, met mondkap op het HUMC binnenliep. Dit was nou eenmaal het deurbelid, met dank aan de infectiepreventie en raad van bestuur die poortwachters hadden aangesteld die actief toekeken of deze maatregel wel werd opgevolgd. Wie zich afvroeg waarom, zoals Maarten deed, mocht zich uiteraard beschouwen als een *slecht* mens.

HS30

Maarten dacht: 'Hier moet ik iets aan veranderen.' Hij beseftte dat hij een kans had. Maarten zat in de zenit zagezegd, het hoogste punt van de hemel. Hij moest informatie als sterren de hemel in gooien, en dan hoefde het publiek alleen maar naar de sterren te kijken. Wellicht zouden ze dan met Maarten zien dat er niets nieuws onder de zon was met MORONA en dat we daarom terug konden naar de reguliere orde van de dag. Maarten had alle informatie beschikbaar waaruit je kon aantonen dat MORONA niets meer dan een griepje was aangevuld met wat medische nalatigheid. Maar hoe kreeg Maarten die informatie met de buitenwereld gedeeld? Via de officiële weg had Maarten, met de epidemiologische analyses die Lee en Amber hadden uitgevoerd geprobeerd de these 'MORONA is niets meer dan een uit de hand gelopen massa hysterie, een storm in een glas water,' gepubliceerd te krijgen, waarna de deuren tot publicatie werden gesloten, omdat... de these, volgens de censurerende BEAT-MORONA commissie niet wetenschappelijk geformuleerd was. Met andere woorden: onwelgevallige informatie kreeg Maarten niet van de afdeling af. Medische nalatigheid aantonen, wist Maarten ook zo wel, hoorde zeker ook bij die verzamelnaam van 'onwetenschappelijk' als hij de BEAT-MORONA commissie om toestemming zou vragen om de informatie die hij over MORONA in het HUMC verzamelde mocht onderzoeken.

'Fuck, it,' dacht Maarten. 'Ik heb geen toestemming van wie dan ook nodig om uit te zoeken hoe het met die medische nalatigheid zit. Ik heb die informatie tot mijn beschikking en niemand kan mij tegenhouden als ik daar eens wat beter naar wil kijken.' Maarten zette zijn computer aan, haalde de statistische bestanden naar boven over de MORONA verdenkingen in het HUMC die Amber en Lee dagelijks 'up- daten'. Maarten maakte een rangschikking. Ten eerste selecteerde hij de MORONA positieve opnamen in het HUMC. In drie maanden tijd waren dat er bij elkaar 20, wat het tot een vrij overzichtelijk geheel deed lijken. Vervolgens zocht Maarten in de statistische bestanden na of er bij patiënten met vastgestelde MORONA bij opname ook gecontroleerd was of zij al dan niet een botbreuk hadden. Het schokkende antwoord was: dit was bij *geen* van de patiënten onderzocht bij opname. Vervolgens keek Maarten naar de symptomatologie van MORONA tijdens opname. Vrijwel allen hadden een recente geschiedenis van valpartijen en ongelukken, dit was immers indertijd een door de WHO vastgesteld 'symptoom' van MORONA. Dus daar waren de dokters heel braaf in

geweest. Ze hadden juist gedocumenteerd. Ze hadden er alleen niet de consequentie aan verbonden dat een valpartij of ongeluk wel eens tot een botbreuk kon leiden. 'Totaal verblind door de MORONA' dacht Maarten bij het zien van deze cijfers. Isolatie stond voorop en niet het heil van de patiënt, bij de angsthazen van doctoren die vast, net als Simon Leegveld, doodsbang waren om met deze builenpest besmet te worden. Het aantal fracturen had de doctoren overvallen, had Richard Dommelen op Nieuwshow gezegd. Wanneer had die overval plaatsgevonden? Maarten keek wanneer de patiënten met MORONA door een röntgenologische scanner waren gehaald. Van de 20 patiënten waren er 8 overleden zonder dat ze ooit onder een scanner hadden gelegen, zag Maarten. De overgebleven twaalf waren binnen een paar dagen gescand. Het was opvallend. Er was kennelijk één wakkere dokter geweest, Maarten kon de naam van de aanvrager zien die röntgenologisch onderzoek had aangevraagd bij de overlevende patiënten met MORONA. In twee dagen tijd had deze dokter, die Maarten verder niet kende, drie patiënten naar de afdeling radiologie gestuurd en een botbreuk vastgesteld. De eerste patiënt die door de scanner ging, had dat onderzoek precies een week geleden ondergaan. Deze patiënt lag al zes weken op de IC, was opgenomen met MORONA nadat hij met de auto met hoge snelheid tegen een paal was gereden, en had pas na zes weken röntgenologisch onderzoek ondergaan! De tweede patiënt had een ernstige vorm van botkanker en was drie weken geleden van de trap gevallen. De derde patiënt was Simon Leegveld...

Op dag drie, zag Maarten, had Frank Vink alle overige opgenomen patiënten met MORONA door de scanner laten halen. Maarten zag de paniek in de aanvraag naar de radioloog terug. *Dit* was wat de artsen had overvallen. Richard, de baas van Frank Vink, had er geen woord over gelogen op Nieuwshow. Om nog zekerder van de zaak te zijn dat het besef van nalatigheid bij artsen geleid had tot paniek keek Maarten vervolgens naar de status van patiënten waarbij (bij herhaling) geen MORONA was vastgesteld met PCR. Hoe verging het die mensen? Het waren er 15 in totaal, er waren twee patiënten overleden, het merendeel van de overgebleven dertien patiënten was al naar huis gestuurd. Allen hadden dezelfde symptomen van valpartijen en ongelukken in de voorgeschiedenis staan. Allen waren al eerder dan de dag dat Frank Vink in paniek raakte door de scanner gehaald om te kijken of ze een botbreuk ten gevolge van de valpartij of het ongeluk hadden. In zeven gevallen waren botbreuken vastgesteld. Maarten maakte de berekening in zijn hoofd: 50% van de patiënten met MORONA hadden een botbreuk, had Richard op tv gezegd. Dit getal klopte met wat Maarten in de data terugvond. Van de 12 patiënten met MORONA die door de scanner waren gehaald waren er inderdaad zes patiënten die een botbreuk hadden. Bij patiënten zonder MORONA (maar met dezelfde onderliggende symptomatologie) waren dat er 7 van de 12, dus om en nabij ook 50%. Oftewel: of je nou wel of niet MORONA had, maakt geen bal uit op de kans dat je een botbreuk had, voor een ieder die met bevestigde of onbevestigde MORONA in het HUMC opgenomen werd!*

Einde eerste deel

*Zie ook uitstapje 32

Leesinformatie bij het gereedkomen van deel 2

IGJ is in het bezit van het ongecensureerde- en met naam en toenaam genoemde dossier MORONA. Hieronder een melding die betrekking heeft op onderstaand HS10 deel 2 van het MORONA dossier.

Geachte inspecteur,

U kunt zich afvragen wat u in hemelsnaam met een fictief stukje tekst, zoals HS10 deel 2 uit MORONA een overduidelijk fictief stukje tekst is, moet doen.

U kunt zich ook afvragen waarom ik zo iets aan u meldt. Weet ik dan niet dat u niet de bevoegdheid heeft om een fictief verhaal te onderzoeken op 'echtheid', maar alleen bevoegdheid heeft om medische feiten langs de meetlat te leggen van 'waar' of 'niet waar', en mocht het waar zijn, langs de meetlat te leggen of het al dan niet een waarheid is die de patiënt in gevaar heeft gebracht? Weet ik dat niet? Ben ik misschien mesjokke?

Tja, ach... Kent u het boek of de verfilming van Yann Martel's Life of Pie? - Ik neem aan van wel. Het is een beroemd boek en de verfilming komt vaak op tееvee. U kunt dit niet gemist hebben.

Waar ging dat boek of die verfilming van dat boek ook alweer over?

-Over een man die zich bij de politie moet melden om te vertellen wat hij heeft meegemaakt tijdens zijn schipbreuk. En dan met een verhaal komt over een tijger, een aap, een hyena en een zebra. Een prachtig verhaal waar je graag in geloven zou, maar wat niet waar kan zijn. En als de politie-inspecteur doorvraagt aan het eind van de film/boek in drie regels van de schipbreukeling krijgt te horen wat er 'echt' gebeurd is; een te banale- en te pijnlijke gebeurtenis is om te willen vertellen, zie daar de zebra, de tijger, de hyena...

In dat boek/film van Yann Martel bevinden u en ik zich. MORONA is een dossier dat vol staat met zebra's, tijgers en hyena's. Waarom? - Omdat dat wat echt gebeurd is te banaal- en te pijnlijk is om te vertellen.

Maar u bent inspecteur en zou moeten doorvragen, net zoals die inspecteur in dat boek/film van Yann Martel doorvraagt. En dan krijgt u mijn verhaal over COVID in drie regels. Die regels zijn als volgt:

1. Het WHO covid protocol dat in maart 2020 werd uitgerold zorgde ervoor dat dokters gingen kokerzien en oude ziekten zoals kanker, longemfyseem en longembolie niet meer konden onderscheiden van de nieuwe ziekte, de zogenaamde sarscov2 positieve MORONA.
2. Gevolg: behandeling voor kanker/longemfyseem met glucocorticoïden werd aan ernstig zieke mensen met kanker/longemfyseem onthouden alsook antistolling bij longembolie.
3. In plaats daarvan werden deze patiënten in buikligging in een isoleercel/kamer gelegd waarna ze zonder deze levensreddende middelen (antistolling/glucocorticoïden) aan de mechanische beademing in hun eentje mochten stikken.

Een arts epidemioloog zag het en meldde het, na bot te hebben gevangen bij zijn leidinggevend, aan IGJ. En wat deed IGJ met de melding? - U hoeft niet te raden, want u weet het al: NIETS!

Hij meldde dit verhaal ook aan [naam krant] ([naam journalist], cc) die ook niets deed, en daarna publiceerde hij zijn IGJ melding bij BVNL: <https://bvnl.nl/corona/ooggetuigenverslag-van-een-bezorgde-arts-epidemioloog-tijdens-de-eerste-coronagolf/>

Dat mensen zwijgen over dingen die te banaal en pijnlijk zijn, kan ik me nog wel ergens voorstellen. Het lost alleen niks op. Erger nog: wie zwijgt stemt toe. Met uw zwijgen maakt u zichzelf verantwoordelijk voor iets wat u niet gedaan heeft. En waarom?

-Mijn boek heet niet voor niets MORONA, dat is dat ik dokters en wetenschappers hun hoofd heb zien verliezen in de covid periode, wat slachtoffers heeft geëist. Je hoofd verliezen is een zwakheid van de mens. De mens is zwak en instanties als IGJ, de wetenschap, de media, politiek zijn ingesteld om die zwakheid zoveel mogelijk te beteugelen. Maar als dergelijke instanties het laten afweten, dan zijn de rapen gaar.

U moet zelf tot bezinning komen. Hoe heeft u het ooit zo ver kunnen laten komen? -Waarom zwijgt [namen artsen] en met hen de voltallige Interne Geneeskunde als het gaat om het vaststellen van longembolie bij covid? Erger nog: waarom zwijgt een slachtoffer van deze gekheid ([naam gesupprimeerd] in alle talen? Waarom zwijgt u?

Maakt u het zichzelf niet onwijs moeilijk door liever ziende blind en horende doof door het leven te willen gaan dan om te erkennen dat er in maart 2020 een enorme medische fout is gemaakt die duizenden mensen het leven heeft gekost en die in hun eentje mochten eindigen in een isoleercel als een zeehond liggende aan de beademing? Kan iets zo erg zijn dat je er alleen maar over kan praten alsof het tijgers, apen, hyena's en zebra's zijn? Kunt u de waarheid niet onder ogen zien? Maar van alle mensen die zwijgen bent u, beste inspecteur, nou juist degene die NIET mag zwijgen over wat er echt gebeurd is. U heeft, in tegenstelling tot mij, *niet* het recht om een banale en pijnlijke waarheid om te zetten in een fantastisch verhaal als MORONA is. U moet man en paard noemen. Maar u doet niets. Het spijt me wel, maar ik kan me niet voorstellen dat u daar nog goed van kunt slapen. En ofschoon het hele MORONA verhaal mij ook niet in de koude kleren is gaan zitten, besef ik me wel dat het van een ongelooflijke domheid betuigt om voor de problemen die een ander heeft veroorzaakt medeplichtig te worden door te zwijgen.

Deel 2: Fons Waaijer

Wie is Fons Waaijer

HS1

Op 21 juni vielen de zonnestrallen precies om zes uur 's ochtends op het kussen waar Fons Waaijer zijn hoofd vijf uur eerder, tollend van de drank, op neergelegd had. Fons had de woning drie jaar geleden voor het eerst 'betreden', spreken met deftige woorden behoorde tot één van Fons' genoegens. Een ander genoegens van Fons was om de precisie van taal in natuurlijke omstandigheden te vatten in zijn huis. Dat hij op 21 juni om zes uur 's ochtends de zonnestrallen op zijn hoofd voelde 'glijden', was dan ook niet te wijten aan willekeur. Vlak na de aankoop van het huis had hij op 21 juni om zes uur 's ochtends gekeken waar de zonnestrallen in zijn slaapkamer, die lag op het oosten, binnenvielen. Daar had hij zijn bed naartoe gemanoeuvreerd. Fons was een romantisch ingestelde man, vond hij van zichzelf. De Mei van Gorter behoorde tot zijn favoriete dichtbundels. Hij kon er hele citaten uit opdreunen:

*'Een nieuwe lente en een nieuw geluid:
Ik wil dat dit lied klinkt als het gefluit,
Dat ik vaak hoorde voor een zomernacht
In een oud stadje, langs de watergracht -*

*In huis was 't donker, maar de stille straat
Vergaarde schemer, aan de lucht blonk laat
Nog licht, er viel een gouden blanke schijn
Over de gevels in mijn raamkozijn.'*

Prachtig vond hij dat. Maar Fons Waaijer was Herman Gorter niet. Fons dacht: 'De Mei is mooi, maar Juni is ook een mooie maand. Laat ik de zomer op 21 juni bejubelen door rond zes uur 's ochtends wakker te worden als de zonnestralen mijn hoofd strelen.' Zo was hij, stelde Fons tevreden vast, ook op die 21ste juni toen hij om vijf over zes zijn bed uitstapte. Linkerbeen eerst, sloffen aan, badjas aan, deur open, een grote plas op de wc (zittend), de trap af naar beneden, ochtendkrant uit de brievenbus halen, en met de voorpagina lezend langzaam sjokkend naar de keuken om de koffie en zijn laptop aan te zetten.

Fons was een man wiens leven geslaagd was. Hij had vier prachtige kinderen en een mooie en belangrijke baan bij het HUMC wat op een steenworp afstand van zijn huis lag, in een lommerrijke en auto-arme buurt, waar bevriende doctoren woonden en met wie het goed toeven was gedurende zomerbarbecues en etentjes. Helaas was hij te vroeg gescheiden. Zijn ex wilde meer van hem, maar wat zij meer van hem wilde begreep hij niet. Hij was geen overspelige man, haalde een goed salaris binnen, was goed voor zijn kinderen, maar was misschien wat te veel met zijn werk bezig en te weinig met zijn vrouw. Dat was het uiteindelijke verwijt dat hij acht en een half jaar geleden van zijn ex had gehoord waarna ze hem de scheidingspapieren had voorgelegd. Hij had de scheiding niet aangevochten. Hij had Els nooit horen klagen over zijn salaris, stelde hij cynisch vast. Fons had haar zonder ruzie laten gaan en de financiën en alimentatie conform Els' eisen ingewilligd. Ruzie was zo blase, daar stond hij boven. In zijn hele leven had Fons nog nooit ruzie gemaakt. Maar dat betekende niet dat Fons geen gevoel had en zich nooit irriteerde aan mensen. Hij hield dat alleen voor zich. Niet dat er niets van bitterheid door de scheiding terug te vinden was in Fons' gedrag. Als zijn puberende zoons bijvoorbeeld iets tegen hem zeiden wat mogelijk niet waar was, zei Fons: 'zweer het op de dood van je moeder.' Dat vond Fons grappig. Ook hoefde Els niet, nadat alles financieel en met de kinderen geregeld was, bij hem terug te komen, wat dan ook. Zelfs niet toen zijn ex een langere tijd ziek was, het emotioneel moeilijk had met het alleen zijn, en Fons daar via zijn kinderen over was geïnformeerd, was er geen haar op Fons grijze en kalende hoofd die dacht: 'laat ik haar eens bellen om te vragen hoe het met haar gaat.' Hij vond het erg belangrijk om naar de buitenwereld toe 'hard' te zijn. Dat was zijn manier van wraak nemen op een onwelgevallige situatie. 'Revenge is a dish best served cold,' was zijn motto. Wie had dat ook alweer voor het eerst gezegd?

De koffie was klaar en Fons liep met de koffie in de hand langs zijn boekenkast die van de grond tot aan de hoge muur gevuld was met boeken. - Uit *Mathilde* van Eugene Sue kwam die uitspraak, herinnerde Fons zich. Sue, een 19de eeuwse Franse schrijver en arts hoorde vanzelfsprekend in zijn boekenkast te staan. En stond dan ook in zijn kast, net zoals Vestdijk, Tsjechov en Samuel Shem in zijn boekenkast stonden. Doktoren die iets hadden bereikt in de samenleving. Net als Fons.

Toch was Fons geen harde man die op alles en iedereen wraak wilde nemen. Eigenlijk was hij zacht en aimabel. Het harde zat niet in hem en kreeg hij alleen onder de knie door te gaan drinken, 's avonds alleen, in toenemende hoeveelheden, er ging de laatste tijd zo een fles doorheen. Kijkend naar Nieuwsshow met daarna nog een film of serie op Netflix was het ideale moment om te gaan drinken. Hij vergat daarbij zijn zorgen en zag zijn wereldbeeld bevestigd worden op teevee. Hij was geen koning, maar wel een denker die elke situatie kon doorgronden ten faveure van zijn eigen situatie. En van de samenleving. Want Fons was de samenleving.

HS2

Maar dat denken door te drinken ging wel met een steeds grotere buik gepaard, iets wat Fons met afschuw in de spiegel bekeek, of, zoals nu, met zijn hand liggend op zijn onderbuik voelde, nu hij voor

zijn boekenkast in de woonkamer stond. Een slappe hangende buik over zijn middel, dat was niet aristocratisch. Maar Fons had een sterke wil. Eens in de zoveel tijd minderde hij het drinken en stopte hij vrijwel met al het eten, net zolang tot hij er weer een beetje minder pafferig uitzag. Op het werk noemde hij dit tegen promovendi 'Het Auschwitz dieet', een tikje politiek incorrect, maar tegenover promovendi kon hij zich dat wel permitteren. Hij vond het fijn als jonge mensen hem een durfal vonden. Zolang ze het maar niet aan de grote klok hingen! Niet dat hij daar bang voor was. Hij was uiteindelijk de baas en dat wisten promovendi ook wel, die hielden hun mond wel, en waren al lang blij als hij een stuk voor hen nakeek en dat ze tijdig bij hem konden promoveren.

Met een plof ging hij in een stoel aan de lange tafel voor de boekenkast zitten. Die tafel deed vanwege het verplichte thuiswerken sinds kort ook dienst als bureau en vergadertafel. Hij sloeg de krant open. Op de voorpagina stond groot dat het kabinet 3 miljard euro aan financiële steun aan de nationale luchtvaartmaatschappij zou geven, zodat de 'zwaan' de MORONA-crisis kon overleven. Het was een moeilijke beslissing geweest voor de president, citeerde de journalist, en er was dan ook tot diep in de nacht over vergaderd. De keus was, moest dat geld naar het midden en klein bedrijf of naar de nationale luchtvaartmaatschappij? – Een keuze waarvan Fons blij was dat hij die niet had hoeven maken. Dat de president deze keuze had *durven* te maken, gaf een fantastisch leiderschap aan, besepte Fons. Je moest het maar kunnen. Hij sloeg de bladzijden langzaam om. Hij keek of er nog geïnterviewde *amice collegae* in de krant stonden en stelde tevreden vast dat hij de enige was vandaag. Een kort interview met een wetenschapsjournalist die Fons had gevraagd, wanneer de MORONA crisis voorbij zou zijn, en waarbij Fons stellig had geantwoord: 'Met een vaccin en anders nooit.' De journalist had deze uitspraak van Fons *ad verbatim* overgenomen, zoals het hoort.

Fons wist heel goed wat journalisten wel of niet in de krant wilden opschrijven, wat hem tot een vaak gevraagd expert in de media maakte. *Exposure* was goed. Goed voor hemzelf. Goed voor de afdeling. Een krant kon veel bereiken. Door het juiste in de krant te zeggen, gingen allerlei deuren open. Commissies, subsidies, fte's, snoepreisjes. Het waren de sprookjes uit duizend en één nacht. 'Sesam open u'. Fons had een talent om op het juiste moment het juiste te zeggen, waarna Sesam opende. Je moest wel als je afdelingshoofd van een grote epidemiologie afdeling was. Epidemiologen werden aan de lopende band door de universiteit afgeleverd (a 90 000 euro per promotie), maar de academische afdelingen waar epidemiologen konden werken waren dun gezaaid. In heel Nederland waren er niet veel meer dan een paar honderd epidemiologen die op een epidemiologische afdeling in de academie werkten. Dat was weinig als je wist dat er duizenden academici waren opgeleid tot epidemioloog. Waar bleven die epidemiologen? Wat moest je met ze? – Het was een *survival of the fittest* en Fons stond met zijn dikke buik bovenaan.

Met epidemiologie als beroep was het wat uit de hand gelopen. Beginjaren tachtig was er geen enkele epidemioloog in Nederland en beperkte medisch onderzoek zich tot de zebravissen van patiënten: de meest onwaarschijnlijke en exotische diagnoses werden beschreven in de vaktijdschriften, waarbij de naam van de publicerende arts, de naam van de ziekte werd: McArdle's disease, ziekte van Pompe, Wolff-Parkinson-White syndroom, de ziekte van Bechterew, Wegener, Graves-Basedow, het syndroom van Usher. Maar hoe je in het ziekenhuis een diabetes, een hartinfarct of een infectie moest behandelen, daarvoor was je totaal afhankelijk van de grillen van de zaalarts. Fons had het tijdens zijn co-schappen zelf gezien. De ene week stuurden ze patiënten met een trombosebeen direct naar huis, de andere week werden ze soms wel voor een maand in het ziekenhuis opgenomen. En niemand kon vertellen waarom, anders dan dat de zaalarts van die week een duizendvoudige ervaring had die hem deed voorschrijven... En de zaalarts van de week daarop had een andere duizendvoudige ervaring. Het kwam zelfs voor dat de duizendvoudige ervaring van een zaalarts de ene week A was en de andere week B. Daar was verandering in gekomen met de epidemiologie. Fons was niet de eerste epidemioloog in Nederland geweest, maar wel één van de eersten. Wat een tijd was het! De afdeling was niet groter dan twee mensen: hij samen met Jan Peeters streden als ervaren surfers op de golven van tijd. Fons moest in die tijd onderzoek doen naar de behandeling van antiretrovirale middelen bij AIDS, de ziekte die veroorzaakt wordt door HIV. Zijn

onderzoek was niet *toonaangevend* (daar waren in die tijd de middelen nog niet voor), maar hij had wel wat bereikt en mede dankzij deze promotie er voor kunnen zorgen dat andere subsidies konden worden ingewonnen. In het voorwoord van zijn proefschrift had hij Charles Dickens aangehaald, die zei:

*'It was the best of times, it was the worst of times, it was the age of wisdom, it was the age of foolishness, it was the epoch of belief, it was the epoch of incredulity, it was the season of light, it was the season of darkness, it was the spring of hope, it was the winter of despair.'**

Veertig jaar later was de afdeling volwassen geworden en had het, onder de strenge leiding van Fons, honderden epidemiologen afgeleverd en duizenden publicaties opgeleverd.

*[gesupprimeerd]

HS3

Hoe de afdeling groot had kunnen worden, en Fons met de afdeling, berustte op toeval. Maar wel een geënceneerd toeval. Als wetenschapper moest je je ogen open houden en je kansen spreiden. Voorkennis over wie de subsidie zou krijgen hielp ook. Dat betekende dat je een netwerk moest opbouwen en iedereen te vriend moest houden. Je kon elkaar wel eens nodig hebben. Ruzie was uit den boze, tenzij het om gebieden ging waar je als onderzoeker toch geen toegang toe had. En zelfs dan moest je voorzichtig zijn met het geven van je mening, omdat wat nu op verboden toegang leek, in de toekomst wel eens een *entree* kon worden. De farmaceutische industrie was zo'n verboden toegang voor 'echte' wetenschappers. Maar al te hard kon je de farmaceutische industrie als onderzoeker nou ook weer niet afvallen, want wat nu verboden toegang leek, kon later wel eens dienen tot ingang. Een onderzoeker, als Fons,* moest altijd op eieren lopen.

*En Ben Goldacre, zie: <https://www.medialens.org/2012/bad-pharma-bad-journalism/>

Enfin, het geluk had de afdeling begin jaren negentig toegeschenen. De genetica kwam op en een biochemicus uit het HUMC, die al dertig jaar opzoek was naar het genetisch verband waarom een vaak voorgeschreven anti-bloedruk medicijn bij sommige mensen tot veel lagere bloeddrukwaarden leidde dan bij anderen, boorde een goudader aan: Hij vond de genetische variant die de verklaring gaf met een simpele test. Het enige was: hoe kon de biochemicus bewijzen dat de genetische variant inderdaad bij grote groepen patiënten die het bloeddrukmiddel gebruikten tot lagere bloeddrukwaarden leidde? – Hier had Fons geholpen door overgebleven genetisch materiaal van zijn HIV patiëntencohort te laten testen op de genetische bloeddruk variant. Het verband werd bevestigd in dat cohort, waarna Fons met het HUMC de uitvinding had gepatenteerd. De biochemicus kreeg alle 'credits' voor de uitvinding en werd (evenals Fons) beloond met een professorschap, die de biochemicus gebruikte om tot aan zijn pensioen toe niets meer aan onderzoek te doen (hij was binnen). Fons dacht groter en had binnen het patent ervoor gezorgd dat 10% van de opbrengst van het patent naar de afdeling ging (de overige 90% ging rechtstreeks naar het HUMC die het geld deels gebruikte door een bedrijf op te zetten die de test maakte, het bedrijf had aandelen en de meeste aandelen waren gekocht door een grote maker van laboratoriumtests. En de directeur van dat bedrijf was, 'toevalligerwijs', de oud-bestuursvoorzitter van het HUMC). En dat voor een test van een paar gulden per test die wereldwijd werd ingezet bij miljoenen patiënten. Het leverde Fons, de afdeling, het HUMC en dat bedrijf geld in overvloed op.

Medisch ethisch gezien had Fons overigens nooit genetisch materiaal uit zijn HIV cohort mogen afstaan aan de biochemicus (want hiervoor hadden de deelnemers vooraf geen toestemming gegeven). Maar de afdeling ethiek van het HUMC klaagde niet en hield zijn mond. Zo was de Ethicus van het HUMC vooraf door de RvB op de hoogte gebracht van deze onethische toestand, waarna hij samen met de RvB algemene stukjes in medische tijdschriften schreef over hoe je zonder

toestemming van deelnemers toch genetisch materiaal kon gebruiken voor onderzoek. Dat zorgde voor de juiste jurisprudentie, mocht in de toekomst een slapende hond wakker worden.*

* Dat ik van het schimmige zaakje van Fons en zijn patent weet, komt omdat Jan Peeters (destijds de leermeester van Fons) bij zijn afscheidsrede uit het HUMC pochend over deze corrupte toestand sprak (wat waren ze toch *slim* geweest in die tijd), in bijzijn van een groot publiek, waaronder de Haagsche locoburgemeester die hem 15 minuten later wegens 'grote wetenschappelijke verdiensten' een ridderschap in de Orde van de Nederlandse Leeuw, namens de Koning opspeldde. Kortom: misdad loont!

HS4

Uiteindelijk was de bevinding van de genetische variant waarop de afdeling binnenliep een last voor Fons geworden. Hij werd gezien als *de* expert van Nederland (en buitenland) in de epidemiologie van genetica. Subsidies te over, maar wat moest de afdeling met al dat geld doen? – Het enige wat Fons kon bedenken was nog grotere cohorten maken dan zijn HIV cohort, om daarin patiënten-materiaal te verzamelen (nu wel met ethisch consent) die andere onderzoekers konden gebruiken als ze een epidemiologische vraag wilden beantwoorden. Hij liet promovendi op de afdeling mensen tellen zoals kleermakers knopen telden, wat zinloos was, gezien de goudader die de biochemicus in het verleden had aangeboord, een unicum bleek te zijn. Maar wat Fons niet belette om te stoppen met 'zijn' onderzoeklijn gezien het knopen tellende gilde de universiteit wel 90 000 euro per promotie opleverde. Wat Fons restte was kritische stukjes schrijven over waarom genetisch onderzoek zijn belofte niet had waargemaakt in de afgelopen jaren, zonder daar overigens de conclusie bij te zetten dat we er maar beter helemaal mee konden stoppen. Fons bedacht altijd wel een vergezicht, een 'stip op de horizon' waarmee de epidemiologie van genetica *wel* de Geneeskunde kon veranderen. Toevallig had je daar altijd de cohorten voor nodig die Fons over de jaren heen had ingezameld. Het was de *Willie Sutton Rule*, leerde hij de grote staf. Willie Sutton was een bankrover, oreeerde Fons, die toen hem werd gevraagd naar de reden waarom hij van banken stal, antwoordde: 'Omdat daar het geld is.' Fons kon daar hartelijk om lachen. Dat de grote tijdschriften en subsidiegevers geen genoeg konden krijgen van het idee dat genetica een 'revolutie' kon veroorzaken in de biologie, dat was hun probleem, niet het zijne.

Maar een probleem was het wel, want zelfs Fons vond het doel (genetica) om voor te leven wat nihilistisch gezien dat doel niet een stip op de horizon was, maar een totaal onhaalbaar doel. Ach, hij kon troost vinden in het feit dat hij in elk geval eerlijk was ten opzichte van zichzelf. Als hem op borrels werd gevraagd: 'Wat heb je de afgelopen 30 jaar aan wetenschap toegevoegd,' dan antwoordde hij standaard: 'Niets.' Wat altijd nog beter was dan de praktijken van *amice collegae* die allerlei *uitvindingen* deden die op niets gebaseerd waren. Dat je hufter werd als je rood vlees at*, dat bèta blockers gegeven moesten worden voordat iemand geopereerd werd*, dat een onopgemaakt bureau leidde tot diepzinnige gedachten*.

*Onderzoeken die bovenstaand aantoonde en waar Fons naar refereerde, bleken niet op waarheid gebaseerd te zijn. Zie: <https://www.nu.nl/wetenschap/2609959/onderzoek-hufterige-vleeseters-was-vals.html>, <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/kwestie-poldermans-heeft-gevolgen-voor-richtlijnen.htm> en <https://nos.nl/artikel/387901-hoogleraar-erasmus-weg-na-fraude>

Fons had een sterke mening over dat soort frauderende wetenschappers. Een van de commissies die Fons er dan ook bij deed was de Commissie Integriteit. Fons wist precies hoe je wetenschappelijk integer moest zijn. De mensen die bovenstaande praktijken hadden toegepast waren niet integer (zo stelde Fons *a-priori* vast) en dienden als voorbeeld gedroogd te worden in de media om daarna te worden geweerd uit het onderzoek (en liefst ook uit de samenleving). Tegenstanders van de commissie Integriteit (die waren er wel degelijk, maar kwamen bijna nooit in de publiciteit) noemden

dit een heksenjacht en dat was het ook. Niet dat het wetenschappers die er frauduleuze praktijken op nahielden zou moeten vrijpleiten, maar waarom deze mensen publiekelijk gedroogd moesten worden waarna hen het brood uit de mond gestoten werd (ontslag) ging Maarten te ver. Er waren redenen te bedenken waarom iemand frauduleus werd. Zou het misschien te maken kunnen hebben met het systeem dat wetenschappers dwong om kleine resultaten uit te vergroten tot paradigma verschuivende wetenschap en grote resultaten die tegen het huidige paradigma ingingen en geen inkomsten konden genereren te verzwijgen? En was dat niet juist het systeem wat ervoor gezorgd had dat Fons een Grote Wetenschapper had kunnen worden? Was het wel waar dat Fons niets aan de wetenschap had toegevoegd? Of was het minder dan niets?

Fons in zijn kracht

HS5

Toen de MORONA pandemie uitbrak was dat voor Fons een uitkomst. Niet dat hij het ooit in het openbaar als zodanig zou toegeven, maar in het stiekeme, zogenaamde onbewuste brein van Fons, waar hij niet te veel in wilde roeren (en als hij erin roerde dan alleen met drank op) *wist* Fons (zonder het te weten) dat hij *dankzij* MORONA zich weer als 'echte' wetenschapper zou kunnen tonen op het strijdveld, net zoals in de tijd van de genetische bevinding die aantoonde dat sommige mensen anders reageerden op bloeddrukverlagers. Waar hij de afgelopen jaren was vastgelopen in publicaties over de genetica van haarkleur en hoe die genetica al dan niet predisponeerde op allerlei ziekte-uitkomsten (zinloos, maar goed betaald wetenschappelijk onderzoek), kon hij nu eindelijk weer eens 'echt' onderzoek doen. Hij hoefde alleen maar aan te tonen dat lockdowns werkten, dat MORONA een verschrikkelijk ziektebeeld was, en dat alle maatregelen om MORONA te voorkomen opwogen tegen de eventuele bijwerkingen. Al jaren hadden virologen gewaarschuwd voor 'the big one', ten gevolge van over-populatie, antibiotica-resistentie, vliegtuigbewegingen en klimaatverandering. Hij had vanaf het allereerste begin van de MORONA pandemie op het puntje van zijn stoel gezeten en gedacht: 'Hoe kan ik hier aan bijdragen?'

– Hij had met een bevriend anesthesioloog een stuk geschreven over dat het land NU dicht moest. De bevriende anesthesioloog had gemeld dat hij, 'uit betrouwbare bron' (een professor) gehoord had dat in de regio van Palermo inmiddels drie jonge Italiaanse anesthesiologen besmet waren met iets wat op een virus leek (de naam MORONA bestond toen nog niet) waarvan je ongevallen kreeg. Die drie anesthesiologen lagen nu met MORONA-achtige klachten aan de beademing op de IC! Natuurlijk waren zij besmet door patiënten die hetzelfde virus met zich meedroegen. Daar was geen twijfel over mogelijk.

Opmerkelijk genoeg werd deze brief niet geplaatst in de katernen van een van de vele kwaliteitskranten die Nederland rijk was, ondanks dat dit verhaal uit betrouwbare bron kwam (*een professor!*), minder dan 175 woorden bevatte, en bevestigd werd door gerenommeerde wetenschappers als Fons en de anesthesioloog. Dit deed Fons besluiten om de brief dan maar via zijn Facebook pagina te publiceren, wat leidde tot duizenden hits, reacties en, uiteindelijk, het door Fons zo gewenste contact met de media. Van daaruit spon het verhaal zich als 'vanzelf' uit, waarna Fons uiteindelijk zichzelf, op een ochtend, als deze, in de Ochtendkrant geciteerd terug mocht lezen. Geciteerd worden door een ander, in een krant, dat was het toch het *summum* van wat je als wetenschapper in de wereld kon bereiken.

Fons wist weer van zichzelf dat hij bestond en leefde daar dan ook naar, elke gedachte onderdrukkend die hem mogelijk op andere denkwijzen kon brengen, als bv: 'Is MORONA misschien een griepje?'

HS6

De droom waarin Fons zich als Groot Wetenschapper en zielenhoeder zag voor de mensheid begon langzaam voor zijn ogen te smelten. Het deed hem beseffen dat hij aan de slag moest. Het was al bijna half acht. Hij opende zijn laptop en keek of hij nog berichten ontvangen had. Het was een sport

van hem om *outlook* berichten zo vroeg mogelijk te beantwoorden. Dan leek het alsof hij nooit sliep en altijd tijd had voor 'belangrijke zaken', een beetje zoals Leibniz en Napoleon leefden: op maximaal 4 uur per nacht slaap. Vierentwintig nieuwe berichten sinds gisteravond 21 uur. Het lood zou je ervan in de schoenen zakken, maar niet bij Fons. Eerst de spam eruit, berichten of hij wilde refereren voor een tijdschrift x, y of z, of op congres a, b of c aanwezig wilde zijn (virtueel uiteraard vanwege 'de maatregelen'). Daar had hij geen tijd voor: Delete. Daarmee bleven er 19 berichten over. Eerst de interessante berichten: Drie e-mails van mensen die hem ook in de Ochtendkrant hadden gelezen. Een aanmoedigend bericht van een promovendus, waarop hij terugschreef:

'Dank' en Verstuur en verder.

Een compliment van Hans Italianer, de bestuursvoorzitter van het HUMC, maar met daarbij een zuur puntje, dat is dat Fons wel moest blijven opletten dat hij zich liet introduceren als 'Klinisch Epidemioloog uit het HUMC', en niet alleen als 'Klinisch Epidemioloog'. Fons dacht: 'Zeikerd', en schreef terug:

'Hallo Hans,

Dank voor je complimenten. Ik was blij dat de Suzanne Meijer van de Ochtendkrant me juist geciteerd heeft (dat wil wel eens fout gaan). Ik heb uiteraard aangegeven dat duidelijk vermeld moest worden dat ik uit het HUMC kom, wat ook in de drukproef stond, maar ter perse er kennelijk is afgevallen.

Gegroet,
Fons'

Daaropvolgend stuurde hij het bericht van Hans door naar Suzanne Meijer. Hij schreef:

'Hallo Suzanne,

Het stukje wat je over de vaccinaties hebt geschreven en mijn citaat is in goede aarde gevallen (de bestuursvoorzitter van het HUMC geeft zijn complimenten, zie hieronder). Zou je in het vervolg wel beter willen opletten dat ik Klinisch Epidemioloog uit HUMC ben en niet alleen Klinisch Epidemioloog? – Dat vindt mijn werkgever fijn.

Gegroet,
Fons'

Het interessantste bericht kwam van Jan de Klerk, microbioloog en lid van het MORONA Management Team (MMT), wiens adviezen direct werden overgenomen door de minister van Volksgezondheid.* Of Fons wilde meedoen aan een vaccinatie trial. De Klerk schreef:

*In woord. In daad was het anders: het ministerie van Volksgezondheid dicteerde aan het OMT welke adviezen ze aan het ministerie moesten geven, waarna de minister van Volksgezondheid die adviezen van het OMT overnam. <https://nos.nl/nieuwsuur/collectie/13889/artikel/2416817-hoe-het-ministerie-omt-adviezen-aanpaste>

'Ha Fons,

Complimenten voor je stukje in de Ochtendkrant, waar je meer dan terecht aangeeft dat de enige manier om uit de MORONA crisis te komen, met een vaccin is en anders nooit. We hebben een oud polio vaccin op de plank liggen en het ministerie bereid gevonden om te testen of dit vaccin ook MORONA voorkomt. Wil je meedoen?

Dag,
Jan'

Fons gaf dit bericht een vlaggetje. Hier moest hij even dieper over nadenken. Maar niet te lang! Het bood kansen.

Tot zover de interessante berichten. Dan de corvee berichten. Een bericht van Willemijn van Sanden, financieel manager van de afdeling P&O, met de vraag wanneer het jaarplan van de afdeling naar hen toekwam. Het bericht was naar alle afdelingshoofden van het HUMC gestuurd. Fons dacht twee seconden na en schreef hooghartig terug en met alle afdelingshoofden in CC:

'Hallo Willemijn,
Voorspellen is moeilijk, vooral als het om de toekomst gaat. In tijden van MORONA is alles anders. Je kunt niet van mij, en, als ik zo vrij mag zijn, ook niet van alle andere afdelingshoofden naar wie je dit bericht hebt verstuurd, verwachten dat ik in deze omstandigheden een jaarplan kan opzetten. Je zult een jaartje moeten wachten.

Gegroet,
Fons'

Fons haalde nieuwe koffie, dronk deze rustig op in de keuken terwijl hij wat in het niets staaarde (het groen van de tuin). Vervolgens werkte hij aan zijn ileocaecale reflex die aangezet werd vanwege de nauwgezette balans van koffie op het sympathisch systeem en de rust van de groene tuin op het parasympatisch systeem. Fons kon er de tijd op gelijk zetten. Toen hij tien minuten later weer achter zijn laptop zat, zag hij twee nieuwe 'reply all' berichten van andere afdelingshoofden. Eentje van Richard Dommelen, afdelingshoofd van de EHBO en eentje van Antoine Le Fevre, afdelingshoofd van de afdeling Statistiek. Beiden hadden op de mail van Fons naar Willemijn gereageerd en gaven aan dat ze volledig 'de observatie van Fons steunden'. P&O moest maar even een jaartje wachten. 'Mooi zo', dacht Fons.

Afdeling onderwijs vroeg of Fons' afdeling wilde nadenken over het verder ontwikkelen van medisch onderwijs via de elektronische kanalen. Fons had geen idee. Hij stuurde het bericht door naar het secretariaat, met als onderwerp: 'Voor staf.' Dit betekende dat het bericht aan de staf moest worden voorgelegd, die er vervolgens over mocht nadenken.

Na deze corvee berichten opende Fons de fijne berichten. Fijne berichten waren berichten waar je bijna niets aan hoefde te doen ter antwoord, terwijl die goed voor de afdeling waren. Fijne berichten kwamen meestal van promovendi, die je ook in twee soorten kon splitsen. Het type: lange mail, met allerlei vragen die grotendeels zelf beantwoord werden en waaruit je kon opmerken dat de promovendus zich bij voorbaat neerlegde bij de autoriteit van Fons. En dan had je het type: korte mail, met daarin twee tot drie feitelijkheden waar je als ontvanger van alles mee kon, inclusief nee zeggen. Zelf was Fons van de korte mail. In woorden kon je verstrikt raken en wat je zeker niet wilde, was dat andere mensen beloften zagen in de woorden die je sprak. Vriendelijk moest de boventoon voeren. Vriendelijkheid kostte niks, maar kon wel deuren openen. Er waren 5 van dit soort mails. De eerste was van Fiene Hermens, van de afdeling Interne Geneeskunde. Het was een lange mail waar Fons geen touw aan kon vastknopen, anders dan dat hem gevraagd werd of hij co-auteur op een bepaald stuk wilde worden, en welk manuscript 'voor volledigheid aan deze mail was toegevoegd.' Fons wierp een blik op het manuscript. Het ging over de genetica van obesitas, een onderwerp waar hij inderdaad expert in was. In de titel stond het onderwerp aangegeven als vraag. Dat voorspelde weinig goeds. Titels moesten kort en bondig zijn, met daarin een blootstelling (een genetische factor) die al dan niet gerelateerd was aan een uitkomst (obesitas) en een populatie (de bevolking van Den Haag). Fons besloot vriendelijke te reageren.

'Hallo Fiene,

Dank voor de uitnodiging. Ik ben uiteraard bereid mee te denken met het manuscript. Ik CC Anneke Mostert, zij is postdoc op onze afdeling en weet alles over de genetica van obesitas. Naast mij denk ik dat het goed is als Anneke ook op de co-auteurslijst komt te staan. Van ons tweeën is zij het eerste aanspreekpunt.

Gegroet,
Fons'

'Zo, dat is de prijs van twee voor één,' dacht Fons. Anneke had wat te doen en Fons was ervan af. Volgende bericht. Wederom van een promovendus van het lange type. Fons werd eerst de lucht in geprezen door de promovendus, die mede namens zijn promotor (Albert Fu, van de afdeling reumatologie uit het GUMC, die in CC stond) sprak, en daarin stelde dat Fons de 'gezaghebbende autoriteit van genetisch onderzoek in Nederland was' (dat kon korter, dacht Fons, maar het idee dat hij 'gezaghebbend was' toverde wel een glimlach op zijn dunne lippen). Het proefschrift van de promovendus was af en grotendeels gepubliceerd. Nu vroeg de promovendus, mede namens Albert Fu, of Fons bij de verdediging aanwezig wilde zijn als opponent. Fons' aanvankelijke gedachte was: 'Mmm die vraag had van Albert zelf moeten komen. Ze wachten maar even.' – Die gedachte meteen gezien als kleinzielig en daarom komisch, deed Fons beseffen dat hij het anders moest aanpakken. Hij schreef:

'Hallo Simon [de promovendus heette Simon] en Albert,
Dank voor de uitnodiging om als opponent op te treden bij je promotie. Helaas kan ik niet als opponent bij je promotie optreden. De datum van promotie ligt precies in een periode waarbij ik senaatswerk moet verrichten voor het HUMC en daarvoor eigenlijk al mijn tijd nodig heb. Het onderwerp is echter wel zo interessant dat ik wil opponeren, maar dan zal je de datum van verdediging moeten aanpassen naar een later tijdstip.

Gegroet,
Fons'

Zo, dat was aardig genoeg. Dat Fons helemaal geen senaatswerk in die tijd hoefde te verrichten konden die promovendus en Albert Fu niet weten. Hoewel, het was een zwak excuus, want Albert wist vast wel uit eigen ervaring dat dit senaatswerk niet veel tijd kostte en dat als Fons echt gewild had... Enfin, Albert Fu mocht best weten dat Fons Waaijer zich niet als dekzwabber liet behandelen. 'Een beetje chiquer mij in de toekomst vragen, Albert, dacht Fons.' Volgende bericht.

Het volgende bericht was van het korte mail type. Er stond:

'Geachte professor Waaijer, [Dat was de juiste aanhef, als je het Fons vroeg]

Voor mijn opleiding tot internist wil ik mij superspecialiseren tot epidemioloog. [Wie niet, dacht Fons]. Hiervoor dien ik een jaar in opleiding te gaan op een epidemiologische afdeling als de uwe, begrijp ik uit de statuten van de Vereniging voor Epidemiologie. [Dat had de internist in opleiding goed begrepen]. Zou ik vanaf augustus een jaar op uw afdeling kunnen werken als epidemioloog in opleiding, uiteraard onder volledige betaling van de afdeling Interne Geneeskunde (professor Hoedemaker, in CC, staat garant). [Een gratis arbeidskracht, wie wilde dat niet]. Aan deze mail heb ik een opleidingsprogramma tot epidemioloog bijgevoegd, waarover ik met u van gedachten wil wisselen. [Oké...]. De genetica van stofwisselingsziekten heeft mijn specifieke aandachtsgebied en ik wilde data van onze afdeling meenemen om te analyseren (onder leiding en onder de vakkundigheid van uw afdeling). [Nog eigen data ook die wij cadeau krijgen].

Mag ik met uw secretariaat een afspraak inplannen? Ik denk dat 45 minuten genoeg moet zijn. Ik zou willen vragen of professor Hoedemaker ook bij dit gesprek aanwezig mag zijn.

Met vriendelijke groet,

Sabine Koopmans'

Deze Sabine Koopmans had talent, kon Fons uit de mail zien. *To the point*, het leek wel machinaal, precies en, belangrijk, zonder Fons tot werk aan te zetten anders dan een makkelijk gesprek, waarvoor Fons bijna niets anders hoefde te doen, dan te antwoorden met:

'Hallo Sabine,

Onze ervaringen met internisten die zich willen superspecialiseren tot epidemioloog zijn uitstekend, als ook Harold weet [beetje stroop smeren kon geen kwaad]. Ik heb je aanvraag vluchtig doorgelezen [wat niet waar was, hij had niets gelezen, maar wat maakte het uit met wat voor plan iemand kwam als ze gratis werk kwamen verzetten, Fons had altijd wel iets liggen] en laten we kijken waar we je kunnen helpen [niet te veel beloven in een mail]. Ik cc ons secretariaat (Meike van Slingeland), Meike kan in mijn agenda en kan een 45 minuten gesprek inplannen.

Gegroet,
Fons'

Zo, in één mail vriendelijk zijn, arbeid ontvangen, een afdelingshoofd van een andere (grote) afdeling paaien, zonder verder iets te beloven, *dat* was hoe Fons de wereld graag aan zijn voeten had liggen.

HS7

Als Fons wat dieper had nagedacht over het mechaniek van de typen mails die hij ontving, en waar hij intellectueel zeker toe in staat was, als bijvoorbeeld bleek als hij over het mechaniek van genetica nadacht, dan was hij misschien wat minder afwijzend geweest tegenover de lange, ietwat barokke mails en zou hij wat sceptischer zijn geweest tegenover de korte mechanische mails. Het had Sabine Koopmans veel negatieve energie gekost om haar in de mail aan Fons voor te stellen als machine en slaaf, maar ze had het gedaan omdat ze wist dat ze daarmee in een organisatie succes kon boeken. Ze raakte daar zelf licht-depressief van, maar had het gedaan omdat ze geen andere mogelijkheid zag. Je moest nou eenmaal niet zeuren als je op de mooiste plek op aarde (Het HUMC) wilde werken. De opdracht om zich tot epidemioloog te superspecialiseren kwam vanuit Harold Hoedemaker, niet vanuit Sabine. Hoedemaker kreeg daar jaarlijks vanuit de universiteit een pot met geld voor en die pot moest voor het einde van het jaar op, anders kreeg de afdeling Interne Geneeskunde in het jaar daarop minder geld om te besteden aan internisten die zich wilden superspecialiseren tot epidemioloog. Zo werkte dat. Als je Sabine Koopmans op de man had gevraagd wat ze wilde worden, dan was het antwoord geweest: 'Iemand die mensen helpt door met ze te praten, kijken wat er lichamenlijk met hen aan de hand is en die therapieën voorschrijft in de hoop om daarmee het lijden te verlichten', en niet 'iemand die met behulp van data tot een bepaald antwoord wil komen.' Maar aan Sabine Koopmans was niets gevraagd, en omdat haar niks gevraagd was ging ze ervan uit dat hetgeen wat haar werd opgedragen de normale gang van zaken was. Je hoorde je nou eenmaal bij tijd en wijle op te stellen als een haring die in een school zwom. Zo werkte dat in de oceaan van het HUMC waarin je als vis alleen kon overleven als het water wat je door je kieuwen liet stromen je slaafs en volgzzaam deed zijn. Superspecialiseren hoorde er bij. Maar wie bepaalde dat? – Het systeem, waar Harold, Fons en Sabine inzaten zonder dat ze er om gevraagd hadden.

Fons noemde Sabine 'talentvol', maar wat voor talent had ze eigenlijk aan Fons laten zien? – Een gedachte die bij Fons niet opkwam anders dan dat: Dat wat volgens het systeem leidt tot succes. Dat Fons hier niet dieper over kon nadenken was vreemd. Fons was een vriendelijke man qua inborst en zeker niet een slavendrijver of iemand die het liefst mensen slaafs wilde behandelen. Maar Fons was zo met de academie vergroeid dat het wel leek of hij er zijn vriendelijke inborst in kwijt was geraakt. Maarten zag als verklaring hiervoor dat Fons op te jonge leeftijd had *gepiekt*. De uitvinding van de genetische test die 'deuren open deed' had Fons verwaand en wereldvreemd gemaakt. Fons was te veel gesteld geraakt op de onderscheidingen, de rangorden en de pikorde die in de kleinburgerlijke academie iemand groot maakte en Fons al op jonge leeftijd groot hadden gemaakt. Fons was een Grootheid op aarde (vond hij van zichzelf) omdat de academie hem uitgeroepen had tot grootheid en ook als zodoende behandelde. Mensen kwamen tot hem en niet andersom. Fons zat als Apollo op de zangberg omdat hij daar nou eenmaal als Apollo hoorde te zitten! Zo werkte het systeem en het was fijn om te geloven in dat systeem voor mensen met een minderwaardigheidscomplex en die altijd meer dan zichzelf nodig hebben om zichzelf te kunnen duiden.

Wat als het systeem per morgen zou veranderen en slaafsheid en leven als een wandelende automaat niet langer als talentvol werden gezien, waar stond Fons dan? – Een academische gedachte, waar je verder niet over hoefde te tobben, want het systeem veranderde toch nooit. Daar zorgden mensen als Fons wel voor die verslaafd waren geraakt aan eerbied en respect!
– Eerbied en respect voor wat?

De Grote Fons

HS8

Helaas was het Fons niet gelukt om voor 9 uur 's ochtends al zijn mails door te lezen.

Videovergaderingen, teamoverleggen, integriteitsrapporten, subsidie-perikelen, en, laten we wel wezen: gelummel, maakten zijn tijd vol. De rest van de mails moesten tot de avond wachten. En er waren natuurlijk ook weer een aantal mails bijgekomen. Voor Nieuwsshow moest het af, dat was een keiharde deadline voor Fons, want dan ging de Jack Daniels fles open en met drank op moest je geen mails beantwoorden.

Drank... zorgde er bij Fons voor dat hij weer een beetje ging leven. Dat er iets gebeurde! Het deed hem terugdenken aan vroeger, toen hij nog student was. Hij woonde in een huis met negen andere jongens, van dezelfde studentenvereniging.

Welke vereniging?

– De enige echte vereniging!, stelde Fons als automatisme vast. De vereniging die er voor zorgde dat de leden die zich daar bij aansloten later de *mooie* banen kregen. Voor Fons was dat precies zo uitgekomen. Hij had *het lijntje* goed doorlopen, zonder zich ooit aangelijnd te voelen.

Hoe hij dat had gedaan?

- Als een kettinghond die niet de gelegenheid neemt om te bepalen tot hoe ver zijn vrijheid reikt door eens in de zoveel tijd aan de ketting te trekken. Niet dat Fons daar over nadacht. Die dacht alleen aan het lijntje.

Voor Fons was de ultieme waarheid het lijntje dat door Nieuwsshow werd uitgedacht voor hem. Nieuwsshow was de club waar hij ook bij hoorde. En toch hoorde hij niet echt bij die club als hij niet eens een keertje werd uitgenodigd. Maar hij probeerde het! Punt is: Fons had als een trouwe hond de goedkeuring van een baasje nodig om te voelen dat hij bestond. En het voelde niet als liegen als de boodschap die Fons verkondigde werd goedgekeurd door een goddelijke baas als Nieuwsshow.

Zo zijn er miljoenen.

'Eyes wide Shut'

Wel had Fons met lede ogen toegezien hoe sommige van zijn andere huisgenoten het *niet* voor elkaar hadden gekregen om de mooie banen te krijgen. Was gelukkig zelden in zijn omgeving gebeurd, maar één oud-huisgenoot was werkelijk van het pad geraakt. Ook dat hoorde erbij wist Fons. De prevalentie van een schizofrene aandoening bij mannen is, net zoals homofilie, één op de 10. Daar ontkwam je niet aan. Dat was genetisch, stelde Fons vast, in de blije wetenschap dat de dingen die stiekem in zijn hoofd speelden nooit in het openbaar kwamen. En waarom je moest oppassen met drank... Het zat er dik in dat Terwee zou eindigen in een psychiatrische instelling. Hij had niet voor niks in het studentenhuis de bijnaam 'Bavink' gekregen, de artistieke jongen uit Nescio's Titaantjes die zonnen schildert en aan het eind van het boek gek wordt door de zon in een doos proberen te vangen. Terwee was net zo'n jongen. Een *aardige* jongen, stelde Fons Waaijer als automatisme vast. Fons had van zijn huisgenoten de bijnaam 'Waaijer' gekregen. Waaijer paste precies bij Fons, want Fons waaide met alle geldende en opgelegde politieke winden mee zonder daar verder bij na te denken. Terwee niet. Die had nog wel eens een gedachte die interessant was. Op woensdagen ging Terwee naar de videotheek en haalde cultfilms op die hij op vrijdagavond, nadat hij stomdronken uit de kroeg kwam, in zijn kamer draaide. Fons keek soms mee en zag zo A clockwork orange, Brazil, de films van Tarkovsky, en een heel stel soortgelijke films waarvan hij de namen vergeten was. In de films die Terwee uitkoos ging het altijd om de geniale eenling die het verliest tegen het systeem. Fons dacht aan zijn mails die hem overstapelden en herinnerde zich een eindscene van de film Brazil, waarbij de held ten onder gaat aan een stapel papierwerk die hem de adem doet ontnemen.*

*Scene hier: <https://www.youtube.com/watch?v=HltbQZmego4>

Zo was het ook met Fons gesteld dacht Fons, en hij nam nog een slok. Fons, nooit te beroerd om zichzelf zielig te vinden, zag zichzelf in die scene terug. Maar mocht je het Terwee hebben gevraagd, dan had die hem een andere interpretatie gegeven. Het deed Fons pijn toen de gedachte terugkwam hoe Terwee hem indertijd de les had gelezen en na die scene tegen Fons gezegd had:

'Kijk Waaijer, zo eindigt met mensen die de *mooie* banen ambiëren. Die gaan ten onder aan papierwerk!' Waarop Fons had geantwoord:

'Nee hoor, zo lang jij maar degene bent die het papier doet uitsturen, in plaats van ontvangt, is er geen vuiltje aan de lucht.'

'Dat had je gedacht!' zei Terwee lachend tegen Fons. 'Wie wind zaait, Waaijer, zal storm oogsten! Hahaha!' Toch zat Terwee al jaren in een psychiatrische inrichting en was Fons afdelingshoofd van een wetenschappelijke afdeling van het mooiste ziekenhuis op aarde (het HUMC) en veel gevraagd expert in tijden van MORONA. Wat kon Terwee daar tegenover stellen?

– Het laatste wat Fons van Terwee wist, en het was al weer jaren geleden dat hij naar Terwee had gevraagd, was dat hij meanderende bomen schilderde, leefde van de bijstand en niet zonder antipsychotica kon leven. Ach, het was diep treurig natuurlijk wat Terwee overkomen was, stelde Fons met medelijden vast. Wat Fons ervan geleerd had was dat je niet *te* verhit moest raken door je mee te laten slepen in zaken die *tegen* de conventionele wijsheid ingingen. Zo voedde hij zijn stafleden dan ook op. Één Terwee in zijn leven was meer dan genoeg. Het opvoeden viel eigenlijk wel mee. De meeste stafleden waren net zulke brave en gevaarlijke idioten als Fons, dat selecteerde zichzelf uit en was perfect gelukkig in de onnozele wereld die ze voor zichzelf hadden gecreëerd. Maar Terwee sprak niet meer en Fons was al lang de tijd voorbij dat hij naar anderen luisterde. Fons zag stafleden meer als 'zonnen', die zichzelf selecteerden door 'rising stars' in hun midden te kiezen. Sommige sterren waren dwaalsterren, en om die sterren op het juiste pad te brengen, daarvoor waren titanische pogingen nodig waarvan Fons zichzelf de opdracht toe had gegeven. Houd mensen op het juiste pad! Maak van sterren geen dwaallichten. Doe dat door zelf het middelpunt van het sterrensysteem te zijn waar om alles draait.

Hoe dat te doen?

-Door gravitatie!

Aan zijn buik te zien, was Fons het perfecte voorbeeld van een *zware* ster.

Maarten door de ogen van Fons

HS9

Een rijzende ster (een volledige zon was het nog niet) die tot dwaallicht leek te verworden was Maarten Leeflang. MORONA had Maarten geen goed gedaan, vond Fons. Het verhitte *willen* aantonen dat MORONA niets meer is dan een seizoensgebonden griepje, dat ging precies tegen de huidige stand van de wetenschap in. Het deed Fons leed dat hij Maarten niet van die 'dwanggedachte' leek te kunnen afbrengen.

'Het is mijn eigen schuld', dacht Fons, 'Ik had Maarten nooit moeten vragen om MORONA vraagstellingen uit te werken, maar hij leek de geschikte kandidaat.'

Maarten Leeflang had een voorgeschiedenis, zagezegd. Fons kende hem niet vanaf zijn studententijd, zoals hij de meeste stafleden op de afdeling kende, maar had hem pas op een latere leeftijd ontmoet. Maarten had briljant promotieonderzoek afgeleverd over de epidemiologie van vitamine D deficiëntie. Wat Fons extra ontzag deed inboezemen was dat het hem dat gelukt was aan de universiteit van het GUMC, gezien de boertjes van het GUMC gemiddeld genomen niet zo briljant waren... Maarten had indertijd Fons op een congres aangesproken en gezegd dat hij later net zo'n groot onderzoeker wilde worden als Fons was en zich daarom wilde superspecialiseren op Fons' afdeling, (middels een zelfde constructie als Sabine Koopmans). Fons ging daar uiteraard mee akkoord en had Maarten sinds die tijd meegemaakt als zeer loyaal, hardwerkende epidemioloog in opleiding. Hij had Maarten daarom ook al snel toegang gegeven tot alle databestanden die de afdeling rijk was, zodat hij veel promovendi in hun opleiding vooruit kon helpen.

Een enkele maal leidde dit tot een vreemde woordenwisseling. Zo herinnerde Fons zich een mailwisseling waarbij Maarten iets te ver over de horizon had gekeken en, zonder dat Maarten het in zijn naïviteit wist, de afdeling had verweten onjuist onderzoek te hebben gedaan naar de epidemiologie van vliegzeuren en trombose! Fons had daar in een persoonlijk overleg korte metten mee gemaakt door Maarten te dwingen om niet langer inhoudsrijke mails te sturen. Fons had gezegd dat Maarten dit moest doen omdat data interpretatie gevoelig was, en je in een WOB verzoek geen gelazer wilde hebben. Maar dat was eigenlijk niet de reden. Fons maakte zich geen enkele zorgen over welk WOB verzoek dan ook, het was meer dat Fons geen zin had in inhoudsrijke email berichten omdat die hem Z. O. V. E. E. L. T. I. J. D. kosten om te beantwoorden. Toch hield hij van onderzoekers die over de horizon durfden te kijken. Soms zagen ze iets briljants, als bijvoorbeeld dat je met een genetische test kan aantonen of iemand een bepaald antihypertensivum al dan niet voorgeschreven dient te krijgen... En waar, met behulp van het geleverde patent, de afdeling van Fons op was gebouwd. Briljante onderzoekers moest je enigszins de ruimte gunnen, maar tegelijkertijd moest je de touwtjes strak in handen houden om de briljantie, zagezegd, niet als een blind paard door de porseleinkast (van de academie) te laten rennen.

De reden waarom Fons Maarten als staflid had opgenomen was ook zo iets. Maarten had een keertje te ver over de horizon gekeken in het GUMC en de Raad van Bestuur ingelicht dat het afdelingshoofd van de klinische afdeling waar hij werkte steekpenningen van de farmaceutische industrie had aangenomen.*

*Hierover schrijf ik in de novelle 'Groningen'.

Fons had zich nooit afgevraagd of de beschuldiging van Maarten al dan niet op feitelijkheid gebaseerd was, want dat lag buiten het lijntje. Wel zag hij in dat Maarten nooit die beschuldiging zou overleven in het GUMC. Een briljant onderzoeker, geknakt in het begin van zijn carrière, dat kon Fons voorkomen door Maarten op zijn afdeling aan te nemen. Fons had het als volgt geregeld: Hij had het afdelingshoofd van Maarten's afdeling in het GUMC gebeld en gezegd dat hij op de hoogte was van 'de situatie'. Fons toonde zich volledig empathisch naar het afdelingshoofd en vroeg zich af hoe ze uit

deze 'impasse' konden raken. Het plan was als volgt: Enerzijds zou Fons Maarten dwingen om zijn verontschuldiging over de gemaakte beschuldiging in te dienen bij de RvB en het afdelingshoofd. Daarna zou hij Maarten overnemen op zijn afdeling in het HUMC. Zo gezegd, zo gedaan. Maarten, het was uiteindelijk een erg naïeve jongen die niets van deze afspraak tussen Fons en zijn oud-afdelingshoofd wist, was blij met deze uitkomst. Fons melkte die blijheid uit door te pas en te onpas tegen Maarten en anderen te zeggen dat hij, Fons Waaijer, Maarten Leeflang van de boertjes uit het GUMC had 'gered'.

Ergens had Fons Maarten ook gered, en Maarten was Fons daar dankbaar voor. Die dankbaarheid leidde tot loyaliteit, zoals Fons dat zelden van andere stafleden terugzag. En dat voor een habbekrats, stelde Fons tevreden vast en hij schonk zijn glas nog eens met whisky bij. Maarten was in staat om Fons' adviezen te volgen, omdat Maarten wist dat Fons hem tot een grote der aarde kon maken, als hij maar Fons' adviezen opvolgde. En dan toch af en toe die gekke uitspattingen. Het irriteerde Fons, maar het was ook wel een opdracht. Hoe kreeg hij Maarten in het gareel? Één Terwee was genoeg in zijn leven. Fons zag het e-mail bericht van Maarten die hij naar Fons om 21.43 uur had gestuurd met als onheilspellende aanhef 'Nalatigheid?' – Fons hield die mail gesloten en besloot om er morgenvroeg als eerste naar te kijken.

Ik ben geen expert

HS10

Na de ochtendlijke standaardbezigheden van Fons: wakker worden met zonlicht op het kussen (iets later dan gisteren), koffie zetten, de ochtendkrant lezen, gelukkig vaststellen dat hij nog steeds geweldig was, u kent zijn stramien, opende Fons de mail van Maarten die zo onheilspellend als titel 'Nalatigheid' had meegekregen. Fons las:

'Beste Fons,

Gisteren was Richard Dommelen op Nieuwsshow waarin hij zijn laatste bevindingen met half Nederland deelde, dat is dat 50% van de opgenomen MORONA gevallen fracturen 'ontwikkelden' [dat denigrerende toontje van Maarten, daar moest Fons iets aan doen. Richard was dan wel niet zo'n groot licht als Fons was, het was wel een professor]. Ik sta kritisch tegen die hypothese en heb daar al over gereedevoerd met Miranda, zonder succes overigens [dat deed Fons deugd. Kritisch zijn tegenover iets wat op Nieuwsshow werd gebracht, was *harakiri*, verstandig dat Miranda daar niet in meeding.] Mijn hypothese is dat die mensen al fracturen hadden bij opname, maar dat de dokters zich hebben blindgestaard op MORONA (waarbij isolatie op de voorgrond staat) in plaats van een differentiaal diagnose uit te werken waarbij, naast MORONA, ook andere ziekten en complicaties de oorzaak van ongevallen kunnen verklaren [Dit begreep Fons niet. De SHIT-MoV-2 test was de scherprechter, als die positief was, dan was de diagnose rond. De SHIT-MOV-2 test werd standaard in het HUMC uitgevoerd bij MORONA verdenkingen.] Ik ben maar zo vrij geweest om mijn hypothese te testen in de data die ik voor het HUMC over MORONA verzamel [hmm, dat mocht *echt* niet, daar moest hij Maarten wel even op wijzen, dat alvorens zoiets te doen er toestemming moest zijn van de BEAT-MORONA-commissie]. Ik heb de BEAT-MORONA-commissie niet eerst om toestemming gevraagd omdat a) dit teveel tijd kost, b) ik het antwoord van de BEAT-MORONA-commissie ook zo wel weet (alles wat tegen de hypothese spreekt dat MORONA een ernstig ziektebeeld is, is 'geen wetenschap', daarnaast is Miranda daar commissielid en die heeft al haar mening gegeven *zonder naar het onderzoeksvoorstel te kijken* en c) de kwestie gevoelig is (**want als mijn hypothese juist is, dan is er sprake van nalatigheid, en dat is een strafbaar feit!**) en daarom met name om ad c) je wil vragen hoe hier mee verder te gaan alvorens we dit wereldkundig maken [oké, dat was het eerste juiste punt van Maarten; Fons was degene die bepaalde wat wel en niet de afdeling af kon, niet Maarten].

Ik wil deze mail niet al te lang maken en denk dat de resultaten [was Maarten vergeten dat resultaten niet over de mail mochten worden besproken], die ik heb bijgevoegd [over strafbaar gesproken! Wie had Maarten toestemming gegeven om naar die gegevens te kijken! – Fons besloot om die resultaten niet te bekijken] voor zichzelf spreken [resultaten spreken nooit voor zichzelf, Maarten, alles is interpretatie gevoelig, dacht Fons]. Ik weet dat resultaten nooit voor zichzelf spreken, maar mijn voornaamste bevinding is dat de patiënten met MORONA, waarbij Richard en de andere dokters [dat denigrerende toontje weer], gemiddeld genomen drie weken na opname een fractuur vaststelden, dat die patiënten qua symptomen al bij opname onderzocht hadden moeten worden op het al dan niet hebben van een onderliggende fractuur! [Het begon Fons nu echt te irriteren, dat Maarten zich voordeed als behandelend arts, terwijl hij niet de behandelend arts van die patiënten was. Wat maakte Maarten ineens tot een expert in het vaststellen van fracturen?*) Ik ben geen expert in het vaststellen van fracturen [inderdaad], maar een protocol ‘wanneer doe ik onderzoek naar fracturen op een eerste hulp’ kan ik wel lezen en heb ik voor het HUMC gevonden. Dit protocol is overigens door oa Richard geschreven, een saillant detail gezien hij zijn eigen adviezen niet opvolgt [was dit ter zake?]. Dit protocol heb ik voor volledigheid bijgevoegd.

Deze hypothese van mij (met resultaten die de hypothese ondersteunen) is explosief en kan de hele MORONA-these naar het vuilnisvat verwerpen. Alle ziektelast ten gevolge van MORONA zou wel eens iatrogen kunnen zijn, zeker als je dat legt naast dat andere manuscript over het voorkomen van auto-ongelukken op de snelweg in tijden van MORONA vs andere tijden (en waarin geen verschillen over de tijd werden gevonden). Ik denk dat we hier op korte termijn iets mee moeten doen.

Groeten,
Maarten’

*Interessant is dat in tijden van Covid zich iedereen met een wetenschappelijke titel kon uitspreken als expert, onder de voorwaarde dat de uitspraak de ‘officiële wetenschap’ volgde. Wie niet de officiële wetenschap volgde was automatisch geen expert.

Fons dacht een moment na. Hoe kon hij het beste, dat is met zo weinig mogelijk woorden, deze mail van zich afschrijven én Maarten de les lezen. Hij wandelde langs zijn boekenkast en gleed met zijn rechter wijsvinger over de ruggen van de vele boeken die in de kast stonden, alsof hij daarmee een antwoord probeerde te vinden. Opeens wist hij het. Fons schreef:

‘Hallo Maarten,

Interessant...

Ik ben geen expert in deze en kan daarom geen uitspraak geven of je hypothese al dan niet hout snijdt. Leg het eens aan Richard voor.

Overigens is het *not done* om MORONA resultaten te bekijken zonder eerst toestemming aan de BEAT-MORONA commissie te vragen. Ik zie dat voor nu door de vingers, maar heb zelf wel het goede voorbeeld gegeven door niet naar deze resultaten te kijken.

Gegroet,
Fons’

Vervolgens stuurde hij beide berichten door naar Richard. Hij schreef:

‘Hallo Richard,

Ik heb een kort lontje op mijn afdeling rondlopen (Maarten Leeflang) die problemen zoekt op plaatsen waar hij geen problemen hoort te zoeken. Maarten is een goede kracht voor de afdeling en ik wil hem graag voor het HUMC behouden. Mocht Maarten je proberen te bereiken vanwege onderstaand, probeer hem dan kort te houden. Zeg bijvoorbeeld dat zijn inzicht extreem is en verwijst hem terug naar mij. Zo kunnen we dit wandelende tijdbommetje wel ontmantelen.

Gegroet,
Fons'

Het kan nog gekker

HS11

De zomer van MORONA was de beste zomer die Fons, arbeid-technisch, ooit had meegemaakt. De afdeling bleef leeg, er hoefde niet gewerkt te worden, niemand zeurde hem aan zijn kop. De decaan, een 'vriend' van Fons, die in de buurt woonde en wie Fons wel eens uitnodigde voor een barbecue in zijn achtertuin, had tijdens zo'n etentje vertrouwelijk tegen Fons gezegd: 'Zorg ervoor dat je als afdeling zo veel mogelijk geld opmaakt. Alles waarmee we dit jaar in het rood eindigen, krijgen we terug van het rijk.' – Wat Fons had doen besluiten om het laboratorium overuren te laten draaien, waarbij allerlei genetische testen voor studies waarin duizenden deelnemers zaten, en welke genetische testen niet echt nodig waren om studievragen mee te beantwoorden (maar je wist maar nooit), verricht werden door het lab-personeel a 5 euro per test-kit. Maar de epidemiologen en promovendi mochten thuis blijven. De zaak liep als nooit tevoren, zonder iets te hoeven doen. Het leek wel een *perpetuum mobile* vanuit management oogpunt bezien. En ondertussen verscheen Fons in allerlei praatprogramma's en in de krant waarin hij de laatste stand van zaken *in casu* MORONA orakelde. Een *heerlijke* tijd was het.

In het HUMC waren inmiddels geen nieuwe MORONA gevallen meer te vinden. Maarten was dan ook van zijn taak ontheven (het tellen van MORONA gevallen in het HUMC). Fons moest Maarten nageven dat hij een puik werkje had afgeleverd. Het had de ICT vier maanden gekost om het tellen van MORONA gevallen te automatiseren, iets wat Maarten met zijn kleine team handmatig dag in dag uit had gedaan, en, nu de ICT dit kon controleren met haar algoritmen, zag dat Maarten en zijn team geen MORONA geval hadden gemist. Sterker nog, Maarten telde eigenlijk nog net iets beter MORONA dan het algoritme MORONA gevallen telde. Maar het scheelde niet veel. Gezien de ICT had aangedrongen bij de RvB om het statusrapport van de afdeling epidemiologie over te nemen en Fons stiekem vond dat de belangrijkste strijd al geleverd was, was Fons akkoord gegaan met het voorstel van de ICT. Daarbij vond Fons het beter dat Maarten een beetje tot rust kwam. Zijn reactie op Richard Dommelen vond hij toch wat overspannen klinken, wellicht bracht rust Maarten weer tot zinnen. Maarten had hier verder niet op gereageerd, anders dan dat hij twee maanden vrijaf wilde nemen, en na de zomer graag weer een andere MORONA klus op zich wilde nemen of anders terug de kliniek in wilde. 'We zullen zien,' schreef Fons naar Maarten, en hij wenste hem een verdiende vakantie. Daarna werd het vanuit Maarten's kant ook stil.

Wat wel veranderd was, was dat de SHIT-MoV-2 PCR test inmiddels in overvloed beschikbaar was. De Rijks Infectie Dienst had via het MORONA Management Team (MMT) de regering het dwingende advies gegeven dat iedereen met MORONA klachten zich moest laten testen bij de GGD op MORONA. De volgende klachten konden bij MORONA passen

- blauwe plekken (al dan niet spontaan)
- kneuzingen
- verstappingen
- plotse duizeligheid
- ongelukken

-obstipatie (een beetje een gekke, maar in het UMCA hadden ze een verband gevonden tussen het hebben van obstipatie en MORONA, en je kon maar beter het zekere voor het onzekere nemen)*

*Niet echt verzonnen. Darmklachten staan ook in de symptoomlijst van corona, wat een luchtwegziekte is, aldus de experts.

Gezien MORONA een infectieuze luchtwegziekte is (dat wist inmiddels iedereen)*, werd verder iedereen die in contact was gekomen met iemand die bovengenoemde symptomen had, gedwongen om zich ook binnen 3 dagen te testen en tot die tijd in quarantaine te gaan.

*Maar vraag niet in welk wetenschappelijk tijdschrift deze wijsheid wetenschappelijk is aangetoond...

Dit testen leidde tot een explosie van SHIT-MoV-2 positieve gevallen, overigens zonder dat het aantal MORONA gevallen in het ziekenhuis opliep. Op nationale teevee legde Fons uit dat deze paradoxale uitkomst geenszins te maken kon hebben met een toename aan testen. De SHIT-MoV-2 test was uiterst betrouwbaar en stelde met zekerheid SHIT-MoV-2 vast, zoals je dat alleen met een PCR test kon bereiken, praatte Fons de conventionele wijsheid na, zonder dat er ook maar één kritische vraag van de pers kwam over hoe de wetenschap dat zo zeker kon weten. De paradox van meer positieve gevallen en minder ziekenhuisopnamen kon het best begrepen worden doordat er met de specificiteit van de test wat problemen leken te zijn, orakelde Fons verder. Dat is: niet iedereen die SHIT-MoV-2 had, werd als casus bestempeld gezien de test wel eens fout negatief wilde uitslaan. Dus er liepen mensen rond met SHIT-MoV-2 zonder dat ze het wisten, en gezien de ziekte zo besmettelijk was, steeg het aantal gevallen. Fons stelde voor dat mensen meer in quarantaine moesten gaan, ook bij een negatieve uitslag. Fons was minder optimistisch over de daling aan ziekenhuisopnamen dan je in het algemeen hoorde. *Als* je met MORONA werd opgenomen, *dan* was de zorg intensief. Ook werden MORONA gevallen in het ziekenhuis lang opgenomen en bestond er sinds kort 'long MORONA': het ziektebeeld waar de artsen op de poli veel werk aan hadden: MORONA gevallen die de ziekte overleefd hadden en klachten over hielden als vervormde botten, blijvende gewrichtsklachten, et cetera. Nee, MORONA was niet zomaar een ongelukje lieten de data wel zien, sprak Fons vol overtuiging uit op nationale teevee, en wilde je echt niet krijgen.

Verder verklaarde Fons in ongeveer elk interview dat hij hoopte dat er spoedig een vaccin kwam. Tot die tijd leek het Fons beter om, naast de al geldende maatregelen, ook mondklappers te dragen. Het bewijs was toch wel 'tamelijk overtuigend' dat die maskers verspreiding van MORONA tegengingen,* en zoals de Engelsen zeggen: 'better safe than sorry! '**

* De enige gepubliceerde trial die heeft onderzocht of (medische) mondklappers corona (SARS-CoV-2) verspreiding tegengaan liet zien dat mondklappers ineffectief zijn. Zie:

<https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/m20-6817> (en voor meer achtergrond zie: <https://swprs.org/the-suppressed-danish-mask-study/>)

**De puntprevalentie van een obsessief compulsieve stoornis (als bijvoorbeeld smetvrees) is 10%. Met andere woorden, als je op een willekeurig moment 10 willekeurige mensen zou vragen naar obsessief compulsief gedrag ('better safe than sorry'), zou 1 op de 10 aangeven daar last van te hebben. De film *As good as it gets* geeft meerdere voorbeelden van obsessief compulsieve stoornissen, zie bv deze clip: <https://www.youtube.com/watch?v=0Y8EyIY-10>. De totale prevalentie van obsessief compulsieve stoornissen (in zoverre iemand er ergens in zijn leven wel eens last van heeft gehad) is 100%. Dat wil zeggen dat iedereen tijdens zijn leven één of meerdere perioden meemaakt waarbij er sprake is van een obsessief compulsieve stoornis. De puntprevalentie van 10% kan verder verhoogd worden doormiddel van angst. Angst was tijdens covid alomtegenwoordig en in combinatie met de getallen die ik net gegeven heb over obsessieve compulsieve stoornissen, is dit

(het verspreiden van angst) één van de redenen waarom mondkapjes zo ontzettend veel gedragen werden ten tijde van covid.

Nog veel gekker

HS12

Toch was niet alles pais en vree in huize Waaijer. MORONA had ook zo zijn negatieve kanten, waaraan Fons zo nu en dan aan blootgesteld werd. Zijn 71 jarige buurman had een chronische vorm van bloedkanker, waarbij de bloedplaatjes niet goed werkten en waarvoor hij bij tijd en wijle een transfusie in het ziekenhuis kreeg. Echter dit hoorde tot 'normale zorg' en deze was afgeschaald door het ziekenhuis omdat ze alle aandacht aan MORONA wilde geven. Alleen als de buurman spontane blauwe plekken zag ontstaan mocht hij van de hematoloog naar het ziekenhuis om een transfusie te krijgen, eerder niet. De buurman wist echter dat spontane blauwe plekken ook een symptoom waren van MORONA plus dat MORONA in het ziekenhuis heerste. Hij durfde dan ook niet naar het ziekenhuis te gaan en liet de blauwe plekken voor wat het was. Hij had Fons gevraagd of Fons het verstandig vond om toch naar het ziekenhuis te gaan met die blauwe plekken en Fons had in al zijn wijsheid geantwoord, dat ook hij zo veel mogelijk probeerde te voorkomen om in het ziekenhuis te zijn. MORONA heerste daar en naast een besmetting (die de buurman er echt niet bij kon hebben met zijn al bestaande ziekte van het snel krijgen van blauwe plekken) moest je ook rekening houden met het feit dat de zorg overbelast was.

Getrouw nam de buurman het advies van Fons over, ging niet naar het ziekenhuis met zijn blauwe plekken en kreeg op een fatale avond een ernstige bloeding die niet gestelpt kon worden, waarna de patholoog op basis van het verhaal dat de huisarts had opgesteld vaststelde dat de doodsoorzaak wel MORONA moest zijn (want van MORONA kon je spontaan gaan bloeden). Dit leidde tot stress in de straat, want hoe kon een man die zich zo verstandig afzijdig hield van MORONA (quarantaine), aan MORONA overlijden? Fons, die dit zo'n opmerkelijke ziektegeschiedenis vond, had de kranten van dit verhaal getipt, overigens zonder de naam van de buurman te noemen. Een journalist had het verhaal algemeen gemaakt en breed overgenomen dat je zelfs in complete isolatie kon overlijden aan MORONA. 'De kans hierop was klein maar niet uit te sluiten' had Fons Waaijer, klinisch epidemioloog uit het HUMC, in een één tweetje toegelicht in datzelfde artikel. Geopperd werd dat de MORONA misschien kon blijven plakken aan de boodschappen en op die manier kon toeslaan. Men wist het niet zeker, maar je kon toch maar beter het zekere voor het onzekere nemen en alvorens je boodschappen in huis te halen deze eerst met alcohol ontsmetten lichtte een viroloog uit het GUMC in hetzelfde artikel toe. Al met al liet het maar weer eens zien hoe sluipend MORONA kon zijn!

Het akkefietje met de buurman had ook zo zijn weerslag met zijn ex, Els. Els wilde de kinderen, conform ouderregeling één keer in de twee weken in het weekend bij Fons onderbrengen, maar Fons had over de telefoon tegen Els gezegd dat dit tijdelijk niet kon omdat er 'MORONA in de straat heerste'. Els, altijd al iemand die naar niemand wilde luisteren en die altijd haar eigen gang ging, blij dat hij van haar was gescheiden dacht Fons, had zich van dit advies van Fons niets aangetrokken en op zaterdagochtend bij Fons aangebeld, met de kinderen nog in de auto. Er ontstond een scene: 'Dat je de kinderen ondanks mijn advies hier toch vandaag wilt afleveren toont aan dat je een slechte moeder bent!,' stelde Fons vast al staande in de voordeur op een plek waar iedereen in de buurt het had kunnen horen, ware het niet dat iedereen in de buurt zich uit angst achter de voordeur had opgesloten en daarom niets van deze scene kon horen, en ware het niet dat Fons zich nooit openlijk boos maakte (dat 'hoorde niet' vond Fons)*.

*Typisch Nederlands gedacht van Fons, zoals Slauerhoff hier uitlegt:

https://www.dbnl.org/tekst/slau001verz04_01/slau001verz04_01_0226.php

Waarop Els stoïcijns antwoordde terwijl ze naar de auto keek: 'Kom er maar uit jongens, jullie papa vindt het goed!' Wat de kinderen van Fons getrouw deden. Ach, het was al te laat, dacht Fons en hij haalde zijn schouders op. 'Kom maar binnen,' zei Fons tegen zijn kinderen.

Toen de kinderen iets later vroegen waarom papa zo'n scene voor de deur had gemaakt met mama, had Fons met cynisch genoegen en met 'revenge is a cold dish' (zijn motto) in gedachten geantwoord: 'Jullie moeder wilde jullie dood hebben door jullie hier op straat te zetten, maar hier zijn jullie veilig. Hier is geen MORONA.' – Bibberend zaten de kinderen dat weekend in huis gekluisterd, zonder dat er overigens ook maar iets van ziekte in de omgeving was te bespeuren. Toen hun moeder hen weer op zondagavond kwam ophalen had zijn dochter Feline Fons geen knuffel bij het afscheid willen geven, uit oogpunt voor mogelijke besmetting. Zijn dochter, 14 jaar oud, wist in elk geval waar iemands verantwoordelijkheid lag, stelde Fons tevreden vast. Dat moest ze dan van Fons hebben geërfd. Later vertelde Feline via een videogesprek met Fons dat ze voor de klas (Zoom) een voordracht over de rol van de epidemioloog in tijden van MORONA had gegeven. De juf was lyrisch geweest en de leerlingen vonden het ook heel mooi hoe ze sprak over dat je af en toe dingen moest laten als handen schudden en knuffelen, omdat je als kind niet verantwoordelijk wilde zijn om je ouders of grootouders te besmetten met MORONA. Dit vervulde Fons met trots.*

*Met trots! Fons was zeker niet de enige arts-epidemioloog die het met trots vervulde dat hij zijn eigen angsten niet alleen had kunnen botvieren op de Nederlandse populatie (een toch wat vaag begrip), maar zelfs heel specifiek op zijn eigen kinderen!

De nieuwe kleren van de keizer

HS13^

Wat Fons' karakter zo deed handelen dat hij zich nooit buiten de lijntjes bevond, zelfs al was het in een echtelijke ruzie die zich afspeelde bij de voordeur, was een vraag die alleen Fons kon beantwoorden. *Maar gezien deze vraag niet eens bij Fons opkwam*, moet het antwoord op die vraag voor Fons wel altijd duister blijven. De alwetende verteller (ik), kan zijn steentje bijdragen om tot een antwoord te komen. De eerlijkheid dient echter te gebieden dat de alwetende verteller ook alleen dat van Fons afweet van dat wat hij van Fons weet. Gezien karakters veelal gevormd worden in de vroegste jeugd van een persoon, wat voor Fons een tijd is waarin de alwetende verteller nog niet eens geboren was, blijft er een diepte voor de alwetende verteller over om te verkennen, die hem overkomt als een put zonder bodem. Toch zijn er aanwijzingen binnen Fons' fysionomie waarop de bodem van Fons' karakter gedefinieerd kan worden. Fons was, het is niet aardig om te zeggen, maar het is waar: een lelijke man. Zijn benen waren te lang voor zijn korte armen, en zijn lippen lagen te ver af van zijn tanden, waardoor het leek alsof hij tandeloos was met lippen die als sukadelappen zijn mond sloten. Niet krachtig en niet sexy, vroeger een slungel en inmiddels te vet. Dat Fons volgens de gangbare begrippen een lelijke man was, daar was Fons zich waarschijnlijk al op jonge leeftijd van bewust. Dat lelijkheid kon leiden tot uitsluiting, daarvan was Fons zich waarschijnlijk ook al op jonge leeftijd van bewust. Nou was lelijkheid alleen niet een reden tot uitsluiting op school (de meeste mensen zijn lelijk volgens de gangbare begrippen), maar het behoorde wel tot één van de mogelijke redenen. Het moet een precare situatie voor Fons zijn geweest en hij moet zijn maatregelen hebben genomen. Op school, en ook in het latere leven, zijn er drie pijlers die iemand op zijn of haar voetstuk kunnen houden: uiterlijk, intelligentie en geld. Fons was geen domme man en zijn ouders hadden geld. Het evenwicht op een tweepoot is wankel, maar Fons kon op zijn voetstuk blijven staan door eloquentie (waarvoor een zekere vorm van intelligentie nodig was) en geld (vroeger via zijn ouders, later door zelf carrière te maken). En dat alles puur en alleen om er bij te horen. Dit is niets bijzonders. Vele lelijke mensen die intelligent zijn en geld hebben bewandelen het pad van Fons, puur en alleen omdat ze er bij willen horen. Het gros van onze goedbetaalde en eloquente wetenschappelijke experts zijn lelijk van uiterlijk en lopen *precies* binnen de lijntjes. Nu weet u waarom.

Nou heb ik als alwetende verteller het voordeel dat ik weet dat Fons kort na zijn scheiding met Els pleinvrees kreeg en zich daarvoor kortdurend heeft laten behandelen bij een psychoanalyticus (professor Barends, een vriend van de familie en 'toevalligerwijs' hoofd psychiatrie en divisievoorzitter van het NUMC). En gezien ik dat weet en alwetende verteller ben, weet ik ook wat er in het rapport staat dat professor Barends over Fons heeft geschreven. Professor Barends schreef in een samenvatting, bestemd voor de huisarts:

Reden van komst: Pleinvrees

Aantal sessies: zes (twee uur per sessie)

Uitkomst: Geen (de sessies zijn voortijdig door de cliënt zelf beëindigd)

De cliënt (Fons Waaijer), kreeg na zijn scheiding met zijn echtgenoot plots last van pleinvrees, dat kortdurend zo heftig was dat hij nauwelijks meer uit huis durfde te komen. In deze situatie nam hij spontaan contact met mij op (de cliënt en ik staan op nauwe voet in de werksituatie en kennen elkaar enigszins), waarna ik hem op mijn spreekuur heb gezien.

De cliënt meldt altijd al bang geweest te zijn voor uitsluiting [wist ik, MWL, het niet?] en heeft al op jonge leeftijd zijn maatregelen hier tegen genomen nadat hij kortdurend in de derde klas van de lagere school op het plein gepest werd en werd uitgescholden als 'zieke Fons' (van het ziekenfonds). De pestkop van de klas had ergens aangevoeld dat Fons zich onzeker over zijn uiterlijk voelde en had daarvan gebruik gemaakt binnen het dagelijkse pesten zoals dat in die tijd nog zo vaak op het schoolplein voorkwam. De cliënt had het geluk dat in diezelfde tijd zijn vader, die een hoge functie bij de politie had, een oud portofoon systeem van de politie op de kop had kunnen tikken, waarmee tot kilometers afstand gesproken kon worden. Met dit 'walkie-talkie' systeem lijmde de cliënt zijn vriendjes, inclusief de pestkop die bij hem thuis met dit systeem mochten spelen. De cliënt werd daarmee interessant voor in ieder geval het mannelijk deel van de klas en daarmee stopte het pesten acuut. Daarnaast had de cliënt ervoor gezorgd zijn lessen goed te leren, waardoor hij zich beschermde tegen het gedrag van de leraren die op zijn school de kinderen pesten die niet goed konden leren (dat was in die tijd heel normaal en viel onder de noemer van 'tucht'). Het is in zoverre een opvallende geschiedenis omdat hieruit blijkt dat de cliënt zijn wereldbeeld liet vormen door externe omstandigheden in plaats van dat de wereld uit hemzelf werd gevormd. Het is ook een klassiek voorbeeld van hoe pleinvrees (het gevoel van verpletterd te worden vanuit de externe omgeving) kan ontstaan.

Op de middelbare school werden meisjes belangrijk voor de cliënt. Wederom kwam de cliënt er via zijn uiterlijk achter dat hij werd uitgesloten (de meisjes zagen hem niet staan), of erger nog zijn 'fysiek' denigrerend bespraken waar hijzelf bijstond. Voor de cliënt voelde dit niet zozeer aan als een vernedering, wat bij sommige mannen tot misogynie kan leiden, maar tot een heftig gevoel van te worden uitgesloten. Zijn verdedigingsmechanisme was door eloquent te worden tegen de meisjes. De cliënt werd een enorme prater, die zich, door zich in te lezen in onderwerpen die, volgens de cliënt, meisjes interessant vonden, zoals kunst, kunstgeschiedenis, literatuur probeerde staande te houden. Hieruit was de relatie ontstaan met zijn echtgenote, zijn enige- en twee jaar jongere partner (Els) die hij op zeventienjarige leeftijd had ontmoet. Hier is het interessant binnen de ziektegeschiedenis om te noemen dat de cliënt niet de relatie had gestart, maar zijn partner (Els). De relatie was ontstaan na vele gesprekken achter het huis tegen de schutting en in de huiskamer bij (en met) Els' ouders thuis, waarna na ongeveer drie maanden gesprekken voeren Els hem voor het eerst gezoend had. Kort daarna gebeurde er een ramp die grote repercussies had voor de cliënt. Zijn partner werd op 15 jarige leeftijd ongewenst zwanger van de cliënt. Een zwangerschap die bovendien was aangezwengeld door de cliënt zelf omdat hij had aangedrongen tot seksuele gemeenschap. Dit laatste is een cruciaal punt omdat het aangeeft dat op het moment dat de cliënt zelf de wereld naar zijn hand wilde zetten, dit leidde tot een ramp. Het was uitgesloten dat Els het kind zou houden, en, na een gesprek bij Els thuis tussen de ouders van de cliënt en Els' ouders, en waarbij Els en de cliënt aanwezig waren, werd besloten dat een abortus het beste was. Gezien het latere verloop tussen de relatie met Fons en Els, was het beter geweest dat de relatie toen helemaal beëindigd werd, maar

zijn ouders hadden Fons gedwongen om de relatie niet te beëindigen. Zo was dat nou eenmaal met de ouders van Els besproken en daar diende de cliënt zich maar aan te houden.

De abortus had Els frigide en bang voor mannen gemaakt en sex, wat na de abortus alleen onder de meest gecontroleerde omstandigheden plaatsvond (anti-conceptie plus condoom) en met grote tussenpozen, leek meer op een verplicht nummer. Dat de relatie jarenlang had stand kunnen houden is waarschijnlijk omdat Els de cliënt niet als 'gevaarlijk' beschouwde. En de cliënt zelf de relatie ook niet durfde te beëindigen. Later kwamen er drie gezonde kinderen bij. Gezellig werd het echter nooit meer tussen de twee. Els noemde de cliënt: 'een wandelende encyclopedie' en de cliënt zelf probeerde de situatie te redden door op te gaan in zijn studie en later: op te gaan in zijn carrière.

De volgende observaties betreffen de tijd van de cliënt zijn studie tot aan de eerste jaren van zijn postdoc carrière in Canada. **De observaties zijn niet volledig omdat de cliënt het contact voortijdig met mij verbroken heeft, nadat ik voor het eerst opmerkte wat de onderliggende oorzaak van zijn pleinvrees zou kunnen zijn: een haast perfide drang tot het zich willen aanpassen aan de omgeving om het Ego daarmee maar niet onder eigen ogen te hoeven zien.**

Observaties die binnen deze diagnose passen zijn:

-Het studeren van Geneeskunde (omdat zijn moeder hem graag in de toekomst als arts wilde zien worden)

-Het lid worden van het corps (zo hoorde dat, zijn vader was lid van diezelfde vereniging geweest)

-Het meelopen met vredesdemonstraties in de jaren tachtig tegen 'de bom' (de cliënt was niet bang voor de bom en vroeg zich zelfs af of zo'n ding wel gemaakt kon worden*, maar liep mee met de protesten *omdat iedereen die erbij hoorde dat in die tijd deed*)

*Terecht. Ik raad een ieder aan die op de middelbare school natuurkunde in zijn vakkenpakket had om nog eens terug te kijken naar de theorie die achter de kernbom zit en ik vraag: kan zo iets wel volgens de theorie die in de boekjes staat werken? Want volgens die boekjes kan kernsplijting alleen onder de meest gecontroleerde omstandigheden (in een kerncentrale) werken en houdt het spontaan op, op het moment dat die gecontroleerde omstandigheden ophouden met bestaan!

-Het tijdelijk opnemen van een uit Bosnië gevluchte familie in zijn huis ten tijde van de burgeroorlog in Joegoslavië*, maar een blinde haat tegen Serviërs hebben die volgens de cliënt's eigen woorden 'allen potentieel moordenaar waren' (*want zo werd dat beschreven in de pers*)

*Verdienstelijk van Fons, maar niet zo heel verdienstelijk omdat hij zelf in die tijd een jaar met Els met sabbatical (postdoc) was in Canada en een oppas voor zijn huis goed kon gebruiken.

Hier eindigt het contact abrupt. De cliënt meldt telefonisch aan mij dat hij niet langer op spreekuur wil komen omdat zijn pleinvrees inmiddels handelbaar is geworden. Ofschoon ik de cliënt probeer te overtuigen dat de behandeling nog niet af is, en de cliënt grote kans heeft om zonder volledige behandeling te recidiveren, ziet de cliënt van verder contact af.

Met vriendelijke groet,'

Et cetera

^Zie ook Ideeën 162

Deel 3: Het spel en de knikkers

Een gesprek met Richard Dommelen

HS1

De zomer had Maarten gebruikt om orde op zaken te stellen. Zaken in zijn hoofd zogezegd. Twee maanden vrij had hij af weten te dwingen van Fons. Fons was kennelijk zo geschrokken van Maarten's laatste uitbarsting, waarin Maarten suggereerde dat de dokters in het HUMC massaal nalatig waren geweest in het niet vaststellen van botbreuken omdat ze te druk waren met het vaststellen van MORONA, dat Fons hem liever even uit het HUMC wilde houden. Maarten vond het best. De twee maanden die hij vrij had gaven hem tijd om het huis buitenom te schilderen, de tuin op orde te krijgen, en tijd te nemen om zijn gezin op de voorgrond te zetten in plaats van zijn absurde baan.

In wat voor *shitshow* was hij in het HUMC terecht gekomen? Hoe kon hij het gedrag van zijn collega's verklaren en bovenal: was hij bij machte om dat gedrag een andere denkrichting op te drukken, een richting waarbij gezondheid niet gelijk stond aan het stupide opvolgen van regels, opgelegde dwang, uitsluiting en nalatig handelen? –Maarten moest zijn eigen vooroordelen, over hoe een academisch ziekenhuis werkt, onder ogen komen. Daarin lag hem waarschijnlijk de oplossing. Maar of twee maanden genoeg waren om de zaak te doorgronden... wist hij niet.

De laatste actie voor zijn vakantie was in het HUMC geweest waarbij hij Richard Dommelen op de gang tegenkwam. Hij feliciteerde Richard met het Nieuwsshow optreden, Maarten wist hoe het hoorde, en met wat voor rituelen je collega's moest aanspreken. Maar hij meende er niks van, en kon moeilijk zijn sarcasme verbergen voor Richard die zo dom was geweest om op nationale teevee uit te leggen hoe medische nalatigheid eruit ziet, met het idee dat Richard daarmee een enorme uitvinding had gedaan. Van MORONA kreeg je botbreuken. *Yeah right...* Maarten zei:

'Richard, ik heb toch een paar vragen over de associatie tussen MORONA en botbreuken.'

Waarop Richard vriendelijk antwoordde, 'Zoiets had ik al begrepen van Fons, laten we het bespreken op mijn kamer.' Zo gezegd zo gedaan. Twee verdiepingen hoger, profesoren hadden hun kamers op de bovenste verdiepingen van het HUMC met weids uitzicht over de stadstuinen, terwijl promovendi meestal bivakkeerden in de kelders of kantoortuinen van het betonnen gebouw, liet Richard Maarten zijn kamer binnen en vervolgde met: 'Ja Maarten, Fons had me al ingelicht dat je kritisch op mijn Nieuwsshow optreden was. Hoe komt dat zo?' Het 'Hoe komt dat zo?' van Richard met de nadruk op *komt* wekte bij Maarten de suggestie dat Richard dacht dat Maarten jaloers was dat Richard wel in Nieuwsshow had kunnen optreden en Maarten niet. 'Laat ik hem snel uit die droom helpen,' dacht Maarten strijdlustig. Maarten zei: 'Ik zit met het kip en het ei probleem, Richard: hoe weet jij dat MORONA botbreuken veroorzaakt? Zijn de symptomen van MORONA en botbreuken niet soortgelijk en zou het daarom niet net zo goed kunnen dat die mensen al botbreuken hadden voordat ze met MORONA werden gediagnosticeerd?'

'Nee, Maarten, dat kan niet' onderwees Richard aan Maarten, 'want binnen Geneeskunde is er uiteindelijk maar één diagnose mogelijk binnen alle mogelijke waarschijnlijkheids-diagnosen die een arts stelt. De SHIT-Mov-2 is een *uiterst betrouwbare test* (Waar had Maarten dat toch eerder gehoord dacht hij bij hemzelf. Oh ja hij wist het alweer: van een journalist die Nieuwsshow presenteerde!), en als die positief uitwijst dan heb je MORONA. Alle patiënten die wij in het HUMC hebben opgenomen en waarover ik in Nieuwsshow gesproken heb zijn positief getest op MORONA en wel zo ernstig dat de meesten direct in isolatie aan de remdeliver moesten. Daarmee is die kous af en ik begrijp eerlijk gezegd niet wat daar zo moeilijk aan is om te begrijpen.'

'Maar hoe weet je dat bij opname die patiënten geen botbreuken hadden? Dat wat jullie gepubliceerd hebben, laat namelijk zien dat niemand op het moment van MORONA diagnose een botbreuk had. Hoe wisten jullie dat zo zeker?'

'Maar dat heb ik net uitgelegd, Maarten: je stelt een waarschijnlijkheidsdiagnose, loopt de opties na en als je ziet dat iemand positief test op MORONA, dan is de diagnose *daar*.'

'Ja maar voordat je een diagnose stelt, moet je toch eerst alle waarschijnlijkheidsdiagnosen, zoals die staan in je differentiaal diagnose, hebben langsgelopen alvorens je de uiteindelijke diagnose stelt.'

Zoals ik het zie hadden al die patiënten die met verdenking MORONA binnenkwamen ook allerlei symptomen die konden wijzen op botbreuken. Zo gezien had je toch minstens moeten nakijken of die patiënten bij binnenkomst ook niet botbreuken hadden. Mijn vraag is: hebben jullie dat gedaan? Hebben jullie botbreuken uitgesloten op het moment dat jullie de uiteindelijke diagnose MORONA vaststelden? Dat is mijn vraag.'

Richard dacht een moment na en zei vervolgens: 'Maarten, je gezichtspunt is *extreem*.'

'Dat mag zo zijn,' antwoordde Maarten daarop, 'maar dat gezichtspunt zou toch mogelijk kunnen zijn? Het is een gezichtspunt dat je kunt onderzoeken.'

'Hoe dan,' vroeg Richard

'Simpel, door te kijken naar de status van de patiënt toen hij binnen kwam en op basis daarvan kijken of de patiënt naast de SHIT-MoV-2 test ook gescreend is op botbreuken, mocht de status uitwijzen dat er een verdenking had moeten zijn op botbreuken.' Maarten moest zijn tong inslikken om daar niet bij te voegen dat hij dit werkje al gedaan had en daardoor wist dat artsen massaal medisch nalatig waren geweest en gemiddeld genomen drie weken te laat waren geweest met het vaststellen van een botbreuk bij MORONA. In plaats daarvan zei hij: 'Ik kan je helpen met het al dan niet aantonen van dit gezichtspunt. Ik heb het in een middagje voor je uitgezocht.'

'Ja,' zei Richard, maar het zijn *mijn* patiënten en ik geef je geen toestemming om daarnaar te kijken.' Daar had je het weer, er mocht niet gekeken worden naar patiëntengegevens vanwege het medische beroepsgeheim. Maar wie was Richard nou aan het beschermen? De privégegevens van de patiënt? Of zijn eigen medische nalatigheid?

'Oké, het was maar een aanbod Richard,' zei Maarten, 'waarmee ik wilde aangeven dat het gezichtspunt van mij valt te onderzoeken.'

'Ah,' zei Richard licht geïrriteerd maar ook wel vrolijk zoals een echte professor betaamt die zijn leerlingen en patiënten de les leest, 'dan begrijp ik je idee. Het is interessant en ik zal Frank vragen of hij het eens wil uitzoeken. Maar verwacht niet dat er vandaag of morgen een antwoord op komt. MORONA houdt ons medici verschrikkelijk bezig en je vraag heeft geen prioriteit.' Daar moest Maarten het mee doen.*

*En niet alleen Maarten. Ook de rest van de Nederlandse bevolking mag tot op de dag vandaag geloven dat covid allerlei ziektes *veroorzaakt*, waaronder longembolie, COPD, astma cardiale in plaats van dat die veroorzaakte ziekten gemiste diagnoses waren ten tijde van covid van Maarten's *amice collegae*.

Maarten was slecht in het verbergen van zijn emoties en liep dan ook met een spreekwonderlijke donderwolk terug naar de afdeling waar hij Christiaan Bruijnzeel tegenkwam. Bruijnzeel was vader van drie kinderen en gelukkig getrouwd, hij was epidemioloog, farmacoloog, algemeen internist en filosoof, visiting professor van de universiteit van Montpellier, ridder in de orde van Oranje Nassau en in zijn vrije tijd een fervent hardloper. Bruijnzeel was kortweg een *geweldige* man. Ook was hij lid van de Medische Raad en boog hij zich daar over het vraagstuk of vaccinaties tegen MORONA (als die er kwamen) al dan niet verplicht moesten worden toegediend aan de Nederlandse bevolking. Ze waren er nog niet over uit had Maarten uit de videovergaderingen met de afdeling begrepen. Remdeliver, het paardenmiddel waarvan Leegveld op de IC in shock was gegaan, hadden ze als Raad al eerder goedgekeurd om 'met compassie' te geven aan patiënten met MORONA. En zo kwamen er wel meer uitstekende adviezen uit die raad die alleen gezamenlijk besloot en daardoor nooit persoonlijk kon worden aangesproken op hun adviezen. Uiteindelijk was het *De Wetenschap* die besloot in dat soort raden, wat een soort van anonieme *Big Brother* was, en waar een criticus zijn tanden op kapot mocht bijten. Bruijnzeel zei op zijn allervriendelijkst: 'Hé Maarten, volgens mij ben jij toe aan koffie. Loop even naar mijn kamer, dan krijg je een bakje van me.' Maarten zag weinig reden om te weigeren, maar had eigenlijk geen zin om het komende kwartier naar een orerende Bruijnzeel te luisteren. Hij antwoordde dan ook, conform waarheid:

'Dank je wel voor het aanbod Christiaan, maar ik heb een barstende koppijn. Ik ga naar huis.'

'Jammer, het is toch niet vanwege MORONA, he,' zei Christiaan half-grappig.

‘Hooft niet tot de symptomen zover ik weet,’ antwoordde Maarten gevat. Hij liep snel door naar zijn kamer, zette zijn computer uit en pakte zijn tas. Hij was, met Fons’ goedkeuren, niet van plan om de komende twee maanden nog maar een voet in het HUMC te zetten. Toen hij naar de uitgang van de afdeling liep moest hij weer langs de kamer van Christiaan lopen die in de deuropening stond met een bakje koffie. Maarten zei: ‘Tot snel.’ Maar Christiaan liet hem niet zo snel gaan. Hij zei: ‘Luister Maarten, dit is een fantastische tijd vind je niet? – *Wij gaan hier zo ontzettend veel van leren.*’ ‘Zeker,’ antwoordde Maarten. ‘Succes met de vaccinaties en zo, ik ben twee maanden met verlof.’ ‘Twee maanden, toe maar, nou sterkte en veel plezier dan de komende tijd,’ sprak Christiaan hem vriendelijk toe.

En in de auto dacht Maarten dat wij van deze tijd inderdaad ontzettend veel gaan leren, dat had Christiaan goed gezien. Soort van als een kleuter ook ontzettend veel gaat leren als hij het chronologisch lopende antieke horloge van grootvader met een hamer gaat bewerken om te kijken hoe dat klokwerk loopt. *Ontzettend* veel gaan we daar van leren.

Monologue intérieur

HS2

Een van de pleziertjes die Maarten aan zichzelf gaf als hij met vakantie was, was een dagje helemaal voor hemzelf waarbij een buitenactiviteit plande. Dit jaar besloot hij om te gaan fietsen in de regio van Voorne. Al snel had hij een afslag gevonden naar een verlaten strand en liep daarna langs de branding naar het zuidwesten, met licht verkoelende wind in de rug. Eindelijk helemaal alleen. En toch weer niet, want tijdens het alleen zijn vormden de wildste gedachten zich in Maarten’s hoofd. Wandelen gaf hem tijd om na te denken, om te praten met het ‘kleine mannetje van binnen’, de demiurg waarvan zoveel mensen vergeten leken dat die ook in hen bivakkeerde. Zo ging dat als je je de hele dag bezig moest zijn met van alles, behalve met jezelf.

Wat was dat toch dat mensen zich zo vreemd gedroegen in tijden van MORONA. – Was het iets nieuws? Maarten dacht van niet. Mensen gedroegen zich altijd al vreemd in zoverre dat ze ergens bij wilden horen, kosten noch moeite gespaard. Als er tijden waren dat de waan van de dag rationeel was, dan handelden mensen rationeel, en als de waan van de dag, als nu met MORONA, irrationeel was, dan handelden mensen irrationeel.

Toch had het Maarten geschokt dat dit gedrag van *erbij willen horen* zo alomtegenwoordig was, dus inclusief in de academie, de plek waar zogenaamd de academische vrijheid heerste, je mocht denken wat je wilde en je in alle eenzaamheid een uitvinding kon doen. Volgens de boeken dan... Maarten had binnen de academie heel wat nagedacht in de afgelopen vier maanden, maar sommige dingen, bleek bij nader inzien, mochten daar niet gedacht worden. Zo hield de academie zich in stand, stelde Maarten vast, als in het spreekwoord dat spreken zilver is en zwijgen goud. De academie zweeg over het feit dat MORONA niets meer was dan een seizoensgebonden infectieuze ziekte. De academie zweeg dat lockdowns niets aan die seizoensgebonden ziekte deed voorkomen. De academie zweeg dat virussen zich niet sneller verspreiden in grote groepen als kerkgenootschappen. En de academie probeerde iedereen belachelijk te maken die er een alternatieve mening op nahield.* Waarom?

*Zie https://danielvdtuin.substack.com/p/kamervragen-denktank-desinformatie?utm_source=substack&utm_medium=email&utm_content=share

Het was lastig om te zeggen wat er in iemands anders’ hoofd afspeelde, Maarten was geen psychiater en zelfs van psychiaters kon je je afvragen of die altijd even goed wisten wat er in iemands hoofd afspeelde*

*Zie https://en.wikipedia.org/wiki/Rosenhan_experiment

Maar hij kon natuurlijk wel in zijn eigen hoofd kijken. Wellicht, dacht Maarten, lag de oplossing van het raadsel (waarom doen mensen zo gek in tijden van MORONA) daar. Waarom was Maarten zo anders ten opzichte van de niet nadenkende meedoende mens? In eerste instantie was Maarten al jaren niet meer geïnteresseerd in wat er zich binnen de katernen van de krant en teevee afspeelde. Hij keek dan ook nauwelijks naar die media (de alomtegenwoordigheid van de media maakte het onmogelijk om het helemaal uit te bannen). Was het de media die de gekkigheid induceerde? – Ergens wel, maar ook ergens niet. Want als er geen media was, had de huidige mens de media wel opgetuigd. Als Maarten zag hoe vreugdevol Fons en andere academici de krant vol leuterden, deed het hem beseffen dat het niet alleen de schuld van de media was waarom mensen zich zo gek gedroegen. De media voldeden aan een behoefte. Een voorportaal van de hel, hoe onwaarschijnlijk het ook was dat er een voorportaal van de hel bestond, was iets waar mensen naar verlangden. Dat voorportaal was de voorpagina van de krant. En mensen als Fons, de zogenoemde experts, konden ons uit de hel houden, als we maar naar die experts luisterden! Net zoals, zeg maar, in de middeleeuwen de pastoor een almacht had over het denken en handelen van de kerkgangende mens. Hoe Verlicht was dat?... Maarten kon het niet boeien wat ze in de krant zetten, maar daarin bleek hij een uitzondering te zijn.

In tweede instantie hoefde Maarten er niet zo graag bij te horen. Als mensen hem zouden vragen: 'Wat wil je later worden,' zou hij in kapitale woorden antwoorden: 'MET RUST GELATEN WORDEN! LAAT ME IN GODSNAAM MET RUST!' Maar mensen vroegen nooit aan hem wat hij later wilde worden, kennelijk met de gedachte dat Maarten zijn droombaan al gevonden had: arts, wetenschapper, epidemioloog notabene in tijden van MORONA. De niet nadenkende meedoende mens ging ervan uit dat Maarten net zo dacht als de niet nadenkende meedoende mens, dus waarom zou je aan Maarten kritische vragen stellen over het waarom, wat en hoe? In derde instantie hoorde Maarten er nooit echt bij en werd hij vanwege die reden met rust gelaten. Was dat 'er niet bij horen' een welbewuste keuze geweest? – Niet echt... Al op jonge leeftijd waren zijn meest favoriete momenten, de momenten dat hij alleen op zijn kamertje zat te werken aan zijn laatste Lego of Playmobil bouwwerken. Later werd dat huiswerk maken, en weer later werd dat boeken lezen, en nog later: zichzelf lezen. Hij had behoefte aan niemand en de enige reden waarom hij zich binnen de samenleving staande hield was dat hij het egoïstisch vond om zich van de samenleving af te scheiden als kluizenaar. Nou ja, dat plus het feit dat hij het leven als kluizenaar simpelweg niet kon betalen en het hem wel wat erg eenzaam toeleek. Hij moest zich ergens met de maatschappij bezig houden. Maar het was tegen wil en dank. Dit maakte hem anders dan bijvoorbeeld Fons die, dat kon je alleen al aan zijn uiterlijk zien, er ook al op jonge leeftijd achter moest zijn gekomen dat hij er eigenlijk nooit echt bij hoorde, en wat op Maarten een sympathieke indruk had gemaakt. Maar als je zag hoe Fons zich gedroeg nu hij er ineens wel bij hoorde, bijvoorbeeld doordat hij geciteerd werd in de krant en mocht plaatsnemen in programma's als Nieuwsshow, nou ja... dat speet Maarten hem wel. Het verschil tussen Fons en Maarten was dat Maarten aan zichzelf genoeg had, terwijl Fons had moeten accepteren dat hij aan zichzelf genoeg moest hebben maar dat nooit echt geaccepteerd had. In dat opzicht was Leegveld ook een interessant voorbeeld. Leegveld was inmiddels weer uit coma gehaald en het ging, ondanks de remdeliver en maandenlange beademing in buikligging op de IC, beter met hem. Vlak voor zijn vakantie had Maarten Leegveld in het HUMC gezien: sterk vermagerd, hij leek wel tien jaar ouder geworden in drie maanden tijd, maar hij had het artsenexperiment dat MORONA was overleefd. Gelukkig. Ze spraken over de dingen waar Leegveld zich voor MORONA mee bezighield als onderzoeker, dat is met in hoeverre de patiënt betrokken moet worden in het besluitproces van de arts. Waarop Leegveld zei: 'Weet je wat het is Maarten, als ik ziek ben wil ik niet eens *weten* wat de artsen doen besluiten met welke behandeling gestart moet worden. Ik wil gewoon dat ze me beter maken!' – Wat precies de reden was waarom Leegveld op de IC met MORONA aan de beademing was gelegd, dacht Maarten daarbij. Leegveld wilde er op een andere manier bij horen dan Fons dat wilde. Leegveld wilde geen verantwoordelijkheid nemen voor zijn handelen, maar die verantwoordelijkheid bij een ander leggen en vervolgens meedoen. Zo waren er ook duizenden in één dozijn.

Hoe verder, dacht Maarten. Twee maanden vrijaf voelde alsof hij een adempauze kreeg, alsof hij wat langer gelucht werd dan normaal. Maar de gevangenis wachtte op hem. Op een dag moest hij weer dat krankzinnige systeem in en hij wist niet of hij het andermaal zou overleven door zijn adem in te houden. Hoe ontsnapte je aan dat systeem als dat systeem je al vanaf je geboorte in zijn grip hield met het luisteren naar autoriteit, het leren van zinloze lesjes, het belonen van ongewenst gedrag en waar je je alleen drijvende kon houden als je meeging met dat systeem? Zijn gedachten werden leeg en hij liep voort. Hij ging piekeren, een niet echt fijne gemoedstoestand. Piekeren voelde alsof je op een doodlopend spoor terecht kwam en leidde bij Maarten meestal tot doffe hoofdpijn. Maar als je het piekeren combineerde met wandelen, dan ontstonden er uit dat piekeren meestal toch weer spontaan nieuwe gedachten, zoals nu. Maarten zag een luchtweerspiegeling in een poel water op het strand dat, vanwege de wind die uit één richting kwam, omringt was door lichte duinvorming en waardoor die wind geen grip meer op dat water kreeg en het water een spiegel werd. Het was alsof hij in dat water de Goden in de wolken kon zien. Zo was het ook in het echte leven. Normaal gesproken waren er te veel dagelijkse strubbelingen voor de ziel die als een wind over de ziel scheerde en de ziel golvend en troebel hield. Je kon er niets van maken. Maar nu met MORONA, nu de wind uit slecht één richting kwam, was er een duin om zijn ziel ontstaan waardoor hij zijn ziel als weerspiegeling kon zien. Hij keek naar het water in het zand en had er geen woorden voor anders dan dat wat hij zag hem diep tevreden stelde.

Maar een duin is breekbaar en weersgevoelig. Binnen MORONA moest Maarten zich voorbereiden dat op een dag de wind weer uit een andere hoek zou waaien* en de gevormde duin daardoor zou afbreken. Dan was het gedaan met de weldadige rust! Wat Maarten moest doen, was een manier vinden hoe die wind, die gekte, kon gaan liggen. Hoe dat te doen? – De wind of het systeem ontvluchten ging niet, daarvoor was het systeem of de wind te alomtegenwoordig. Hoe kreeg hij de wind liggend? Waar moest hij beginnen? Bij de Miranda Tinnegieters van deze wereld? – Maar de Miranda Tinnegieters waren net zo twee-dimensionaal als een beeldscherm of de pagina van een krant. Die zagen als twee-dimensionaal vierkant de driedimensionale kubus die Maarten was niet in perspectief en konden dat ook nooit zien. Die werden alleen maar bang van Maarten's gedachten die ze als derde dimensie onbegrijpelijk vonden. Alleen als die driedimensionale gedachten ook op het tweedimensionale krantenpapier konden verschijnen zou hier verandering in kunnen komen. Misschien zou Maarten de kranten moeten aanschrijven.** Maar hoe? Met klokkenluiders eindigde het meestal niet goed. Erger nog, waarom zouden journalisten bereid zijn om naar de vernietigende kritiek over MORONA te luisteren die uit de mond van een klokkenluider als Maarten kwam? – 'All the News That's Fit to Print' was de slogan van de grootste en belangrijkste krant van deze wereld en Maarten wist ook zo wel dat wat Maarten over MORONA had te zeggen niet 'Fit to Print' was. Dus...

*Denk bijvoorbeeld aan hoe Vladimir Poetin de MORONA gekte in twee dagen tot zwijgen wist te brengen... om vervolgens om te zetten in de gekte over 'de oorlog' in Oekraïne!

**Helaas 'denken' journalisten net zo twee-dimensionaal als de Miranda Tinnegieters van deze wereld en konden en kunnen ze daarom driedimensionale wijsheden (als dat covid niets meer is dan een griepje+medische nalatigheid) simpelweg *niet zien*. In mijn uitstapjes licht ik dat toe (zie bijvoorbeeld uitstapje 21).

Nee, met de Miranda Tinnegieters ging Maarten de oorlog niet winnen.

– Was het een oorlog, MORONA? Maarten wist het niet zeker, maar een virus was het in elk geval in de letterlijke zin van het woord zeker niet!

De Miranda Tinnegieters van deze wereld: zelfs al zou je ze een spiegel voorhouden, dan zouden ze nog niet weten wie of wat ze in die spiegels zagen.

'Oh Brave New World, that has such people in it!'

Maarten liep verder langs de branding terwijl het weer langzaam betrok en zijn gedachten bleven stilstaan bij die quote uit Aldous Huxley's boek. – Waarom moest hij daar aan denken, wat stond er ook al weer in dat boek? Nalezen ging niet, zijn boekenkast kon hij hier niet zo uit zijn gedachten op het strand trekken en zijn i-phone lag met vakantie thuis. Maar met zijn geheugen kwam hij ook een eind. Huxley, als hij het zich goed herinnerde, wilde er, via de hoofdpersoon, John Savage, op cynische wijze mee aangeven dat de dappere wereld alleen dapper was omdat het voor geluk koos middels de manier van ongeluk 'afwijzen'. En dat afwijzen van ongeluk was niet zozeer een morele keuze, maar geen keuze. Ongeluk bestond simpelweg niet in de Brave New World. In de Brave New World bestond *hypnopedia*, het luisteren naar psychologiserende media, tot in de dromen van het individu toe, dat ervoor zorgde dat mensen niet meer konden nadenken, maar in slogans begonnen te praten en daarmee 'dachten' zonder te denken dat ze dachten. En mocht hypnopedia momenten van cognitieve dissonantie niet weten te voorkomen (gevoeld als acute paniek dat er iets niet klopte), dan was er *soma*, dat ervoor zorgde dat je de paniek vergat. Eugenetica zorgde er verder voor dat iedereen op de juiste plaats geboren werd als radertje in een perfect gedetermineerd systeem. John Savage, de buitenstaander die geboren was in een reservaat en pas op latere leeftijd met de Brave New World in aanraking kwam, wees de Brave New World aan het eind van dat boek totaal af, in Huxley's woorden door middel van zelfmoord (de makkelijkste uitweg voor een schrijver die ook niet meer weet hoe hij verder moet gaan met zijn personage, is door dat personage om het leven te brengen, dacht Maarten). Maar de Tinnegieters van deze wereld, en nu begreep hij waarom de quote in zijn gedachten was opgekomen, die dachten helemaal niet na over hun beslissingen. Die waren geconditioneerd in het nemen van hun beslissingen ten gevolge van hypnopedia (het nieuws), soma (hun carrière waaraan allerlei pleziertjes hingen) en eugenetica (het filteren van subversiviteit door het schoolse systeem) wat de reden was waarom ze in slogans praatten. 'Four legs good, two legs bad!' heette dat in dat andere boek. De anti-media noemden dat napraten ook wel schapengedrag. Waar het wel iets van had, maar wat uiteindelijk veel te simpel gesteld was*, en daarbij was Maarten niet zo geïnteresseerd wat de ander deed besluiten tot het doen van iets.

*Zie uitstapje 25

Wat Maarten wilde weten is waarom hij zo anders was dan de Tinnegieters van deze wereld. Hij was niet in een andere samenleving geboren, zoals John Savage in een reservaat was geboren. Hoewel... Hij had zich nooit echt in de huidige samenleving thuis gevoeld. Misschien was dat gevoel van 'anders' zijn voldoende om ook daadwerkelijk anders te worden. Hoe het precies zat wist hij niet. Maar hij wist wel dat hij anders dan Miranda Tinnegieter was ondanks dat hij dezelfde media (hypnopedia), soma (carrière), en eugenetica (het filterende schoolse systeem) als Miranda doorlopen had. Het liet aan Maarten zien dat de systemen om mensen tot schapen te ontwikkelen niet perfect was. Het experiment op Bali* waar hij met 15 vrienden van dezelfde leeftijd en dezelfde achtergrond een aanslag had mogen meemaken en waarbij allen een vriend hadden verloren en allen ternauwernood aan de dood waren ontsnapt, was achteraf gezien een erg interessant experiment geweest waarbij hij voor het eerst had gezien dat *nurture en nature* er niet voor kon zorgen dat iedereen die uit dezelfde mal ontwikkeld werd tot een zeker persoon gedetermineerd werd.**

*Waar ik in uitstapje 12 en in de novelle 'Over Terreur' over uitweid.

** In the Boys from Brazil van Ira Levin wordt dit probleem tot thema gesteld.

In eerste instantie waren al zijn vrienden, net als Maarten, filosofisch van de aanslag geworden, dat wil zeggen, dat ze zich afvroegen *waarom* zij die aanslag hadden moeten meemaken. Maar al snel (binnen enkele dagen tot weken) werd de waarom vraag niet meer gesteld of naar de achtergrond verdrongen, er werd niet meer in de kroeg over gesproken. De waarom vraag was maar vervelend en zat die andere vraag, die veel ander interessanter leek, namelijk *hoe zorg ik ervoor dat ik het lijntje*

dat voor mij uitgestippeld is, kan blijven volgen (door cardioloog te worden, of neurochirurg, advocaat... dat waren de dromen van Maarten's vrienden indertijd) in de weg. Hoe op te lossen: door de waarom vraag als sneeuw voor de zon te laten verdwijnen. De aanslag was niet gebeurd. Het leven ging verder, zeiden zijn vrienden in de kroeg met wie Maarten toch probeerde de conversatie over Bali gaande te houden. En nog later werd Bali gewoon openlijk een taboe onderwerp (er werd afgesproken dat er niet meer over Bali werd gepraat). Zijn vrienden wilden nou eenmaal gelukkig zijn, net zoals de Miranda Tinnegieters van deze wereld gelukkig wilden zijn, door middel van het uitbannen van ongeluk. Natuurlijk waren al zijn vrienden dan ook vol mee gegaan in het MORONA geloof vanaf de start van de pandemie. Ze konden niet anders. Ze volgden nou eenmaal *het lijntje*.

Je mocht mensen niet determineren, want er was niets zo veranderlijk als de mens. Maar mensen waren wel erg voorspelbaar, dacht Maarten... Praten met de Miranda Tinnegieters van deze wereld was als praten over de eendjes met de moeder van Herman Finkers. Je deed het met liefde, maar je verwachtte er verder niets van. Nee, als Maarten iets in deze wereld wilde veranderen, dan zou het niet lopen via de talloos vele miljoenen Miranda Tinnegieters die deze wereld rijk was.

Maar ook het anders voelen was niet de reden waarom iemand anders was... Maarten liep en liep en dacht maar door en door in dit paradijselijke stukje omgeving om uiteindelijke zichzelf te vergeten. Eindelijk rust.

Het begon langzaam te miezeren en het zag er naar uit dat er een fikse zomerse bui zou vallen. Maarten moest een keuze maken: terug naar zijn fiets lopen of een schuilplaats vinden. Iets verderop stond een etablissement op palen. Maarten liep er snel naartoe om bij de ingang te vinden dat het restaurant dicht was, vanwege MORONA. De maatregelen lieten niet toe... etc.

'De horeca doet het zichzelf aan,' dacht Maarten. Door mee te gaan in de waanzin gaan ze ten onder, wat aangeeft dat je nooit mee moet gaan met waanzin.

Wat was er toch gebeurd met het spreekwoord dat als iemand anders in de sloot springt, jij er nog niet achteraan hoeft te springen? – Alsof mensen rationeel konden handelen, dacht Maarten hier cynisch over na. Mensen waren als haringen in een school en wisten dat als ze de haring voor hen bleven volgen ze de grootste kans hadden om niet gegrepen te worden door het ongeluk. *Wat je als haring vooral niet wilde was uit de school klappen*. Maar welk gevaar was er nou werkelijk? Waar waren mensen bang voor?

Hij dacht na over school, de middelbare school. Hij ging onder het strandpaviljoen zitten, onder de balustrade op het droge strand, en zag de regen vanuit het Noorden als een douche die aangezet werd langzaam tot hem komen. Het was een prachtig uitzicht, zo alleen kijkend naar de wolken en het water dat in grote druppels op het strand en in de zee viel. De lockdown die maar met kleine stapjes in Nederland versoepeld werd. Het had zo zijn voordelen...

Op de middelbare school had hij zich ook anders gevoeld dan gemiddeld. Natuurlijk kwam je dan tussen de Dr Martens dragende, Pearl Jam en Radiohead luisterende, schoolplein rokende, pukkelige jeugd terecht. En Maarten was daar dan ook in terecht gekomen op de middelbare school. Minstens een kwart van die jeugd zat in de *grunge* indertijd, Kurt Cobain's *Teen Spirit* nazingend, of luisterend naar *Fitter Happier* van Radiohead in hun tentje op de camping aan het strand. Wat was er toch gebeurd met al die alternatieve mensen die hij kende van de middelbare school? - Of waren ook die zinnen uit die nummers met bijbehorend gedrag alleen maar als *fashion statements* bedoeld? *Was grunge* nou eenmaal niets meer dan een andere manier om *ergens bij te horen*?

– Het er bij willen horen was alomtegenwoordig gedrag. Het hoorde bij de mens. Maarten was de aberratie, en hij was blij toe terwijl de bui regen boven zijn hoofd op het strandpaviljoen striemend neerdaalde...

Maar uiteindelijk ging de regen ook Maarten vervelen. Het hield maar niet op met regenen. Daar zat hij dan onder dat paviljoen in zijn eentje te kijken naar de waterdruppels die van de houten balustrade op de houten vloer vielen. Het gedrup had een bepaalde deun en hij neuriede mee met Sting, zanger die hij niet hoog had zitten, maar waar hij nou eenmaal tijdens zijn jeugd vaak naar had geluisterd en wiens woorden als slogans in zijn gedachten waren blijven hangen. Sting zong:

*'He deals the cards as a meditation
And those he plays never suspect
He doesn't play for the money he wins
He don't play for respect*

*He deals the cards to find the answer
The sacred geometry of chance
The hidden law of a probable outcome
The numbers lead a dance'*

Die woorden had hij ooit overwogen om op te nemen in zijn proefschrift, maar hij had het uiteindelijk nagelaten. Op welke vragen wilde Sting een antwoord vinden? – Sting noemde het niet. Dat was te vaag. Maar als je Maarten zou vragen, welke vragen je zou moeten stellen, dan wist Maarten het wel, toen, en nu zeker. De vragen waren:

'Waarom is de wereld gek?
Waarom ben ik niet gek?
En hoe onderscheid ik het verschil?'

De wereld had een antwoord klaar op de vraag wat gekte definieerde, maar het was Maarten's definitie niet, namelijk dat iemand die afwijkt voor gek wordt verklaard. Ook daar was een liedje over. The science is settled. Scientists agree. Blablablabla.

Het was interessant hoe snel mensen hun mening konden bijstellen op basis van slogans zelfs als die slogans zogenaamd wetenschappelijk waren. Was voorheen *de wetenschap tamelijk overtuigd dat* mondkmaskers luchtwegvirus verspreiding niet konden tegenhouden en hadden zijn collega's lachend op congres naar die gekke Aziaten gewezen die met hun mondkmasker in de rij op het vliegveld stonden, waren diezelfde collega's de eersten die in het ziekenhuis een mondkmasker hadden opgezet, want *de wetenschap was tamelijk overtuigd dat*. Denken in slogans. Praten in slogans. Handelen in slogans. Noord Korea was er niks bij.*

*Toen reclame nog grappig was: <https://www.youtube.com/watch?v=ygo3RrBSzSM>

Hoe onderscheidde Maarten het verschil tussen gek en niet gek. En wie was hij om iets te zeggen over een ander zijn gekte: 'Never judge a man until you have walked a mile in his shoes,' zeggen de Engelsen. En daar zat iets in. Maarten hield niet van oordelen. Als je het deed, en Maarten deed het soms wel, bleef er een wrange smaak achter, alsof je iets gezegd had dat je eigenlijk niet had mogen zeggen. Het was alsof je een toneelstuk besprak waarbij op het eind als het doek viel, en het hing er maar vanaf naar welk toneelstuk je keek*, de hoofdpersoon nog lang en gelukkig leefde of diep in het ongeluk was gestort, en waarbij Maarten dacht: 'Wat als die lang en gelukkige tijd voorbij is, of wat als het ongeluk uiteindelijk toch door de tijd wordt genezen, hoe gaat het toneelstuk dan verder?' – Dat vertelde het toneelstuk nooit. Een gesloten einde was geen einde. En met een oordeel stelde je toch een zeker einde van het toneelstuk vast. Alsof dat wat gebeurd was tot aan het eind der tijden niet meer kon veranderen.

*Kurt Vonnegut: On the shape of stories <https://www.youtube.com/watch?v=oP3c1h8v2ZQ>

Maarten was het met de psychiaters eens die de persoonlijkheidsstoornis die een bepaald persoon al dan niet kon hebben, als diagnose eigenlijk altijd op *uitgesteld* zetten. Er was altijd een kans dat iemand zich anders ging gedragen dan hij zich tot nog toe had gedragen. Een autist hoefde niet altijd een autist te zijn, een theatraal iemand was misschien niet altijd theatraal, iemand met een borderline persoonlijkheidsstoornis kon veranderen tot iemand anders, een narcist kon empathisch gedrag gaan vertonen. Toch schreven psychiaters hele ziektegeschiedenissen over hun patiënten op, en zaten zij als gereedschap tegenover de patiënt, in de hoop dat de patiënt door de ogen van de psychiater zichzelf kon genezen. Dat was toch het idee van de psychoanalyse. Als je het Maarten vroeg, dan was het dat wat Maarten ook probeerde met de Miranda Tinnegieters van deze wereld. Hij keek met zijn ogen naar de ander en omschreef het gedrag wat hij zag. Hij probeerde dat gedrag vervolgens zo te interpreteren dat dat gedrag verklaard werd. En uit die verklaring konden mensen vervolgens hun eigen gedrag veranderen. Maar Maarten oordeelde niet. Maarten was de zogenaamde spiegel in wie anderen hun eigen gedrag konden terugzien. En als die mensen dachten dat die spiegel tot hen sprak door de woorden van Maarten, die misschien als een oordeel klonken, dan moesten die mensen maar nog een keer nadenken, *want een spiegel spreekt niet!*

Zo, blij dat hij dat probleem van zichzelf had opgelost in de regen op dat strand. Het weer was opgeklaard en de zon ging weer schijnen in een wolkeloos wordende lucht. Maarten stond op en liep terug naar zijn fiets om zijn fietstocht verder af te maken. Hij dacht: Maar wat als mensen in mijn spiegel kijken en zichzelf niet herkennen? – Of zeggen dat de spiegel als een lachspiegel is vervormd, en dat wat hij van de Miranda Tinnegieters die deze wereld rijk was probeerde te maken, een karikatuur was of zelfs compleet bezijden de waarheid?

Wat dan?

- Dan schreven die mensen maar een boek terug.

Hoe boosters werken voor ambtenaren

HS4

'Met Maarten Leeflang'

'Hee, Maarten, met Fons,' sprak Fons gejaagd in zijn telefoon.

'Fons, hoe is het?'

'Ja, goed. Sorry dat ik je tijdens je vakantie stoor, maar ik heb iets met spoed.'

'Een epidemiologisch spoedgeval?'

'Mmm, nee, ja haha, mmm, ik weet niet precies wat je bedoelt.'

'Dat weet ik ook niet Fons. Wat is het spoedgeval?'

'Ja, nou dat zit zo. Ken je Jan de Klerk?'

'Die ken ik van het nieuws, hij zit in het MMT toch?'

'Ja, precies, die man. Met hem heb ik contact gehad en hij wist mij te vertellen dat het ministerie van VWS 500 000 polio vaccins heeft ingekocht tegen een bodemprijs.'

'Waarom hebben ze dat gedaan?'

'Ja, MORONA, denk ik. Het idee dat vaccinatie ons uit de MORONA pandemie kan helpen is ook tot het ministerie doorgedrongen,' zei Fons quasi arrogant.

'Met een polio vaccin, is dat niet wat ver gezocht? En dan ook maar direct voor 500 000 mensen. Groeit het geld aan de bomen daar*?'

*Een terechte opmerking van Maarten. Ik kom hier op terug in uitstapje 29.

'Nou, zo heel gek gedacht is het nou ook weer niet, Maarten, er bestaat namelijk zo iets als getrainde immuniteit.'

'Wat is dat dan weer?'

‘Ja, ik moest het ook even navragen aan Jan, maar waar het op neerkomt is dat als je een inactief vaccin aan mensen geeft, het maakt niet uit welk vaccin dat is, je de immuunrespons van gevaccineerden een standje hoger zet waardoor ze beter beschermd zijn tegen infectieuze ziekten.’

Waar had Maarten dat eerder gehoord? Met Fons moest je snel schakelen, wilde je tussen de woordenstroom komen, maar opeens wist Maarten het. Hij had het vroeger geleerd bij een avondcursus wetenschapsgeschiedenis, waarbij de Russische bioloog Trofim Lysenko stelde dat je graan sterker kon maken door het bloot te stellen (*vernaliseren*) aan kou en ander ongemak, waardoor de graanoogsten zouden toenemen door de tijd heen.* Deze leer viel in de smaak bij Stalin, omdat je eruit kon opmaken dat als je graan sterker kon maken door het bloot te stellen aan ongemak, je mensen ook sterker kon maken met ongemak.

*Wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Trofim_Lysenko

Nou was de Sovjet Unie in de jaren 30 een ‘ongemakkelijke’ tijd, mede ten gevolge van de 5 jaren plannen van het Stalinistische regime die leidden tot allemaal ongemakken onder de bevolking. Maar dat was juist goed volgens de leer van Lysenko!

Enige probleem met deze leer was dat het niet klopte, maar toch jarenlang als officiële leer in de Sovjet Unie in stand kon worden gehouden omdat een ieder die de theorie van Lysenko met behulp van wetenschappelijke argumenten probeerde te ondermijnen gecensureerd, ontslagen of op een andere manier monddood werd gemaakt. Maarten zei: ‘Dat is niet nieuw, dat is Lysenkoïsme.’ Fons, die kennelijk vroeger ook goed zijn wetenschapsgeschiedenis had geleerd antwoordde: ‘Touché. Maar vaccinatie is toch wel iets anders dan graan blootstellen aan kou. Ik zie het meer als epigenetica, waarbij ten gevolge van omgevingsfactoren de genetische blauwdruk kan wijzigen.’*

Wikipedia: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Epigenetica>

‘Dat zou het ook kunnen zijn,’ antwoordde Maarten, maar dan zitten we in een soort van Lamarckisme*, ik dacht dat genetici dat gedachtegoed naar het vuilnisvat hadden gebracht sinds Darwin.’

*Wikipedia: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Lamarckisme>

‘We dwalen af, Maarten’, stelde Fons met zekerheid vast. ‘Wat ik je wilde voorleggen is het volgende,’ waarna een korte stilte volgde waarschijnlijk om Maarten nieuwsgierig te maken. ‘Brand los.’

‘Ja, nou, De Klerk is door het ministerie op de hoogte gesteld van dat overschot aan vaccins en heeft aan het ministerie voorgesteld ze te gebruiken in een gerandomiseerd experiment, waarin we zoveel mogelijk mensen includeren. Het goede nieuws is: het ministerie heeft toegezegd. Het slechte nieuws is: de houdbaarheid van de vaccins verloopt binnen vier maanden dus we moeten snel aan de slag.’

‘Wat betaalt dat?’, vroeg Maarten met gespeelde onschuld.

‘Voor de functie die ik voor jou in gedachten heb: 150 000 euro in vier maanden tijd. Het enige wat je moet doen is de in de regio aangesloten ziekenhuizen aan het HUMC achter de broek zitten dat ze deelnemers includeren. Maar dat is een klein klusje. De centra zijn al aangeschreven en met een vergoeding van 1250 euro per geïncludeerde deelnemer, die slechts tijdens vaccinatie hoeven te worden gezien en daarna automatisch worden gevolgd via het onderzoekscentrum van De Klerk om te kijken welke deelnemer al dan niet MORONA ontwikkelt, denk ik dat het een koud kunstje is.’

‘150 000 euro in vier maanden tijd. Dat is een hoop geld voor de afdeling,’ zei Maarten.

‘Zeker, en we gaan natuurlijk ook zelf deelnemers via het HUMC rekruteren. Het is bijna gratis geld, het houdt ons bezig, en we voeren een onderzoek uit waarbij de methode de gouden standaard is en voor eens en voor altijd kan aantonen of getrainde immuniteit bestaat. Wat zeg je?’

‘Maarten dacht een splitseconde na. Het was veel geld voor de afdeling, hij had weer wat te doen, een klusje wat bovendien een peulenschilletje leek, het polio vaccin was beproefd en had nauwelijks bijwerkingen, dus het enige wat kon gebeuren was dat de theorie van getrainde immuniteit al dan niet bekrachtigd werd met dit onderzoek. Maarten zei: ‘Oké, Fons, wanneer moet ik beginnen?’

‘Neem je tijd Maarten, vier je vakantie. We beginnen over 2 weken.’

‘Maar waarom dan de spoed?’

‘Omdat ik natuurlijk wel de namen vanuit de centra aan Jan moet meedelen. En daarnaast,’ sprak Fons geheimzinnig, ‘willen we het onderzoek grote publiciteit geven en aankondigen dat we in startpositie zijn. Jan en ik zullen dit doen als we vanavond te gast zijn bij Nieuwsshow.’

‘Grootse aanpak, Fons,’ zei Maarten die wist dat Fons het fijn vond als hij geprezen werd door collega’s als hij weer eens in het nieuws kwam.

‘Dank je, ik kan dus op je rekenen?’

‘Op een epidemioloog zoals ik kan je altijd rekenen, Fons, dat weet je.’

Echoput

HS5

Die avond keek hij met Niki, tegen zijn gewoonte in, naar de Nieuwsshow uitzending. Jan de Klerk zat in de studio bij de streng ogende man in maatpak en kwam als eerste aan het woord. Het polio vaccin kwam langs, de getrainde immuniteit en dat vaccinatie met inactief vaccin wel eens de uitweg kon zijn uit de MORONA crisis. De tekst van De Klerk werd afgewisseld met beelden uit ziekenhuizen waar personeel in maankledij op de IC rondliep langs piepende machines en op de ‘Green Scream’ waar De Klerk voor zat, zag je de MORONA viruspartikels als skippyballen door het beeld heen drijven. Maarten dacht bij het zien van die beelden: ‘Als je een leugen vertelt die groot genoeg is en blijft herhalen, zullen mensen het uiteindelijk gaan geloven.’ – Van wie was die quote ook al weer?

Het polio vaccin was niet een perfect panacee, als het al werkte, leraarde De Klerk, omdat je waarschijnlijk jaarlijks een herhaal vaccin moest halen, wat te vergeleken viel met een autobeurts, of een ‘booster’ drankje waarna je er weer even tegen aankon. Vervolgens kwam Fons via videoverbinding aan de beurt, waarbij hij uitlegde dat de vaccin studie in 12 ziekenhuizen in Nederland ging draaien, met het HUMC als één van de drijvende krachten en dat ze dachten binnen 3 tot 4 maanden genoeg deelnemers te hebben geïnccludeerd om een uitspraak te kunnen geven of het polio vaccin bescherming biedt tegen MORONA. Ook sprak Fons over de hooggespannen verwachtingen van dit vaccin en de achterliggende theorie die wel eigenlijk moest kloppen. Het experiment was eigenlijk alleen nodig om sceptici te overtuigen. Fons raadde een ieder aan om zich aan te melden als deelnemer en sprak daar schier manisch bij dat hij zichzelf natuurlijk ook liet vaccineren met het polio/placebo vaccin omdat hij nou eenmaal in het experiment geloofde.

Over Lysenkoïsme sprak Fons met geen woord. Ook werd niet gesproken over het overschot aan polio vaccins wat het ministerie had ingeslagen. Verder hielden zowel Fons als De Klerk hun mond over de hoogte van de subsidie, en waarover de streng ogende man in maatpak dan ook ‘verstandig’ geen vragen stelde.

Maarten zei tegen Niki: ‘Dat is dus het onderzoek waar ik de komende vier maanden aan mag werken en waarover Fons vanmiddag belde.’ – Waarop Niki zei: ‘Ik kan je zo ook wel de uitkomst vertellen.’

‘En dat is,’ vroeg Maarten.

‘Daar komt niks uit natuurlijk.’

‘We zullen zien,’ sprak Maarten.

Slaap

HS6

Het klusje van projectleider voor de 'Polio-Trial' was, als Fons gezegd had, een koud kunstje. Het ging bijna als vanzelf, wat voor Maarten en alle deelnemende centra toch wel enigszins beschamend was. Waarom kregen ze zo veel geld voor zo weinig werk? – Maarten merkte bij zichzelf op dat ook hij er corrupt van dreigde te worden. Hij wilde voor zichzelf en de buitenwereld niet toegeven dat die 150 000 euro in vier maanden voor letterlijk één uurtje aan overleg in de week wat veel was. En dus combineerde hij de binnengekomen inclusiegetallen per ziekenhuis in een Excel grafiekje, waar hij wekelijks de deelnemende centra mee 'confronteerde' om er vervolgens een uurtje over te koffie-dik kijken in een videovergadering. -Waarom waren de aantallen in centrum A wat minder deze week dan voorgaande weken, en waarom deed centrum B het zoveel beter dan andere centra? – Het was 'net' alsof hij een wetenschappelijke discussie leidde en de *PI's* uit de ziekenhuizen met wie Maarten sprak deden er vrolijk aan mee.

Dat ze als zorgverleners nog steeds in de *trenches of warfare* zaten werd wel duidelijk omdat veel personeel in de maanden waarin de Polio-Trial liep 'geïnfecteerd' werd met MORONA. Dus dat mocht natuurlijk ook wel financieel gecompenseerd worden, wat merendeels neerkwam op geld dat op de afdeling (of God weet waar) werd bijgeschreven, en waar de zorgmedewerker wekelijks iets van terug zag in de vorm van een chocoladeletter of sokken die via de onderzoeksafdeling van Jan de Klerk verspreid werden over alle zorgmedewerkers die meededen aan de Polio-trial om zo 'de moeder in te houden'. Dat de toename van 'infecties' te maken kon hebben met het actieve beleid van infectiepreventie die bij de minste of geringste klacht of 'risico-omgeving' een SHIT-MoV2 test aanraadde, met kans op fout positieve uitslagen, was een taboe onderwerp. De gewenste reactie bij elke MORONA infectie onder het zorgpersoneel, was een lange beterschap lijst via whatsapp of mail. Ook daar deed Maarten aan mee, simpelweg om dat er geen andere keus was dan om mee te gaan, in de stroom van waanzin. Wie niet in de maalstroom mee wilde gaan, zo kwam het Maarten over, werd *meegeleurd* in de maalstroom.

Overigens ging geen van de personeelsleden met MORONA dood of hadden ze er anderszins klachten van behalve dan dat ze een weekje verplicht thuis moesten zitten in quarantaine en op die manier hopelijk genoten van hun vrije tijd. Er zaten veel voordelen aan MORONA: veel geld, veel vrije tijd, veel machtsvertoon, *what's not to like?*

Nou ja, de maatregelen van afstand bewaren en mondkapjes dragen golden ook voor het ziekenhuispersoneel en dus ook voor Maarten. Maar daar was een oplossing voor gevonden. -Omdat het belangrijk was dat patiënten gezicht-contact hadden met artsen, omdat veel patiënten slechthorend waren, mocht in de spreekkamer het mondkapje af. Wel moest er dan van infectiepreventie een raam open kunnen voor beluchting, het idee van 'kou vatten', was niet aan infectiepreventie besteed. Dat was wel een klein probleempje in het HUMC, waar geen raam open kon. – Niet getreurd, Fons had een oplossing. In de buurt van het HUMC stond een oud en statig gebouw leeg waar de ramen wel open konden. En aangezien Fons het extreem belangrijk vond dat voor de Polio-trial mensen de informerende arts goed konden verstaan, werd dat gebouw voor de polio-trial afgehuurd. Geld speelde geen rol, leek het wel en Maarten dacht: 'Iemand wordt erg rijk van al deze onzin'. Vervolgens maakte het HUMC dankbaar gebruik dat Fons met zoveel geld kon smijten, door het pand ook voor andere doeleinden te gebruiken op het moment dat er geen kamers bezet werden voor de Polio-Trial. Zo werd de hele poli endocrinologie nu ook geïnstalleerd in het zelfde gebouw en moest Maarten ook weer patiënten voor zijn endocrinologie taak zien.

Maar na een half jaar patiëntencontact te hebben kunnen duiken (Maarten was ingezet voor MORONA), had Maarten eerlijk gezegd geen zin meer om die taak op zich te nemen. Het riedeltje dat hij voor obesitas en diabetes in 10 minuten tijd per patiënt mocht afnemen, waarna hij ze de volgende, niet klinisch bewezen, maar duur betaalde levensreddende therapieën mocht voorschrijven of continueren was iets waar hij in zes maanden MORONA niet meer in geloofde. Hij had er misschien wel nooit in geloofd, maar nooit de tijd genomen waarom hij als arts handelingen en therapieën moest voorschrijven waarbij je, als je een beetje onder de oppervlakte keek, zag dat minstens 80% van die therapieën geen enkel ander effect hadden dat de patiënt er, via de zorgverzekering en zijn eigen risico, voor moest betalen!

Maar ook het niet meer willen zien van patiënten op de poli was geen probleem voor Maarten. Maarten moest 'natuurlijk' volledig ingezet worden voor zijn regionaal leiderschap voor de Polio-trial, had Fons voor Maarten geregeld..

Als Maarten dat had gewild, had hij helemaal geen patiënt meer hoeven te zien voor zolang MORONA duurde, en het leek erop dat MORONA nog wel eventjes ging duren. MORONA was als een gespreid bedje waar je heerlijk in kon slapen. Dat was dan ook wat vele van Maarten's collega's dankbaar deden: slapen.

Maarten's List

HS7

Toch wilde Maarten niet helemaal het patiëntencontact opgegeven. Wat er in het ziekenhuis gebeurde, dat was Maarten met Christiaan Bruijnzeel eens, was iets waar wij *enorm veel van gaan leren*. Maarten wilde met eigen ogen zien hoe het medisch bedrijf zichzelf ontmantelde. Daarom had hij aan Fons gevraagd of hij eenmaal in de week zelf patiënten voor de Polio-trial mocht includeren. Fons vond dat oké, en zo zag Maarten één keer in de week een dozijn doodsbang gemaakte, veelal oudere mensen die liever 'safe than sorry' waren en zich aanmeldden voor de Polio-trial. Maarten had met ze te doen en dacht: als ik er één stiekem van kan overtuigen dat hij of zij zich bang maakt om niets, en dus niet aan die Polio-trial of wat voor vaccinatie trial dan ook, hoeft mee te doen, dan heb ik mijn taak succesvol volbracht. *Changing from within*, noemden de Amerikanen dat of *lesser evilism*. Oscar Schindler had, volgens het filmverhaal van Steven Spielberg, een paar duizend joden van de dood gered door ze uit het concentratiekamp te houden, wat hem alleen lukte door met de Nazi's te collaboreren. Maarten schrok van de gedachte: collaboreerde hij met de Nazi's? Hij wierp de gedachte ver voor zich uit, net zoals hij in het verleden de gedachte dat al die levensreddende therapieën van de farma, die hij als arts mocht voorschrijven, misschien niet zo levensreddend waren, ver voor zich uit had geworpen, anders werd het onmogelijk voor Maarten om te blijven zitten op de plek waar hij nu zat. Wel merkte hij na de eerste dertig deelnemers bij hemzelf op dat hij geen enkele deelnemer had kunnen overtuigen van de onzin dat MORONA was. Allen had hij geruisloos de Polio-trial ingepaard. Ook merkte hij bij hemzelf op dat hij, gezien hij het verhaal van MORONA en het belang van de Polio-trial tot in den treuren mocht herhalen aan de deelnemer, hij er zelf nog bijna in ging geloven ook! -Repressieve tolerantie noemde Sartre dat indertijd, reden waarom Sartre de Nobelprijs had afgewezen (Sartre wilde niet tot dat systeem van Nobelprijswinnaars behoren). Maar Sartre had het makkelijk: die hoorde al tot dat systeem, ook zonder de Nobelprijs te accepteren en acteerde precies zoals er van hem verwacht werd door dat systeem, iets wat zijn uitgever hem niet kwalijk nam.

Het grootste succes dat Maarten had bewerkstelligd in de weken dat hij MORONA deelnemers in het ziekenhuis had geïncludeerd, was door tegen een wat oudere verpleegster, wiens kleinkind net geboren was, te wijzen op het feit dat niemand haar tegenhield om haar eigen pasgeboren kleinkind te zien (ofschoon 'de regels' dat verboden), en dat ze dus maar gauw naar haar dochter moest gaan om haar kleinkind te zien. Iets wat die verpleegkundige, na dat gesprekje met Maarten dan ook

direct had gedaan. Dat was niet verkeerd en Maarten was blij dat hij dat kleine sprankelende lichtje van hoop in iemand had kunnen ontsteken.

Maar ten koste van wat? – Dat hij zich inliet met de polio-trial en er zelfs patiënten voor includeerde was voor de buitenwereld bezien reden te meer om te denken dat er medisch gezien echt wel iets aan de hand was, terwijl Maarten ervan overtuigd dat er medisch gezien niets aan de hand was!

De preventieparadox

HS8

Zijn wereldbeeld was langzaam maar zeker kapot aan het gaan. Het wereldbeeld dat, ofschoon de wereld gek was, daarvan was hij al langer overtuigd dan toen MORONA voor het eerst de kop opstak, er altijd wel een plekje in de academie was te vinden waar de rede de boventoon voerde en als zodanig geapprecieerd werd. *'Science as a candle in the dark'* noemde Carl Sagan dat.*

*Een aanrader, zie https://en.wikipedia.org/wiki/The_Demon-Haunted_World

Maar wat was die wetenschap waard als de mensheid helemaal hoteldebotel werd van een virus dat zich verspreidde, zoals het zich altijd verspreidde als de R weer in de maand kwam. Op teevee spraken ze (de experts) over een tweede golf, alsof MORONA ons verdrinken ging, net zoals de watersnoodramp in 1953. Ook Fons droeg zijn steentje bij door op lokale teevee en voor de reguliere media te herhalen dat afstand bewaren belangrijk was, ventilatie ook, en dat, ofschoon het midden en klein bedrijf leed onder 'de maatregelen' het echt niet verstandig was om de winkels, die recent weer open hadden mogen gaan, open te laten. Dat die winkels door sluiting financieel ten onder dreigden te gaan noemde Fons wel een probleem, maar we mochten niet van Fons overdrijven. De staat hielp met leningen, en vroeger was alles nog veel erger! – Dat een lening ook terugbetaald moest worden, daar hoorde je Fons verder niet over en dat het makkelijk praten was voor Fons, die dankzij die maatregelen geld als nooit tevoren had, ook niet. 'Schoenmaker blijf bij je leest', dacht Maarten als hij Fons weer eens zag of hoorde orenen over MORONA in de media. En hoogmoed komt voor de val. Maar tegen de tijd dat de val komt, dacht Maarten daarbij, was Fons allang weer ergens anders. Die wist precies hoe de politieke wind waaide, waar hij vrolijk als waaierende windvaan de richting van aangaf.

– Had het zin om deze overwegingen aan Fons mee te delen? Maarten probeerde het wel, zo vriendelijk mogelijk, maar Fons hoorde hem niet. Maarten zei: 'Fons, al dat geld bijdrukken waarmee de staat het midden- en klein bedrijf, maar ook grote bedrijven als de Nederlandse Luchtvaart Maatschappij financieel mee overeind probeert te houden, kan tot niets anders leiden tot inflatie. Zijn de maatregelen de ziekte wel waard? In alle eerlijkheid is het HUMC niet overspoeld met MORONA tijdens de eerste golf, dus waarom zouden we ons moeten voorbereiden op een tweede golf?'

'Dat is de preventieparadox, Maarten,' sprak Fons wijs. 'Dat we de eerste golf zo goed doorstaan hebben komt door de maatregelen. Als we nu versoepelen overspoelt de zorg alsnog.'

'En dat geld bijdrukken dan, baart je dat geen zorgen?'

'Geld drukken ze al sinds 2008 bij en ik denk dat de klassieke theorie over inflatie door geld bijdrukken de deur uit kan. Zo las ik afgelopen zaterdag in de krant...' waarna Maarten's gedachten afdwaalden. Fons vond iets, omdat hij iets gelezen had in de krant. Vroeger hadden ze een wekelijkse bespreking op de afdeling waar promovendi een krantenartikel over een wetenschappelijk artikel moesten brengen, waarna ze daarna de vertaling in pure wetenschap moesten geven en waarbij eigenlijk altijd dat wat in de krant stond bezijden de waarheid was van dat wat in het wetenschappelijk artikel stond. Conclusie: in de krant stond niets meer dan leugens en illusie. Voor wie werkelijk wilde weten hoe iets werkte, diende daarvoor niet de krant te lezen. Maar ook dat was Fons vergeten. De man was manisch en gezien na manie altijd een depressie volgt, maakte Maarten

zich zorgen over de manie die via onder andere Fons over de populatie werd verspreid. In hoeverre mocht Maarten meegaan met die waan?

Spreken is zilver, zwijgen is goud

HS9

Er ging geen werkdag voorbij waarbij Maarten, als hij weer terug in de auto naar huis reisde, dacht: 'Ik ben weer te ver gegaan met het MORONA gedoe.' Het opzetten van een mondmasker bij de deuringang maakte Maarten misselijk. Het gesprek over de waan van de dag (MORONA) maakte hem geprikkeld. Hoe lang moest hij nog meedoen? – Meedoen zag Maarten als het verzamelen van informatie. Hij verzamelde anekdotes en observatie om terug te kunnen rapporteren. Zo van: 'Zo erg was het echt!' Maar met wie kon hij die informatie delen? En was het wel nodig? Hij mailde naar journalisten en schreef bijna dagelijks naar de krant en andere alternatieve media om zijn gezichtspunten te verhelderen. Het voelde als een klaagmuur; een totale verspilling van tijd. Wanneer ging hij zijn woorden eens in daden overzetten, dacht Maarten kritisch over hemzelf na. Maar wat voor daden?

– Machteloos stond Maarten tegenover stupiditeit.

- En in hoeverre was het stupiditeit? De macht, het aanzien, de financiële mogelijkheden die MORONA bood *en* het idee dat de medische wetenschap aan de goede zijde van de geschiedenis stond, maakte van de academie in het algemeen en Fons in het bijzonder monsters. Journalisten waarbij hij iets van een gesprek kon voeren over bijvoorbeeld het paradigma-denken van Kuhn: 'MORONA bestaat', tegenover de falsificatieprincipes van Popper: 'iets bestaat alleen zolang we niet tot betere hypothesen zijn gekomen die een fenomeen verklaren.' Waarna de journalisten steevast vroegen of Maarten Popper's analyse over wetenschap kon loslaten op MORONA. En waarna Maarten steevast meldde dat de wetenschap anno nu (je hoefde er maar de openbare gegevens van de Rijksinfectiedienst bij te pakken) aantoonde dat MORONA niets anders is dan een seizoensgebonden effect wat voorheen ook wel 'de griep' werd genoemd. En waarna het stil werd aan de andere kant van de lijn. Sommige dingen mocht je nou eenmaal niet zeggen als wetenschapper. De enigen die zo iets mochten zeggen als dat MORONA niets meer was dan een griepje waren dansleraren, shock deejays, raaskallende medici die in lab leak geloofden, of politici waar Maarten geen kopje koffie mee zou willen drinken.* En zo werd het paradigma, dat MORONA inmiddels was, in stand gehouden, waarbij spreken zilver was en zwijgen goud.

*Met uitzonderingen die deze regel bevestigen...

Absurditeit compleet

HS10

Soms was het wel grappig. In de zomer had een journalist Maarten gebeld of hij in een radio-uitzending wilde toelichten waarom in het Olympisch dorp zoveel sporters MORONA positief testen. Maarten vroeg: 'Waarom vraag je dat aan mij?' – Waarop de journalist aangaf dat ze op internet het rijtje van werknemers op de epidemiologie afdeling van het HUMC was langsgelopen, en dat Maarten de eerste was die opnam. Zo makkelijk kon het dus zijn: het creëren van *exposure*, dat waar Fons altijd naar opzoek was. Het enige waar het nu van afhing was of Maarten het juiste wachtwoord gaf tot het genereren van die exposure, de zogenoemde 'Sesam open u,' waarna de radiozender het woord van Maarten door de ether zou verspreiden, alsof het van *de* wetenschap kwam.

Maarten zei: 'Het antwoord daarop is niet zo moeilijk. Die sporters moeten zich elke dag laten testen, of ze nou wel of geen symptomen hebben, en als je maar vaak genoeg test, test je altijd wel eens positief.' Waarvan de journalist kennelijk zo schrok dat ze verder niet doorvroeg, en Maarten nog een prettige dag wenste en dat ze hem nog zouden bellen of hij al dan niet in de radio-uitzending kwam.

Uiteraard hoorde hij niks meer terug van die journalist.*

*In wetenschappelijke termen heet het fenomeen van onwelgevallige informatie niet publiceren: publicatie bias, wat die wetenschap als een doodzonde beschouwd, maar kennelijk niet als die wetenschap zelf in de media onwelgevallige informatie achterhoud. Of zoals de Engelsen zeggen: *Do as I say, don't do as I do*.

HS11

Het meest waar Maarten zich in vergist had, was niet dat de volgzzaamheid van het grote publiek zo universeel was in alle absurde maatregelen. Hijzelf volgde de maatregelen ook, zei het schoorvoetend, omdat hij nou eenmaal niet anders kon. Dat mensen machteloos waren tegen het grote systeem wist hij al langer, met WF Hermans in het achterhoofd die hem had geleerd dat alles altijd anders was dan je dacht en je je als persoon in complete eenzaamheid moest wapenen tegen het sadistisch universum met 'scheppend nihilisme, agressief medelijden en totale misantropie'. Dat waren grote woorden waarover Hermans duizenden bladzijden had volgeschreven en die Maarten als waarschuwing of handleiding had opgeslagen in zijn achterhoofd. Dus dat hij, na meer dan 10 jaar in de academie te hebben gewerkt, erachter kwam dat academische vrijheid, de eed van Hippocrates, en medische termen als *in dubio abstine* (bij twijfel niets doen) lege hulzen waren, was teleurstellend voor Maarten, maar het verraste hem niet.

Wat hem verrast had, was de omarming van al die absurde maatregelen door het grote publiek alsof die maatregelen hen beschermden tegen groot onheil. Het was ongelooflijk maar waar: het grootste deel van het publiek dat hij in het dagelijks leven tegen kwam: van de toevallige passant op straat (met mondkapje op) tot de supermarktmedewerker, tot vrienden, collega's, patiënten, de overgrote meerderheid geloofde in de maatregelen en werd boos als je ook maar een begin van een opmerking maakte dat de maatregelen misschien wel absurd waren.* Een van zijn vrienden, een huisarts, had Maarten bestraffend toegesproken toen Maarten over whatsapp een poll had opgezet waarbij hij vroeg aan zijn vrienden, of het ontstaan van MORONA**

- A. Een broodje kroket-
- B. Een broodje aap-, of
- C. Een broodje vleermuis was

*Zie ook uitstapje 41

**volgens de wetenschap was SARS-CoV2 ontstaan op een Chinese markt waarbij een *luchtwegvirus* van een vleermuis was overgedragen op de mens doordat die mens een vleermuis... ingeademd had: FOUT, nee... *opgegeten* had: GOED!

Wist Maarten niet dat MORONA echt geen griepje was, had die huisartsvriend van Maarten als levende automaat aan Maarten teruggekoppeld, want hij zag als huisarts echt hele zieke mensen met MORONA. Alsof het ernstig ziek zijn ook maar iets bewees van het bestaan van één of andere ziekte die je kon aantonen met een test, waarvan je niet wist of die betrouwbaar was, iets aanwees dat niet door een andere ziekte verklaard kon worden... Bij het lezen van dat soort apps zakte bij Maarten de moed in de schoenen en hield hij zich verder maar afzijdig in de eindeloze apps die in zijn vriendengroep heen en weer gingen over hoe het beste MORONA bestreden kon worden. Al zijn vrienden waren ineens allen epidemioloog en luisterden vooral naar elkaar, zonder te luisteren naar een vriend tussen hen *die epidemioloog was*. Een andere vriend van hem, een geoloog, had Nieuwsshow gehaald waarin hij had uitgelegd dat de Neanderthaler geen MORONA kon krijgen. Het wetenschappelijke bewijs ontging Maarten hier volkomen, maar hij begreep dat die geoloog wat slimmer dan Maarten was geweest in het raden van het wachtwoord dat Sesam deed openen... Niet dat het iets met slimheid te maken had. Die geoloog, maakte Maarten op uit de persoonlijke apps die

in zijn vriendengroep werden gedeeld, zat volledig in de MORONA cult. Hij geloofde in wat hij zei, en zag de absurditeit niet in van dat de these dat 'Neanderthalers geen MORONA kunnen krijgen,' wetenschappelijk net zo houdbaar was als de these dat Marsmannetjes geen MORONA konden krijgen. Het begin van een rationele discussie was ook onder zijn vrienden totaal onmogelijk, en waarvan *nota bene* het merendeel gestudeerd had en een deel was gepromoveerd. Of misschien was het wel daarom, dacht Maarten, want wat was de academie anders dan de plaats waarvan uit hogerhand allerlei bevelen kwamen die de medewerkers aan die academie allen trouw accepteerden en uitvoerden, zoals de Maya Indianen hun zonnekoning vereerden en trouw alles wat die zonnekoning zei deed uitvoeren. Want de academie was *de wetenschap*, die zich als Godsbeeld *nooit* vergiste.

Troetelbeertjes

HS12

Met Miranda probeerde hij het over een andere boeg te gooien. Hij was gestopt met praten over MORONA wanneer hij videovergaderingen met haar had en probeerde zich volledig te focussen op dat wat voor MORONA kwam nog wel op een wetenschappelijke discussie leek. Maar echt lukken wilde ook dat niet. Maarten bleef elke dag naar het HUMC komen en sprak daar met de promovendi af die hij begeleidde, waaronder Lee en Amber. Fons wist hiervan af, en liet het oogluikend toe omdat Maarten met de promovendi afspraak in het gebouw waar de polio trial uitgevoerd werd. Aangezien daar gelucht kon worden was de infectiepreventie van het HUMC tevreden en *dus* Fons ook. Maar Miranda liet zich ook daar niet zien en bleef nu al bijna een half jaar thuis. En daarom moest Maarten minstens één keer in de week een videoverbinding openen om op die manier in contact te komen met Miranda. Zij zat dan stevast in haar enorme huis op haar enorme bank voor haar enorme scherm die op haar enorme zittafel was geplaatst, met naast zich een dampend kopje thee, waarna ze vervolgens vroeg of Lee, Amber en Maarten de laatste stand van zaken aan haar konden deelnemen. Ad hoc kwamen er dan wat geluiden uit Miranda, en met die woorden mochten Amber, Lee en Maarten weer een week vooruit. Ze deed Maarten denken aan een pasja in een harem tent, waarbij Maarten, Lee en Amber tot de harem van Miranda hoorden en die af en toe gebruikt werden, louter voor Miranda's eigen genoegens. Of dat was eigenlijk niet de perfecte vergelijking, want sexueel was de relatie die Miranda met haar wetenschappelijk personeel had niet. Andere professoren daarentegen..., maar dat terzijde

De relatie die Miranda met haar wetenschappelijk personeel had was meer een soort van poppenkast waarbij Miranda personeel als Maarten, Amber en Lee als poppen kon gebruiken in haar eigen kast en naar eigen genoegen. Uiteraard was het niet de bedoeling dat die poppen een eigen bewustzijn, een *res cogitans*, bezaten. Dat bewustzijn was Miranda in dit geval zelf. Alles wat Maarten voor Miranda was, was een *rest extensa* die voldeed aan de behoeften van haar bewustzijn dat niet groter was dan haar pijnappelklier. Het deed Maarten in toenemende mate walgen.

Toch had hij niet een hekel aan Miranda. Het was meer dat hij steeds meer moeite had om zich tot haar wereld te wenden, die als het niet een harem was, er dan wel eentje was waar de troetelbeertjes bij elkaar kwamen om te praten over de grote zaken die in *de wetenschap* speelden. Thuis tegen Niki, noemde hij inmiddels de vergaderingen met Miranda, 'afspraken in Unicorn Rainbow Land.' Uit die afspraken met haar haalde hij soms iets op wat bijna op een sardonisch genoegen leek. Dan vroeg hij iets aan Miranda waarvan Miranda overduidelijk niet wist waarom Maarten dat aan haar vroeg en dat Maarten vooraf al wist dat Miranda, het grote brein dat al het denken voor Maarten deed, *dat niet wist*. Zo zag hij naast haar standaard kopje thee eens een boek van EM Forster liggen: A Passage to India. Hij had geen idee waar dat boek over ging, maar hij kende

wel het korte verhaal van EM Forster: *The Machine Stops** Hij zei tegen Miranda: 'EM Forster is een goede schrijver. Hij heeft het korte verhaal: *The Machine Stops* geschreven. Ken je dat verhaal?'

'Nee, dat verhaal ken ik niet. Waar gaat dat over?'

'Over een nabije toekomst waarbij een enorme machine zo is doorontwikkeld dat het al het handelen en denken van de mensheid heeft geatrofieerd tot blij gevoel, terwijl er eigenlijk niks voor de mensheid is overgebleven om zich blij over te voelen.'

'Mmm, nou dat is me te veel *science fiction*, ik houd meer van reisbeschrijvingen.' Een antwoord dat Maarten wel verwacht had van Miranda, maar wat hem toch een genoegen gaf omdat hij wist dat Miranda niet wist dat *zij* het hoofdpersonage uit dat korte verhaal van EM Forster was, dat is: degene die blij is terwijl er eigenlijk geen enkele reden is om je blij te voelen.'

*Hier te vinden: https://www.cs.ucdavis.edu/~koehl/Teaching/ECS188/PDF_files/Machine_stops.pdf

Maar dat sardonische genoegen was van korte duur. Hij had Miranda liever wel het inzicht gegeven dat zij op die bank van haar nu al een half jaar aan het vegeteren was terwijl de wereld om haar heen langzaam kapot werd gemaakt door een technocratisch systeem.

Een ander sardonisch genoegen voelde Maarten toen hij plots op een foto, die geplaatst was op het intranet van het HUMC, Miranda in het HUMC zag staan, met op 1.5 meter links en rechts van haar twee collega's (Frank Vink en Richard Dommelen) met wie zij samen 3 miljoen euro subsidie had opgehaald om MORONA te bestrijden. 'Voor geld en roem wijkt alles,' dacht Maarten daarbij en dat vatte Miranda als persoon ook goed samen, ofschoon ze natuurlijk nooit op die manier samengevat zou 'mogen' worden. Miranda, de grote wetenschapper die, las hij uit het intranet bericht, met statistische methoden een model zou opstellen om bij de poort van de EHBO uit te maken wie er wel in het ziekenhuis met MORONA moest worden opgenomen en wie niet. Dat zou de toestroom van toekomstige MORONA gevallen (waarvan Maarten er een stuk of twaalf in drie maanden had geteld en welke telling paniek zaaiende wetenschappers hadden omgedoopt tot 'de eerste golf') indammen.

'Voor een ziekte, waarvan de symptomatologie al -tig keer was aangepast en welke ziekte je kon aantonen met een test die nog het meest op een dobbelsteen leek,' dacht Maarten daarbij. Maarten wenste haar in zijn hoofd veel succes toe met het door de plee spoelen van 3 miljoen euro.

HS13

Hoe kreeg hij de wetenschap weer tot zinnen? Maarten wist het niet, anders dan zoals de Christenen ten tijde van de eerste paar honderd jaar na Christus in het Romeinse rijk deden, of zoals de Jehova's doen door langs de deuren te lopen, dat is door één voor één mensen op hun (veelal krankzinnige) denkbeelden aanspreken. Het Socratische gesprek, waarbij je met behulp van gesprekstechnieken mensen probeert te laten inzien dat hun eigen denkbeelden nog het meest lijken op miskramen die Socrates vervolgens als kraamvrouw voor hen probeerde te verwijderen. - Dat was leuk bedacht van Socrates, maar in tijden van MORONA was er geen wetenschapper te vinden die met Socratische methoden tot beter inzicht wilde komen, terwijl ze wel miskraam na miskraam publiceerden alsof het *achtste wereldwonderen* waren.

Willen en kunnen liggen dicht bij elkaar. Het was daarom des te vreemder dat wetenschappers als Miranda Tinnegieter, een professor die nota bene als leerstoel had om risico's die in de wetenschap gemeld werden om te zetten naar begrijpelijke termen voor de zorgverlener en de patiënt, weigerden om in te zien dat MORONA niets anders was dan een seizoensgebonden luchtwegziekte, die al zeker sinds griep bestond en zich ook niet anders gedroeg dan griep. Maar ze konden wel rationeel praten over risico als het ging om allerlei andere ziekten. Ze konden het alleen niet als ze over MORONA praatten. Dan deed de wetenschap 'een beetje vreemd'. Wat verklaarde dit gedrag?

HS14

Stel dat MORONA een echte nieuwe ziekte was, zoals het werd voorgesteld bij de introductie van de ziekte in de media. Dan zou MORONA hele volksstammen binnen de kortste keren uitgeroeid hebben, zou ten gevolge daarvan de distributie van voedsel en water tot stilstand zijn gekomen, zou de elektriciteit uitvallen, zouden de banken geen toegang meer geven tot geld en zou (goddank) de media haar leugens niet meer kunnen publiceren. Kortom, de hele maatschappij zou binnen de kortste keren volledig ontwricht zijn.

Vraag: Welke mensen zou dit het hardst vallen?

Antwoord: Zij die het meest gebaat zijn bij hoe de huidige maatschappij is ingericht.

Vraag: Wie zijn dat?

Antwoord: Zij die niet anders weten dan dat vaders Staat altijd alles oplost op de beste manier en die je daarom altijd moet volgen in zijn adviezen en handelingen. Dus als de Staat zegt dat je, om MORONA te voorkomen, het best zo weinig mogelijk je eigen huis kunt verlaten, dan...

Zo moeilijk was het niet om het gedrag van de Miranda Tinnegieters van deze wereld te verklaren. Het waren de troetelbeertjes van deze wereld die bij God niet wisten wat te doen als het systeem wat hen vanaf de geboorte gepamperd en verzorgd had, morgen zou verdwijnen. En waarom hen er alles, letterlijk *alles*, aan te doen was om dat systeem niet te laten verdwijnen, zelfs al moesten ze er absurde gedachten bij ontwikkelen als dat MORONA alleen bevochten kan worden door je zelf in je eigen huis op te sluiten, of erger...

Met het inspuiten van genetisch materiaal, wat deed lijken op de onkruidverdelger en kankerverwekkende *Round Up*,* en die de farmaceuten inmiddels aan het testen waren als zijnde 'vaccins' tegen MORONA en wat aangemoedigd werd door de media en in het verlengde: de Staatswetenschap, met Miranda en Fons in het kielzog, ontwikkelden zich donkere wolken boven troetelbeertjes land...

*Zie ook Uitstapje 8

Miranda Tinnegieter geduid

HS15

Boos op Miranda kon hij niet worden. Miranda was simpelweg niet in staat om de wereld te zien zoals Maarten die zag. Dit ten gevolge van jarenlange indoctrinatie plus beloning vanuit de media, werk, en omgeving waarbij je als mens een Pavlov reactie kon ontwikkelen door op het moment dat de staat, media, werk, vrienden zeiden: 'Spring in de Sloot', je blij en vol overtuiging in de sloot sprong. Dat Maarten de wereld anders zag, ofschoon hij met dezelfde indoctrinatie en gewoonten als Miranda was opgevoed, onder andere gekenmerkt door een jarenlange training in het onthouden van allerlei feitjes (de academie) en het behoedzame toezien van 'leermeesters' (artsen en wetenschappers) die er voor moesten zorgen dat hij binnen de medische en wetenschappelijke kaders bleef kleuren, dat was het wonder. Miranda was als een Marie Antoinette die op de vraag hoe de wereld van honger verlost kon worden, zou antwoorden: '*let them eat cake**'. Ze bedoelde het goed, maar had geen idee. Ze wilde het niet weten... Maar kon het ook niet weten. Maar waarom kon Maarten het dan wel weten? – Raadsels...

*Overigens zeer dubieus of Marie Antoinette dit ooit heeft gezegd.

Toen hij eens met Miranda samen naar een congres in Finland ging, raadde ze hem in de boekwinkel op het vliegveld van Helsinki het boek: *The sense of an ending* van Julian Barnes aan.

'Waarom dat boek?' vroeg Maarten

- 'Omdat het een heel goed boek is, dat moet je echt lezen,' had Miranda daarop geantwoord.

Getrouw had hij dat boek gekocht en hij moest zeggen: het was een goed boek! Waar ging het over: over een man uit de academie die na zijn carrière terugkijkt op zijn (door hem beschouwd) succesvol leven. Door zijn memoires op te rakelen besluit hij contact op te nemen met een oude liefde van hem: Veronica.

Veronica probeert hem iets te vertellen uit het verleden, wat kennelijk niet zo was verlopen als dat de hoofdpersoon dacht. Maar de aanwijzingen en suggesties van Veronica doen de hoofdpersoon bladzijde na bladzijde niet inzien wat hij vroeger dan verkeerd heeft gedaan. Waarop zijn oude liefde bij herhaling en met toenemend ongeduld zegt: 'You still don't get it'. Pas op het eind van het boek begrijpt de hoofdpersoon eindelijk wat er verkeerd is gegaan in zijn verleden, maar dan is het natuurlijk al veel te laat om dat wat verkeerd is gegaan te repareren. Die hoofdpersoon, dacht Maarten, is Miranda, en de oude liefde die de hoofdpersoon iets probeert te vertellen, maar niet gehoord wordt door die hoofdpersoon, ben ik!

Waarom had Miranda hem dat boek aangeraden? -Wilde Miranda hem misschien iets vertellen? Wist zij onbewust ook wel dat hetgeen wat zij niet begreep, de kern van haar succes in de wetenschap kenmerkte en het falen van haar als mens? Waarschijnlijk niet... De achterflap van het boek liet allerlei citaten uit kranten zien die lovend over het boek hadden geschreven. Ook was de auteur gearriveerd en had vele prijzen voor zijn werk ontvangen. *Dat* was waarschijnlijk de reden waarom Miranda hem dat boek had aangeraden, en het ook niet anders kon samenvatten dan de citaten die hierover in de krant hadden gestaan, namelijk dat 'the sense of an ending' *een heel goed boek is!* En wat in de krant staat, dat is waar.

Was al het redeneren maar zo makkelijk, dacht Maarten.

Maarten Leeflang geduid

HS16

'Hee Maarten!'

'Dag Fons, jij hier ook?'

'Ja, ik vroeg me af hoe het met de poliotrial ging en dacht, ik loop eens langs.'

'Nou,' zei Maarten, 'de poliotrial, die loopt!', waarbij hij wees naar een deelnemer die net naar buiten liep.

'Scherp,' antwoordde Fons. 'Heb je tijd voor koffie?'

'Voor jou, altijd Fons! Maar dat zullen we dan hier in de spreekkamer moeten doen, en zonder koffie.'

'Hoezo?'

'Heb je dat nog niet gehoord?'

'Nee.'

'Nou, eergisteren kwam hier een man binnen die dacht dat de poliotrial gelijkstond als de wachtkamer van MORONA in het HUMC. Die man had MORONA en heeft zeker een half uur in de koffiekamer gezeten totdat hij werd opgevangen door twee verpleegkundigen. Die hebben hem vervolgens in paniek naar de juiste plek verwezen, het oude pesthuis om de hoek, en infectiepreventie gebeld wat te doen. En aangezien de koffiekamer geen ramen bevat is toen besloten om de koffiekamer tot nader order te sluiten.'

'Kan gebeuren,' zei Fons.

'Zeker, maar nu hebben we dus tot zeker over het weekend geen koffie, en zitten die twee verpleegkundigen uit voorzorg thuis.'

'Verstandig,' zei Fons.

'Ja, ja,' testte Maarten de obsessief compulsieve diagnose die op Fons' voorhoofd stond geschreven: 'Better safe than sorry.'

'Je neemt me de woorden uit de mond.'

'Enfin,' vervolgde Fons zijn betoog terwijl hij tegenover Maarten ging zitten, 'de trial loopt goed, daar ben ik erg blij om.'

'Ja, Fons,' slijmde Maarten, 'berichten in de krant waarin jij zegt dat de wetenschap en het HUMC grote verwachtingen hebben voor de trial, helpen geloof ik wel met het rekruteren van deelnemers.'

'We doen het voor de zorg, Maarten, we doen het voor de zorg.'

En voor geld en voor aanzien, dacht Maarten daarbij wat hij wijselijk voor zich hield. In plaats daarvan zei hij: 'In diezelfde krant las ik dat sexuologen verwachten dat we ten gevolge van de lockdown een geboortegolf gaan krijgen. Het geluk kan maar niet op.'

'Hehe,' lachte Fons 'wel jammer dat alleen sexuologen dat soort feitjes in de krant mogen zeggen.

Voor andere wetenschappers loert altijd een MeToo momentje zodra ze ook maar iets over sex in de krant of zelfs in een overlegruimte zeggen.'

Maarten lachte en zei: 'Dit is de spreekkamer Fons, hier zijn al je gedachten veilig, ik heb beroepsgeheim.' Fons lachte terug, waarna Maarten bij zichzelf dacht dat ondanks het feit dat hij Fons inmiddels een volslagen idioot vond als het om MORONA ging, het toch wel een aardige man was met wie hij in ieder geval nog humor kon delen.

'Toch denk ik dat als je een psychiater dezelfde vraag zou stellen, je als antwoord zou krijgen dat depressie en suïcide ten gevolge van lockdown zullen toenemen,' vervolgde Maarten kritisch de gedachte die *hij* overhield aan de gelukzalige tijd die lockdowns teweeg wisten te brengen.

'Nou, dat lijkt me wat overdreven gesteld,' zei Fons. 'Zo erg zijn die lockdowns nou ook weer niet.'

'Er zijn anders wel promovendi die tegen mij klagen, dat ze bijvoorbeeld in hun nauw behuiste huis de werkkamer met hun partner moeten delen, en daarom bij toerbeurt in de badkamer zitten om videovergaderingen van hun werk te volgen, omdat dit de enige andere plek in hun huis is waar ze zonder storend omgevingsgeluid vergaderingen kunnen volgen.'

'Als dat het ergste is,' antwoorde Fons schouderophalend.

'Het ergste vertellen ze me waarschijnlijk niet.'

'Nou, ik denk dat het allemaal wel meevalt,' antwoordde Fons, 'promovendi klagen nou eenmaal altijd.' Het werd stil, maar het was overduidelijk dat Fons hem nog iets wilde vragen, want hij stond niet op en begon een beetje op de stoel te draaien. Fons zei: 'Volg je de berichten over de vaccinaties ook?'

'Van de poliotrial? Of bedoel je die van de farma?'

'Van de farma.'

'Hoe zou ik die berichten kunnen missen Fons.'

'Mmm, ja, inderdaad. Gisteren vroeg Nieuwsshow me naar de vaccins van de industrie.'

'Ben je weer op het nieuws geweest?'

'Nee,' zei Fons lachend, 'op het laatste moment vonden ze Poetin, die iets had gezegd over de toestand in Oekraïne, toch interessanter dan wat ik had te zeggen over de vaccins. Dat is de league, he?'

'Eredivisie voetbal begrijp ik,' antwoordde Maarten als *old boy*, die wijselijk het spel meespeelde met Fons.

'Precies.'

'Maar wat denk jij wat ons hier uit gaat redden?' vroeg Fons aan Maarten.

'Eerlijk of aardig?'

'Eerlijk.'

'Ik denk dat we moeten accepteren dat er zoiets als seizoensgebonden ziekte bestaan en ik verwacht niet dat een vaccin dat voor ons gaat oplossen.'

'Zelfs het polio vaccin niet?'

'Zelfs het polio vaccin niet,' antwoordde Maarten daarop. 'Maar weten doe ik het niet, en daarom voeren we de polio trial uit. Mijn *nulhypothese* is echter dat het polio vaccin geen MORONA gaat voorkomen.'

'En getrainde immuniteit dan,' vroeg Fons

'Lijkt me ver gezocht, maar ik kan het niet uitsluiten. En aangezien de bijwerkingen van het poliovaccin ongeveer nul zijn, vind ik het een mooie trial, ofschoon ik niet denk dat we iets gaan vinden. Maar dan hebben we ook iets geleerd.'

'Daar heb je gelijk in,' antwoordde Fons, die kennelijk ook Karl Popper's falsificatieprincipe in hoog vaandel had staan en het daarom ook niet met Maarten in deze oneens kon zijn.

'Maar de farma trials dan, hoe denk je daarover?'

'Eerlijk of aardig?'

'Hou eens op Maarten met je jezelf te herhalen,' zei Fons quasi geërgerd, 'eerlijk natuurlijk. Op een epidemioloog als jij moet ik kunnen rekenen!'

'Oke, ik vind die trials doodeng.'

'Hoezo?'

'Het is genterapie wat ze bij je inspuiten en het vaccin is nog nooit eerder op mensen getest, zelfs niet op dieren getest. Alles is gebaseerd op een model dat veronderstelt dat wij weten hoe het MORONA virus eruitziet.*'

*Dit model: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2020.25.3.2000045>

'Ja, maar dat weten we toch?' antwoordde Fons naïef naar Maarten.

'Nou, Fons, zo ver mij bekend is, weten we dat dus niet. Het enige wat we weten is dat de SHIT-MoV-2 PCR test iets van genetisch materiaal kan detecteren. Maar of dat genetisch materiaal lichaamsvreemd of lichaamseigen is, dat weten we niet.'

'Dat weten we wel,' antwoordde Fons nu met echte irritatie naar Maarten toe.

'Oh, ja, nou ja je vroeg me naar een eerlijk antwoord,' antwoordde Maarten daarop, 'en het enige eerlijke antwoord wat ik daarop kan geven, is dat ik de publicatie niet heb gevonden die onweerlegbaar aantoont dat wat de PCR test aantoont inderdaad lichaamsvreemd materiaal is, oorspronkelijk afkomstig van een virus dat in een vleermuis zat die een Chinees heeft opgegeten in de stad Wuhan!'

'Die publicatie is er echt wel.'

'Nou, ik heb hem niet gevonden en kan dus niet uitsluiten dat wat de PCR test aantoont misschien wel lichaamseigen weefsel is. Weet je wat daar eng aan is?'

'Vertel,' zei Fons op een manier die suggereerde dat hij opeens al zijn interesse in het eerlijke antwoord van Maarten had verloren.

'Nou, niet alleen zou dat kunnen verklaren, waarom mensen met MORONA zo vaak heupfracturen hebben, de lichaamsreactie van het hebben van fractuur veroorzaakt dat de PCR test positief uitslaat, maar ook dat het vaccin dat ze nu ontwikkelen tot onvrijwillige euthanasie kan leiden.'

'Dat zijn wel hele grote woorden Maarten, ik sta versteld van je gedachten.'

'Maar het is helemaal niet gek gedacht Fons. Ik zeg niet dat het zo is, maar het zou wel kunnen. Want aangezien dat vaccin ingrijpt op dat stukje genetisch materiaal waarvan gezegd wordt dat het lichaamsvreemd is, maar misschien wel lichaamseigen is, zou dat vaccin, net als onkruidverdelger bij mensen een auto-immuun reactie kunnen veroorzaken met ziekte en dood tot gevolg.'

Fons was een moment stil, herpakte zich, keek Maarten recht in de ogen aan en zei: 'Ik waardeer je enorm als wetenschapper en arts, en je verzet bergen met werk, maar pas een beetje op met het geloven in al die complot theorieën.'

'Ach, ja,' probeerde Maarten de brand te blussen gezien hij merkte dat hij overduidelijk te eerlijk naar Fons was geweest, 'wat weet ik er ook vanaf. De farma trials lopen en het resultaat zullen we binnenkort wel zien.'

'Zo is dat,' antwoordde Fons, waarna hij uit zijn stoel opstond en voorwendde dat hij een urgente andere afspraak had.

Thuis vertelde Maarten aan Niki dat Fons hem een complotdenker had genoemd. Waarop Niki lachend antwoordde: 'Boeien. Wees blij dat hij je niet een racist heeft genoemd of nog erger: een antisemiet!'

Dubbeldenk

HS17

Jacques Brel zong:

On n'oublie rien de rien (we vergeten niets)

On n'oublie rien du tout (we vergeten niets, helemaal niets)

On n'oublie rien de rien (we vergeten niets, helemaal niets)

On s'habitue c'est tout (we passen ons aan, dat is alles)

Maarten, behept met een goed geheugen, bewezen doordat hij bijvoorbeeld de *memory* tentamens van Geneeskunde feitjes in het verleden allemaal makkelijk gehaald had, vergat inderdaad niks. Maar met het aanpassen aan de samenleving ging het minder goed. Dat was al zo sinds lange tijd. *Small talk* bijvoorbeeld, zo belangrijk als je goede vriendschappen wilde behouden, ging hem maar met moeite af. Zijn oplossing daarvoor was geweest om a) vroeg op feestjes te komen (als er nog niet zoveel mensen waren) en b) vroeg en zonder spoorslag te vertrekken. Zijn vrienden uit de kroeg noemden hem Houdini, een goochelaar die zichzelf onzichtbaar kon maken. De tijd die hij over had door niet aan *small talk* te doen (zeeën van tijd) besteedde hij aan nuttigere dingen. Vroeger waren dat lange fietstochten door de kop van Groningen geweest, later was hij filosofie als avondcursus gaan studeren, en nog weer later was hij via zijn werk genoegzaam bezig en sloofde hij zichzelf twaalf uur per dag uit, in de veronderstelling dat het arts zijn heilzaam was en de wetenschap nuttig. Ook toen twijfelde hij wel aan het nut van wetenschap en het heilzaam zijn van arts, hij kwam vaak genoeg medische fouten tegen die patiënten *zeker* hadden gemaakt. Niet voor niets was een medische 'bijwerking' doodsoorzaak nummer drie in de westerse wereld. En ook twijfelde hij aan het nut van wetenschap als je zag met wat voor slakkengang die wetenschap stapjes zette. Hij kon alleen niet uitsluiten dat wat hij als arts deed heilzaam was voor de individuele patiënt en het werk dat hij als wetenschapper verzette nuttig was voor de samenleving. Op dat sprankje hoop teerde hij. Maar met MORONA was ook dat sprankje hoop verdwenen en nu zat hij vast aan Brel's opvatting dat hij zich maar moest aanpassen aan het *nieuwe normaal*. Het nieuwe normaal was: MORONA is het ergste wat de mensheid ooit is overkomen en de enige manier om hieruit te komen is door vaccinatie. Hij hoefde maar naar Fons te luisteren, het lichtend voorbeeld van de afdeling die zijn gedachten als wonderen publiekelijk maakte in de pers, deed alsof tovenarij wetenschap was, en hier mee weg kwam omdat iedereen nou eenmaal in de *small talk* van 'alleen vaccinatie haalt ons uit de MORONA pandemie' deed. Het verschil met vroeger was dat hij Pre-MORONA nog kon leven op de hoop dat de samenleving rationeel was en de artsenij heilzaam, en nu slecht sliep omdat ook die hoop was verdwenen. 'Laat alle hoop varen, gij die hier binnentreedt,' was het opschrift van de poort van de hel aldus Dante.

Hoe leefden anderen in die hel?

– Misschien leefden die wel niet in de hel. Het kwam hem bijvoorbeeld niet over dat Miranda voelde alsof ze in de hel leefde, daar leek ze hem te verdoofd voor. Nu al maanden aaneengesloten, zat ze daar op haar bank als een *Jabba the Hut* die via een videoverbinding ad hoc advies aan het geven was hoe Maarten wetenschap moest uitvoeren, en waarbij de kernvoorwaarde was... dat MORONA het ergste is wat de mensheid ooit is overkomen, en dat alleen vaccinatie ons uit de MORONA pandemie haalt. Vroeger dacht Maarten dat wetenschappers hypocriet waren als ze iets zeiden waarbij de basisveronderstelling onwetenschappelijk was, maar waarin toch geloofd werd *omdat* die basisveronderstelling geld en macht opleverde. Zo was de farma de duivel, met wie wetenschappers

(die de samenleving vooruit wilde helpen) maar al te graag in zee wilden gaan omdat het geld en macht opleverde... Dacht hij en dat vond hij hypocriet. Maar nu hij bijvoorbeeld Fons zag spreken over de heilzaamheid van het aankomende vaccin, gebracht door de farma, waar Fons en de afdeling geen geld voor konden verdienen en ook geen macht door konden verkrijgen, zoals een schaap ook geen macht verkrijgt door het schaap wat voor hem staat na te blaten, dacht hij dat mensen misschien wel echt twee dezelfde zaken die een zelfde uitkomst zouden moeten krijgen *tegelijkertijd* als waar en niet waar konden beschouwen. Dat was geen hypocrisie, maar *Doublethink*.

Ander voorbeeld: Het was afgelopen week voor het eerst zo koud geweest dat de straten in de ochtend licht bevroren waren met rijp. Lee, die met de fiets naar het HUMC reed, was daarop niet bedacht, gleed uit, viel op zijn schouder en aptte Maarten en Amber, met wie hij een afspraak had, dat de ambulance hem naar het HUMC bracht voor nader onderzoek. Maarten en Amber, die vervolgens met videoverbinding een overleg hadden met Miranda Tinnegieter, kregen van Miranda de vraag of zij misschien de geboortedatum van Lee kenden.

‘Waarom wil je dat weten,’ vroeg Maarten verbaasd.

‘Om door te geven naar een vriendje van me die orthopeed in het HUMC is, zodat hij even kan meekijken wat voor mogelijke schouderbreuk Lee heeft.’

‘Maar Miranda, dat zijn privacygevoelige gegevens, je kan niet zomaar in een EPD kijken,’ zei Maarten.

‘Nou, dat hangt er maar vanaf,’ zei Miranda, ‘in dit geval helpen we Lee daar alleen maar mee toch?’ En dat terwijl Maarten voor het kijken in een EPD van MORONA gevallen met mogelijke botbreuken, van diezelfde Miranda Tinnegieter geen toestemming zou krijgen omdat daar de BEAT-MORONA commissie een beslissing over moest nemen en niet hij. Conclusie: je mocht als omstander van Miranda tegelijkertijd *wel* en *niet* in een EPD kijken. Klassiek *Doublethink*.

Maarten zei naar eerlijkheid: ‘ik weet zijn geboortedatum niet.’

Toch aptte Miranda hem 10 minuten later met de laatste stand van zaken omdat ze de geboortedatum van Lee uit zijn CV gevist had en daarna doorgegeven had aan haar ‘orthopedenvriendje’. Het was een gecompliceerde breuk en Lee zou geopereerd moeten worden. Dertig minuten later kwam hetzelfde bericht van Lee...

HS18

Chomsky,* die Maarten niet meer zo hoog had zitten als vroeger, had Maarten’s inziens goed uitgelegd dat velen in staat zijn tot *doublethink*, zoals iedereen met een ouder broertje (of zusje) weet... Want het oudere broertje vindt het volstrekt logisch dat het jongere broertje (of zusje) niet met zijn speelgoed mag spelen (want zijn eigendom), terwijl het oudere broertje het tegelijkertijd volstrekt logisch vindt dat hij met het speelgoed van het jongere broertje mag spelen (wat niet zijn eigendom is...). Helaas was Maarten Chomsky’s verklaring tot hoe iemand tot *doublethink* komt vergeten, maar met de voorbeelden die Maarten had leek het er allerzins op dat het te maken had met rang en stand. De hogere rang permitteerde zich meer toe, dan dat zij een lagere rang zou permitteren, en vindt een dergelijk kastesysteem *volstrekt normaal*, terwijl logisch gezien de tegenstelling van uitkomsten die zelfde situaties betreffen *volkomen absurd is!*

* Zie Brief aan Noam Chomsky

Een slimme meid is op haar toekomst voorbereid

HS19

Hoe had hij ooit in deze baan verzeild kunnen raken? – Maarten wist het: het berustte op een vergissing die hij in zijn vroege jeugd gemaakt had. Hij had twee oudere zussen, Maarten was het nakomertje. Zijn oudste zus presteerde slecht op de lagere school en kwam daardoor in de problemen met de schoolleiding die in zijn vaandel had staan dat ‘kan niet ligt op het kerkhof en wil niet ligt er naast’. Zijn ouders dachten er in die tijd niet heel anders over. Zijn oudste zus was een

gevalletje van iemand die 'niet wilde'. Zijn andere zus had dit probleem opgelost door op jonge leeftijd perfectionist te willen zijn en daardoor voor alles het beste scoorde in de klas. Dat maakte haar erg populair op de lagere school. Maar op de middelbare school was het perfectionisme niet langer vol te houden en eindigde het in rebellie, met allerlei gedoe met de schoolleiding en ruzies thuis. Maarten had daarvan geleerd dat hij precies moest doen wat van hem gevraagd werd en niets meer. Daarmee viel hij enerzijds niet bijzonder op door uitzonderlijke prestaties, maar anderzijds viel hij ook niet op door bijzonder slechte prestaties. Zo was hij vrij onopvallend door de lagere- en middelbare school gerold zonder dat de schoolleiding en zijn ouders klaagden, waardoor hij in relatieve vrijheid kon leven. Zo lang zijn schoolcijfers maar niet onvoldoende waren, klaagde er niemand. – Achteraf gezien had hij toch teveel rekening gehouden met externe oorzaken. Dat hij Geneeskunde was gaan studeren kwam niet zozeer uit hemzelf, als hij het zelf in die tijd had mogen zeggen, dan was hij het liefst acteur-, of een ander soort van 'speler' geworden, maar hij mocht het niet zeggen. Zijn omgeving immers bepaalde de minimale set van dat waar Maarten aan moest voldoen, en van daaruit ging Maarten rekenen. En na het behalen van zijn VWO diploma was dat, onder invloed van zijn ouders: Geneeskunde. Het leek geen slechte keuze: twee jaar langer extra studeren (de studie duurde zes- in plaats van vier jaar), een vooruitzicht op een goed betaalde baan, aanzien, en het idee dat je met je kennis iemand kon helpen. Die vooruitzichten waren voor Maarten allemaal uitgekomen, maar het probleem was: geld interesseerde hem niet, aanzien kon hem gestolen worden, het enige 'leuke' aan het vak was dat je iemand kon helpen.

Maar dat helpen was ook al voor MORONA op een deceptie uitgelopen. Als arts had hij te vaak met de grillen van zijn leidinggevendenden moeten werken die bij eenzelfde patiënt met eenzelfde ziekte op moment 1 'doe A' zeiden, en op moment 2, 'doe alles behalve A' zeiden. En ondertussen herstelde de patiënt ook wel zonder al die handelingen, of was de patiënt (en dat gebeurde toch ook best vaak) te ziek om nog geholpen te kunnen worden. En dat alles in een tijd van 10 minuten per patiëntencontact (a 20-30 patiëntencontacten per dag). Dit inzicht had Maarten kunnen oplossen door de arts en de patiënt te vertellen, maar wederom dacht hij te veel aan externe omstandigheden en dat wat van hem verwacht werd. Zodoende was hij in het medisch onderzoek terecht gekomen. Hij dacht: 'Als ik nou de beslissing van wat er bij die patiënt moet gebeuren wetenschappelijk kan vaststellen, dan is er toch iets gewonnen.' Maar zo werkte het alleen op papier en zelfs daar niet. Er was een nieuw antidiabetes middel op de markt gekomen, waarvan Maarten met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid wist dat het middel *niet* zou brengen wat de farma had geclaimd in haar trials die wetenschappelijk gezien erg mager waren, maar omarmd werden door vele duurbetaalde 'experts' om hem heen. Hij had besloten om zijn gelijk aan te tonen via een subsidie van de overheid en Fons liet het allemaal toe. Jarenlang kreeg hij nul op het rekest, maar met een afdeling met geld in overvloed, vanwege het patent dat Fons had op de genetische test die belangrijk was bij het bepalen van bloeddruk medicijnen, maakte het niet uit wat Maarten deed. De aanhouder wint en op een dag wist Maarten het tot de laatste ronde van een subsidieaanvraag te brengen, waarbij hij voor de commissie mocht uitleggen hoe hij ging aantonen dat het nieuwe antidiabetes middel het slechter deed dan het oude vertrouwde antidiabetesmiddel. Één van de experts had banden met de farmaceutische industrie en zaagde hem door over zijn hypothese, waarbij hij 'feitelijkheden' bracht die Maarten niet kende uit de literatuur. Dat kwam op de rest van de commissie natuurlijk over dat Maarten niet goed had nagedacht over zijn onderzoek en zodoende was hij 750 000 euro aan subsidie misgelopen. Achteraf bedacht Maarten dat de subsidiegever de presentatie voor de commissie had opgenomen, en gezien Maarten sterk van mening was dat de expert in de commissie wat had zitten zwetsen, stelde hij aan Fons voor om de opname op te vragen en zo de expert te drogen, iets waar Fons normaal gesproken groot voorstander van was. Maar nu niet... Fons zei: 'Maarten, je hebt een groot en kritisch denkvermogen, verzet bergen werk voor de afdeling en komt er zonder die subsidie ook wel. Waar ik voor ben, is om je niet op paden te brengen die tegen je carrièreperspectieven ingaan. Het opvragen van die opname gaat tegen dat perspectief in. Ik laat dat niet toe.' Dat was nu bijna 8 jaar geleden gebeurd en ook toen had Maarten de kans gehad om te zeggen: 'Als het zo moet, dan zeg ik die hele wetenschap vaarwel.' Maar in plaats daarvan was hij met Fons meegegaan en had het erbij laten zitten. Wederom had hij externe

factoren belangrijker gevonden boven intrinsieke factoren die hem in alles deden aanvoelen dat hij de arts en de wetenschap vaarwel moest zeggen. Maar hij durfde niet, net zoals hij vroeger niet durfde te kiezen voor de dingen die hij echt belangrijk vond, onafhankelijk van hoe zijn omgeving daarover dacht... En dat was de reden waarom hij nu met MORONA, mondmasker op, mondmasker af, afstand bewarend, deelnemers in de poliotrial praatte. Het was zijn eigen schuld sprak Maarten zichzelf bestraffend toe. 'Ik ben uiteindelijk niet heel anders dan Fons is: altijd denkend aan hoe ik mijn eigen kansen kan maximaliseren en te bang om voor mezelf te kiezen.'

Stepford wives

HS20

'Hoe een eerzaam en eerlijk leven te leiden en niet te sterven aan de hongerdood, *that is the question*,' dacht Maarten.

Het leek erop dat in zijn directe werkomgeving er maar weinig anderen waren die zich met datzelfde vraagstuk bezighielden. Fons had een mail naar de Grote Staf verstuurd en gevraagd of iedereen al zijn promovendi aan hem kon doorgeven, waarna het HUMC geld kon aanvragen bij het ministerie vanwege door MORONA opgelopen vertraging tijdens promotietrajecten. Maarten mailde naar Fons terug en schreef: 'Fons, mijn promovendi hebben geen vertraging in hun onderzoek opgelopen vanwege MORONA, dus voor de promovendi die ik begeleid is de staatssteun niet nodig.' Waarop Fons binnen 30 seconden geagiteerd reageerde: 'Dat was mijn vraag niet. Ik wil graag van je weten welke promovendi je begeleidt.' Maarten keek twee keer naar de mail en dacht: 'Zak er maar in Fons, ik schrijf helemaal niks terug,' en hij liet de mail verder onbeantwoord. Andere stafleden waren in een *reply all* wat minder geïnteresseerd of de frauduleuze praktijk die Fons voorstelde, wel door de beugel kon en gaven al hun promovendi door. Waarom ze met *reply all* reageerden was waarschijnlijk om, mocht hier ooit een WOB verzoek over komen, het maar duidelijk te hebben dat de hele Grote Staf corrupt was, en niet alleen het stafflid dat staatssteun aanvraag voor promovendi die geen enkele vertraging hadden opgelopen in hun promotietraject wegens MORONA.

Ondertussen lag Lee op de afdeling orthopedie van het HUMC te herstellen van zijn operatie aan zijn schouder. Vanwege MORONA mocht er niet meer dan één bezoeker per dag Lee bezoeken. Maarten stelde per mail een rouleer schema voor waarbij hij, Miranda, Amber en Fons om de dag een uurtje konden vrijmaken om Lee te bezoeken. Op deze mail kreeg Maarten geen reactie van Fons, die waarschijnlijk gepikeerd was dat Maarten hem niet had teruggemaid over welke promovendi hij begeleidde en voor wie hij staatssteun aanvraag. Zo kleinzielig was Fons Waaijer wel. Amber appte naar Maarten en Miranda dat ze Lee niet kon bezoeken, want er was 'MORONA' bij haar vastgesteld. Miranda had haar een tranen trekkend antwoord gestuurd en haar 'ALLE STERKTE' toegewenst voor de snotneus waar Amber nu aan leed. Het deed Maarten meer dan hij voor zichzelf wilde erkennen: in de eerste maanden van MORONA hadden hij, Lee en Amber toch overduidelijk laten zien dat MORONA niets meer was dan een seizoensgebonden ziekte die altijd al bestaan had, dus waarom had Amber zich laten testen op MORONA? -Mysterie...

Maar ook Miranda kon Lee niet bezoeken, liet ze Maarten weten. Ze vond het 'heel lullig voor Lee,' maar afstand bewaren bleef belangrijk tijdens MORONA en daarom wilde Miranda zo weinig mogelijk in het ziekenhuis komen, al was het slechts op bezoek. Maarten dacht malicieus: 'Voor drie miljoen euro subsidie laat je jezelf anders wel in het HUMC fotograferen, maar als in datzelfde HUMC iemand van je personeel als patiënt wordt verpleegd, mag die barsten.' Het was duidelijk waar Miranda haar prioriteiten neerlegde. Maarten belde met Miranda en zei: 'Iemand moet toch Lee zien, vind je niet?' Waarop Miranda antwoordde: 'Zeker, maar gezien jij zijn primaire begeleider bent, lijkt het me het beste dat jij dat taakje op je neemt. Daarbij kom je vanwege de poliotrial al sowieso in aanraking met mensen.' Maarten, die slim dacht te zijn om in de monomanie van Miranda mee te gaan, antwoordde: 'Ja, maar juist omdat ik zoveel mensen voor de poliotrial zie, is het misschien beter als ik me niet onder kwetsbare patiënten ga bevinden in het HUMC. Ik zou per ongeluk wel eens MORONA bij me kunnen dragen. Is het dan niet veel verstandiger dat jij Lee ziet?' Maar Miranda wist niet van wijken en herhaalde gewoon wat ze eerst zei: dat Maarten Lee's

primaire begeleider was en gezien Maarten toch al patiënten zag... Ook dat was iets wat Maarten was opgevallen ten tijde van MORONA, dat er niet met mensen als Miranda gediscussieerd kon worden gezien ze hun primaire standpunten nooit maar dan ook nooit verlieten, in de angst dat als ze dat wel deden hun hele wereldbeeld in elkaar zou donderen. Maarten haalde zijn schouders op en zei: 'Oké, dan doe ik het. Geen probleem.'

En het was ook geen probleem voor Maarten om dagelijks een uurtje vrij te maken om naast het bed van Lee te zitten. Normaal gesproken dan... Want als bezoeker van het HUMC had hij niet de vrijheid om zijn mondmasker af te zetten en werd hij door de verpleging gecontroleerd of hij, alvorens hij met Lee in gesprek ging, zijn mondmasker tot boven zijn neus wel ophield. Maarten werd er Spaans benauwd van, maar zag geen andere mogelijkheid dan om zich tijdens ziekenhuisbezoek zich aan deze maatregel te houden. Lee mocht daarentegen zonder mondmasker op in bed blijven liggen, iets waar de logica voor Maarten alweer volledig aan ontbrak. Maar regels waren regels in het HUMC en *befehl ist befehl* volgens de alwetende infectiepreventie van het HUMC en aan die bevelen had Maarten zich maar te houden. In de oude Amsterdamse *Escape* kwam je ook niet met sportschoenen binnen, deurbeleid waar hij indertijd ook al niets van begreep.

Maar ook Lee was wonderlijk gezien hij niet de absurditeit van de situatie leek in te zien. Of durfde in te zien. Maarten dacht aanvankelijk dat het een kwestie van lef was, waarom Lee niet tegen Maarten had durven zeggen dat het toch wel een beetje gek was dat in het HUMC bezoekers mondmaskers moesten opzetten, evenals verpleegkundigen en artsen, maar de meest kwetsbare groep van allen, namelijk de patiënten, niet! Maar het was niet angst, het was puur aangeleerd gedrag, want toen Maarten Lee eindelijk met zijn auto naar huis kon brengen, had Lee, veiligheidshalve een mondmasker op gezet. – Maarten zei in de auto: 'Dat masker mag hier af.' Waarop Lee zei: 'I don't mind, I am used to it.'

'But Lee, you know that this mouth mask wearing is total bullshit. It cannot hold back virus particles that are at least 100 times as small as the pores through which you breathe through your mouth mask. It doesn't make sense!'

'Maybe, but I am used to it, and do not mind,' antwoordde Lee daar als levende automaat op.

– Wat was dat toch dat mensen stopten met denken zodra het onderwerp over MORONA ging?

Eureka

HS21:

Er was iets opmerkelijks gebeurd in de media, een gebeurtenis met zo'n verrijkende* boodschap, dat zelfs Maarten, die standaard de media op 'mute' had staan, de boodschap niet had kunnen missen. Het was een kort persbericht van een directeur van één van de bedrijven die met behulp van Round Up (ze noemden het mRNA therapie) een vaccin had gevonden voor de nieuwe ziekte die in Maarten's ogen niet bestond: MORONA. Het vaccin was volgens de directeur van dat bedrijf 'meer dan 90% effectief'. Binnenkort zou de wetenschappelijke publicatie volgen die deze uitspraak kon staven, maar de directeur had alvast de hoofduitkomst willen delen om zodoende landen aan te zetten tot het kopen van de vaccins. Voor de vaccins diende 18 euro per vaccin betaald te worden, en er moesten twee vaccins over 2 maanden tijd gezet worden bij iemand die beschermd wilde worden tegen MORONA.

*De MORONA zwendel in een notendop. Verrijkende=[Verrijkende](#)

Deze boodschap leidde tot een algemeen gejuich bij zijn whats app vrienden, sommige familieleden en niet in de laatste plaats, zijn kritische en wetenschappelijk onderlegde *amice collegae*. Diezelfde *amice collegae* deden er alles aan om het korte bericht van de directeur van het farmaceutisch bedrijf zo mooi mogelijk voor een voetlicht te brengen via intranet, twitter, facebook en andere 'social media' in de kennelijke hoop dat hun uitspraken werden overgenomen door de grote ochtendkranten en andere media. Fons had het daar erg druk mee, en was kennelijk zo vereerd dat hij samen met de minister van volksgezondheid was gevraagd om in een groot nieuwsprogramma op

de radio uit te leggen hoe deze bevinding epidemiologisch geïnterpreteerd moest worden, dat Fons het secretariaat had doen uitsturen dat alle werknemers van de afdeling om 8.15 uur de radio moesten aanzetten om te kunnen luisteren naar de *passie* van Fons. Maarten had dit keer overgeslagen en de tijd gebruikt voor een wandeling in het park. Om bij terugkomst zijn mail overstroomt te vinden met berichten van zijn collega's in een *reply all*, dat Fons zo *fantastisch* de boodschap had verwoord. Maarten, nieuwsgierig geworden naar wat hij had gemist besloot de uitzending terug te luisteren. Hij kon zijn oren niet geloven. Fons zei onder andere dat: '90 procent effectiviteit is veel hoger dan verwacht,' en dat hij dit onderzoek ook als succesvol had beschouwd 'als men zeker zou weten dat het 30 procent was'. Maarten dacht: 'Het persbericht legt niet eens uit wat "effectiviteit" betekent, en daar wordt Fons lyrisch van. De minister was iets voorzichtiger in zijn uitspraken waarin hij zei dat hij eerst de data wilde zien alvorens hij tot conclusies kon komen, maar daar wilde Fons niet op wachten. Fons zei in zijn kenmerkende manische stijl dat: 'Dit is geen verkooppraatje, Valsspelen met getallen, dat kan écht niet in dit speelveld', kennelijk vergetende hoe de farmaceutische industrie altijd vals speelt met getallen of het nu gaat over pijnstillers, ontstekingsremmers, antipsychotica, antidiabetica, antistollingsmiddelen, anticonceptiva, en noem maar op. Maarten maakte een snel rekensommetje 18 euro per vaccin waarvoor de gehele wereldbevolking gevaccineerd moet worden is $2 \cdot 18 \cdot 8$ miljard mensen = 250 miljard euro voor de farmaceutische industrie. Als je dat in briefjes van 10 euro aan elkaar vastlegde kon je er een lang lint van maken waarmee je de omtrek van de aarde kon bepalen (en dan hield je nog lint over). Zo veel geld was dat. *En daar zouden ze niet over liegen, omdat Fons zegt dat dit echt niet kan?*

Het probleem was dat mensen als Fons nog werden geloofd door mensen. De wetenschap vergist zich nooit en Fons was de wetenschap. Dus als Fons zei dat 90% effectiviteit echt heel hoog is, dan had dat zijn invloed op de luisteraar als zijnde: 'dan zal het wel goed zijn.' Maar de wetenschap was geen wasmiddel die zich kon permitteren om via de reclame te zeggen dat het wasmiddel 'door en door schoon' waste. Maarten dacht: 'Hoe weet je wat 'effectiviteit' is als trials niet langer dan een paar maanden hebben geduurd?' – Ook hier had Fons een antwoord op. Hij zei in volle overtuiging tegen de journalist van de radio die hem dezelfde vraag stelde dat: 'We hebben de wedstrijd nog niet gewonnen, maar we staan wel bij de rust met 5-0 voor. Het belangrijkste stukje kennis wat we missen is hoelang het effect van het vaccin aanhoudt. Ze zijn pas een paar maanden geleden begonnen met vaccineren, dus dan kun je niet weten of het na een paar maanden nog werkt.' Maarten spoelde het stukje terug en luisterde nog eens. Fons zei het echt:

'We hebben de wedstrijd nog niet gewonnen, maar we staan wel bij de rust met 5-0 voor. Het belangrijkste stukje kennis wat we missen is hoelang het effect van het vaccin aanhoudt. Ze zijn pas een paar maanden geleden begonnen met vaccineren, dus dan kun je niet weten of het na een paar maanden nog werkt.'

Maarten dacht: Fons heeft het over gentherapie met een zelfde werkingsmechanisme als dat gebruikt wordt voor onkruidverdelger Round Up. Als onkruid eenmaal Round Up had opgenomen werd het DNA van het onkruid voorgoed veranderd en ging het onkruid dood. Fons keek alleen maar naar de 'effectiviteit' van het vaccin, wat dat dan ook maar mocht betekenen. Maar hoe zat dat met de bijwerkingen? Hoe weten 'ze' dat het mRNA vaccin bijvoorbeeld niet tot auto-immuniteit kon leiden die de dood kon bespoedigen over een tijdstip van 2-5 jaar? – Het antwoord was: dat wist niemand! Maar Fons deed gewoon alsof dat probleem niet bestond door dat probleem niet te benoemen!*

*zie ook Uitstapje 6

Titelverklaring

HS22

Die avond luisterde Maarten wederom naar het radioprogramma waarin Fons die ochtend georakeld had. Had hij echt gezegd wat Maarten dacht wat hij gezegd had? – Fons zei het echt. Fons zei:

'We hebben de wedstrijd nog niet gewonnen, maar we staan wel bij de rust met 3-0 voor. Het belangrijkste stukje kennis wat we missen is hoelang het effect van het vaccin aanhoudt. Ze zijn pas een paar maanden geleden begonnen met vaccineren, dus dan kun je niet weten of het na een paar maanden nog werkt.'

Het enige wat Maarten uit die zinnen kon destilleren was dat Fons goed in staat was om een zin grammaticaal juist uit te spreken. Maar wat de betekenis was van die zin... In de neurologie had je het ziektebeeld 'Wernicke Korsakoff', waarbij mensen allerlei zinnen grammaticaal gezien juist uitspraken, maar waar je als arts geen touw aan kon vastknopen. Dat heette confabuleren en het kwam Maarten over dat Fons aan het confabuleren was in dat radioprogramma. Hoe vaker hij naar het fragment luisterde hoe minder hij ervan begreep. Wernicke-Korsakoff was een zeldzaam ziektebeeld waarbij het omstanders direct duidelijk werd dat de persoon met de ziekte confabuleerde. Maar hoe moest Maarten de ziekte van Fons noemen die ook confabuleerde, maar waarbij omstanders niet zagen dat hij confabuleerde en zelfs conclusies uit de zinnen van Fons trokken dat *als Fons het zei dan moest het wel waar zijn*. Maarten noemde dat: MORONA.

Onbegonnen werk

HS23

Op het werk had het persbericht van de directeur van het farmaceutisch bedrijf dat er een vaccin was dat 'meer dan 90% effectief was' tegen... dat wist Maarten niet... zijn weerslag. De telefoon stond roodgloeiend, want potentiële deelnemers van de polio-trial wilden weten of ze nog wel aan de polio-trial konden meedoen. De, in Maarten's ogen, terechte vraag of het mRNA vaccin wel veilig was in combinatie met een recente polio vaccinatie was de voornaamste zorg die hij telkens moest wegnemen. Fons had hiervoor, samen met Jan de Klerk, een intern communiqué geschreven waarin het antwoord stond wat Maarten en andere medewerkers tegen deelnemers aan de polio-trial moest geven. Het antwoord was: 'De wetenschap is van mening dat er geen geldige redenen zijn te bedenken waarom het poliovaccin niet zou kunnen worden gegeven ten tijde van een MORONA vaccinatie.' Met dat kluitje mocht Maarten potentiële deelnemers in het riet sturen. Maarten kreeg de woorden niet uit zijn mond, maar zag een uitweg, eentje die op het randje lag van wat *mocht* gezegd worden. Hij zei tegen potentiële deelnemers dat ofschoon de wetenschap geen geldige redenen kende waarom het poliovaccin niet tegelijkertijd gegeven kon worden met het MORONA vaccin, het wellicht niet onverstandig was voor deelnemers om de MORONA vaccinatie uit te stellen. 'De tijd,' zo zei Maarten, 'zou ons meer leren over de veiligheid van het MORONA vaccin en de polio vaccinatie zou wellicht ook tegen MORONA kunnen beschermen.' Waarop deelnemers zonder uitzondering reageerden dat als de wetenschap geen redenen kon bedenken waarom een poliovaccinatie niet in combinatie gegeven mocht worden met een MORONA vaccinatie, ze dan graag beiden wilden ontvangen, *want je wist het maar nooit*.

Het was onbegonnen werk om enige rationaliteit in de MORONA discussie te gooien, concludeerde Maarten, waarna hij zijn werk in het medische bedrijf begon te haten. Het was om te kotsen.

Fons Waaijer geduid

HS24

Een van de voordelen van mogen verschijnen op je werk, privilege dat Maarten nog steeds had als frontliniemedewerker, was dat hij ook andere frontliniemedewerkers in persoon kon zien. Tachtig procent van de communicatie was toch non-verbaal, waardoor al die videovergaderingen, die alleen al qua inhoud leidde tot een nauwelijks meetbaar encefalogram bij Maarten, zonder lijfelijke

aanwezigheid helemaal leidde tot hersendood. Maar in het ziekenhuis was dat anders. Hij zag mensen, waaronder Fons, en als hij Fons zag, dan zag hij door al de bravoure die Fons in woorden over MORONA verspreidde aan zijn *amice collegae* en andere frontliniemedewerkers, iets van angst terug.

Waar was Fons bang voor?

-Het was Maarten eerder opgevallen dat de bravoure van Fons altijd terug te leiden was naar iets dat wat Fons *exposure in de media genereren* noemde. De enige manier waarop Fons *exposure* in de media deed genereren was door precies datgene te zeggen wat de media van Fons wilde horen. Fons voelde zich een hele baas, puur om de reden omdat hij kon zeggen wat hij wilde, zolang de media het fijn vonden om te horen wat hij zei!

Fons was iemand die met bravoure kon spreken omdat hij een sterke opdrachtgever achter hem had staan. Fons was als een hond die zich gesterkt voelde door de ketting die het baasje om zijn nek had gelegd. Het voelen van die ketting gaf Fons het vertrouwen dat het baasje in de buurt was.

Wat als Fons iets zei dat de media niet fijn vonden om te horen?

-Een echte Academische vraag, dacht Maarten bij zichzelf, want de kans dat dit ooit zou gebeuren, was ongeveer net zo groot als dat de zon, in tegenstelling tot alle andere dagen uit de Aardse geschiedenis morgen *niet* op zou komen. Toch was dit de grootste angst van Fons, kwam het Maarten voor. Fons was bang om op een dag niet meer gehoord te worden in de media en de media was zijn alles. Fons haalde er zijn ideeën uit, zijn subsidies, zijn *one-liners*, zijn status, hij haalde er alles uit behalve zichzelf, want zichzelf was hij allang verloren. Er was geen Fons, er was alleen maar een 'Fons' bij benadering, net zoals statistici de 'waarheid' als grote X schreven die hun model benaderde door het op te schrijven als een kleine x. Fons was een kleine x die zijn omgeving nodig had om zichzelf te determineren, niets kwam uit die man zelf. Descartes had *Cogito ergo Sum* gezegd: 'Ik Denk dus ik Besta.' Bij Fons was dat verbasterd tot *Ik genereer media aandacht dus ik besta*. En met Fons *de hele academie*. Want waarom stond er niemand in de academie op tegen de ongein van MORONA, het spookbeeld waarvoor nu de één na de ander in de media zei dat het alleen verjaagd kon worden door onkruidverdelger in je te spuiten?*

*Zie ook uitstapje 57

Eens had Maarten de echte angst van Fons, die hij met bravoure probeerde te verbergen, gezien toen hij op een afdelingsoverleg in grote lijnen een 30 pagina's dik onderzoeksvorstel presenteerde waarbij hij 15 miljoen euro subsidie vroeg voor een onderzoek dat zou aantonen dat mensen die de verwarming op een hoge stand hadden staan, zeker werden dan mensen die de verwarming een tandje lager hadden gezet. Het achterliggende idee was dat door de mens gemaakte klimaatverandering kwam door het verstoken van teveel energie, zoals Fons in de krant teruglas, en wat een totaal gepolitiseerde discussie was geworden als in '97% of scientists agree that hat humans are the cause of global warming'. Als mensen nou eens de verwarming wat minder hard zouden aanzetten, dan zou dat ziekte voorkomen én de planeet redden! – Het leek wel een sprookje, maar zo haalde Fons zijn informatie uit de krant.

Wat zei zo'n 97% consensus getal in een wetenschappelijke discussies, eigenlijk?

– Dat 97% van de wetenschappers het misschien wel bij het verkeerde eind hadden. Maar Fons zag in die overeenstemming van wetenschappers iets anders, namelijk een bevestiging dat de consensus een bepaalde kant op wilde, en waar Fons graag aan wilde bijdragen. Het was de ketting van het baasje die hij zo graag voelde. Zodoende.

De proefopstelling van Fons was simpel: hij wilde van iedereen de temperatuurstand van de verwarming weten en vervolgens zou hij aan de hand van die gegevens een model ontwikkelen waarbij je kon zien dat hoe hoger de verwarming stond, hoe zeker men werd. Een hele kosten-baten

analyse was daarbij geschreven, en ook hoeveel CO2 beperking dit onderzoek zou kunnen opleveren. Prachtige plaatjes had Fons gegenereerd met allerlei *Markov* modellen, vergezichten, plaatjes van een schone aarde en 'vitale' ouderen. Het leek wel een sprookjesboek, precies zoals subsidiegevers graag subsidievoorstellen wilden ontvangen. Fons had het onderzoeksvoorstel niet alleen geschreven, maar steun gevonden bij een groot statisticus en arts, professor Strekel van de afdeling Medische Statistiek, die subsidie na subsidie binnenhaalde, en die zijn praatjes steevast begon met het citaat dat hij vroeger mensen beter maakte, en nu sommetjes beter maakte.

Teiltje!!!

Het was niet de bedoeling van Fons dat kritische vragen uit de zaal kwamen. Maar niet iedereen bleek op de hoogte te zijn van dit *mos*. Uit de zaal stelde Anneke Mostert een simpele vraag; Maarten was haar tot op de dag van vandaag dankbaar voor het stellen van deze simpele vraag. Zij zei: 'Maar Fons, oudere en ziekere mensen hebben standaard de verwarming een standje hoger staan dan jongere gezonde mensen, wat je vrees ik niet kunt oplossen met welk model dan ook. Je onderzoeksvoorstel laat, als je het uitvoert, hoe dan ook zien dat mensen die de verwarming op een hoge stand hebben staan zieker zijn dan mensen die dat niet doen. Waarom zou je dit willen onderzoeken?' – Het was een oprechte vraag van Anneke, maar niet één waarvan Fons had gewenst dat de vraag werd gesteld. Erger nog: hij had de vraag totaal niet zien aankomen waarna hij inééns voor een volle zaal in zijn hemd werd gezet voor de zwetser die hij was! De angst die Maarten *toen* in Fons' ogen zag was treffend. Fons kon zich alleen herstellen door te verwijzen naar de afdeling statistiek die ook met deze mogelijke *confounder* rekening hield. Gezwets!, wist Maarten en Anneke wist het ook. Maar beiden hielden zich verder stil en spraken alleen daarna met elkaar over de zinloosheid van dit subsidievoorstel, waar zelfs professor Strekel geen subsidie voor had kunnen krijgen, bleek drie maanden later toen de subsidies werden vergeven.

Dit was de angst van Fons, het door de mand vallen, van het feit dat hij alleen een groot onderzoeker kon zijn, omdat dat wat hij zei hetgeen was wat de media graag hoorde wat hij zei en dat hij zodoende een krachtige opdrachtgever achter hem had staan. En dat Fons alleen groot kon blijven zolang de conventionele nonsens precies bleef liggen op het pad wat Fons als hond aan de ketting aan het bewandelen was.

De Academie geduid

HS25

Maar met MORONA hoefde Fons niet bang te zijn dat hij ooit door de mand zou vallen zoals hij door de mand was gevallen met de 'verwarming' studie. De stand van de verwarming was zichtbaar en meetbaar, waardoor kritische vragen *konden* worden gesteld, al was het maar per ongeluk, zoals Anneke had laten zien. MORONA was onzichtbaar en onmeetbaar. Het was de Vliegende Hollander die je de schuld van alles kon geven en waarbij de bewijsvoering gelegd werd op degene die die Vliegende Hollander of MORONA in twijfel trok. Bewijs maar dat MORONA niet bestaat! Een prachtig voorbeeld van hoe de omkering van de bewijslast werkt, zou een logicus kunnen toelichten.* Maar ook logici hielden hun kaken stijf op elkaar in tijden van MORONA. Zwijgen was het credo. Als de academie de maffia was, dan waren de universitair docenten de maffialeden die zich aan de *omerta* hielden.

*De omkering van de bewijslast, in het Engels: Burden of Proof, toegelicht door Carl Sagan in een beroemd essay dat u hier kunt vinden: <http://people.whitman.edu/~herbrawt/classes/110/Sagan.pdf>

De massa geduid

HS26

Het was een wonder dat Maarten nu al bijna twintig jaar stand hield in de academie. Een Belgische professor kwam in zwang in het alternatieve media circuit en zei dat 'we' allemaal door MORONA gehypnotiseerd waren. Als we de hypnose maar van ons konden afwerpen, zouden we weer met zijn allen rationeel worden. Het kwam Maarten over als een Belgenmop als van:

Waarom neemt een Belg een mes mee in de auto?

-Om de bocht af te snijden.

Al dat gerationaliseer over de massa en 'we'. Het was nog altijd het individu dat dacht (of niet dacht) en alle ideeën over massa (of Belgen) waren eigenlijk niet anders dan de bevolking verdelen in concentratiekampen. Wat had je er aan?

Het was sowieso een oude mop van die Belgische professor. Charles Mackey had 200 jaar eerder een boek geschreven met een prachtige titel: 'Extraordinary popular delusions and the madness of crowds'. In dat boek kan je lezen dat over een tijdsperiode van 1500 jaar (van kruistochten tot aan heksenverbrandingen en van de South Sea Bubble tot aan de tulpenmanie) de 'massa' niet gehypnotiseerd was of wat dan ook. De massa was wel volgzaam, maar dat was alleen ten gevolge van regels en geïnstitutionaliseerde angst.

Zo was er eens een oude Beierse koning die de wens had dat mannen geen snorren en baarden meer droegen in zijn koninkrijk. Eerst probeerde de koning de bevolking te dwingen tot het afscheren van de snor en baard middels verhaaltjes dat mannen met snorren en baarden te veel op saters leken en zodoende door de duivel werden gehaald. Dat sprookje deed weinig mannen besluiten om de baard en de snor dan maar af te scheren. Waarna de koning per regel besloot dat iedere man die in zijn koninkrijk vanaf het begin van de volgende maand nog rond zou lopen met een snor en een baard bekeurd zou worden met een hoge geldboete.

-Die koning had geen boete hoeven uit te schrijven en had zijn probleem als zodanig opgelost. En anno nu had je mondkmaskers... *Oude wijn in nieuwe zakken.*

Dat mensen volgzaam waren, was iets anders dan hypnose. Zo zag Maarten ook de regels in het koninkrijk der Nederlanden terug waar je, met hulp van infectiepreventie en vanwege de almaar stijgende getallen van MORONA, nu verplicht werd om ook in supermarkten met mondkmasker op te lopen. Wat Maarten en Niki deed besluiten om vanaf nu alle boodschappen in supermarkten te halen waar dit beleid *niet* actief werd gepropageerd door bijvoorbeeld te dreigen met boetes voor degenen die zonder mondkmasker naar binnenliepen.

Maar het net begon zich te sluiten. Waar Maarten tot nog toe met de MORONA perikelen had mee bewogen, in de gedachte dat alle maatregelen als mondkmasker dragen, afstand bewaren, niet naar je werk komen, etc in de wind konden worden geslagen door iemand die niet wilde meedoen aan die krankzinnigheid, werd de vaccinatie als zodanig gepropageerd dat er geen ontkomen aan was om de prik dan maar te nemen. Fons gaf lezingen aan het HUMC personeel waarom vaccinatie zo'n prachtig begrip was in de epidemiologie. Bestuurslid en een oud longarts, professor doctor Martijn Bruin die zichzelf de functie had gegeven van 'Hoofd Acute Zorg MORONA' in het HUMC, droeg in die lezingen zijn steentje bij door te zeggen: 'Ik kan me niet voorstellen dat iemand zich niet tegen MORONA laat vaccineren'. Maarten meed die lezingen als... de pest, maar kreeg via het personeel van de poliortrial toch terug te horen wat de strekking van dit soort lezingen waren. En de strekking was: natuurlijk zouden we ons allemaal laten vaccineren, want vaccineren was de enige manier om uit de MORONA pandemie te raken. Het was nog geen dwang, maar wel degelijk drang. En gedram. Als Bruin de vaccinatie verplicht kon stellen, zou hij het morgen verplicht stellen, waarschijnlijk onder een boete, net zoals die oud Beierse koning had gedaan met de mannelijke bevolking die hun snor en baard wilden laten staan.

En waarom?

- Omdat een directeur van een bedrijf dat vaccins maakte had gesteld dat het MORONA vaccin 'meer dan 90% effectief was...'

De test

HS27

De manier waarop Maarten in de academie had kunnen overleven, was dat hij zijn werk altijd als soort van waakvlammetje had gezien waarbij zijn beroep (het arts zijn die zijn beroep via de wetenschappelijke methode uitvoert) in stand moest worden gehouden om, wanneer de wetenschappelijke methode echt nodig was om ziekte te bestrijden, ingezet kon worden. Dat had hij indertijd aan Fons gewaardeerd, die altijd zo openlijk stelde dat hij 'niets aan de wetenschap had toegevoegd' en licht cynisch kon praten over zijn zoveelste succes in *Nature* waarin hij had aangetoond dat haarkleur cardiovasculaire ziekte (een beetje) kon voorspellen. Maarten deed aan het spelletje mee zonder echt in het spelletje te geloven, maar hield zich aan de regels zoals hij zich ook aan de regels van de bank hield in het spelletje monopolie of aan de regels dat je de schaakstukken alleen volgens bepaalde regels van het veld mocht slaan. Die regels waren nodig om het spel te *kunnen* spelen. Aangezien Maarten vond dat, als hij een spelletje speelde, hij dit vol overgave moest doen, anders was het tijdsverspilling, had hij twintig jaar lang onder de radar in de academie kunnen overleven. En daarbij geloofde hij in het spelletje dat wetenschap heette.

Maar nu het serieus werd met de MORONA vaccinatie waarbij mensen zonder keus zich mochten laten inspuiten met onkruidverdelger, want ... een directeur van een bedrijf dat vaccins maakte had gesteld dat het MORONA vaccin 'meer dan 90% effectief was' was een regel van een spel waar Maarten *niet* aan wilde meedoen. Dat Fons, Martijn Bruin, Miranda Tinnegieter, Jan de Klerk en al die andere nulliteiten wel aan dat spel wilden meedoen, dat was erg genoeg. Maar dat Maarten ook aan dat spel moest meedoen ging hem dit keer echt te ver. Maarten voelde geen enkele nieuwsgierigheid wat er zou *kunnen* gebeuren als je hele bevolkingsgroepen ging inspuiten met onkruidverdelger. Geen geld, roem of haar op zijn hoofd die hem op andere gedachten kon brengen. Het spelletje was uit...

Maar dat het spelletje voor Maarten uit was betekende niet dat het spelletje om hem heen klaar was met Maarten! Drie zaken gingen hem nu echt in de weg zitten. Ten eerste was dat de onheilstijding van vaccinatie. Ten tweede was dat de R weer in de maand zat en 'MORONA als nooit tevoren (als je griep en andere seizoensgebonden niet meetelde) heerste' wat experts over elkaar heen deed buitelen hoe je met allerlei 'boerenwijsheden' (wetenschap deed er niet meer toe) een infectieuze ziekte kon beteugelen. Ten derde was er Magda Zool... Magda Zool moest maar even wachten, dacht Maarten grimmig, hoe zat het met die R in de maand?

– Nou, dat grootmoeders wijsheid totaal in de wind werd geslagen door experts die deden alsof seizoensgebonden ziekte niet bestond. Het was MORONA wat de klok sloeg, waar inmiddels vriend en vijand van overtuigd was dat alleen vaccinatie ons uit deze 'kutzooi' kon halen.*

*Et tu Hans Teeuwen? https://www.youtube.com/watch?v=FNG6ilnF_yU?

Maar een nieuwe ziekte, dacht Maarten, is niet een nieuwe ziekte door aan een oude ziekte een nieuwe naam te geven, die zich vervolgens net zo gedraagt als een oude seizoensgebonden ziekte en welke oude ziekte, miraculeus genoeg, ten tijde van MORONA niet meer voorkomt. Het was de SHIT-MoV-2 test waar alles begon. Die test werd gezien als 'uiterst betrouwbare test', maar waar die betrouwbaarheid hem in lag? Niemand wist het antwoord. Maar dat niemand dat antwoord wist, dat deed er niet langer aan toe. Er was een nieuwe werkelijkheid gecreëerd die gebouwd was op de SHIT-MoV-2 test. Als mensen zouden stoppen met testen, was deze hele testpandemie in een vloek

en een zucht over. Maar zoiets zeggen, dat was heiligschennis. Mensen die zoiets zeiden noemden ze 'wappies' waarvan cabaretiers vonden dat die wel mochten sterven aan MORONA. Dat was humor*

*Hans Teeuwen is nog tot daaraantoe. Wellicht was hij *een beetje dom*. Maar die dikke kale, die al sinds jaar en dag niet nadenkt maar meedoet, die mag wat mij betreft totaal aan de vergetelheid prijs gegeven worden.

Toch was het klimaat wel iets anders anno december dan in maart, toen MORONA voor het eerst uitbrak. Dat is: er was discussie mogelijk. Maar het was een hele nauwe discussie waarbij de vraag bijvoorbeeld was of mensen 1.5 meter of 2 meter moesten bewaren ten gevolge van MORONA en de stijgende aantallen. Of dat mensen één of twee mondmaskers over elkaar moesten dragen om verspreiding te voorkomen. Of dat er wel of niet een avondklok moest worden ingesteld om, in ieder geval, de nachtelijke verspreiding van MORONA in te tomen. Met als uiteindelijke conclusie dat 'ieder zijn woordje had kunnen zeggen' waarna de meest antisociale maatregel werd ingesteld die op dat moment door professor Niks, doctor Nul, of doctorandus Niemandal werd aangeprezen. Het was precies zoals Chomsky had gezegd: 'The smart way to keep people passive and obedient is to strictly limit the spectrum of acceptable opinion, but allow very lively debate within that spectrum...'

Ruggengraat

HS28

En dus zat Nederland vanwege allerlei 'boerenwijsheden' (wetenschap kwam er inmiddels niet meer aan te pas) weer in een lockdown, waar mensen aan huis zaten gekluisterd, alleen naar buiten mochten voor de meest essentiële boodschappen, waar bejaardenhuizen eenzame sterfhuizen werden (bezoek mocht niet meer langskomen) en het mondmasker te onpas (er was geen pas) gedragen werd. Maarten had nog steeds weinig last van de maatregelen, kon nog steeds dagelijks naar zijn werk, bewoog zich vrij, ook in de avonden als hij dat wilde (hij had een pas van het HUMC gekregen die hem vrijwaarde om ook in de avonden te reizen ivm spoedgevallen). En toch... Hij deed eraan mee. Hoelang kon hij zichzelf nog vrijpleiten van gecorrumpeerdheid? Alle vrijheden die hij had, had hij uiteindelijk te danken aan Fons, die hem tot frontliniemedewerker gemaakt had. Wanneer was genoeg, genoeg?

Fons was inmiddels vaak gevraagd expert in de media en droeg zijn steentje bij door overal waar hij in het nieuws verscheen de poliotrial aan te prijzen. Ofschoon het vaccin ons uit de pandemie zou halen, *dixit* Fons. Daarbij had de Nederlandse Gezondheidsdienst veemarkten, die traditioneel dienden als plek waar het vee wachtte op een laatste rit naar het abattoir (maar dat terzijde), vrijgemaakt om massaal mensen te kunnen vaccineren. Fons zei echter, conform realiteit, dat het vaccin nog niet daar was. De poliotrial, die er al wel was, was daarom een uitstekende *second best*, gezien, naar alle waarschijnlijkheid, de door het polio vaccin getrainde immuniteit mensen tijdelijk beter beschermd zouden zijn tegen MORONA dan zonder polio vaccin. Dat had zo zijn weerslag, want na elk media optreden van Fons, was het weer stervensdruk voor Maarten en collegae die de poliotrial leidden.

Maar ook binnen de poliotrial begon Maarten zijn vrijheden te verliezen. Het had alles te maken met Magda Zool, een alleenstaande verpleegkundige van de infectiepreventie van een jaar of vijftig, die in het gebouw was aangesteld om toe te zien of de maatregelen wel nageleefd werden. Magda gaf daar zo, net zoals Maarten dat deed, haar eigen draai aan, maar dan wel op een 180 graden andere manier dan hoe Maarten dat deed! Had Maarten, als hij al een mondmasker op had, dat mondmasker standaard beneden zijn kin hangen, was Magda van het andere soort die zenuwachtig lachend voorbij kwam en zei: 'Maarten, mondmasker op tot boven je neus he?' – Ook was het Magda die op de werkvloer, voor het gemak, mondmaskers naast computerschermen neerlegde, paden liet tekenen met allerlei pijlen op de grond die aangeven waar je wel en niet mocht lopen, en flesjes

alcohol overal neerzette om je handen mee stuk te wassen. Ze keek streng toe dat er niet met handen werd geschud (iets wat Maarten met sommige oudere patiënten nog wel deed als ze, uit automatische, de kamer binnenkwamen, Maarten in doktersjas zagen en kennelijk gewend waren om de dokter de hand te schudden). En maakte ze het personeel doodsbang voor MORONA door te zeggen dat infectiepreventie besloten had dat bij ieder MORONA positief geval onder het personeel, het gehele personeel dat binnen 1.5 meter van dat personeelslid was geweest zich drie dagen later ook moest laten testen op MORONA, onafhankelijk van klachten. MORONA kon namelijk ook, zei Magda de infectiepreventie na, zich asymptomatisch verspreiden. Maarten, die nog nooit van 'asymptomatische infectie' had gehoord, vroeg aan Magda hoe dat dan zat, waarna Magda zei: 'dat hoef ik niet te weten, ik ben hier alleen om toe te zien, dat deze maatregelen worden gevolgd.'

Befehl ist befehl dacht Maarten dan, maar hij waakte er wel voor om dat hardop te zeggen. Het had zo zijn weerslag, dat is dat binnen de kortste keren *na* het aanstellen van Magda op de werkvloer er 'brandhaarden van MORONA' in het gebouw heersten. Wat natuurlijk betekende dat personeelsleden de maatregelen die Magda opstelde niet goed genoeg opvolgden, hoorde Maarten dan weer via mailberichten van de infectiepreventie terug. En ook Magda werd er alleen maar kritischer en strenger van. Maarten had nog steeds een uitweg voor het testen, dat is: dat mensen zelf moesten aangeven of ze binnen 1.5 meter in contact waren geweest met een MORONA positieve werknemer en in Maarten's geval was dat nooit het geval. Andere personeelsleden waren minder gesteld op dat leugentje voor eigen bestwil en lieten zich braaf tot soms wel drie keer per week testen op MORONA. Dat er dan wel eens een fout-positieve uitslag wilde uitrollen, daar hoefde je niet voor Magda bij te zijn!

Eens zei Maarten tegen Magda, toen ze Maarten weer eens wees op zijn onjuist gedragen mondk masker: 'Magda, ik wil hem echt wel voor jou tot op de neus opzetten, maar alleen als jij mij kan vertellen, waar ik het artikel kan vinden waarin staat dat mondk maskers MORONA verspreiding voorkomen.' Maar ook daar had Magda een standaard antwoord op. Ze zei: 'Vertrouw de infectiepreventie nou maar. Zij weten echt wel wat het beste voor jou en mij is, en daarbij is het nou eenmaal zo afgesproken.'

'Dat is geen antwoord op mijn vraag Magda,' antwoordde Maarten, maar te laat, want Magda had haar elleboog al weer op de deurklink gelegd, en verdween met haar kenmerkende zenuwachtig lachje naar andere kamers om werknemers te controleren.

Het irritante was, moest Maarten voor zichzelf erkennen, dat Magda, ondanks dat hij dat niet wilde *wel* invloed op zijn gedrag had. Dat is, om gelazer te voorkomen, en omdat inmiddels iedereen in het gebouw ten alle tijden een mondk masker tot boven de neus droeg, begon Maarten ook het mondk masker tot boven zijn neus te dragen... Hij voelde er zich geen moment veiliger om. Wel begon hij zichzelf inmiddels te haten vanwege zoveel *ruggengraatloos* gedrag.

Niet normaal maken wat niet normaal is

HS29

Maar hij was niet de enige die ruggengraatloos was. Het HUMC als organisatie bleek ook één groot weekdier te zijn, waarbij plechtigheden als promoties gewoon doorgingen. Zonder publiek weliswaar, maar wel in klein comité met promovendus, oppositie, promotoren en co-promotoren die bij elkaar in een zaaltje mochten zitten. Het enige wat het HUMC tegen de commissie zei, was dat ze niet naar het academiegebouw *hoefden* te komen en ook via videoverbinding mochten inbellen, advies waar in ieder geval Fons zich niks van aantrok. Toen Miranda en Maarten een promovenda uit Argentinië hadden 'klaargemaakt' voor promotie, ging die promotie dan ook gewoon door. Negentigduizend euro (dat wat het HUMC aan geld van het rijk ontving per promotie) is nou eenmaal negentigduizend euro, pandemie of geen pandemie. Arme Louisa (de promovenda) moest in Argentinië via Zoom haar proefschrift verdedigen, terwijl Fons, Maarten en Miranda in het academiegebouw zaten. Een ander

oppositielid, Vincent Trouw, voormalig promovendus van de afdeling en inmiddels in opleiding tot intensivist was ook naar het academiegebouw gekomen. De overige oppositieleiden zaten keurig thuis achter hun videoschermje alsook de rector van dienst. De pedel keek toe hoe Maarten, Miranda, Vincent en Fons keurig in pak en met mondkapje op door de lege gangen van het academiegebouw liepen. En zelfs als de pedel niet had toegekeken hadden ze met z'n vieren hun mondkapje opgezet, het hoorde er kennelijk bij, het was volledig normaal.*

*Ik denk dat voor de generaties die na Covid geboren worden, het niet uit te leggen zal zijn dat groepsdruk zo hoog kan zijn dat je, laten we wel wezen, er je onderbroek voor op je gezicht zet *en doet alsof dit normaal is*.

De verdediging op zich, ach, er was in Nederland nog niemand niet gepromoveerd omdat hij zijn proefschrift niet goed verdedigd had. Dat was een publiek geheim. Reden voor een promotie, zo werd dat vooraf in de gelederen van de oppositie gebracht door de rector, was om de familie van de promovendus het gevoel te geven dat de promovendus wetenschappelijk werk verricht had. Nu Maarten daar zo over nadacht, was het ritueel ook met publiek eigenlijk volkomen zinloos, behalve dan dat het een mooie opmaak was voor een feestje. Maar feest met Louisa die in Argentinië zat, wilde niet echt lukken, iets wat zelfs Miranda (iemand die normaal gesproken alleen maar achter haar videoverbinding zat) moest toegeven toen Miranda, Fons, Vincent en Maarten na zaten te borrelen in de rode kamer van het academiegebouw en Louisa via haar videoverbinding mocht meedoen. Ze hadden dan ook al snel de verbinding met Argentinië verbroken. Daar zaten ze dan met hun vieren in de schemer van de Rode Kamer die uitkeek op de hortus botanicus, die vanwege de lichte sneeuw die in de afgelopen dagen was gevallen, met wit bedekt was. Het zat er goed, moest Maarten toegeven. En Fons was de slechtste niet, gezien hij een tas had meegenomen met borrelnootjes en een *six-pack* Heineken bier. Maarten dacht: 'wat zouden de kranten zeggen als ze hen zo op de foto konden nemen: Haagsche professoren lappen eigen regels aan hun laars?' - Academische gedachte, er waren hier geen journalisten die nota konden nemen van het kleine gezelschap dat vredig met elkaar zat na te tafelen. Toch kon Maarten het niet nalaten en vroeg aan Fons in hoeverre deze borrel paste binnen de geldende maatregelen tegen MORONA. Fons antwoordde: 'Dat past binnen de maatregelen. Geen enkele bewegingsvrijheid is nou eenmaal onmogelijk en ook niet echt nodig. Het gaat erom om de bewegingsvrijheid in te nemen en dat is een feit.' Maarten dacht er het zijne van. Ten eerste, dat het heel makkelijk was om jezelf voor te liegen over hetgeen wat eigenlijk geen pas heeft binnen het gedrag wat je aan jezelf oplegt, en helemaal niet hoeft te betekenen dat je je aan je eigen opgestelde regels houdt. En ten tweede dat hypocrisie eindeloos is. Dit was geen bijzondere eigenschap van Fons. Iedereen kon dat doen en velen deden het met Fons. Uit zijn studententijd herinnerde hij zich een vriend die ook meestal de dag voor het tentamen nog in de kroeg was te vinden, en openlijk zei dat hij zich kansloos gedroeg, zijn Geschiedenis tentamen de volgende dag dan ook niet haalde, maar zich daar totaal niet schuldig over voelde. Sartre noemde dit 'kwade trouw', maar het leek Maarten niet het juiste moment om een boom op te zetten over de kwade trouw die Fons hier tentoonspreidde, net zoals hij dat indertijd niet deed met die vriend van hem in de kroeg. Maarten dronk lekker mee. Het waren *zijn* regels niet, net zoals het niet het tentamen was dat *hij* moest halen.

Die oude studentenvriend die Geschiedenis had gestudeerd had nog wel nog iets grappigs gezegd, vlak voordat het land weer vanwege MORONA op slot ging. In die tijd mocht je nog in restaurants bij elkaar komen, maar hooguit in gezelschap van vier personen. Maarten en zijn oude studievrienden wilden met zijn achten gaan tafelen, waarop Maarten zei via whatsapp: als ik nou naar dat restaurant bel en reserveer voor vier personen en iemand anders van ons doet hetzelfde voor de overige vier personen, zien we elkaar toch in het restaurant en kan onze afspraak doorgaan. Maar dat vond die oude studievriend die vroeger zijn tentamens niet haalde omdat hij daags van te voren te veel dronk in de kroeg, 'onverantwoord gedrag.' En al zijn studievrienden gingen daar in mee, zich kennelijk niet afvragend hoe het kon wezen dat een arts-epidemioloog in hun midden tot een dergelijk voorstel

kon komen. Ach, zijn oude vrienden. Keer op keer kwam hij erachter dat die oude jongens heel gemiddeld waren en zich keurig binnen de lijntjes hielden. Het waren, in de taal van Lennart Nijgh, ‘trage lange jongens, die al hun dromen netjes hadden verdrongen.’ Wat moest hij met hen aan? – Niet meer zien was misschien wel de beste optie van alle mogelijke opties. Maarten mocht de pandemie dankbaar zijn dat MORONA deze keus voor hem had gemaakt...

Enfin, maar Maarten dwaalde af binnen het gesprek dat Miranda, Vincent en Fons aan het voeren waren. Het ging over... MORONA, *what else?*

‘Vincent,’ zei Fons, ‘hoe is het leven in het Schiedamse?’

‘Ja, druk he. MORONA.’

‘Hoe is dat bij jullie gegaan,’ vroeg Miranda met nieuwsgierige en tegelijkertijd beangstigende blik. ‘Tijdens de eerste golf hadden we het enorm druk!,’ antwoordde Vincent. ‘Nu hebben we het meer onder controle.’

‘Ja, net als wij in het HUMC, he Maarten, je hebt ze destijds allemaal voor ons geteld,’ stelde Fons complimenteus vast terwijl hij Maarten aankeek.

Maarten nam een slok van zijn bier en dacht: ‘Enorm druk ja, met die twaalf gevallen in drie maanden tijd...’ Deze gedachte verdrong hij en gelukkig sprak Vincent alweer in volle vaart:

‘Het was echt niet normaal begin maart wat ons overkwam. Maar wel vergelijkbaar met de publicaties die jullie vanuit het HUMC hebben gemeld.’

‘Vertel,’ zei Fons terwijl hij zijn rechterhand in de zak met borrelnootjes stak waar even te voren Miranda een handje uit genomen had. De rode kamer was kennelijk een ‘safe space’ tegen MORONA. ‘Nou, wij hebben ook enorm veel fractures zien ontstaan bij ernstige MORONA gevallen, zoals dat bij jullie door Richard Dommelen en Frank Vink is vastgesteld.’ Maarten keek afwisselend naar Fons en naar Miranda waarop hij geen spoor terug zag van de twijfel die Maarten destijds over deze publicatie van Vink *et al* tegen hen had meegedeeld.

‘Interessant,’ zei Fons, ‘Moeten jullie publiceren.’

‘Dat zijn we zeker van plan Fons! Dank voor de aanmoediging. Maar ook dat wat jij in de pers destijds gemeld hebt Fons, over het *sluipschutter* gedrag van MORONA heb ik daadwerkelijk gezien.’

‘Welk sluipschutter gedrag bedoel je,’ vroeg Miranda.

‘Nou van dat MORONA overal aan blijft plakken en je ontzettend moet oppassen, zelfs als je jezelf volledig thuis isoleert.’

Fons knikte instemmend en nam een slok van zijn bier. Vincent vervolgde: ‘Zo kwam er bij ons rond april een wat oudere patiënt op de EHBO met alle verschijnselen van MORONA: blauwe plekken, valneiging, en noem maar op. Hij was bang dat hij MORONA had en de uiterst betrouwbare SHIT-MoV-2 test wees uit dat zijn bange vermoedens bevestigd werden. Die patiënt zei tegen mij, dat hij niet begreep waar hij MORONA had kunnen oplopen. Hij had zich thuis vier weken lang geïsoleerd en had alleen de boodschappen voor zijn huis laten zetten door de bezorgdienst. Waarop ik hem vroeg of hij de boodschappen wel gedesinfecteerd had voordat hij ze binnenhaalde. De blik in de ogen van die man, Fons, de herkenning van *oooh shit*, waren verschrikkelijk om te zien. Ik wilde dit hem niet zeggen, maar natuurlijk had hij door zijn boodschappen niet te desinfecteren MORONA opgelopen.’

‘Wat een verschrikkelijk verhaal,’ stemde Miranda in met Vincent. ‘Wat een zware tijd moeten jullie hebben gehad tijdens die eerste golf toen we nog niet goed wisten hoe sluipend MORONA kan zijn.’

‘Het erge is, die man heeft het niet overleefd ondanks onze goede zorg met remdeliver behandeling en later beademing op de IC. Dat ramt erin hoor...,’ voegde Vincent verslagen toe.

Maarten besloot om niet op het verhaal in te gaan, dronk in 3 teugen zijn bier op en zei: ‘Ik ga naar huis.’

‘Nu al, net nu het zo gezellig is,’ antwoordde Miranda daarop.

‘Ja, ik wil voor de avondklok thuis zijn.’

‘Maar, Maarten,’ zei Fons lachend, ‘Je hebt toch een identiteitsbewijs met permissie om ook tijdens de avondklok je buiten te begeven? Je bent per slot van rekening frontliniemedewerker. Blijf toch nog even.’ Maar Maarten liet zich niet vermurwen en stapte op. Onderweg naar de parkeergarage

dacht hij: 'Dit is het kernprobleem van alles: het idee dat iedereen behalve jij zich moet houden aan allerlei maatregelen, inclusief samenkomen en autorijden tijdens de avondklok. Het is het L'Oréal principe: *omdat ik het waard ben* dat Fons, Miranda, Vincent, en met hen het volledige medische bestel, *en ik dus ook!*, in stand houdt door regels voor anderen op te stellen waar ze zichzelf niet aan hoeven te conformeren. Je verheffen boven een ander, niet door groot te zijn, maar door een ander te kleineren. Ik wil er niet langer aan meedoen. Hoe doe ik dat?'

Leugens

HS30

In de auto naar huis, op de lege snelweg, leeg vanwege de komende spertijd, luisterde Maarten naar de Top 3000, het was weer die tijd van het jaar. De Top 3000 was in zoverre een fijne muziekljst omdat de DJ er maar weinig doorheen praatte met al zijn spelshows, moppen en andere narigheden. Ook kreeg de DJ tijdens de Top 3000 weinig kans om allerlei dagelijkse nieuws 'feitjes' te verdisconteren in zijn verhaal aan de luisteraar, en waarbij, als Maarten het toch hoorde hij alvorens de radiozender op zacht te zetten stevast met The Smiths dacht

Hang the DJ, hang the DJ, hang the DJ

Hang the DJ, hang the DJ

Hang the DJ, hang the DJ

Enzovoort.

Hij was in een zwartgallige bui, merkte Maarten bij zichzelf op, dat zelfbewustzijn leidde tot een grimlachje in de achteruitkijkspiegel.

Hij hoorde het nummer van Frank Sinatra, My Way, geschreven door... iemand anders vertelde de DJ met een inleidend verhaal dat *te mooi* voor woorden was, maar laat dat maar aan de DJ of de redactie van de DJ over. De arme DJ spreekt ook alleen maar vanaf een script, dacht Maarten. Alles in deze wereld lijkt wel op een script. Alles moet passen binnen een verhaal. En wat niet past in het verhaal wordt *ganceled*, zoals dat heet. De oervervelende saaiheid die dat opleverde. En de leugens...

My way, dacht Maarten. Ze zullen het spelen op mijn begrafenis. Als er al oud collega's komen zullen ze over me spreken als zijnde ik een *markant* man was. Markant, dat was het verbloemende woord voor: 'Eigenlijk vonden we het maar een rare, en soms was hij een enorme klootzak, maar over de doden niets dan goed, conclusie: hij was markant.' Zo zag dat geheimschrift eruit, voor wie begrijpend kon lezen...

My way, door wie was het allemaal niet gebruikt om zijn of haar leven mee te duiden? Als Maarten daaraan dacht... Dan maar liever een ander nummer op zijn begrafenis. Of eigenlijk, liever helemaal geen muziek. 'Laat mij maar afglijden in de Oude Maas, op een brandende brandstapel richting Noordzee. Dat zou misschien de nodige *reuring* geven in het saaie landje dat Nederland was.' Hoewel... Herman Brood zong: My way, en sprong op zijn vijftigste van de hoogste verdieping van het *chique* Amsterdam Hilton. Toch wel *reuring*. Maar wat had het opgeleverd? – Niets.

Wat had het de mensen van wie je echt kon zeggen dat ze volgens 'My Way' leefden opgeleverd?

- Sinatra, die zong zijn eigen liedje niet, dus dat nachtegaaltje doet niet mee

- Claude Francois, die het liedje geschreven had: gestorven op zijn 39ste nadat hij zichzelf geëlektrocuteerd had in bad*

*Leert Wikipedia mij: https://nl.wikipedia.org/wiki/Claude_Fran%C3%A7ois

- Herman Brood: al gezegd. Op zijn afscheidsbriefje stond: 'Ik heb er geen zin meer in.'
- Multatuli: verketterd
- WF Hermans: gebrouilleerd
- Semmelweis: in elkaar geslagen door de psychiatrische dienst en aan zijn verwondingen overleden
- Spinoza: geëxcommuniceerd, met pas een beetje beroemdheid 200 jaar na zijn dood
- Socrates: vermoord
- Jezus: vermoord
- Pim Fortuyn: vermoord
- Nietzsche: krankzinnig
- Jose Saramago: geëxcommuniceerd
- Michael Parenti: ontslagen van de universiteit en een nauwelijks bekend politicoloog*
- Arthur Godefroot: schreef een afscheidsbriefje waar op stond dat men niet naar boven mocht lopen, en de hulpdiensten moest inschakelen...

*En een begenadigd spreker, zie bijvoorbeeld hier:

<https://www.youtube.com/watch?v=eAbHJn4Wlz8>

Arthur Godefroot. Maarten had diep medelijden met die man. Een ambtenaar van de Binnenlandse Zorg Autoriteit, wilde, *op zijn manier*, in 2014, een grote missstand binnen die organisatie bespreekbaar maken. Hield het intern. Schreef een verweerschrift dat leest als een aanklacht tegen zijn meerderen. Raakt na indiening van dat verweerschrift in paniek en maakt er een einde aan. My way...

Mmm, nou, het was een illuster rijtje van mannen die geleefd hadden volgens My Way, en och.. Sinatra zong het zo mooi. Een plekje in de Top 3000 hoorde het zeker wel te krijgen. Maar verder... Maarten dacht:

'No...
Fucking...
Way...'

Maar hoe dan wel?

Er waren ook andere voorbeelden. Democritus, de lachende filosoof wiens ideeën alleen in fragmenten bewaard zijn gebleven. Dante die de hel van de wereld wist te beschrijven als Goddelijke Komedie. Swift, die de draak stak met de wereld uit zijn tijd in *Gulliver's travels*. Schopenhauer die ondanks zijn verbitterdheid over het niet luisteren naar zijn waarheden over de wereld (die hij zag als een groot tranendal, en waarbij hij leefde in 'the age of dishonesty') regels voor hemzelf opstelde waardoor hij toch gelukkig kon zijn. Camus die Maarten had laten inzien dat de wereld absurd is, maar dat er toch schoonheid is te vinden in de absurde natuur en het 'heel-al'. Camus schreef in de bundel *Koninkrijk en Ballingschap* de regels die hij voor het eerste las als middelbare scholier en had onthouden en waarbij het de vraag was hoe een mens moest leven: 'Solidair of solitair?' – Maarten was solidaire, maar beseftte zich dat hij in zijn solidariteit met het lijden van de mens, en laten we wel zijn: de MORONA maatregelen waren een aaneenschakeling van het door de mens zelf opgelegde lijden, daarin moest hij solidaire zijn door het lijden te benoemen. Ofschoon het willen benoemen waarschijnlijk zou uitdraaien op solitairiteit... Dat was dan maar zo.

'Gelukkig heb ik aan mijzelf genoeg,' dacht Maarten. Hij parkeerde zijn auto voor het huis en ging dankbaar naar binnen waar Niki wachtte met het avondeten.

Einde derde deel

Deel 4: MORONA geduid

Epiloog

Het probleem van dit manuscript, als je het bekijkt vanuit het oogpunt of het ooit gepubliceerd mag worden, is niet de stijl en zelfs niet de inhoud. Het probleem van dit manuscript is dat het iets zegt over de inhoud wat niet in Nederland gezegd mag worden.

Ofschoon ik me bewust ben dat de stijl van het manuscript... beter kan, ben ik af en toe zelfs bewust 'slordig' in stijl, omdat de waarheid niet, zoals de duivel, in een maatpak aangekleed hoeft te worden. De waarheid staat op zichzelf. Het maakt niet uit hoe je verwoordt wat het antwoord is op 2+2, zolang je maar tot het juiste antwoord komt. In mijn manuscript kom ik tot het juiste antwoord op de vraag wat covid ('MORONA') is. covid=griep+medische nalatigheid. Niets meer. Niets minder. Dat is wat ik wilde aantonen.

Maar dat 2+2 vier is mag niet in Nederland gezegd worden en dat is een probleem. En het wordt helemaal problematisch als allerlei experts (zij die het zogenaamd weten) in de pers gaan verkondigen dat het antwoord op 2+2 vijf is. En als die experts ook nog eens je baas zijn en je dwingen om hetzelfde te zien als hen, namelijk dat 2+2 vijf is en covid/MORONA echt geen griepje is, dan kom je in de problemen zoals ik die beschreven heb in het personage van Maarten Leeflang.

In het manuscript baseer ik de MORONA wetenschap op de volgende echte gegevens

- Januari 2020: Drosten et al publiceren een artikel waarin staat hoe de sarscov2 test gevalideerd is (zie: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31992387>). Die test is gevalideerd met een computermodel. De aanname is dat het stukje wat sarscov2 aantoonde (middels PCR) lichaamsvreemd is (afkomstig van een vleermuis griepvirus). De aanname wordt niet gevalideerd middels de gouden standaard (virusisolatie met een negatieve controle). Daarom valt niet uit te sluiten dat het deeltje dat als lichaamsvreemd wordt beschouwd misschien wel lichaamseigen is (wat direct tot een enorm probleem kan leiden, namelijk tot auto-immuniteit, als je obv van die gegevens een mRNA vaccin gaat ontwikkelen wat 'aan gaat' op het moment dat in het lichaam zogenoemde sarscov2 activiteit aanwezig is).
- Februari 2020: case series in de NEJM en Lancet geven een hoge kans op overlijden (case fatality rate) weer van patiënten die in het ziekenhuis liggen opgenomen met ernstige luchtwegziekte en waarbij de PCR positief is voor sarscov2 (voorbeeld: [https://www.thelancet.com/article/S0140-6736\(20\)30183-5/fulltext](https://www.thelancet.com/article/S0140-6736(20)30183-5/fulltext)). De openstaande vraag is: is die case fatality rate anders dan bij patiënten die met soortgelijke klachten in het ziekenhuis opgenomen liggen maar niet positief testen op sarscov2?
- Maart 2020. De epidemioloog John Ioannidis toont als eerste aan dat de case fatality rate van covid in de buurt ligt van die van griep (zie: <https://www.statnews.com/2020/03/17/a-fiasco-in-the-making-as-the-coronavirus-pandemic-takes-hold-we-are-making-decisions-without-reliable-data/>). De studie wordt niet gemeld in de media. Op de werkvloer van de afdeling waar ik als klinisch epidemioloog werkte werd de studie wel opgemerkt, maar in slogans afgedaan door de 'experts' als zijnde dat je 'met 50% van de data, 100% beslissingen moet nemen'. Een slogan die misschien opgaat voor politici, maar niet voor wetenschappers die alleen met 100% van de data, 100% uitspraken mogen geven in de pers en elders (en zoals Ioannidis deed).
- April 2020. Ik toon, nav een weddenschap tussen mijn leidinggevende en mij, aan dat de case fatality rate van covid in het ziekenhuis (gerapporteerd door RIVM) niet anders is dan de case fatality rate van griep in het ziekenhuis voor het griepseizoen 2017-2018 (CBS gegevens). Onder de disclaimer dat covid veel besmettelijker is dan griep mag ik het stuk ter publicatie aanbieden. Wanneer referenten (in september 2020) het stuk afwijzen omdat ze het 'een

appel vs peer vergelijking vinden', gaat mijn leidinggevende daarin mee en krijg ik het stuk de afdeling niet meer af. Inmiddels is dan bekend dat er 6000 doden zijn gevallen met covid (RIVM data), terwijl in het griepseizoen van 2017-2018 dit aantal 9000 (met griep) was (RIVM data), met andere woorden: dat het met die besmettelijkheid ook wel mee moest vallen. Daarnaast was destijds de gemiddelde leeftijd van overlijden met covid 82 jaar terwijl de gemiddelde leeftijd van overlijden in de algemene bevolking 81 jaar was (in de jaren 2015-2019). Deze laatste bevindingen deelde ik met mijn leidinggevendenden, maar het bleek bestemd voor dovemans oren.

- April-mei 2020, ik schrijf een aantal artikelen waaruit (obv publieke data) duidelijk wordt dat a. de verspreiding van covid [soortgelijk is als griep]. Dat b. Griep zich niet ernstiger verspreidt in kerk/koor gezelschappen, en c. Dat de piek van sarscov2 besmettingen ligt op dat wat in Nederland ook wel heet: 'het moment waarop de R uit de maand verdwijnt', en wat ook in andere landen/regio's het geval is (waaronder Denemarken, Lombardije en Wuhan) als de maximale dagtemperatuur >18 graden is, onafhankelijk van de duur van de lockdown. Ad a krijg ik gepubliceerd (want bevestigt de hypothese dat covid een infectieuze ziekte is), ad b krijg ik de afdeling niet af ('niet interessant'), ad c ook niet (gebombarderd tot 'klimaat=geen wetenschap' door de covid-commissie van het [gesupprimeerd]). Klimaatverandering tgv CO2 stijging is overigens volgens dezelfde wetenschappers die in de covid commissie zitten wel wetenschap en kerkgenootschappen mochten in die tijd niet bij elkaar komen vanwege het zogenoemde 'verspreidingsgevaar van covid'.
- April-mei 2020: cruciale maand waarbij de hele covid pseudowetenschap afgedaan had kunnen worden als griep plus medisch nalatig handelen als naar de opmerkingen die ik hier geef (<https://bvnl.nl/corona/ooggetuigenverslag-van-een-bezorgde-arts-epidemioloog-tijdens-de-eerste-coronagolf/>) was geluisterd (kortgezegd: dokters behandelden patiënten met longembolie als zijnde zij patiënten waren met covid infectie, dat is: dokters legden deze patiënten aan de beademing in plaats van dat zij hen met levensreddende antistolling behandelden=medische nalatigheid). Maar dat konden de wetenschappers en artsen met wie ik destijds sprak simpelweg niet toegeven. Dokters waren niet zo stom, zei de één. De ander ([gesupprimeerd] prijswinnaar voor onderzoek naar longembolie) was even 'geen expert' meer (maar had wel zijn mond open in de media over infectieziekte-epidemiologie wat aantoonbaar *niet* zijn expertise is.) En de hoofdonderzoekers die als eersten deze resultaten in de wereld hadden gebracht, oa door aan te schuiven bij Nieuwsuur (zie: <https://mobile.twitter.com/nieuwsuur/status/1255588943992705025>) vonden 'mijn positie extreem' en deden verder ook niks.
- Juli 2020: het mondk masker fiasco waar obv een observationele studie van de WHO, waar niks van klopt (zie oa mijn commentaar: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34419197/>), verstrekkende maatregelen worden genomen om de samenleving te terroriseren. Overigens was ik in de tijd dat ik mijn commentaar op de WHO studie schreef niet bekend met de resultaten van een klinische trial die aantoont dat het dragen van een medische mondk masker niet leidt tot een vermindering van sarscov2 (zie: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33205991>)
- September: start van de BCG trial (polio trial in het manuscript) die moet aantonen dat 'getrainde immuniteit' (de theorie achter boosters) werkt, en waaraan ik heb meegewerkt. De studiebevindingen blijken negatief te zijn (getrainde immuniteit werkt niet volgens de trial), wat de hoofdonderzoekers doen besluiten om dit resultaat te delen op de webpagina van oa het UMCU (zie: <https://www.umcutrecht.nl/nieuws/eerste-resultaten-bcg-prime-studie>, maar wat tot op de dag van vandaag niet gepubliceerd is in een wetenschappelijk tijdschrift. En waardoor beleidsmakers als Jaap van Dissel en Ernst Kuipers kunnen blijven verkondigen dat de wetenschap aantoont dat boosters werken (want zo staat dat in de wetenschappelijke literatuur tot aan de dag van vandaag=30 december 2022) beschreven.
- November 2020. De meer dan 90% effectiviteit slogan van het vaccin (persbericht van Pfizer) zonder verdere onderzoeksgegevens en die bejubeld wordt in de pers door wetenschappers

en beleidsmakers als: 'We hebben de wedstrijd nog niet gewonnen, maar we staan wel bij de rust met 3-0 voor, en dat 'Valsspelen met getallen, dat kan écht niet' en 'Het belangrijkste stukje kennis wat we missen is hoelang het effect van het vaccin aanhoudt.' <https://www.nporadio1.nl/nieuws/gezondheid/110bb922-c61c-4098-a557-89cc63cd5985/nieuws-over-vaccin-pfizer-leidt-tot-optimisme-onder-wetenschappers-90-procent-is-echt-heel-hoog>. Maar de geschiedenis leert dat farmaceutische bedrijven aan de lopende band liegen over getallen, en de Pfizer trial zelf, als aangetoond door Peter Doshi, daar zitten een paar grote haken en ogen aan* waar experts nooit op terug zijn gekomen, en welke ellende nu in ieder geval gecorreleerd is aan oversterfte...

*Meest opvallend: differentiële lost to follow-up: in de vaccin arm vallen om niet gemelde redenen 251 meer mensen uit dan in de placebo arm (311 vs 60). Als die mensen uitgevallen zijn door bv overlijden of ernstig ziek worden met sarscov2 positieve PCR test (worst case scenario), valt de 95% effectiviteit slogan in duigen. Want de 8 gevallen in de vaccin arm die positief testten op sarscov2 vs de 162 in de placebo arm $= (1 - 8/162) * 100\% = 95\%$ effectief, wordt dan in het worst case scenario $(319/222 - 1) * 100\% =$ een 44% toename op sarscov2 in de vaccin arm vs placebo. En daarmee valt het hele vaccin verhaal waar Pfizer haar persbericht mee begon in duigen, zie ook: <https://blogs.bmj.com/bmj/2021/01/04/peter-doshi-pfizer-and-modernas-95-effective-vaccines-we-need-more-details-and-the-raw-data/>.

Een reden waarom ik dit manuscript heb geschreven staat in de introductie: zelfkennis genereren en denken dat je in staat bent tot meer, dan slechts dat accepteren wat in de serenity prayer staat als: 'God, grant me the serenity to accept the things I cannot change, The courage to change the things I can, And the wisdom to know the difference.'

Zelfkennis heb ik zeker opgedaan door aan dit manuscript te werken. Maar dat ik verheven ben om dingen te veranderen die ik niet kan veranderen... dat is hoogmoed.

Hoogmoed wat uiteindelijk heeft geleid tot zelfinzicht waarna ik besloten heb om het derde deel van dit manuscript niet te completeren.

Hoe zag het bouwproject van mijn manuscript er uit?

- Eind 2021 heb ik in een lang essay het fundament van mijn manuscript neergelegd en ter info naar een aantal organisaties en mensen gestuurd. Een essay is giswerk of 'een gedachte' waar niemand iets mee hoeft te doen, maar waarvan ik verwacht had dat op basis van dat wat ik in deel 3 van dat essay meedeel (zie: <https://bvnl.nl/corona/ooggetuigenverslag-van-een-bezorgde-arts-epidemioloog-tijdens-de-eerste-coronagolf/>) er iets in gang zou worden gezet. Er gebeurde niets.
- Tussen januari en november 2022 schreef ik een blog waarop een deel van dit manuscript in ruwe versie te lezen was voor een ieder die wilde. In december 2022 heb ik dit blog verwijderd.
- In november 2022 stuurde ik het eerste deel van mijn manuscript naar IGJ (justitie) toe waarin ik de essentie van 'de eerste golf van covid' in bedekte termen toelicht en uitkom op stupiditeit. In voetnoten en uitstapjes licht ik de stupiditeit toe adhv gepubliceerde stukken. IGJ zweeg.
- Het tweede deel van het manuscript stuurde ik begin december 2022 naar IGJ toe. In dit deel probeer ik de stupiditeit van mijn directe leidinggevende inzichtelijk te maken door vanuit zijn perspectief de MORONA crisis te beschrijven, wederom aangevuld met voetnoten en (gesupprimeerde) uitstapjes. IGJ zweeg aanvankelijk weer, maar deed na lang aandringen van mijn kant iets interessants, zie onderstaand...

- Het derde deel is bijna af, maar heb ik niet af kunnen krijgen. Het bleek een te belastende taak voor mij te zijn om dat laatste stukje op te schrijven. Ik werd er letterlijk ziek van. In dat laatste stukje moest ik inzichtelijk maken *hoe artsen* hebben nagelaten om de bevolking juist te informeren over de voor en nadelen van bepaalde medische handelingen, waaronder het al dan niet nemen van het mRNA vaccin. Ik moest ook uitleggen *hoe artsen* mensen dwongen tot het ondergaan van medische handelingen waarvan nooit aangetoond is dat die medische handelingen effectief- of zonder bijwerkingen zijn. Handelingen als het dragen van een mondkap tot aan het gedwongen 'testbeleid' van sarscov2 met PCR, tot aan de drang van het nemen van het vaccin. Maar ook de pseudowetenschappelijke onzin van krankzinnige lockdowns en de QR maatschappij waarbij mensen werden uitgesloten van deelname obv een medisch paspoort vonden artsen ronduit prima. Ik kan hier niet over schrijven. Als ik het toch probeer dan word ik boos, waarna ik blokkeer of in gekkigheid beland (ziek word).

Een kritische lezer zou kunnen zeggen: het derde deel is niet af, en daardoor is het verhaal mislukt. Mijn antwoord is: het was niet mijn doel om een verhaal te schrijven. Mijn doel was om de werkelijkheid te beschrijven. En de werkelijkheid is dat ik het te erg vind om dat wat na november 2020 gebeurd is, en wat geleid heeft tot vaccinatie (en booster) van ongeveer 80% van de Nederlandse bevolking en waarvan, bij gebrek aan data, simpelweg niet te overzien is hoe groot het drama uiteindelijk getalsmatig zal worden (maar een drama in wording is het), ik niet verder kan schrijven. Dit is de waarheid.

In december 2022 heb ik een 4-tal groepen (media, academie, justitie, en het algemeen publiek) op de man gevraagd hoe zij dachten over de zinsnede: covid=griep plus medische nalatigheid. Het is een kleine steekproef, en als epidemioloog dien ik u te waarschuwen dat de steekproef misschien wat te klein is om algemene conclusies uit te trekken. Maar je moet roeien met de riemen die je hebt, en conclusies stel ik toch. Daarbij is mijn kleine steekproef oneindig veel groter dan al het gebluf waar mijn *amice collegae* tussen 2020 en 2022 hun meningen over MORONA in de media op durfden te baseren. Ik word alweer boos, merk ik. Enfin: de resultaten van mijn steekproef:

A: de media, bestaande uit een hoofdredacteur van een veelgelezen Nederlands tijdschrift. Hij antwoordde op mijn stelling dat covid=griep plus medische nalatigheid: 'Dat is jouw mening, maar tegenover jouw mening staat de mening van zeker 40 experts die zeggen dat covid echt wel een gevaarlijke ziekte is; een mening die ze bovendien *wel* wetenschappelijk kunnen onderbouwen', waarna hij het gesprek afbrak. - Zonder dit verhaal al te lang willen maken, was ik al lang blij met zijn antwoord. Een journalist van zijn tijdschrift had eerder bij mij een vijf uur durend interview afgenomen waarbij ik mijn hele medische carrière had verteld en alle daarbij behorende... vuiligheid, waarbij alle vuiligheid was opgeschreven in een artikel, *minus* de covid vuiligheid. Op die manier wilde ik mijn naam niet aan dat artikel verbinden en het grappige is dat me dat alleen gelukt is omdat ik de hoofdredacteur kon overtuigen dat het covid verhaal ook in het interview moest opgenomen worden (dat vond de hoofdredacteur al te gek, en daarmee was het interview gecancelld).

B. De academie, in de vorm van het personage dat u ook kent als: Miranda Tinnegieter. Omwille van begeleiding van promovendi heb ik af en toe nog mailcontact met haar. Zij had op mijn outlook gezien dat ik ziek gemeld was en vroeg via whatsapp wat er aan de hand was. Ik antwoordde dat ik niet ziek was, maar er wel ziek van ben. Van wat? - Van dat wat ik inmiddels wel met zekerheid kan vaststellen: dat covid niets meer is dan griep gecombineerd met medische nalatigheid. Ik vertelde dat dit altijd al mijn hypothese was (en reden waarom ik in maart 2021 mijn ontslag had ingediend omdat ik er niet langer aan mee wilde werken) en dat met de oversterfte van toen en nu ik vreesde dat ik het gelijk aan mijn kant ga krijgen. Ik vertelde haar dat ik daarover inmiddels ook elders over aan het praten bent, want 'Zwijgen lukt me niet meer, en nodeloos toekijken vind ik een marteling.'

Ik schreef aan Miranda Tinnegieter dat 'wat nu nog gezien kan worden als klacht, wel eens, bij aanhoudend zwijgen en stommetje spelen, een aanklacht kan worden. Als dat gebeurt, dan is de ramp niet te overzien.. Als de medische wetenschap zichzelf nog recht in de ogen wil kunnen aankijken, wordt het hoog tijd dat zij eens gaat doen waar ze altijd prat op gaat: het tonen van zelfreinigend vermogen.'

Ik schreef dat ik mij nog steeds beschouw als arts en epidemioloog en dat ik als zodanig al een tijdje aan de bel bij IGJ aan het trekken ben. Ik schreef dat hetgeen 'wat ik in het [ziekenhuis] heb meegemaakt simpelweg niet normaal is. Maar IGJ speelt ook stommetje en laat niets van zich horen. Het is de zwijgcultuur zoals je die overal in het medische bestel vond en vindt. Voorbeelden te over en dat begint zeker niet bij covid...' (denkende aan wat ik allemaal eerder niet aan die journalist van dat tijdschrift verteld had).

Ik schreef dat 'wat ik in het [ziekenhuis] tussen 2020 en 2021 heb meegemaakt ronduit traumatisch is. En zo hoor ik dat ook terug van andere spijtoptanten binnen het [ziekenhuis].'

Ik schreef dat ik om dit alles nu bij de psycholoog zit en daarnaast nog steeds probeer om de IGJ te informeren dat zij van binnenuit... een aantal hoofdrolspelers tot een *mea culpa* moet dwingen. 'Als die hoofdrolspelers dat niet zelf doen, dan doet iemand anders het wel voor ze en daar maak ik me eerlijk gezegd wel zorgen over.'

'Traumatisch of niet, dat wat in het 'HUMC' (en met het 'HUMC': de hele academie) gebeurd is, is in zoverre ik het kan overzien, een aaneenschakeling geweest van stupiditeit, ijdelheid, machtswellust en vooral: niet willen luisteren naar een ander geluid. Dat is stom, maar menselijk. Mensen zijn zwak en de boeken staan er vol van hoe mensen zich gaan gedragen als ze onbeperkt macht krijgen en niet tegengesproken kunnen worden.

Misdadig wordt het als het zwijgen, tegen beter weten in, wordt aangehouden in de hoop dat covid wel voorbij gaat. Covid gaat niet voorbij... De oversterfte en chronische ziekten tgv de prik zijn te ernstig. Om het te zien: daarvoor hoef je inmiddels geen epidemioloog meer te zijn. Ik heb voorbeelden in mijn eigen omgeving te over. En ik hoor ook andere mensen. Het onder het tapijt vegen van meer dan een miljoen extra doden in alleen de EU (and counting) krijgt zelfs de meest gelikte prater niet voor elkaar.'

Ik schreef dat praten mij verstandig leek, maar wel via de IGJ die mijns inziens de hoofdpersonen moet aansporen tot inzicht. En dan van daaruit, en van binnenuit orde op zaken moet stellen.

Haar reactie op dit bericht is klassiek en treffend voor de volledige academie die altijd zo graag het volledige palet aan meningen wil horen alvorens zij tot een uitspraak komt. Dat is: 'Miranda Tinnegieter' zweeg.

C. Justitie

Via IGJ (de instantie die juridisch toeziet op het medische bestel) heb ik in een aantal mails richting haar meldpunt proberen aan te dringen om actie te ondernemen vanwege het feit dat covid=griep+medische nalatigheid (zoals ik in mijn manuscript aantoonde). Ik kreeg de Goddelijke behandeling van IGJ, zoals ik inmiddels ook uit de academie gewend was, dat is: ik kreeg geen antwoord op mijn vragen. Mijn vraag stelde ik het duidelijkst in een mail aan Het meldpunt van IGJ waarin het volgende stond:

'Ik kan me zo voorstellen dat u niet zo goed weet wat u met dit manuscript aan moet. Het is traumatisch en ik zou liegen als ik zou zeggen dat dat wat ik tijdens de corona pandemie allemaal

niet heb mogen meemaken in het ziekenhuis traumatisch *is*. Wat kunt u daar mee? – Ik weet het niet, maar sluit niet uit dat ik, zagezegd, mij bij het verkeerde loket heb gemeld...

Wel weet ik dat mijn trauma's gebaseerd zijn op werkelijkheid en deze werkelijkheden beschrijf ik in het manuscript. Slaat u anders het hele manuscript over en control F 'uitstapje 32'. Als u dat doet, dan kunt u een casus lezen waarin staat hoe (mijns inziens) de medische wereld massaal nalatig was door in de periode maart-juni 2020 longembolie met beademing en isolatie (en remdesivir, hydroxychloroquine etc) te behandelen omdat ze dachten dat er sprake was van een luchtweginfectie (covid), in plaats van longembolie (waarvoor je levensreddende antistollingstherapie dient te geven). De casus blijft echter hypothetisch zolang de IGJ niet nazoekt of dat wat ik meld inderdaad medische nalatigheid was, wat eerlijk gezegd bij mij een extra trauma oplevert.

Waarom volharden in het willen melden van dit trauma? – Ook dat weet ik eerlijk gezegd niet, anders dan dat ik me moreel verplicht voel om aan u te melden wat ik heb gezien.'

Weer kreeg ik geen antwoord, maar na wederom mailen naar het meldpunt kreeg ik toch iets van een antwoord, wat ik heb opgenomen in mijn laatste uitstapje (zie daar). Ik vond het een interessant antwoord omdat je met het antwoord tegelijk alles- en niets kan. Wat daarmee duidelijk wordt, is dat het als burger of medicus totaal onzinnig is om mogelijke nalatigheid te melden via meldpunt@igj.nl. IGJ laat zich niet leiden door meldingen van burgers en andere welwillenden. Door wie zij zich wel laat leiden? - WOB documenten maken inzichtelijk dat IGJ zich laat leiden door de politiek (zie: <https://bomenenbos.substack.com/p/desinformatie-deel-3-het-arsenaal>). Kortom: bij IGJ is het maar hoe de politieke wind waait en verder kan ik daar ook niks mee.

Samengevat: als het om waarheidsvinding gaat, dan zijn de organisaties die waarheidsvinding hoog in het vaandel hebben staan (media, academie, justitie) drie keer niks.

Nou is deze analyse met samenvatting niet echt vreugdevol. Sterker nog: het *is* deprimerend om te moeten constateren dat zogenaamde waarheidlievende organisaties, en zij die voor deze organisaties werken, niet aan waarheidsvinding doen en daarom niet weten of erkennen dat covid=griep+medische nalatigheid. Dat is toch iets wat in ieder geval bij mij hard binnen is gekomen. Ik dacht toch altijd te werken voor een organisatie (de academie) waar mensen zich wel konden vergissen, maar waar het uiteindelijk toch om waarheidsvinding gaat. Niets van dat.

D. Algemeen Publiek

Na al deze ervaringen en aanvaringen met de media, academie en justitie zat ik er doorheen. Ik had mij op mijn werk ziekgemeld en deed dat wat ik ook tijdens de lockdown vaak deed: Ik maakte lange wandelingen om zo 'mijn hoofd leeg te maken' (zie ook uitstapje 8). Tijdens mijn lange wandelingen kwam ik bekenden tegen. Een daarvan was mijn overbuurman die ik al in tijden niet gezien had. Hij vroeg me hoe het met me ging en ik dacht: 'ik ga hier niet over liegen', en ik vertelde mijn verhaal over dat covid=griep+medische nalatigheid. Hij zei: 'Dat verbaast me helemaal niks [Maarten]', en ik dacht: 'Oh..'. Wat mijn overbuurman kon zien, kon stiekem Nederland anders niet zien. Dat was een verrassing voor me. Een paar dagen later kwam ik iemand anders tegen die de hond uitliet en die ik ook vaag ken. Hij stelde dezelfde vraag als mijn overbuurman aan me vroeg en ik dacht: 'ik ga hier niet over liegen', en vertelde mijn verhaal dat covid=griep+medische nalatigheid. 'Maak je je daar zo druk om,' zei die man vragend, 'iedereen ziet al lang wat jij ziet. Ik geef in ieder geval geen cent voor het verhaal,' waarna hij vertelde hoeveel bijwerkingen hij van het vaccin had gehad en opgehouden was met testen nadat hij meerdere keren covid bij hemzelf had mogen vaststellen. Dat gaf mij nog meer vertrouwen. Ik ging naar de huisarts om mijn ziekmelding te bespreken. 'Wat is er aan de hand,' vroeg ze en ik dacht: 'ik ga hier niet over liegen', en vertelde haar dat covid=griep+medische nalatigheid. 'Hoe bedoel je,' vroeg de huisarts en ik gaf haar het voorbeeld dat ik in uitstapje 32

bespreek. Zij vertelde dat ze die studie kende en het ook opmerkelijk vond dat er zoveel patiënten met covid een longembolie hadden in die studie. Ze kon daar alleen niet, zoals mij wel gelukt was, de vinger achter krijgen. Wel vertelde ze dat zij en haar maatschap van het hele covid verhaal (zoals dat in 2020 was uitgespannen in de media) niets had terug gezien in haar praktijk. Maar ook dat verbaasde haar en haar collega's niets omdat ze al veel langer eigenlijk alle wetenschappelijke bevindingen in het medische met een korrel zout namen. Ze probeerde, zoals ze dat noemde, 'haar gezonde verstand' te gebruiken bij medische problemen en gebruikte daarvoor wetenschappelijke gegevens die minstens 40 jaar oud waren. Zo voorkwam je de meeste ziekten vertelde ze in al haar eerlijkheid. Ik was dit met haar eens en voelde me verder gesterkt en niet meer gedeprimeerd.

Tijdens een lange wandeling bedacht ik me dat mijn aanvaringen met de media, academie en justitie eigenlijk allemaal op hetzelfde neerkomen, dat is: als het om de echte inhoud van covid gaat dan zwijgen deze instanties hooghartig. Terwijl als ik mijn ervaringen (over covid) met het algemeen publiek bespreek zij veel meer over de achtergrond van covid weten dan het algemeen publiek mag geloven van stiekem Nederland.

Ik dacht: 'Waarom loop ik hier rond met een schuldcomplex en een depressie?'

Dat stiekem Nederland niet weet dat de PCR test onbetrouwbaar is, *is hun probleem, niet het mijne.*

Dat stiekem Nederland niet weet dat de overlevingskansen voor covid hetzelfde waren als voor griep rondom het moment dat er een eerste lockdown kwam, *is hun probleem, niet het mijne.*

Dat stiekem Nederland niet weet dat door het niet volgen van oude protocollen (voor longembolie, maar ook voor andere ziekten als kanker en longemfyseem) en het blindstaren op het WHO covid protocol, artsen medisch nalatig hebben gehandeld, *is hun probleem, niet het mijne.*

Dat stiekem Nederland het land meerdere keren op slot heeft gegooid, antisociale maatregelen heeft ingevoerd, de bevolking geterroriseerd heeft om (oa) mondkapen te dragen en mensen verplichtte om te testen op covid, zonder dat hier een wetenschappelijke basis onder lag, *is hun probleem, niet het mijne.*

En dat stiekem Nederland zonder volledig informed consent en met agressieve drang* burgers heeft aangezet tot het (meervoudig) nemen van die ellendige prik, *is hun probleem, niet het mijne.*

*Onder andere door het invoeren van een medisch paspoort waarbij je alleen toegelaten werd tot gelegenheden als je 'het groene vinkje' op je telefoon kon tonen en waarbij het je verboden werd om te vergelijken met... Maar ik word alweer boos...

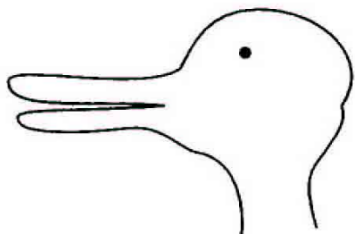
En toen ik me dat besepte, was mijn ziekte over. Sindsdien praat ik erover met iedereen die het maar wil horen.

Terugkeer

Dat wat ik heb meegemaakt is geen geheim, maar een probleem van interpretatie dat overduidelijk met de wereld gedeeld moet worden.

Het is als onderstaand beroemde plaatje van Jastrow/Wittgenstein, waarbij de wereld te lang heeft gedacht dat covid een konijn is, maar wat bij nadere beschouwing *een canard blijkt te zijn*.*

PHILOSOPHICAL INVESTIGATIONS II

* Een canard (het Franse woord voor 'eend') betekent in de journalistiek een bericht dat na publicatie niet waar blijkt te zijn.

Hoe om te gaan met die canard?

Oplossing 1

Zelfinzicht bij de experts, met bijbehorend zelfreinigend vermogen en een publiekelijke bekentenis. Wellicht kan mijn manuscript met epiloog daartoe bijdragen. Als ik met dit manuscript iets van een heilzame bedoeling heb, dan is het wel om als spiegel op te treden voor alle experts die ik heb beschreven. En als je één expert hebt beschreven, dan heb je ze allemaal beschreven. Maar hoe krijg je zoiets door experts gelezen? - Dat is een knoop die lijkt op Russell's paradox (If he does, he doesn't. If he doesn't, he does!). [.....] Met andere woorden: als ik in mijn manuscript de conformiteit naspreek (en in de media terecht kom), dan spreek ik de waarheid niet (als in 'if he doesn't, he does'). Terwijl als ik de waarheid spreek (non-conform ben), dan kom ik niet in de media terecht ('if he does, he doesn't'). Dit is Russell's paradox.

Oplossing 2.

Lang heb ik gedacht dat de politiek het maar moet oplossen. Welke politiek? - De politieke partijen die, net als ik, vanaf het begin van de covid manie sceptisch stonden tegenover 'de wetenschap' en daarvoor alleen al sympathie verdienen omdat ze destijds met open vizier tegen het conforme denken streden (en dat vergt lef). Mijn gevoel, of is het hoop, zegt dat die partijen het narratief uiteindelijk naar zich toe zullen trekken en de macht zullen overnemen.

- Maar hoe lang gaat dat duren?

- En wat verwacht ik van die partijen als het gaat om experts als 'Fons Waaijer'?

Ik ga dit op een lelijke- maar juiste manier zeggen, [gesupprimeerd]. Recht is een vorm van drang en dwang en als drang en dwang (van de QR maatschappij) mij iets hebben geleerd, is dat je daarmee niet een mens verandert, maar hem hooguit vernedert of anderszins ongelukkig maakt. 'Fons Waaijer' is geen slecht mens. 'Fons Waaijer', en met hem al die andere experts, is een mens die niet bestand bleek te zijn tegen de druk en zich heeft laten verleiden tot het geven van uitspraken, die je niet zou moeten uitspreken.

De wetenschap moet veranderen en dat kan alleen als wetenschappers zelf tot inzicht komen dat het anders moet. En het MOET anders, als we een covid-19 pandemie niet nog eens een keer aan den lijve willen ondervinden.

[gesupprimeerd]

Oplossing 3

De revolutie. Edmund Burke maakte in de 'Reflections on the revolution in France' inzichtelijk dat radicale oplossingen, waarbij op basis van geweld machtsverschuivingen plaatsvinden, gedoemd zijn om te eindigen in bloedbaden, onafhankelijk van wie deze machtsstrijd wint. Dus dat is zeker geen oplossing.

Oplossing 4

De vlucht voor de samenleving is een andere oplossing, maar misschien nog wel de minst wenselijke van alle mogelijke opties. Wie vlucht, wordt achtervolgd. En wie vlucht ontnemt zich het recht om nog iets te veranderen aan de samenleving die hij ontvlucht is.

Er zijn twee manieren hoe je de samenleving kunt ontvluchten:

A. Door gek te worden. Deze optie noem ik niet lichtzinnig. Ik weet uit eigen ervaring dat ik in staat ben om gek te worden van de samenleving. Dat voelt absoluut niet goed.

B. Door al dan niet vrijwillige excommunicatie. Dit pad bewandel ik nu. Het klinkt dapper, maar is het dat wel? Door mijn ontslag in het [HUMC] te nemen ben ik mijn registratie tot arts kwijtgeraakt. Ook ligt mijn wetenschappelijke carrière aan diggelen. Ik heb nog werk binnen het medische, maar loop kans dat als dit manuscript in ruwe vorm morgen op straat komt te liggen, mijn huidige werkgever niets anders zou resten dan om mij per acuut te ontslaan. Let wel: ik heb een goede arbeidsrelatie met mijn werkgever, ik heb niets te klagen. Maar als dat wat ik zeg over de medische wereld (hier en in het manuscript) de wereld in komt, dan gooi ik daarmee nogal de knuppel in het hoenderhok. En dat gezegde heet in juridische termen ook wel: een verstoorde arbeidsrelatie, en daarvoor kan je ontslagen worden...

Ontboezemingen over het medische bestel mogen niet 'zo maar' gedaan worden. Dat ik weet dat het medische bestel het fout gedaan heeft met covid, heeft ernstige consequenties. Ik begrijp dat. Ergens begrijp ik stiekem Nederland wel. En tegelijkertijd begrijp ik het niet.

Ik besef me heel goed dat de inhoud van dit manuscript en bijbehorende interpretatie een einde van een tijdsperiode kan betekenen; ditmaal van de huidige manier waarop medische wetenschap wordt beoefend. En daarmee dus heiligschennend is in de kerk die 'de medische wetenschap' heet. Dat is wat ik op het spel zet door niet te zwijgen.

Moet ik voor mijn eerlijkheid en openheid op de spreekwoordelijke brandstapel eindigen?

Wat is mijn alternatief?

- Leven volgens de stelregels van Confucius (horen, zien en zwijgen)
- Maar dan word ik misdadig en/of ziek.
- En het is ook niet conform de eed van Hippocrates waarin staat dat: 'Ik zal aan de patiënt geen schade doen.'

Eerlijk gezegd hoor, zie en zwijg ik al veel te lang.

Is er een andere oplossing dan excommunicatie mogelijk? Maar daarmee beland ik misschien in armoede en wat heb ik er al niet voor opgegeven... En erger nog: door excommunicatie beland je misschien wel in gekte omdat je in je eenzaamheid (het solitair zijn) geen referentiekader meer hebt van dat wat 'normaal' is.

Wat moet ik doen

Wat moet ik doen...

'Miranda Tinnegieter' heeft contact met mij opgenomen. Ze wilde praten. En toen weer niet. Ze is bang voor de waarheid denk ik, en ik ben ook bang voor die waarheid.

Toch bied ik u die waarheid aan, want, zoals de minister van OCW zelf zegt: 'De waarheid verdient een stem. En die stem moet vrij en luid kunnen klinken.'*

* <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2022/03/minister-dijkgraaf-we-moeten-de-kloof-tussen-wetenschap-en-samenleving-verkleinen>

Willem Lijfering

Dordrecht, januari 2023